

DOSSIER

Lluís Bassets

El llegat tòxic que rep Obama en entrar a la Casa Blanca

8

ENTREVISTA

Manuel Castells

Obama y su equipo son de la generación que sabe moverse en internet

20

EL PERSONATGE

Timothy Berners-Lee

The web should be useful for all of humanity

78

U A L L K #01'2009 I M

LA REVISTA DE LA UOC
Universitat Oberta
de Catalunya

Frederic Eckhard
Josep Lladós
Mustapha Cherif
John Strawson
Xavier Rubert de Ventós
Jaume Cabré

UOC

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

CATALÀ · CASTELLANO · ENGLISH / 6 €

WALK IN

**LA NOVA REVISTA
TRIMESTRAL DE
LA UOC**

**LA NUEVA
REVISTA
TRIMESTRAL
DE LA UOC**

**THE NEW
QUARTERLY
MAGAZINE OF
THE UOC**

SUBSCRIU-T'HI! SUSCRÍBETE! SUBSCRIBE!
WALKIN@UOC.EDU

#01'2009

4

EDITORIAL

7-69 DOSSIER

crisis Obama Ciudadano 2.0 exclusión migracions
impacte ciberdemocràcia Twitter future tòxic Euribor
recesión subprime riquesa TIC politics colapse

70-77

WALK THE TALK

86-91

ZOOM IN

92-99

CONVERSA

78-85

EL PERSONATGE

100-103

SENSE FILS

MÓN UOC

15 ANYS

xarxa innovación future digital societat objectius
information comunitat inquietud e-learning qualitat
graduates tecnologia

Una nova societat. Sí, podem

Igual que la caiguda del Mur va precipitar el final de la Guerra Freda i va obrir les portes a un nou món globalitzat i interconnectat, la crisi financera desfermada el 2008 ha sacsejat els darrers pilars de la societat postindustrial i ha animat les reflexions sobre un canvi de model i d'actitud davant d'un món que presenta els primers símptomes de col·lapse. Les relacions entre els estats, els organismes multilaterals, les empreses, els centres de coneixement i la societat en general no s'han transformat a la mateixa velocitat que ho estan fent les relacions entre les persones i això ha augmentat la sensació de desconcert i desconfiança cap a unes

Una nueva sociedad. Sí, podemos

De la misma manera que la caída del Muro precipitó el final de la Guerra Fría y abrió las puertas a un nuevo mundo globalizado e interconectado, la crisis financiera desatada el 2008 ha sacudido los últimos pilares de la sociedad posindustrial y ha animado las reflexiones sobre un cambio de modelo y de actitud ante un mundo que presenta los primeros síntomas de colapso. Las relaciones entre los estados, los organismos multilaterales, las empresas, los centros de conocimiento y la sociedad en general no se han transformado a la misma velocidad que lo están haciendo las relaciones entre las personas, y ello ha aumentado

A New Society. Yes, We Can

Just as the fall of the Wall precipitated the end of the Cold War and opened the way to a new globalised and interconnected world, the devastating financial crisis of 2008 has shaken the foundations of post-industrial society and provoked a lot of thought about changes to the current model and attitudes, in the face of a world showing the first symptoms of collapse. The speed of change in relations between states, multilateral organs, companies, centres of knowledge and society in general have not been matched in personal relations. This has increased the sense of confusion and distrust towards institutions which appear to refuse to

institucions aparentment negades per gestionar el canvi que la situació actual requereix.

Durant gairebé dues dècades, internet i la seva xarxa, la web, ha permès construir un món virtual divers instantàniament connectat (tot i les persistents barreres tecnològiques, lingüístiques, polítiques, de drets comercials, d'alfabetització digital i d'accessibilitat) que s'ha avançat als canvis organitzatius del món real i que, gràcies a les noves possibilitats de les eines col·laboratives (l'anomenada Web 2.0), ha aconseguit uns nivells de participació i universalització del coneixement impensables per als fundadors de Nacions Unides i els promotors de

la sensación de desconcierto y desconfianza hacia unas instituciones aparentemente negadas para gestionar el cambio que la situación actual requiere.

Durante casi dos décadas, internet y su red, la web, ha permitido construir un mundo virtual diverso instantáneamente conectado (a pesar de las persistentes barreras tecnológicas, lingüísticas, políticas, de derechos comerciales, de alfabetización digital y de accesibilidad) que se ha avanzado a los cambios organizativos del mundo real y que, gracias a las nuevas posibilidades de las herramientas colaborativas (la llamada Web 2.0), ha conseguido unos niveles

implement the change which the current situation demands.

For almost two decades, the Internet and its network, the Web, has enabled the construction of a diverse, instantly-connected virtual world (despite the persistent hindrance of technological, linguistic, political, commercial rights, digital literacy and accessibility barriers) which has advanced to the organisational changes in the real world and which, thanks to the new possibilities offered by collaborative tools (the so called Web 2.0) has achieved levels of participation and of the universalisation of knowledge that were unimaginable to the founders of

la Declaració Universal dels Drets Humans, de la qual s'acaben de complir 60 anys.

És lícit preguntar-se si la xarxa ha tornat la democràcia a la societat o si ha estat la pròpia societat la que, en benefici de la globalització i de la necessitat de construir un nou ordre amb noves relacions i regles del joc, ha aprofitat la xarxa per créixer en democràcia. Sigui quina sigui la resposta, el canvi de líder a l'encara superpotència, els Estats Units, ha demostrat que el camp de batalla de les relacions poder-media-societat s'ha traslladat a la xarxa.

Manuel Castells i Ethan Zuckerman destaquen que l'activitat desbordant de Barack

de participación y universalización del conocimiento impensables para los fundadores de Naciones Unidas y los promotores de la Declaración Universal de los Derechos Humanos, de la que acaban de cumplirse 60 años.

Es lícito preguntarse si la red ha devuelto la democracia a la sociedad o si ha sido la propia sociedad la que, en beneficio de la globalización y de la necesidad de construir un nuevo orden con nuevas relaciones y reglas del juego, ha aprovechado la red para crecer en democracia. Sea cual sea la respuesta, el cambio de líder en la aún superpotencia, Estados Unidos, ha demostrado que el campo de batalla

the United Nations and the promotors of the Universal Declaration of Human Rights, which has just celebrated its 60th anniversary.

It is a valid question to ask whether the net has returned democracy to society or if it was society itself, benefitting globalisation and the need to construct a new order with new relations and rules of play, which has taken advantage of the net to grow in democracy. Whatever the answer, the recent change of leader in what remains a superpower, the United States, has proved that the battlefield in power-media-society relations has been transferred to the net.

Obama a la xarxa no només li ha garantit una major difusió i popularitat, sinó que ha permès als seus simpatitzants expressar i compartir les raons per les quals creien fermament en el missatge del canvi. El "Yes, we can" no hauria arrelat tant als Estats Units i arreu del món si no fos per internet, uns assessors que saben

>>

de las relaciones poder-media-sociedad se ha trasladado a la red.

Manuel Castells y Ethan Zuckerman destacan que la actividad desbordante de Barack Obama en la red no sólo le ha garantizado una mayor difusión y popularidad, sino que ha permitido a sus simpatizantes expresar y compartir las razones por las que creían firmemente en el mensaje del cambio. El "Yes, we can" no habría arraigado tanto en Estados Unidos ni en el mundo entero si no hubiera sido por internet, por unos asesores que saben moverse en los entornos políticos virtuales y por un electorado que pertenece a la generación de los videojue-

>>

Manuel Castells and Ethan Zuckerman underline the fact that Barack Obama's overwhelming activity on the net not only guaranteed him greater spread and popularity but also allowed his supporters to express and share their reasons for believing firmly in his message of change. "Yes, we can" would not have had such an impact in the United States, or in the world at large, if it had not been for the Internet, for advisors who know how to operate in the environment of virtual politics, and an electorate which is part of the generation which grew up with video games and navigating on the World Wide Web.

>>

<<

moure's en els entorns polítics virtuals i un electorat que pertany a la generació dels videojocs, que ha crescut navegant per la World Wide Web.

El fundador de les tres w, Tim Berners-Lee, conscient que la xarxa és molt jove, que no hem explotat totes les seves possibilitats, que encara no és accessible ni comprensible per a tothom, que s'ha convertit en l'escenari on primer succeeixen els esdeveniments, advoca per una autoregulació de la xarxa i defensa aferrissadament la seva neutralitat. "Potser no som conscients de fins a quin punt la neutralitat és vital per a la democràcia, per al lliure mercat

<<

gos, que ha crecido navegando por la World Wide Web.

El fundador de las tres w, Tim Berners-Lee, consciente de que la red es muy joven, de que no hemos explotado todas sus posibilidades, de que aún no es accesible ni comprensible para todo el mundo, de que se ha convertido en el escenario donde primero suceden los acontecimientos, aboga por una autorregulación de la red y defiende obstinadamente su neutralidad. "Tal vez no seamos conscientes de hasta qué punto la neutralidad es vital para la democracia, para el libre mercado y, en general, para una sociedad sana", alerta. Sir Tim

<<

The WWW founder, Timothy Berners-Lee, aware that the net is still very young and that we have not yet explored all of its possibilities, that it is still neither accessible nor comprehensible to everyone, and that it has become the stage upon which events first take place, advocates self-regulation of the net and fiercely defends its neutrality. "We may not be conscious of the degree to which neutrality is vital to democracy, to the free market and generally, to a healthy society," he warns. Sir Tim is fighting for universal access to the Web and is convinced that soon we will have computers that understand the information that we download

i, en general, per a una societat sana", alerta. Sir Tim lluita per l'accés universal a la web i està convençut que ben aviat aconseguirem que l'ordinador entengui la informació que ens descarreguem d'internet. Fins que això passi haurem de seguir vetllant per no cometre a la xarxa els mateixos errors que ens van conduir a la parcel·lació, colonització i explotació dels recursos del planeta. Tenim l'oportunitat de globalitzar el coneixement i, amb ell, construir una societat més lliure, democràtica i benestant. Sí, podem, sempre i quan no oblidem que nosaltres és més important que jo. ■

Imma Tubella | Rectora de la UOC

lucha por el acceso universal a la web y está convencido de que muy pronto conseguiremos que el ordenador entienda la información que nos descargamos de internet. Hasta que eso ocurra, tendremos que seguir velando por no cometer en la red los mismos errores que nos condujeron a la parcelación, colonización y explotación de los recursos del planeta. Tenemos la oportunidad de globalizar el conocimiento y, con ello, construir una sociedad más libre, democrática y acomodada. Sí, podemos, siempre y cuando no olvidemos que nosotros es más importante que yo. ■

Imma Tubella | Rectora de la UOC

from the Internet. Until that happens we have to remain vigilant that we do not commit the same errors on the net which led to the division, colonisation and exploitation of the planet's resources. We have the opportunity to globalize knowledge and construct, with it, a society that is more free, democratic and well off. Yes, we can, so long as we do not forget that the collective we is more important than I. ■

Imma Tubella | President of the UOC

WALK IN #01'2009

La revista trimestral de la UOC

Director: Eric Hauck

Director acadèmic: Josep Lladós

Directora d'art: Tere Guix

Coordinadores editorials:

Rosa Mercader i Lali Sandiumenge

Realització editorial: líniazero edicions

Redactora en cap: Ester Medico

Redactors: Marta Espar, Leo Ruffini, Lali Sandiumenge

Redacció Món UOC: Jose Medina,

Lluís Rius, Anna Torres, Cristóbal Zamora

Col·laboradors: Óscar Aguer,

Lluís Bassets, Mustapha Cherif,

Frederic Eckhard, Josep Lladós,

Antoni Meseguer, Albert Puig,

Ramon Ribera, Xavier Rubert de Ventós,

Elisabet Ruiz, Jaume Subirana,

Joan Torrent, Jordi Vilaseca

Il·lustracions: Joan Negrescolor

Fotografia: David Campos

i Joan Roca de Viñals

Infografies: Marta Sagarra

Maquetació: Míriam Suso

Traducció: Mary Black, Abel Camprubí,

Ferran Esteve, Maria Faidella

Impressió: Syl

Tiratge: 55.000 exemplars

Una publicació de l'Àrea de Comunicació de la UOC

Av. Tibidabo, 39-43

08035 Barcelona

Tel. 93 253 23 00

www.uoc.edu

walkin@uoc.edu

Subscripcions:

walkin@uoc.edu

Dipòsit legal: B-54843-08

ISSN: 2013-2549

Si no s'indica el contrari, els textos, fotografies i il·lustracions de Walk In estan subjectes a una llicència de reconeixement no comercial i sense obres derivades (3.0 Espanya) de Creative Commons. Es poden copiar, distribuir i comunicar públicament sempre que es citi l'autor i el nom de la revista, i no se'n faci ús comercial ni obra derivada. Consulteu la llicència completa a creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca

DOSSIER

- 8 **Canvi als EUA / Cambio en
EEUU / Change in the USA /
*Lluís Bassets***
- 20 **MANUEL CASTELLS**
*La revolució Obama /
La revolución Obama /
The Obama Revolution /
Ester Medico*
- 30 **Cap a la ciberdemocràcia /
Hacia la ciberdemocràcia /
Towards Cyberdemocracy /
*Marta Espar***
- 40 **El futur de l'ONU / El futuro de
la ONU / The future of the UN /
*Frederic Eckhard***
- 46 **Radiografia d'una crisi /
Radiografía de una crisis /
Radiography of a crisis /
*Josep Lladós et al.***
- 52 **L'impacte sobre les economies
del sud / El impacto sobre
las economías del sur / The
impact on the economies of
the South /
*Mustapha Cherif***

EL LLEGAT TÒXIC QUE REP OBAMA

Lluís Bassets

Lluís Bassets és director adjunt i responsable de l'àrea d'Opinió del diari *El País*, del qual va ser corresponsal a París i Brussel·les. Nascut a Barcelona el 1950, va treballar també a *Tele/eXpres* i a *Diari de Barcelona*, i va fundar i dirigir la revista *El Món*. És autor del bloc *Del Alfiler al Elefante* (blogs.elpais.com/lluis_bassets/) dedicat a l'anàlisi sobre política internacional i ha publicat el llibre *La oca del señor Bush: Cómo los neocons han destruido el orden internacional desde la Casa Blanca* (Ediciones Península, 2008).

Lluís Bassets es director adjunto y responsable del área de Opinión del periódico *El País*, del que fue corresponsal en París y Bruselas. Nacido en Barcelona en 1950, trabajó también en *Tele/eXpres* y *Diari de Barcelona*, y fundó y dirigió la revista *El Món*. Es autor del blog *Del Alfiler al Elefante* (blogs.elpais.com/lluis_bassets/), dedicado al análisis sobre política internacional, y ha publicado el libro *La oca del señor Bush: Cómo los neocons han destruido el orden internacional desde la Casa Blanca* (Ediciones Península, 2008).

Lluís Bassets is the Deputy Director and Head of the Opinion Section at the *El País* newspaper, where he has also worked as a correspondent in Paris and Brussels. Born in Barcelona in 1950, he also worked at *Tele/eXpres* and *Diari de Barcelona*, and he founded and edited the magazine *El Món*. He is the author of the blog *Del Alfiler al Elefante* (blogs.elpais.com/lluis_bassets/) devoted to analysing international politics and has recently published the book *La oca del señor Bush: Cómo los neocons han destruido el orden internacional desde la Casa Blanca* (Ediciones Península, 2008).

Poques presidències dels Estats Units han hagut d'enfrontar una situació tan complicada com la que ha trobat Barack Hussein Obama en prendre possessió del càrrec a Washington el 20 de gener, en l'acte solemne de la Inauguració Presidencial. Dues guerres obertes a l'Iraq i a l'Afganistan i una recessió galopant són les peces majors que es troba el nou president a la taula del despatx. La desastrosa presidència de George W. Bush i el llegat tòxic que deixa obligaran el nou inquilí de la Casa Blanca a una redefinició política de gran envergadura: de cara endins, amb una reconducció del paper de l'Estat federal en l'economia i la vida pública en general, i de cara enfora, amb una reformulació estratègica del paper dels Estats Units al món. De fet, tot això ho ha avançat ja el nou president, pressionat pel temps, abans mateix de la presa de possessió, accelerant la formació del nou Govern i enunciant els plans de treball que començarà a aplicar a partir del 21 de gener.

>>

EL LEGADO TÓXICO QUE RECIBE OBAMA

Pocas presidencias de Estados Unidos han tenido que enfrentarse a una situación tan complicada como la que se ha encontrado Barack Hussein Obama al jurar el cargo en Washington el 20 de enero, en el acto solemne de la Inauguración Presidencial. Dos guerras abiertas, en Irak y en Afganistán, y una recesión galopante son las piezas mayores que el nuevo presidente tiene sobre la mesa de su despacho. La desastrosa presidencia de George W. Bush y el legado tóxico que deja obligarán al nuevo inquilino de la Casa Blanca a una redefinición política de envergadura: de puertas adentro, reconduciendo el papel del Estado federal en la economía y la vida pública en general; de puertas afuera, reformulando estratégicamente el papel de Estados Unidos

>>

THE TOXIC LEGACY INHERITED BY OBAMA

Few presidents of the United States have had to face such a complicated situation as the one that Barack Hussein Obama has encountered when taking office as the president in Washington on the 20th of January in the solemn ceremony of Inauguration. Two wars currently being fought in Iraq and Afghanistan and a rampant recession are the main issues that the new president finds on his desk. The disastrous presidency of George W. Bush and the toxic legacy he left behind require the new White House resident to undertake a sweeping redefinition of politics: inwards, with a reframing of the federal state's role in the economy and public life in general, and outwards, with a strategic reformulation of the United States' role

>>

La primera prioritat és prohibir les pràctiques antiterroristes que avalen la tortura

<<

No es tracta únicament d'una reformulació estratègica en els dos fronts, l'intern i l'exterior, sinó que Obama haurà de dedicar molts esforços a reparar les nombroses avaries produïdes per la presidència que ara acaba. D'entrada, les avaries econòmiques i financeres d'un país que s'encongeix i perd llocs de treball a doll. Però sobretot, les avaries en els aparells militar i diplomàtic nord-americà, en les relacions bilaterals amb nombrosos països, en l'actual arquitectura de l'ordre internacional i de les seves institucions i, sobretot, en la imatge, projecció i autoritat de la superpotència americana com a exemple de comportament democràtic, àrbitre de conflictes i líder amb vocació de comprometre's i dirigir la política mundial. Per escometre una part d'aquesta feina no ha calgut esperar que s'instal·lés a la Casa Blanca: la seva campanya electoral, amb el moment altament significatiu que va ser el míting a Berlín el 24 de juliol, va començar a capgirar la imatge

<<

en el mundo. De hecho, el nuevo presidente, acuciado por el tiempo, ya ha anunciado todo esto, antes incluso de la toma de posesión, al acelerar la formación del nuevo gobierno y al enunciar los planes de trabajo que empezará a aplicar a partir del 21 de enero.

No se trata únicamente de llevar a cabo una reformulación estratégica de los dos frentes, el doméstico y el exterior. Obama tendrá que dedicar muchos esfuerzos a reparar las numerosas averías provocadas por la presidencia que ahora concluye. De entrada, las averías económicas y financieras de un país que se encoge y que pierde puestos de trabajo a un ritmo vertiginoso. Pero, sobre todo, las averías en los aparatos militar y diplomático norteamericano, en las relaciones bilaterales con numerosos países, en la arquitectura actual del orden internacional y de sus instituciones y, sobre todo, en la imagen, proyección y autoridad de la superpotencia americana como ejemplo

<<

in the world. In fact, pressured by time, the new president already mentioned all of this even before taking office by stepping up his appointments in the new government and drawing up the working plans he will begin to implement on the 21st of January.

The goal is not solely a strategic reformulation on both fronts, the internal and the external, rather Obama must also do his utmost to repair the enormous damage produced by the presidency that is now coming to an end. This includes not just the economic and financial damage in a country that is constricting and losing jobs left and right, but especially the damage in the American military and diplomatic corps, in the current architecture of the international order and its institutions, and especially in the image, outreach and authority of the American superpower as a paragon of democratic behaviour, an arbiter in conflicts and a leader with the mission of

La primera prioridad es prohibir las prácticas antiterroristas que avalan la tortura

dels Estats Units davant l'opinió pública internacional; el mateix es pot dir de les expectatives creades per la seva arribada al poder, que constitueixen el camp adobat per facilitar les primeres actuacions.

En sentit contrari, cal dir també que en la fase de la transició presidencial ja va rebre tres avisos sobre les novetats perilloses que l'esperaven a partir del dia 20 de gener. Està perfectament estudiat pels experts polítics que els moments de relleu presidencial són especialment delicats i arriscats en l'escena internacional. Les setmanes d'interregne o els mesos primers de les presidències, moment de les vacil·lacions i dels errors, els aprofiten els adversaris interns o externs per posar a prova el nou president o per canviar-li sobtadament el mapa abans que pugui aplicar les noves idees. El desembarcament a la badia Cochinos, preparat per la CIA, es va produir l'abril de 1961, quan John Kennedy encara no havia acabat els primers cent dies. La

de comportamiento democrático, árbitro de conflictos y líder con vocación de comprometerse en la política mundial y de dirigirla. Para acometer una parte de esta tarea no ha habido que esperar a que se instalara en la Casa Blanca: su campaña electoral, con el momento altamente significativo que supuso el mitin en Berlín el 24 de julio, comenzó a dar un vuelco a la imagen de Estados Unidos a ojos de la opinión pública internacional; otro tanto podemos decir de las expectativas creadas por su llegada al poder, que constituyen el terreno abonado para facilitar las primeras actuaciones.

En sentido contrario, conviene decir asimismo que, en la fase de la transición presidencial, ya recibió tres avisos sobre las peligrosas novedades que le aguardaban a partir del día 20 de enero. Si algo han estudiado a fondo los expertos políticos es que los momentos de relevo presidencial son especialmente delicados y arriesgados en

pledging to guide world politics. There was no need to wait until he moved into the White House to tackle some of these issues: his election campaign, with the meaningful high point of the gathering in Berlin on the 24th of July, began to shift the image of the United States in international public opinion; the same holds true of the expectations created by his taking office, which lay fertile ground to facilitate his first actions.

On the other hand we should also say that in the presidential transition he received three warning signals about the dangerous new developments awaiting him after the 20th of January. Political experts have produced legions of studies showing that times of presidential transition are particularly delicate and risky on the international scene. The weeks of interregnum and the first few months of a president, a time of vacillation and errors, are seized upon by internal

The first priority is to ban the counter-terrorist practices that endorse torture

llarga ocupació de l'ambaixada nord-americana a Teheran, des del 4 de novembre de 1979 fins al 20 de gener de 1981, el mateix dia de la Inauguració de Ronald Reagan, va condicionar fortament els darrers mesos de Jimmy Carter i va contribuir a la seva derrota. També s'han produït en moments de transició la intervenció humanitària a Somàlia o la crisi anomenada de l'illa de Hainan, en què un avió de reconeixement nord-americà va col·lidir amb un caça xinès, l'abril de 2001, just després de la instal·lació de George W. Bush a la Casa Blanca, cosa que va provocar una escalada de tensió entre Washington i Beijing.

En el cas d'Obama, la primera advertència, el mateix dia de les eleccions, va venir de Moscou, que va voler posar a prova el nou president tot anunciant el desplegament de míssils a l'enclavament de Kaliningrad, en resposta a l'escut antimíssils que els Estats Units

>>

la coyuntura internacional. Los adversarios domésticos o externos aprovechan las semanas de interregno o los primeros meses de las presidencias, momento de vacilaciones y errores, para poner a prueba al nuevo presidente o para variarle repentinamente el mapa antes de que pueda aplicar sus nuevas ideas. El desembarco en la bahía de Cochinos, preparado por la CIA, se produjo en abril de 1961, cuando John Kennedy todavía no había cumplido sus primeros cien días. La larga ocupación de la embajada norteamericana en Teherán, desde el 4 de noviembre de 1979 hasta el 20 de enero de 1981, el mismo día de la Inauguración de Ronald Reagan, condicionó poderosamente los últimos meses de Jimmy Carter y contribuyó a su derrota. También coincidieron con momentos de transición la intervención humanitaria en Somalia o la crisis conocida como la de la isla de Hainan, en la que un avión de reconocimiento norteamericano

>>

or external adversaries to test the new president or suddenly change the map before he can implement his new ideas. The disembarkation in the Bay of Pigs masterminded by the CIA took place in April 1961 when John F. Kennedy had not been in office for even 100 days. The lengthy occupation of the American embassy in Tehran, from the 4th of November 1979 until the 20th of January 1981, the same day as Ronald Reagan's inauguration, heavily conditioned the last months of Jimmy Carter's mandate and contributed to his downfall. The humanitarian intervention in Somalia and the so-called Hainan Island crisis also took place at times of transition. In the latter, an American reconnaissance aircraft collided with a Chinese fighter jet in April 2001, just after George W. Bush was installed in the White House, which triggered an escalation in tensions between Washington and Beijing.

>>

<<

volen desplegar a Pòlònia i Txèquia. Un segon punt d'efervescència preocupant es va identificar els mateixos dies a la costa de Somàlia, on les accions cada cop més agosarades dels pirates posen en perill el tràfic comercial internacional des d'un estat en fallida on l'islamisme radical té una de les seves pedreres. I finalment, el més greu de tot, els atacs a Mumbai del grup islamista del Caixmir Lashkar e-Taiba han posat en evidència la potencialitat explosiva de les relacions entre l'Índia i el Pakistan, la inestabilitat de tota la regió i la seva connexió amb la guerra d'Afganistan.

A l'agenda imposada pels fets s'hi afegeix la llarga llista de qüestions que requereixen un canvi de rumb immediat per part de la nova administració. La primera de totes és tancar la presó de Guantánamo i prohibir les pràctiques antiterroristes de l'anterior president que avalaven la tortura, la detenció sense judici i les escoltes sense control judicial,

<<

colisionó con un caza chino, en abril de 2001, justo después de la llegada de George W. Bush a la Casa Blanca, cosa que provocó un aumento de la tensión entre Washington y Beijing.

En el caso de Obama, la primera advertencia, el mismo día de las elecciones, llegó desde Moscú, que quiso poner a prueba al nuevo presidente al anunciar el despliegue de misiles en el enclave de Kaliningrado, respondiendo así al escudo antimisiles que Estados Unidos quiere desplegar en Polonia y en la República Checa. Durante esos mismos días, estalló un segundo foco preocupante de efervescencia en la costa de Somalia, donde las acciones cada vez más atrevidas de los piratas ponen en peligro el tráfico comercial internacional desde un estado en quiebra y que es una de las canteras del islamismo radical. Por último, el más grave de todos, los ataques en Mumbai del grupo islamista de Cachemira Lashkar e-Taiba han

<<

In the case of Obama, the first warning signal, which came right on election day, was from Moscow, which aimed to test the new president by announcing the deployment of missiles in the enclave of Kaliningrad in response to the antimissile shield that the United States wants to deploy in Poland and the Czech Republic. A second worrisome point of contention was identified around the same time off the coast of Somalia, where the increasingly bold forays of pirates are endangering international merchant traffic from a bankrupt country where radical Islamism is reaping its harvest. And finally, most serious of all, are the attacks in Mumbai by the Kashmiri Islamist militants, Lashkar e-Taiba, which revealed the potential explosiveness of relations between India and Pakistan, the instability of the entire region and its connection with the war in Afghanistan.

entre d'altres coses. És evident que aquestes iniciatives s'haurien d'inscriure en una nova política de drets humans i en una normalització de les relacions de Washington amb les institucions internacionals. També haurà d'abordar molt ràpidament la resolució del conflicte israelianopalestí, després d'una presidència que havia abandonat el paper tradicional de Washington com a mediador neutral entre les dues parts i que es va embarrancar en una conferència com la d'Annapolis (novembre de 2007), sense cap mena d'efectivitat. Obama haurà d'esperar, en tot cas, el resultat de les eleccions israelianes, on molt fàcilment es pot trobar com a primer ministre a un Benjamin Netanyahu obertament decidit a obstaculitzar la creació de l'Estat palestí.

Paradoxalment, el problema més ben encarat ara mateix és la resolució de la guerra d'Iraq, gràcies al protagonisme creixent del govern iraquí encapçalat per Nuri Al Maliki i a la signatura del nou SOFA

puesto de manifiesto el potencial explosivo de las relaciones entre la India y Pakistán, la inestabilidad de toda la región y su relación con la guerra de Afganistán.

A la agenda impuesta por los hechos hay que añadir la larga lista de cuestiones que precisan de un cambio de rumbo inmediato por parte de la nueva administración. La primera de todas ellas es el cierre de la prisión de Guantánamo y la prohibición de las prácticas antiterroristas del anterior presidente, que avalaban, entre otras cosas, la tortura, la detención sin juicio y las escuchas sin control judicial. Es evidente que estas iniciativas deberían enmarcarse en una nueva política de derechos humanos y en una normalización de las relaciones de Washington con las instituciones internacionales. También tendrá que abordar cuanto antes la resolución del conflicto israelo-palestino, después de una presidencia que había abandonado

The agenda imposed by these deeds is added to a long list of issues that require an immediate about-face by the new administration. The first of all is to close the prison in Guantanamo and ban the counter-terrorist practices of the previous president, who endorsed torture, arrest without trials and unauthorised eavesdropping, among other measures. It is clear that these initiatives should fall within a new human rights policy and a normalisation of Washington's relations with international institutions. Obama must also swiftly address resolution of the Israeli-Palestinian conflict on the heels of a presidency that has turned its back on Washington's traditional role as a neutral mediator between both parties and ran aground utterly ineffectively in a conference in Annapolis (November 2007). In any event, Obama will have to wait for the outcome of the Israeli elections, where he may well find Netanyahu as the Prime Minister, one

(Status of Forces Agreement), que posa data a la retirada definitiva el desembre de 2011 i pressuposa una recuperació plena de la sobirania. Obama havia promès la retirada en 16 mesos, cosa que Bush i McCain havien interpretat com una rendició inacceptable i a la qual oposaven l'exigència d'una victòria prèvia americana.

La resolució de la guerra d'Iraq, amb un replegament esglaonat i la devolució de la sobirania, constitueix una peça molt valuosa per a la reconstrucció d'una arquitectura de la regió més estable i adaptada als actuals interessos nord-americans. També ho és la resolució del conflicte palestí, en la mesura que té abundoses implicacions a la regió: signatura d'un tractat de pau entre Síria i Israel, pacificació del Líban, aïllament del terrorisme xiïta a la zona i limitació de la influència del mateix règim iranià, que ara arriba a afecta la mateixa franja de Gaza.

>>

el papel tradicional de Washington como mediador neutral entre ambas partes y que se embarrancó en una conferencia como la de Anápolis (noviembre de 2007) sin dar el menor fruto. En todo caso, Obama deberá esperar al resultado de las elecciones israelíes, de las que bien podría salir como primer ministro un Benjamin Netanyahu abiertamente decidido a obstaculizar la creación del Estado palestino.

Paradójicamente, el problema cuya solución parece, ahora mismo, mejor encaminada es la resolución de la guerra de Irak, gracias al creciente protagonismo del gobierno iraquí dirigido por Nuri Al Maliki y a la firma del nuevo SOFA (Status of Forces Agreement), que pone fecha a la retirada definitiva –en diciembre de 2011– y que presupone una plena recuperación de la soberanía. Obama había prometido la retirada en 16 meses, cosa que Bush y McCain habían interpretado

>>

who is openly determined to stand in the way of the creation of a Palestinian state.

Paradoxically, the problem that is best being handled right now is the resolution of the Iraq war thanks to the rising prominence of the government of the Iraqi Prime Minister Nuri Al-Maliki and the signing of the new SOFA (Status of Forces Agreement), which sets December 2011 as the definitive withdrawal date and assumes a full recovery of Iraq's sovereignty. Obama had promised a withdrawal within 16 months, which Bush and McCain had interpreted as an unacceptable surrender, countering it with the demand for a previous American victory.

The resolution of the Iraq war, with a gradual withdrawal and a return to sovereignty, is an extremely valuable factor in reconstructing a more stable architecture in the region that is adapted to America's

>>

<<

Però el conflicte amb més consistència és el que planteja Iran amb el seu projecte nuclear, conseqüència de la seva hegemonia regional i del lideratge en el món islàmic. Obama ha promès que l'encararia per la via diplomàtica, encara que és segur que no s'exclourà en cap moment la possibilitat d'usar la força si s'arribés a concretar una amenaça tangible. Des d'Israel, Iran constitueix i ha estat caracteritzat com una amenaça existencial, però des de les altres potències regionals àrabs, com Egipte o Aràbia Saudita, constitueix també una font de preocupació i d'instabilitat. La feïnada extraordinària que tindrà el Departament d'Estat a la regió sencera creixerà probablement a mesura que quedi en evidència la complexitat dels perills potencials que hi ha a Pakistan, no tan sols a la frontera amb Afganistan i les seves zones tribals adjacents; també a la regió del Caixmir en disputa amb l'Índia i en les relacions entre les dues potències nuclears veïnes;

<<

como una rendición inaceptable y a la que oponían la exigencia de una victoria previa americana.

La resolución de la guerra de Irak, con un repliegue escalonado y la devolución de la soberanía, es una pieza muy valiosa a la hora de reconstruir la arquitectura de la región de un modo más estable y acorde con los actuales intereses norteamericanos. También lo es la resolución del conflicto palestino, en tanto en cuanto son abundantes sus implicaciones en la región: firma de un tratado de paz entre Siria e Israel, pacificación del Líbano, aislamiento del terrorismo chiíta en la zona y limitación de la influencia del propio régimen iraní, que ahora afecta incluso a la franja de Gaza.

Sin embargo, el conflicto de más envergadura es el que plantea Irán con su proyecto nuclear, consecuencia de su hegemonía regional y de su liderazgo en el mundo islámico. Obama ha prometido

<<

interests today. So is resolving the Palestinian conflict in that it has enormous implications in the region: the signing of the peace treaty between Syria and Israel, the pacification of Lebanon, the isolation of Shiite terrorism in the area and a restriction on the influence of the Iranian regime, which now is affecting even the Gaza Strip.

However, the most substantial problem is the one posed by Iran with its nuclear plans, the result of its regional hegemony and leadership in the Islamic world. Obama has promised that he would address this issue through diplomatic means, although undoubtedly he will not discard the possibility of using force if it becomes a tangible threat. Iran poses and has been described as a threat to Israel's existence, yet it is also a source of concern and instability for the other regional Arab powers, like Egypt or Saudi Arabia. The extraordinary task befalling the State Department in the entire

que lo abordaría por la vía diplomática, aunque es evidente que no debemos excluir que, llegado el momento, se recurra al uso de la fuerza si se concretara una amenaza tangible. Para Israel, Irán constituye y ha sido calificada como una amenaza contra su existencia; sin embargo, para el resto de las potencias regionales árabes, como Egipto o Arabia Saudí, también es una fuente de preocupación y de inestabilidad. El extraordinario trabajo que tendrá el Departamento de Estado en toda esa zona probablemente aumentará a medida que vaya haciéndose evidente la complejidad de los peligros potenciales que hay en Pakistán, no sólo en la frontera con Afganistán y en sus zonas tribales adyacentes. También en la región de Cachemira en disputa con la India y en las relaciones entre las potencias nucleares vecinas; y, sobre todo, en la profunda contaminación yihadista que afecta a los servicios secretos y al

region will most likely be heightened as the complexity of potential dangers in Pakistan comes into clearer focus, not just on its border with Afghanistan and the adjacent tribal lands but also in the region of Kashmir disputed with India, and in the relations between the two neighbouring nuclear powers, and especially in the depth of the Jihadist contamination that is affecting the Pakistani secret services and army and, in consequence, the society and the State of the "land of the pure" as a whole.

If on the external front all this damage needs repairing, in addition to tackling a wholesale strategic remodelling the internal front also needs swift, effective responses to alleviate the effects of the recession on job loss and the drop in family income. Even before he took office, Obama began to announce the different aid packages that would complement the ones already implemented by the Bush

però sobretot en la profunditat de la contaminació jihadista que afecta els serveis secrets i l'exèrcit pakistanesos i, com a resultat, el conjunt de la societat i de l'estat del "país dels purs".

Si en el front exterior li caldrà reparar avaries, a més d'escometre una remodelació sencera estratègica, en l'intern necessita respostes ràpides i contundents per pal·liar els efectes de la recessió sobre la pèrdua d'ocupació i la minva de les economies familiars. Abans de la presa de possessió, va començar a anunciar els diferents paquets d'ajuts que completaran els ja instrumentats per l'administració Bush de cara a socórrer l'economia financera. Els tres grans fabricants d'automòbils de Detroit han obtingut ja l'aprovació inicial dels ajuts que demanaven, tot i saber que Obama havia promès que si no ho feia l'actual administració ho faria ell mateix el 21 de gener. Els obligarà en tot cas a adaptar-se a les exigències de la nova política

ejército paquistaní y, por lo tanto, al conjunto de la sociedad y del Estado del "país de los puros".

Si en el frente exterior deberá reparar averías, además de acometer una remodelación estratégica completa, en el doméstico necesita respuestas rápidas y contundentes para paliar los efectos de la recesión sobre la pérdida de empleo y la mengua de las economías familiares. Antes de la toma de posesión, comenzó a anunciar los diferentes paquetes de ayudas que completarán los ya puestos en marcha por la administración Bush con el fin de acudir al rescate de la economía financiera. Los tres grandes fabricantes de automóviles de Detroit ya han obtenido la aprobación inicial de las ayudas que solicitaban, conscientes de que Obama había prometido que si no lo hacía la actual administración, él mismo se encargaría de ello el 21 de enero. Eso sí: se verán obligados a adaptarse a las exigencias de la nueva

administration to help the economy. The three largest car manufacturers in Detroit have already won initial approval of the aids they requested, even though they know that Obama had promised that if the current administration did not approve them he would on the 21st of January. In any event, this aid will require them to adapt to the demands of the new economic and environmental policy, and even to accept a partial nationalisation of the companies or closer monitoring by the executive branch. However, the most sweeping economic stimulus package will be aimed at directly creating jobs through public works projects, renewable energies, extended health-care coverage and technological improvements like providing universal broadband coverage. The goal is to invest between 500,000 million and 700,000 million dollars of public funds to create 2.5 million jobs in response to the most sweeping loss of jobs in

econòmica i mediambiental, i fins i tot a plegar-se a una nacionalització parcial de les companyies o a un control molt estret per part de l'executiu. Però el paquet d'estímul més gran és el que es dedicarà a la creació directa de llocs de treball mitjançant projectes d'obres públiques, energies renovables, extensió de la cobertura sanitària i millores tecnològiques com la universalització de la banda ampla. L'objectiu és invertir entre 500.000 (mig bilió) i 700.000 milions de dòlars de diner públic per crear 2,5 milions de llocs de treball, en resposta a la destrucció d'ocupació més gran dels darrers 30 anys, que es concreta en un nivell d'atur del 6,7% dels demandants efectius de treball.

L'elecció de Barack Obama ha estat comparada, per la transcendència i pels reptes que enfronta, a l'arribada al poder de tres grans presidents que han deixat una forta petjada a la història dels Estats Units. Aquest paquet econòmic que s'ha posat en òrbita el mateix dia 20 de

>>

política económica y medioambiental e incluso a aceptar una nacionalización parcial de las compañías o un control mucho más estrecho por parte del Ejecutivo. Sin embargo, el mayor paquete de incentivos es el que se destinará a la creación directa de puestos de trabajo a través de proyectos de obras públicas, energías renovables, extensión de la cobertura sanitaria y mejoras tecnológicas como la universalización de la banda ancha. El objetivo es invertir entre 500.000 y 700.000 millones de dólares del erario público para crear dos millones y medio de puestos de trabajo en respuesta a la destrucción de empleo más acusada de los últimos treinta años y que se refleja en una tasa de desempleo entre la población activa del 6,7%.

La trascendencia de la elección de Barack Obama y los retos a los que se enfrenta han llevado a comparar su llegada al poder con la de otros tres grandes presidentes que dejaron una fuerte impronta

>>

the past 30 years, which translates into a 6.7% unemployment level among eligible workers.

Because of both its importance and the challenges he faces, Barack Obama's election has been compared to the ascent to power of three great presidents who have left major marks on the history of the United States. The economic package that was issued on the 20th of January is being directly compared to the welfare programme launched by Franklin Delano Roosevelt in 1933 to counter the Great Depression, known as the New Deal. It was launched just after he took office and followed the policies put forth by Keynes to give jobs to the unemployed, even if it was just drilling holes that later needed filling. It is the equivalent of the Paulson bailout, or the TARP (Troubled Assets Relief Program), aimed originally to purchase toxic assets from banks contaminated by subprime mort-

>>

La mansión presidencial construida por esclavos recibe una familia negra como señores

La mansió presidencial construida per esclaus rep una família negra com a senyors

≤≤

gener l'emparenta directament amb el programa de benestar llençat contra la Gran Depressió per part de Franklin Delano Roosevelt, l'any 1933, conegut com a *New Deal*, just després de la seva presa de possessió, i que seguia les polítiques propugnades per Keynes de posar a treballar als aturats encara que sigui fent forats per omplir-los a continuació. És el complement al paquet Paulson o TARP (Troubled

≤≤

en la historia de Estados Unidos. El paquete económico que ha entrado en vigor a partir del 20 de enero entronca directamente con el programa de bienestar conocido como *New Deal* y lanzado por Franklin Delano Roosevelt en 1933, al poco de acceder a su cargo para afrontar la Gran Depresión, un programa que seguía la política propugnada por Keynes de poner a trabajar a los parados aunque fuese abriendo agujeros para a continuación rellenarlos. Es el complemento del Paquete Paulson o TARP (Troubled Assets Relief Program), destinado en un primer momento a la adquisición de activos tóxicos de los bancos contaminados por las hipotecas de alto riesgo, convertido posteriormente en un programa de participación accionarial en los bancos y aseguradoras en dificultades y fácilmente extensible incluso al sector del automóvil. Obama ha lanzado su programa durante la transición presidencial, sin esperar, como hizo

≤≤

gages, but later converted into a programme of shareholder participation in banks and insurance companies in dire straits, which can easily be extended even to the automotive industry. Obama launched his programme during the presidential transition, without waiting to take office like Roosevelt, who left the country in an anxious limbo. The effect it has triggered among public opinion is that it has fully eclipsed Bush one and a half months before his presidency is over and the new president-elect takes office as the effective authority of the country.

In addition to Roosevelt, we should also bear in mind the presidency of Abraham Lincoln, a reference used by Obama from the very start, in February 2007, when he announced his candidacy from the steps of the Capitol in Springfield, the city where the president who emancipated the slaves lived. The Lincoln inspiration is clear:

The presidential mansion built by slave labour will be the home to a black family as its masters

Assets Relief Program), destinat en l'origen a comprar actius tòxics als bancs contaminats per les hipoteques *subprime*, però després convertit en un programa de participació accionarial en els bancs i asseguradores en dificultats, fàcilment extensible fins i tot al ram de l'automòbil. Obama ha llençat el seu programa durant la transició presidencial, sense esperar a la presa de possessió com va fer Roosevelt, que va deixar el país en un compàs d'espera anguniós. L'efecte que ha produït en l'opinió política és el d'una eclipsi definitiva de Bush un mes i mig abans de vèncer el seu termini presidencial i la instal·lació del president electe com a autoritat efectiva i en acció al país.

A més de Roosevelt, cal tenir en compte també la presidència de Lincoln com a referència utilitzada per Obama ja d'arrencada, el febrer de 2007, quan va llençar la candidatura des de les escales del Capitoli d'Springfield, la ciutat on va viure el president de l'emancipació dels

Roosevelt, a la toma de posesió, lo que sumió al país en un angustioso compàs de espera. El efecto producido en la opinión pública es el de eclipsar definitivamente a Bush un mes y medio antes de vencer su mandato presidencial y elevar al presidente electo al rango de autoridad efectiva y en ejercicio en el país.

Además de Roosevelt, conviene recordar que el propio Obama se refirió también a la presidencia de Lincoln cuando, en febrero de 2007, presentó su candidatura desde la escalinata del Capitolio de Springfield, la ciudad de residencia del presidente que emancipó a los esclavos. La inspiración de Lincoln es clara: Obama es el primer presidente negro; puede reivindicar la figura del gran presidente republicano a propósito de sus políticas bipartidistas; desea unir de nuevo el país en torno a un nuevo proyecto de enderezamiento de la sociedad americana y superar así la “guerra civil” cultural o

Obama is the first black president; he can point to the figure of the great president in his bipartisan policies; he wants to once again unite the country around a new project of reforming American society and thus overcoming the cultural or value-based “civil war” that has pitted Right against Left since the 1960s; and he even repeats the idea of the “team of rivals” when including his adversary in the primaries – as Lincoln did – in his government by appointing Hillary Clinton as Secretary of State.

The other presidential inspiration comes from John F. Kennedy and his reform programme, which only Lyndon B. Johnson was able to implement with the laws against racial segregation and the revamping of Roosevelt's New Deal and the Democrats' New Society. With Kennedy, the Democratic party was capable of winning an electoral majority that Obama now wants to recoup after two

esclus. La inspiració de Lincoln és clara: Obama és el primer president negre; pot reivindicar la figura del gran president republicà de cara a les seves polítiques bipartidàries; vol unir altre cop el país al voltant d'un nou projecte de redreçament de la societat americana i superar així la “guerra civil” cultural o dels valors que enfronta dreta i esquerra des dels anys seixanta, i fins i tot repeteix la idea de “l'equip de rivals” a l'hora de formar govern amb el seu adversari a les primàries –com va fer Lincoln– incorporant Hillary Clinton com a secretària d'estat.

L'altra inspiració presidencial ve de John F. Kennedy i el seu programa reformista, que només Lyndon B. Johnson va poder aplicar finalment amb les lleis contra la segregació racial i la renovació del *New Deal* rooseveltian o la *Great Society* demòcrata. Amb Kennedy el Partit Demòcrata va saber aglutinar una majoria electoral que ara Obama vol recuperar, després de dues presidències demòcrates

>>

de valores que enfrenta a la derecha y la izquierda desde los años sesenta; y repite incluso la idea del “equipo de rivales” a la hora de formar gobierno con su adversario en las primarias –tal y como hiciera Lincoln–, al incorporar a Hillary Clinton como secretaria de Estado.

La tercera inspiración presidencial proviene de John F. Kennedy y su programa reformista, que sólo Lyndon B. Johnson pudo aplicar finalmente a través de las leyes contra la segregación racial y por medio de la renovación del *New Deal* o la *Great Society* demócrata. Con Kennedy, el Partido Demócrata supo aglutinar una mayoría electoral que Obama quiere recuperar ahora, después de dos presidencias demócratas (Carter y Clinton), fruto más de los deméritos de los adversarios que de la propia capacidad estratégica. Obama es el primer presidente demócrata procedente del norte del país (Illinois),

>>

Democratic presidencies (Carter and Clinton) earned more by default from the adversaries than through their own strategic acumen. Obama is the first Democratic president from the northern part of the country (Illinois) after Kennedy (who was from Massachusetts), and his victory signals an about-face in the electoral map and a shift to a new era.

Finally, also worth mentioning is the figure of Ronald Reagan, who is a contradictory inspiration given the fact that Obama's election heralds the end of the political era that began in 1980 with the election of the then-governor of the state of California. In Reagan, Obama can see a fine example of a good communicator (and even an actor), but that is not the only point of interest of the former Republican president; so are his ethical stance and conservatism, as Obama tells in his book *The Audacity of Hope*: “Reagan talks about

>>

<<

(Carter i Clinton) obtingudes més per defecte dels adversaris que per la capacitat estratègica pròpia. Obama és el primer president demòcrata que ve del nord del país (Illinois) després de Kennedy (que venia de Massachusetts) i la seva victòria revela un capgirament del mapa electoral i un canvi d'època.

Finalment, cal esmentar encara la figura de Ronald Reagan, inspiradora en forma contradictòria, ja que l'elecció d'Obama significa la clausura de l'era política que va començar el 1980 amb l'elecció del qui aleshores era el governador republicà de Califòrnia. Obama troba en Reagan un bon exemple de comunicador i fins i tot d'actor, però no és l'única cosa que li interessa del president republicà, sinó també l'actitud ètica i el conservadorisme, com explica en el seu llibre *L'audàcia de l'esperança*: “Reagan parla al desig americà d'ordre, a la nostra necessitat de creure que no som simplement subjectes

<<

desde Kennedy (Massachusetts), y su victoria revela una remodelación del mapa electoral y un cambio de época.

Finalmente, cabe mencionar también la figura de Ronald Reagan, inspiradora de un modo contradictorio, por cuanto la elección de Obama pone punto y final a la era política iniciada en 1980 con la elección del por aquel entonces gobernador republicano de California. Obama ve a Reagan como un buen ejemplo de comunicador e incluso de actor, pero no es eso lo único que le interesa del presidente republicano, sino también su actitud ética y su conservadurismo, tal y como explica en su libro *La audacia de la esperanza*: “Reagan apela al deseo americano de orden, a nuestra necesidad de creer que no somos simplemente súbditos de una fuerza ciega, de fuerzas impersonales, sino que podemos dar forma a nuestro destino individual y colectivo en la medida en que redescubramos las virtu-

d'una força cega, de forces impersonals, sinó que podem afaïonar el nostre destí individual i col·lectiu, en la mesura que redescobrim les virtuts tradicionals del treball dur, del patriotisme, la responsabilitat individual, l'optimisme i la fe”.

Els reptes als quals s'ha d'enfrontar Obama són immensos, probablement pel damunt de la capacitat d'un sol governant i d'un sol període presidencial. Tot és excessiu en aquest moment històric que estem vivint: el pes del llegat tòxic; el balanç negatiu de la presidència de Bush; el de les dificultats que s'han d'encarar des del Govern, i, també, el de les expectatives i il·lusions aixecades pel triomf del candidat demòcrata. Però Obama ha aconseguit ja respondre a un repte, d'una enorme transcendència per als Estats Units i per al món, el significat del qual, potser perquè és el més obvi i el més senzill, se'ns oculta en tota la seva profunditat. Els Estats Units

des tradicionales del trabajo duro, el patriotismo, la responsabilidad individual, el optimismo y la fe”.

Los retos a los que debe enfrentarse Obama son inmensos y probablemente superan la capacidad de un único gobernante y una única legislatura. Todo es excesivo en el momento histórico que vivimos: el peso del legado tóxico; el balance negativo de la presidencia de Bush; el de las dificultades que todavía deben afrontarse desde el gobierno y, también, el de las expectativas e ilusiones despertadas por el triunfo del candidato demócrata. Pero Obama ha conseguido ya responder a uno de esos retos, de enorme trascendencia para Estados Unidos y para el mundo y cuya auténtica profundidad se nos escapa, quizá por ser el más obvio y sencillo. Estados Unidos nació como una sociedad esclavista, hecho que ha marcado su historia hasta hoy. La única guerra civil del país se libró en torno a la abolición de la

<<

the American desire for order, about our need to believe that we are not merely the subjects of a blind force, of impersonal forces, rather that we can shape our individual and collective destiny as we rediscover the traditional values of hard work, of patriotism, of individual responsibility, optimism and faith.”

The challenges that Obama has to face are gargantuan, probably beyond the capacity of a single political leader and a single presidential term. Everything is excessive at this historic juncture we are living in: the weight of the toxic legacy, the negative inheritance from the Bush presidency, the difficulties he must grapple with from the government yet also the expectations and illusions aroused by the triumph of the Democratic candidate. However, Obama has already managed to rise to one challenge, one with sweeping importance for both the United States and the world at large whose

van néixer com una societat esclavista, fet que ha marcat la seva història fins avui mateix. La seva única guerra civil es va lliurar al voltant de l'abolició de l'esclavatge. La segregació per motiu de raça s'ha mantingut als estats del sud, de l'antiga Confederació, fins ben entrats els anys 60, liquidada per les lleis de drets civils de Johnson; cal recordar que l'esmena número 13 a la Constitució, aprovada durant la guerra civil (1861-1865), que és la que aboleix l'esclavatge, no va ser ratificada per l'estat de Mississipí fins a l'any 1994. La discriminació racial, tal com reflecteixen les xifres de criminalitat i les taxes d'empresonament i de condemna a mort entre els afroamericans, té encara una extraordinària profunditat en aquesta societat que acaba d'elegir un ciutadà negre com a màxim magistrat i autoritat del país.

esclavitud. La segregación racial se mantuvo en los estados sureños (los de la antigua Confederación) hasta bien entrados los años sesenta, antes de ser liquidada por las leyes de derechos civiles de Johnson; vale la pena recordar que la decimotercera enmienda de la Constitución, aprobada durante la guerra civil (1861-1865) y que abolía la esclavitud, no fue ratificada por el estado de Misisipi hasta 1994. La discriminación racial, tal y como queda reflejado en las cifras de criminalidad y las estadísticas penitenciarias y de condenados a muerte entre los afroamericanos, tiene todavía una amplia acogida en esta sociedad que acaba de elegir a un ciudadano negro como máximo magistrado y autoridad del país.

Resulta evidente la fuerza simbólica que encierra el hecho de que la Casa Blanca, la mansión presidencial construida por esclavos, reciba por vez primera en su historia a una familia negra al completo,

true meaning, perhaps because it is the most obvious and simplest, is concealed in all its profundity. The United States was founded as a slave-owning society, a fact that has marked its history down till today. Its only civil war was unleashed around the issue of the abolition of slavery. Racial segregation remained in place in the southern states, the former Confederacy, until well into the 1960s, only liquidated by Johnson's civil rights laws; indeed, we should recall that the thirteenth amendment to the constitution abolishing slavery, which was approved during the Civil War (1861-1865), was not ratified by the state of Mississippi until 1994. Racial discrimination, as revealed by figures on criminality and imprisonment and arrest rates among black Americans, is still extraordinarily deep-seated in this society that just elected a black man to the highest office and authority in the country.

És evident la força simbòlica del fet que la Casa Blanca, la mansió presidencial construïda per esclaus, rebí per primera vegada a la història una família sencera negra com a senyors de la casa, no com a domèstics o col·laboradors del president. Per a Àfrica i per a Europa, per a Amèrica Llatina i per al Carib, per a Àsia i Oceania, el que ha succeït el 4 de novembre i el que hem vist el 20 de gener amb la Inauguració és un fet sense precedents, admirable des de tots els punts de vista, com el primer cop que un peu humà, el del nord-americà Neil Armstrong, va trepitjar la Lluna. El repte superat en aquesta ocasió, de forma exemplar, és el de la igualtat entre els humans, i això constitueix un capital per començar la presidència de més valor que les decepcions que ben segur arribaran molt aviat. ■

no como personal doméstico o colaboradores del presidente, sino como señores de la casa. Para África y Europa, para América Latina y el Caribe, para Asia y Oceanía, lo sucedido el 4 de noviembre y lo visto el 20 de enero con la Inauguración es un hecho sin precedentes, admirable desde cualquier punto de vista, como lo fue la primera vez que un pie humano, el del estadounidense Neil Armstrong, pisó la Luna. El reto superado en esta ocasión de manera ejemplarizante es el de la igualdad entre los humanos y esto constituye un capital para empezar la presidencia mucho más valioso que las decepciones que, con toda seguridad, han de llegar muy pronto. ■

There is a clear symbolic importance in the fact that the White House, the presidential mansion built by slave labour, will receive for the first time an entire black family as masters and not as household servants or helpers of the president. For Africa and for Europe, for Latin America and the Caribbean, for Asia and Oceania, what happened on the 4th of November and what we have witnessed on the 20th of January with the inaugural ceremony is unprecedented and admirable from all vantage points, just like the first time a human, American Neil Armstrong, set foot on the Moon. The challenge overcome this time in an exemplary fashion is that of equality among human beings, and this is a more valuable point of departure for embarking on the presidency than the disappointments that will most surely arrive all too soon. ■

MANUEL CASTELLS

“

OBAMA

representa l'esperança d'una nova política”

PER ESTER MEDICO

Manuel Castells és professor de recerca a la UOC i catedràtic de la University of Southern California, Los Angeles. És autor de 23 llibres i referent mundial en el camp de l'anomenada *societat de la informació*. La seva trilogia *L'era de la informació: economia, societat i cultura* ha estat traduïda a 23 idiomes i s'erigeix com l'obra de referència pel que fa a l'anàlisi de la societat contemporània. Analitzem amb ell la històrica victòria electoral del candidat demòcrata a la Casa Blanca, Barack Obama, ja investit 44è president dels Estats Units d'Amèrica (EUA).

Manuel Castells es profesor de investigación en la UOC y catedrático de la University of Southern California, Los Angeles. Es autor de 23 libros y un referente mundial en el campo de la denominada *sociedad de la información*. Su trilogía *La era de la Información: economía, sociedad y cultura* ha sido traducida a 23 idiomas y se erige como la obra de referencia para el análisis de la sociedad contemporánea. Analizamos con él la histórica victoria electoral del candidato demócrata a la Casa Blanca, Barack Obama, ya investido 44º presidente de los Estados Unidos de América.

Manuel Castells is a Research Professor at the UOC and tenured professor at the University of Southern California, Los Angeles. He has written 23 books and is a worldwide opinion leader in the field of the information society. His trilogy *The Information Age: Economy, Society and Culture*, has been translated into 23 languages and has become a benchmark volume for analysing contemporary society. With him we analyse the historic election victory of the Democratic candidate for the White House, Barack Obama, already invested as the 44th President of the United States of America.

Barack Obama, el primer president negre dels Estats Units, governa gràcies al suport d'una gran majoria social, de la qual destaquen els joves, les dones, els nous votants i les minories afroamericana i llatina. El seu suport li va donar una contundent victòria a les urnes el 4 de novembre passat: 52,5% del vot popular i 365 vots electorals, enfront del 46,2% i els 173 que va obtenir el republicà John McCain. El seu mandat arrenca enmig d'una crisi econòmica i financera greu i profunda, de conseqüències imprevisibles, i complexos desafiaments socials i polítics arreu del món.

“OBAMA REPRESENTA LA ESPERANZA DE UNA NUEVA POLÍTICA”

Obama, el primer presidente negro de Estados Unidos, gobierna gracias al apoyo de una gran mayoría social en la que destacan los jóvenes, las mujeres, los nuevos votantes y las minorías afroamericana y latina. Su apoyo le dio una contundente victoria en las urnas el pasado 4 de noviembre: el 52,5% del voto popular y 365 votos electorales, frente al 46,2% y los 173 que obtuvo el republicano John McCain. Su mandato arranca en medio de una crisis económica grave y profunda, de consecuencias imprevisibles, y complejos desafíos sociales y políticos en todo el mundo.

“OBAMA REPRESENTS HOPE FOR A NEW POLITICS”

Obama, the first black president of the US, takes office thanks to the support of an important majority of society. Among them, the young, women, new voters and Afro-American and Latino minorities stand out. Their support led to his resounding victory on the 4th of November –52.5% of the popular vote and 365 electoral votes, compared to the 46.2% and 173 won by the Republican John McCain. He enters office in the midst of a deep-rooted economic crisis of unforeseeable consequences, and of complex social and political challenges around the world.

“Lo más importante y lo más nuevo de la campaña de Obama ha sido el uso de internet”

Quina ha estat la clau de l'èxit? La resposta és diferent si ens referim a les eleccions presidencials o a les primàries presidencials. En les eleccions del mes de novembre, els dos factors essencials van ser la crisi econòmica i el desprestigi absolut de George W. Bush, sobretot després de dur el país a dues guerres inacabables i d'haver mentit sobre l'Iraq. John McCain va intentar distanciar-se de Bush, però al cap i a la fi tots dos són republicans. L'elecció de Sarah Palin també va ser catastròfica per a McCain. En aquesta situació, els demòcrates representen l'alternativa i encara més un candidat com Obama, nou, carismàtic, intel·ligent, progressista, que projecta la imatge de ser capaç d'afrontar els grans problemes que pateix el país. Però encara més important i inesperat va ser el triomf d'Obama a les primàries i la derrota imprevista de Hillary Clinton, que era la candidata que tothom veia com a guanyadora. Aquí van entrar en joc el desig de

¿Cuál ha sido la clave del éxito? La respuesta es distinta según si nos referimos a las elecciones presidenciales o a las primarias presidenciales. En las elecciones de noviembre, los dos factores esenciales han sido la crisis económica y el desprestigio absoluto de George W. Bush, sobre todo después de meter al país en dos guerras interminables y haber mentido sobre Irak. John McCain intentó distanciarse de Bush pero al fin y al cabo son los dos republicanos. Y también la elección de Sarah Palin fue catastrófica para McCain. En esas condiciones, los demócratas representan la alternativa y aún más un candidato como Obama, nuevo, carismático, inteligente, progresista, que proyecta la imagen de poder enfrentarse a los grandes problemas que tiene el país. Pero aún más importante e inesperada fue la victoria de Obama en las primarias y la inesperada derrota de Hillary Clinton, que era la candidata que todo el mundo daba como ganadora. Aquí

What was the key to his success? The answer is different for the primaries and the presidential election. In the November election, the two main factors were the economic crisis and the fact that George W. Bush had been utterly discredited, especially after getting the country enmeshed in two interminable wars and lying about Iraq. John McCain tried to distance himself from Bush, but in the end they are both Republicans. The choice of Sarah Palin was also disastrous for McCain. Given this situation, the Democrats were the alternative, and even more so a candidate like Obama: new, charismatic, intelligent, progressive, who projects the image of being capable of handling the country's huge problems. But even more important and unexpected was Obama's victory in the primaries and his unexpected defeat of Hillary Clinton, the candidate that everyone assumed would win. Here what came into play was people's

“The most important and innovative aspect of Obama's campaign was the use of Internet”

“El més important i el més nou de la campanya d'Obama ha estat l'ús d'internet”

la gent de canviar la política tradicional i la capacitat organitzativa d'Obama, sobretot mitjançant internet. També va ser decisiu que Obama sempre s'hagués oposat a la guerra de l'Iraq, a diferència de Hillary, que va votar a favor de la guerra.

>>

intervinieron el deseo de la gente de cambiar la política tradicional y la capacidad organizativa de Obama, sobre todo a través de internet. También fue decisivo que Obama se opusiera siempre a la guerra de Irak, mientras que Hillary Clinton votó a favor de la guerra.

En alguna ocasió ha dit que la campanya de Obama se ha convertit en moviment social, i mostra de ello son los miles de voluntarios que ha habido, los tres millones de donantes de fondos para la campaña, etc. ¿Cómo analiza el “fenómeno Obama”? Obama ganó porque movilizó a millones de nuevos votantes, sobre todo jóvenes y de minorías étnicas, que no participaban en la política porque no creían que su voz pudiera ser escuchada. Obama les dio esperanza, fue a buscarlos puerta a puerta, los contactó por internet, organizó la relación entre el espacio local y el virtual y les hizo pensar que un cambio era posible. Ha sido una auténtica revolución

>>

desire to move away from traditional politics, coupled with Obama's organisational skills, especially via Internet. Another deciding factor was that Obama had always opposed the war in Iraq, whereas Hillary Clinton had voted in favour of it.

At some point you said that Obama's campaign had become a social movement, and proof of that were the thousands of volunteers he had and the three million campaign donors. How would you analyse the “Obama phenomenon”? Obama won because he mobilised millions of first-time voters, especially young people and ethnic minorities who didn't use to participate in politics because they didn't think their voices would be heard. Obama gave them hope, he went looking for them door to door, he contacted them via Internet, he organised the link between the local and the virtual, he made them believe that change was possible. It was a real psy-

>>

<<

En alguna ocasió ha dit que la campanya d'Obama s'ha convertit en moviment social. Mostra d'això són els milers de voluntaris que hi ha hagut, tres milions de donants de fons per a la campanya, etc. Com analitza el «fenomen Obama»? Obama va guanyar perquè va mobilitzar milions de nous votants, sobretot joves i de minories ètniques, que no participaven en la política perquè no creien que la seva veu pogués ser escoltada. Obama els va donar esperança, els va anar a cercar porta per porta, els va contactar per internet, va organitzar la relació entre l'espai local i el virtual i els va fer pensar que era possible un canvi. És una autèntica revolució psicològica en un país que és a frec del col·lapse econòmic, social i moral.

Vostè assegura en *El poder de la identitat* que els mitjans electrònics s'han convertit en l'espai privilegiat de la política. No obstant això, en els 21 mesos de campanya electoral s'ha vist com

<<

psicològica en un país que està al borde del colapso económico, social y moral.

Usted asegura en *El poder de la identidad* que los medios electrónicos se han convertido en el espacio privilegiado de la política. No obstante, en los 21 meses de campaña electoral se ha visto cómo el contacto personal de Obama con los electores ha sido determinante. ¿La utilización de los dos escenarios es la combinación óptima? Lo más importante y lo más nuevo de la campaña de Obama ha sido el uso de internet. Todos los comentaristas coinciden en afirmar que Obama es el primer presidente de la Era Internet y que ha cambiado para siempre la forma de hacer política. Pero también es cierto que su carisma y su capacidad de comunicación en los medios tradicionales han jugado a su favor. Pero lo decisivo es la movilización de los jóvenes y en eso internet, incluyendo los espacios sociales en internet

<<

chological revolution in a country on the verge of economic, social and moral collapse.

In *The Power of Identity*, you claim that the electronic media have become the privileged realm of politics. Still, in the 21 months of campaigning we saw how Obama's personal contact with the voters was a crucial factor in his victory. Is the use of both forums the ideal formula? The most important and innovative aspect in Obama's campaign was the use of the Internet. All commentators agree that Obama is the first President of the Internet Age and that he has changed the way of doing politics forever. We cannot deny that his charisma and ability to communicate in the traditional media also worked in his favour. However, the decisive factor was the mobilisation of young people, and the Internet, including its social spaces and media like YouTube, was an essential part of this. The Internet

el contacte personal d'Obama amb els electors ha estat determinant. La utilització dels dos escenaris és la combinació òptima? El més important i el més nou de la campanya d'Obama ha estat l'ús d'internet. Tots els comentaristes coincideixen en l'afirmació que Obama és el primer president de l'Era Internet i que ha canviat per sempre la manera de fer política. Però també és cert que el seu carisma i la seva capacitat de comunicació en els mitjans tradicionals han jugat a favor seu. Ara bé, el que ha estat decisiu és la mobilització dels joves i en això internet, incloent els espais socials de la xarxa i mitjans com YouTube, ha estat essencial. Internet i els mòbils han estat decisius perquè han permès que les persones es connectessin entre si, trucar als votants d'altres estats en les votacions decisives, enviar missatges SMS informatius entre les xarxes de suport a Obama i donar diners per internet: el 62% de les donacions per a

y medios como YouTube, ha sido esencial. Internet y los móviles han sido decisivos porque han permitido a la gente conectarse entre sí, llamar a los votantes de otros estados en las votaciones decisivas, enviar SMS informativos entre las redes de apoyo a Obama y donar dinero por internet: el 62% de las donaciones a Obama han sido por internet, en comparación con el 20% para Hillary y el 17% para McCain. internet es joven, los jóvenes están con Obama y Obama y su equipo son una generación de internet que sabe moverse en el espacio político virtual.

¿La estrategia de los responsables de la campaña de Obama de emitir un anuncio electoral de 30 minutos en *prime time* en los principales canales de televisión norteamericanos confirma que la televisión continua siendo el escenario decisivo de la contienda electoral? No, absolutamente no. La televisión sigue siendo im-

and mobile phones were crucial because they let people connect with each other, call voters from other states in the key elections, send informative text messages among the Obama support networks, and donate money via Internet: 62% of Obama's donations were made online compared to 20% for Hillary and 17% for McCain. Internet is young, young people are with Obama, and Obama and his team are members of the Internet generation who know how to make their way around this virtual political space.

Does the strategy used by Obama's campaign managers of broadcasting a 30-minute election infomercial in primetime on the leading American channels confirm that television is still the most important venue in elections? Not at all. Television is still important, but for the first time in this campaign the Internet was much more important. Those infomercials came about because Obama had so

“Obama i el seu equip són una generació d'internet que sap moure's en l'espai polític virtual”

Obama han estat per internet, comparat amb el 20% de Hillary i el 17% de McCain. Internet és jove, els joves estan amb Obama i Obama i el seu equip són una generació d'internet que sap moure's en l'espai polític virtual.

L'estratègia dels responsables de campanya d'Obama d'emetre un anunci electoral de 30 minuts a *prime time* en els principals canals de televisió nord-americans confirma que la televisió continua sent l'escenari decisiu de la contesa electoral? No, absolutament no. La televisió segueix essent important, però en aquesta campanya, per primera vegada, internet ha estat molt més important. L'emissió d'aquest espai publicitari es va deure al fet que Obama tenia tants diners dels seus milions de votants que es va permetre una festa final, per si encara hi havia alguna possibilitat d'uns resultats dolents entre gent que tenia prejudicis sobre ell dels sectors menys formats de la

població. Però els sondejos no van mostrar cap moviment significatiu com a conseqüència de l'anunci. El que va ser important va ser el seguiment de la televisió, com si fos una competició esportiva, durant els 21 mesos de campanya. Al final, Obama havia entrat a totes les llars de la mà de les notícies de la televisió.

Al llarg de la campanya mitjans de comunicació influents s'han posicionat a favor d'Obama, i McCain s'ha queixat reiteradament del tracte informatiu que ha rebut. Quin podríem dir que ha estat el paper polític dels mitjans en aquesta campanya? El que mou els mitjans de comunicació és el principi bàsic de fer negoci. Informen d'allò que ven. Obama venia i ven molt més que McCain. De fet, quan va aparèixer Palin, va haver-hi un veritable frenesí informatiu al seu voltant, que va beneficiar a curt termini McCain en les enquestes. Però quan els mitjans van adonar-se de la seva ignorància, aleshores se'n

>>

portante, pero en esta campaña internet, por primera vez, ha sido mucho más importante. La emisión de ese espacio publicitario se debió a que Obama tenía tanto dinero de sus millones de donantes que se permitió una fiesta final por si aún hubiera algún resquicio de malos resultados con gente que tenía prejuicios sobre él en los sectores menos educados de la población. Pero los sondeos no registraron ningún movimiento significativo como consecuencia de dicho anuncio. Lo que fue importante fue el seguimiento de la televisión como si fuera una competición deportiva a lo largo de 21 meses de campaña. Al final, Obama había entrado en todos los hogares de la mano de las noticias de televisión.

A lo largo de la campaña influyentes medios de comunicación se posicionaron a favor de Obama y McCain se quejó reiteradamente del trato informativo que había recibido. ¿Cuál podemos decir que ha

>>

much money from his millions of donors that he allowed himself one last fling in case there was still some slight chance of poor results among people who were prejudiced against him in the lesser educated swaths of the population. But the polls didn't show any significant shift as a result of that infomercial. What was important was the television coverage over the 21 months of campaigning, as if it were a sports competition. By the end, Obama had entered all households via the TV news.

Throughout the campaign, influential media reported favourably on Obama, while McCain repeatedly complained about the biased news coverage he had received. What do you think the political role of the media was in this campaign? The media are moved by the basic instinct to make money. They report what sells. And Obama sold – and sells – much more than McCain. In fact, when Palin entered

>>

“Obama y su equipo son una generación de internet que saben moverse en el espacio político virtual”

“Obama and his team are members of the Internet generation who know how to make their way around the virtual political space”

“Obama és una autèntica revolució psicològica en un país que és a frec del col·lapse econòmic, social i moral”

<<

van aprofitar per atraure les audiències rient-se'n. No hem d'oblidar que els programes polítics amb més influència, tant als Estats Units com a Catalunya, són els còmics i, per tant, Palin va mantenir-se en la primera plana informativa, però posant completament en ridícul la seva candidatura.

Obama recupera la credibilitat, la confiança i la fe en la política, a través del que vostè anomena *política emocional*, amb la idea que un altre món és possible? Exactament. Ha convençut desenes de milions que existeix un altre món i una altra vida, i que són possibles si la gent participa en la política.

Vostè assegura que una de les claus de l'èxit d'Obama és el seu discurs unificador, tolerant, respectuós amb l'adversari, que renuncia a la desqualificació, a l'escàndol (un dels trets que més ha marcat la política als EUA), lluny de la praxi dels polítics professionals. Obama

<<

¿sido el papel político de los medios en esta campaña? Los medios de comunicación se mueven por el principio básico de hacer negocio. Informan de lo que vende. Y Obama vendía y vende mucho más que McCain. De hecho, cuando salió Palin a la palestra, hubo un auténtico frenesí informativo en torno suyo, que en el corto plazo benefició a McCain en las encuestas. Pero cuando los medios se dieron cuenta de su ignorancia, aprovecharon para atraer audiencias burlándose de ella. Hay que recordar que los programas políticos con más influencia, en Estados Unidos como en Cataluña, son los cómicos. Y por tanto Palin siguió estando en la primera plana informativa, pero cubriendo de ridículo a su candidatura.

¿Obama recupera la credibilidad, la confianza y la fe en la política, a través de lo que usted denomina *política emocional*, con la idea de que otro mundo es posible? Exactamente. Ha convencido a decenas

<<

de millones de que otro mundo y otra vida son posibles si la gente participa en política.

the fray, there was a real news frenzy about her, which benefited McCain's standing in the polls in the short term. However, when the media picked up on her ignorance, they then took advantage of it to attract audiences by poking fun at her. We have to remember that the most influential political TV shows in the United States poke fun at politics, just like in Catalonia. So Palin remained in the spotlight, but her candidacy was being showered with ridicule.

Did Obama win back credibility, trust and faith in politics through what you call *emotional politics*, with the idea that another world is possible? Precisely. He convinced tens of millions of people that there is an alternative world and another life that are possible if they participate in politics.

You claim that one of Obama's keys to success is his unifying, tolerant discourse that is respectful of his adversary, that refuses to use

encarna un nou estil de fer política i un nou lideratge polític? Sí, Obama ha instaurat un nou estil de política i ha demostrat que es poden guanyar les eleccions més importants del món sense desqualificacions, falsificacions o escàndols. També ha demostrat que es pot sobreviure a la manipulació informativa (els rumors que era musulmà, per exemple, o els sermons histriònics del seu pastor). Ara bé, quan cal també sap gestionar les armes dures de la política. No és un ingenu, ni un tou. Pensa que és possible guanyar, i guanyar millor, amb un estil de política net, que torna la confiança a la gent.

Vostè ha dit que Obama és el Gorbtxov dels EUA, que ha de fer front a reformes estructurals, acabar amb l'unilateralisme oferint respostes multilaterals als desafiaments plantejats, etc. En canvi, n'hi ha que el comparen amb la part negativa de l'herència de l'exlíder rus. Aquesta comparació negativa és ridícula quan encara

de millones de que otro mundo y otra vida son posibles si la gente participa en política.

Usted asegura que una de las claves del éxito de Obama es su discurso unificador, tolerante, respetuoso con el adversario, que renuncia a la descalificación, al escándalo (uno de los rasgos que más ha marcado la política en EEUU), alejado de la práctica de los políticos profesionales. ¿Obama encarna un nuevo estilo de hacer política y un nuevo liderazgo político? Sí, Obama ha instaurado un nuevo estilo de política y ha demostrado que se puede ganar las elecciones más importantes del mundo sin descalificaciones, falsificaciones o escándalos. También ha demostrado que se puede sobrevivir a la manipulación informativa (los rumores de que era musulmán, por ejemplo, o los sermones histriónicos de su pastor). Ahora bien, también sabe manejar las armas duras de la política cuando es necesario. No es un ingenuo

negative campaigning and raise scandals (one of the most characteristic features of US politics), a far cry from the dirty politics that professional politicians usually engage in. Does Obama embody a new style of doing politics and a new kind of political leadership? Yes, Obama has instigated a new style of politics and has shown that you can win the most important election in the world without negative campaigning, lies or scandals. He has also shown that you can survive the manipulation of the news (the rumours that he was a Muslim, for example, or the histrionic sermons of his pastor). However, he also knows how to wield the heavy weapons of politics when he has to. He's neither a naïf nor a softy. He thinks that it is possible to win, and win better, with a clean political style that regains people's trust.

You have said that Obama is the Gorbachev of the USA, that he has to grapple with structural reforms and put an end to unilateral-

“Obama is a real psychological revolution in a country on the verge of economic, social and moral collapse”

no ha començat a governar... El que he dit és que Obama arriba al poder com a conseqüència de la crisi dels Estats Units, de la mateixa manera que Gorbtxov va intentar la perestroika perquè la Unió Soviètica s'enfonsava.

Un dels grans reptes que té el nou president dels EUA és restaurar la confiança en el país. Obama hereta un món ple de crisis obertes, amb dos conflictes especialment greus a l'Iraq i l'Afganistan, amb les tensions que genera l'ambició nuclear de l'Iran, l'estancament del conflicte al Pròxim Orient, amb reminiscències de la Guerra Freda amb Rússia, etc. Podrà Obama liderar el disseny d'un nou ordre mundial? La idea que Obama va expressar durant la campanya, i que qui el coneix diu que la sent profundament, és que els Estats Units tornin a ser un líder moral, i no militar, del món. Això vol dir, en concret, tancar Guantánamo, prohibir seriosament la tortura,

retirar-se de l'Iraq al més aviat possible, reconstruir l'Afganistan una vegada destruïda l'amenaça d'Al Qaida en aquesta zona i negociar multilateralment amb altres països, inclosos l'Iran, Corea del Nord, Cuba, Veneçuela i Rússia. Ja ha frenat el desplegament de míssils a Polònia, no vol expandir l'OTAN a Geòrgia i Ucraïna i considerarà l'adhesió al Tribunal Penal Internacional, encara que per a aquest últim punt cal el vot favorable del Congrés que, en aquest tema, no té garantit.

En la seva trilogia fa referència a la crisi de la democràcia, posant de manifest la incapacitat de l'estat per controlar els fluxos de capital i garantir la seguretat social. En plena crisi financera, Will Marshall, president de l'Institut de Política Progressista dels EUA, assegura que cal una refundació de l'ONU, l'FMI i l'OTAN. Com ho veu? No crec que les organitzacions actuals serveixin per dur a terme una nova

>>

“Obama es una auténtica revolución psicológica en un país que está al borde del colapso económico, social y moral”

ni un blando. Piensa que es posible ganar, y ganar mejor, con un estilo limpio de política que restablece la confianza de la gente.

Usted ha dicho que Obama es el Gorbachov de EEUU, que deberá enfrentarse a reformas estructurales, acabar con el unilateralismo ofreciendo respuestas multilaterales a los desafíos planteados, etc. En cambio, otros lo comparan con lo que tuvo de negativo la herencia del ex líder ruso. Esa comparación negativa es ridícula cuando aún no

ha empezado a gobernar... Lo que yo he dicho es que Obama llega al poder como consecuencia de la crisis de Estados Unidos, al igual que Gorbachov intentó la perestroika porque la Unión Soviética se hundía.

Uno de los grandes retos que tiene el nuevo presidente de EEUU es restaurar la confianza en su país. Obama hereda un mundo lleno de crisis abiertas, con dos conflictos especialmente graves en Irak y Afganistán, con las tensiones que genera la ambición nuclear de Irán, el estancamiento del conflicto en el Oriente Medio, con reminiscencias de la Guerra Fría con Rusia, etc. ¿Podrá liderar el diseño de un nuevo orden mundial? La idea que Obama expresó en la campanya, y que los que lo conocen dicen que siente profundamente, es que Estados Unidos vuelva a ser un líder moral, no militar, del mundo. Eso quiere decir en concreto cerrar Guantánamo, prohibir en serio la tortura, retirarse de Irak lo antes posible, reconstruir

>>

ism by offering multilateral responses to the challenges we face. In contrast, other people compare him to the negative side of the former Russian leader's legacy. That negative comparison is ridiculous when he hasn't even started to govern yet. What I've said is that Obama is coming to power as a result of the crisis in the United States, just as Gorbachev tried perestroika because the Soviet Union was falling apart.

One of the major challenges facing the incoming President of the USA is restoring trust in his country. Obama is inheriting a world seething with open crises, with two especially serious conflicts in Iraq and Afghanistan, with the tensions generated by Iran's nuclear ambitions, with the impasse in the Middle East conflict, with hints of a new Cold War with Russia... Is he capable of spearheading the design of a new world order? The idea that Obama expressed in the

campaign, and that people who know him say that he profoundly believes in, is that he wants the United States to once again become the moral, not military, leader of the world. In concrete terms, this means closing down Guantanamo, putting a strict ban on torture, withdrawing from Iraq as soon as is feasible, rebuilding Afghanistan once the threat of Al Qaeda has been eliminated there, and embarking on multilateral negotiations in the conflicts currently pending with other countries, including Iraq, North Korea, Cuba, Venezuela and Russia. He has already stopped the deployment of missiles in Poland, has no plans to expand NATO to Georgia and Ukraine, and is considering adhering to the International Criminal Court, although that would require Congressional approval, which is in no way a done deal.

In your trilogy, you refer to the crisis of democracy and you show the State's inability to control capital flows and ensure Social Security. In

>>

“Obama piensa que es posible ganar, y ganar mejor, con un estilo limpio de política que restablece la confianza de la gente”

“Obama pensa que es pot guanyar, i guanyar millor, amb un estil de política net, que torna la confiança a la gent”

<<

Afganistán una vez destruida la amenaza de Al Qaeda en esa zona y negociar multilateralmente los conflictos pendientes con otros países, incluidos Irán, Corea del Norte, Cuba, Venezuela y Rusia. Ya ha frenado el despliegue de misiles en Polonia, no piensa expandir la OTAN a Georgia y Ucrania y va a considerar la adhesión al Tribunal Penal Internacional, aunque esto último requiere un voto del Congreso que, en este tema, no tiene asegurado.

En su trilogía se refiere a la crisis de la democracia, y pone de manifiesto la incapacidad del Estado para controlar los flujos de capital y garantizar la seguridad social. En plena crisis financiera, Will Marshall, presidente del Instituto de Política Progresiva de EEUU, asegura que es preciso refundar la ONU, el FMI y la OTAN. ¿Cómo lo ve? No creo que las organizaciones actuales sirvan para hacer un nuevo tipo de política. Y lo que plantea la crisis actual es la necesi-

“Obama thinks that it is possible to win, and win better, by playing clean politics that regain people’s trust”

<<

the midst of a financial crisis, Will Marshall, President of the Progressive Policy Institute, claims that the UN, IMF and NATO all need to be rethought. What are your thoughts on this? I don’t think that today’s organisations are useful for developing a new type of politics. And the current crisis suggests the need for new policies on economic

forma de política. El que plantea la crisis actual és la necessitat de noves polítiques de regulació econòmica i de cooperació geopolítica. Començaran amb el que hi ha, però s’aniran creant nous instruments a mesura que s’aprofundeixi en la crisi. De moment, el G-21 ja ha pres el paper del G-8 com a instrument de decisió.

Sorprèn veure com els moviments altermundistes i antiglobalització no han aprofitat els dubtes del sistema (la refundació capitalista del G-21 i la manca de lideratge per resoldre la crisi financera) per proposar altres vies per construir aquest “altre món possible”. Tampoc estaven preparats per a la crisi o no tenen res a proposar? Els moviments altermundistes són moviments crítics, no intenten prendre el poder sinó dissoldre el poder actual en les ments dels ciutadans. La crisi actual mostra que les seves crítiques són justes i alerta la gent contra la reconstrucció d’un ordre que ja ha fet fallida. Hi haurà moviments

idad de nuevas políticas de regulación económica y cooperación geopolítica. Empezarán con lo que hay, pero se irán creando nuevos instrumentos conforme se intensifique la crisis. De momento el G-21 ya ha suplantado el G-8 como instrumento de decisión.

Sorprende ver que los movimientos altermundistas y antiglobalización no han aprovechado las dudas del sistema (la refundación capitalista del G-21 y la falta de liderazgo para resolver la crisis financiera) para proponer otras vías con las que construir este “otro mundo posible”. ¿Tampoco estaban preparados para la crisis o no tenían nada que proponer? Los movimientos altermundialistas son movimientos crítics, no tratan de tomar el poder sino de disolver el poder actual en las mentes de los ciudadanos. La crisis actual muestra la pertinencia de sus críticas y alerta a la gente contra la reconstrucción de un orden ya fallido. Habrá movimientos políti-

regulation and geopolitical cooperation. These initiatives will begin with the organisations that already exist, but new instruments will be created as the crisis worsens. For the time being, the G-21 has already replaced the G-8 as a decision-making body.

It is surprising to see that the alterglobalist and anti-globalisation movements have not taken advantage of the misgivings about the system (the capitalist reinvention of the G-21 and the lack of leadership to resolve the financial crisis) to propose other ways of building this “other possible world”. Were they caught off-guard by the crisis, too, or didn’t they have anything to propose? The alterglobalist movements are critical movements; however, they aim not to seize power but to dissolve the current power in the minds of citizens. Today’s crisis shows the insightfulness of their criticisms and warns people about rebuilding an order that has already failed. There will

polítics d'un tipus nou fonamentats en les llavors sembrades pels moviments socials.

Si les receptes d'Obama no aconseguen reactivar l'economia dels EUA, creu que podria caure en la temptació del rearmament per estimular la producció com està fent Putin? De cap manera. Obama reactivarà l'economia amb inversions en energies renovables, infraestructures d'obres públiques, salut i educació. Ja ho ha anunciat, de fet. I ho finançarà amb la reducció de la despesa militar, com va prometre en la seva campanya.

Finalment, vostè assegura que "se'ns encongirà el cor quan la política se l'empassi [Obama] fins a fer-lo irreconeixible". El sentit d'aquesta frase recorda la tesi de Sòcrates que el poder corromp, no en el sentit estricte de la paraula, però sí en el fet que la fe, l'expectativa i el discurs d'Obama pot desvirtuar-se ràpidament

cos de tipo nuevo sobre la base de las semillas sembradas por los movimientos sociales.

Si las recetas de Obama no consiguen reactivar la economía de EEUU, ¿cree que podría caer en la tentación del rearme para estimular la producción, como está haciendo Putin? En absoluto. Obama reactivará la economía con inversión en energías renovables, infraestructura de obras públicas, salud y educación. Ya lo ha anunciado, de hecho. Y lo financiará reduciendo gastos militares, como prometió en su campaña.

Finalmente, usted asegura que "se nos encogerá el corazón cuando la política se lo trague [a Obama] hasta hacerlo irreconocible". El sentido de esta frase recuerda la tesis de Sócrates de que el poder corrompe, no en el sentido estricto de la palabra, pero sí en el hecho de que la fe, la expectativa y el discurso de Obama pueden desvir-

be new political movements based on the seeds sown by these social movements.

If Obama's plans do not manage to reactivate the US economy, do you think he might fall into the temptation of rearming in order to stimulate production, as Putin is doing? Not a chance. Obama will reactivate the economy by investing in renewable energies, publicly-funded infrastructures, healthcare and education. In fact, he has already announced this. And he will finance it by slashing military costs, as he promised in his campaign.

Finally, you claim that "our hearts will clench up when politics devours [Obama] until rendering him unrecognisable". The meaning of this sentence is reminiscent of Socrates' thesis that power corrupts, not in the strict sense of the word, but in the fact that Obama's faith, expectation and discourse can quickly become distorted in the White

des del despatx oval de la Casa Blanca. Sí, sempre és possible, i és cert que el poder corromp. De moment, ja ha nomenat molta gent dels Clinton, inclosa Hillary, que no representa realment un canvi polític, perquè són polítics professionals com els de sempre. Ho ha fet per unir en comptes de separar, perquè necessita tothom per afrontar els problemes actuals. Però crec que durant molt de temps mantindrà els seus ideals i el contacte amb la gent, encara que tindrà polítiques pragmàtiques que ajudin a resoldre els problemes del país i del món a curt termini. Però, per ara, no està corromput. Ara mateix representa l'esperança d'una nova política. I tampoc tenim gaires llocs on agafar-nos enmig d'un món en descomposició. És a dir, gaudim del moment i esperem que sigui l'excepció futura que confirma la regla passada. ■

www.manuelcastells.info

tuarse rápidamente desde el despacho oval de la Casa Blanca. Sí, siempre es posible, y es cierto que el poder corrompe. De momento ya ha nombrado a mucha gente de los Clinton, incluida Hillary, que no representa realmente un cambio político, porque son políticos profesionales de los de siempre. Lo ha hecho para unir en lugar de separar, porque necesita a todo el mundo para afrontar los problemas actuales. Pero creo que durante mucho tiempo mantendrá sus ideales y el contacto con la gente, aunque tendrá políticas pragmáticas que ayuden a resolver los problemas del país y del mundo a corto plazo. Pero hoy por hoy no está corrompido, hoy por hoy representa una esperanza de una nueva política. Y tampoco tenemos mucho a lo que agarrarnos en medio de un mundo en descomposición. O sea que vamos a disfrutar del momento y esperar que sea la excepción futura que confirma la regla pasada. ■

House Oval Office. Yes, it's always possible, and it is true that power corrupts. For the time being, he has already appointed many people from the Clinton circle, including Hillary, which doesn't actually signify a political change because they are the same professional politicians as always. He did it to unify instead of separate, because he needs everyone onboard in order to face today's problems. But I think he'll keep his ideals and the contact he has with people for a long time, even though he'll also have pragmatic policies that help resolve the problems of the country and the world in the short term. But as we speak, he is not corrupted; as we speak, he represents hope for a new kind of politics. Not that we have much to hold onto in the middle of a world that's falling apart. In other words, let's enjoy the moment and hope that he is the future exception that proves the past rule. ■

CIUTADÀ 2.0

CAP A LA CIBERDEMOCRÀCIA

PER MARTA ESPAR / FOTOS DE JOAN ROCA DE VIÑALS

A change.gov, la pàgina web que va obrir Barack Obama per a la transició de poder, un apartat convidava els ciutadans a enviar les seves idees per al nou govern. A www.change.org, una xarxa social d'activisme, els ciutadans estan discutint quines iniciatives haurien de ser les primeres de l'agenda de la Casa Blanca. "Crear un govern més interactiu" és, de moment, una de les que ha aconseguit més vots. Durant els llargs 21 mesos que va durar la campanya electoral als EUA, primàries incloses, un exèrcit de ciutadans va ajudar el candidat demòcrata a recaptar vots i diners a través de correus electrònics, SMS, telèfon, grups de suport virtuals o el tradicional porta a porta. Fins aquí, la història no s'allunya gaire de la visió

que tenim de qualsevol campanya electoral en aquest país. Però si s'observen les xifres que van bastir la xarxa social de suport a Obama, s'aprecia la diferència. Segons el càlcul que va fer la vigília de les eleccions l'expert nord-americà en *networking* social Jeremiah Owyang (web-strategist.com/blog), 2.379.102 persones el van seguir a través de Facebook; 112.474, ho van fer amb Twitter, i 833.161, a MySpace. En total, va aplegar un 380% més de seguidors que el seu contrincant, el republicà John McCain. No acaba aquí: els 1.792 vídeos relacionats amb Obama penjats a YouTube des de novembre del 2006 van ser vistos 18.413.110 vegades, un 905% més que els de McCain.

EL CIUDADANO 2.0. HACIA LA CIBERDEMOCRACIA

En change.gov, la pàgina web que Barack Obama obrí per a la transició de poder, un apartat invitava a los ciudadanos a enviar sus ideas para el nuevo gobierno. En www.change.org, una red social de activismo, los ciudadanos están discutiendo qué iniciativas deberían ser las primeras de la agenda de la Casa Blanca. "Crear un gobierno más interactivo" es, de momento, una de las que ha conseguido más votos.

Durante los largos 21 meses que duró la campaña electoral en EE UU, primarias incluidas, un ejército de ciudadanos ayudó al candidato demócrata a recaudar votos y dinero a través de correos

electrónicos, SMS, teléfono, grupos de apoyo virtuales o el tradicional puerta a puerta. Hasta aquí, la historia no dista demasiado de la visión que tenemos en este país de cualquier campaña electoral. Pero si observamos las cifras logradas por la red social de apoyo a Obama, salta a la vista la diferencia. Según los cálculos hechos en vísperas de las elecciones por el experto norteamericano en *networking* social Jeremiah Owyang (web-strategist.com/blog), 2.379.102 personas siguieron al candidato a través de Facebook; 112.474 lo hicieron con Twitter y 833.161, en MySpace. En total, reunió a un 380% más de seguidores que su contrincante, el republicano John McCain. La cosa no acaba aquí: los 1.792 videos relacionados con Obama colgados en YouTube desde noviembre de 2006 fueron vistos 18.413.110 veces, un 905% más que los de McCain.

CITIZEN 2.0. TOWARDS CYBERDEMOCRACY

At change.gov, Barack Obama's website for his transition to the presidency, one section asks citizens to send their ideas for the new government. At www.change.org, an activist social network, citizens are discussing which initiatives should be at the top of the White House agenda. For now, "creating a more interactive government" is one of the initiatives that has garnered the most votes.

During the 21-month US election campaign, legions of citizens helped the Democratic candidate capture votes and money through email, text messaging, telephone, virtual support groups and tra-

ditional door-to-door campaigning. So far, the story is not too far from the vision we have of any election campaign in that country. But if we look at the figures on Obama's social support network, the difference becomes clear. According to the calculations that American social media expert Jeremiah Owyang made on the eve of the elections (web-strategist.com/blog), 2,379,102 people tracked the elections on Facebook, 112,474 on Twitter and 833,161 on MySpace. All told, Obama captured the interest of 380% more followers than his rival, Republican John McCain. And that's not all: the 1,792 Obama-related videos uploaded onto YouTube since November 2006 were watched 18,413,110 times, 905% more than the videos on McCain.

Milers de persones van seguir el candidat demòcrata, Barack Obama, a través de Facebook, Twitter, YouTube i MySpace / Miles de personas siguieron al candidato demócrata, Barack Obama, a través de Facebook, Twitter, YouTube y MySpace / Thousands of supporters followed Democratic candidate Barack Obama through Facebook, Twitter, YouTube and MySpace /

En gairebé dos anys, Obama es va convertir en un candidat 2.0 i es va despertar entre els nord-americans una nova massa d'electors 2.0. La gran pregunta és ara si aconseguirà mantenir la comunicació fluïda amb els ciutadans i n'integrarà les idees i iniciatives al govern. Veurem els ciutadans del segle XXI la primera ciberdemocràcia real? La resposta arribarà en els pròxims mesos, però, de moment, el que sí s'atreveixen a dir els analistes és que Barack Obama ha canviat la manera de fer política, tant per la forma com ha sabut entusiasmar amb el seu missatge, com, també, per l'habilitat en l'ús de les eines de la web social.

En casi dos años, Obama se convirtió en un candidato 2.0 y nació entre los norteamericanos una nueva masa de electores 2.0. Ahora, la gran pregunta es si conseguirá mantener la fluidez en la comunicación con los ciudadanos y si el gobierno se hará eco de sus ideas e iniciativas. ¿Veremos los ciudadanos del siglo XXI la primera ciberdemocracia real? La respuesta llegará en los próximos meses pero, de momento, lo que sí se atreven a pronosticar los analistas es que Barack Obama ha cambiado la manera de hacer política, tanto por cómo ha sabido entusiasmar con su mensaje como, también,

In barely two years, Obama became the 2.0 candidate and roused a new wave of 2.0 voters among Americans. The big question is whether he will now manage to keep up this easy flow of communication with citizens and include their ideas and initiatives in his government. Will we citizens of the 21st century witness the first real cyberdemocracy? The answer will come in the next few months, but for the time being what analysts do venture to say is that Barack Obama has changed the way politics is done, in both the way he managed to mobilise people with his message and his skill in using the tools of the social web.

José Luis Orihuela, professor a la Facultat de Comunicació de la Universitat de Navarra i autor del llibre *La revolución de los blogs*, ho explica molt clarament: “La campanya d'Obama ens ha deixat lliçons importants sobre les estratègies de comunicació a internet, sobre les noves formes de participació política dels ciutadans i, també, per contrast, sobre les limitacions dels mitjans convencionals per arribar als nous electors”. No obstant això, afegeix, “el cas Obama no s'explica exclusivament per l'aprofitament del potencial de la xarxa. Hi va haver un missatge i un estil que van ser esperançadors per

por su habilidad en el uso de las herramientas de la web social.

José Luis Orihuela, profesor en la Facultad de Comunicación de la Universidad de Navarra y autor del libro *La revolución de los blogs*, lo explica muy claramente: “La campaña de Obama nos ha dejado lecciones importantes sobre las estrategias de comunicación en internet, sobre las nuevas formas de participación política de los ciudadanos y también, por contraste, sobre las limitaciones de los medios convencionales para llegar a los nuevos electores”. No obstante, añade, “el caso Obama no se explica exclusivamente

José Luis Orihuela, a professor in the Faculty of Communication at the University of Navarra and author of the book *La revolución de los blogs* (The Blog Revolution), explains it much more clearly: “Obama’s campaign taught us important lessons on communication strategies on Internet, on new forms of political participation among citizens, and also, as a counterpoint, on the limits of the conventional media for reaching new voters.” Nevertheless, he adds that “the Obama case cannot solely be put down to his use of the potential of the Web. There was also a message and style that were ho-

>>

>>

>>

<<

a molta gent”. Roc Fages, periodista català especialitzat en govern i participació electrònics, insisteix en aquest sentit i matisa que el candidat demòcrata va aconseguir crear una “marca Obama” d’abast internacional en representar, entre d’altres, totes les persones de color del món. L’ús de la web social en va produir “l’efecte boomerang”.

Però, com es van utilitzar aquestes eines? Fages recorda, per exemple, que el candidat demòcrata va tenir l’habilitat d’encarregar el seu Facebook a un dels dos fundadors d’aquesta marca. Des del Berckman Center for Internet and Society, de la Harvard Law

<<

por el aprovechamiento del potencial de la red. Hubo un mensaje y un estilo esperanzadores para mucha gente”. Roc Fages, periodista catalán especializado en e-gobierno y en e-participación, insiste en este punto y matiza que el candidato demócrata consiguió crear una “marca Obama” de alcance internacional al representar, entre otros, a todas las personas de color del mundo. El uso de la web social produjo el “efecto boomerang”.

Pero, ¿cómo se utilizaron estas herramientas? Fages recuerda, por ejemplo, que el candidato demócrata tuvo la brillante idea de

<<

peful for many people”. Roc Fages, a Catalan journalist specialising in e-government and e-participation, stresses this factor too and adds that the Democratic candidate managed to create an international “Obama brand” by representing, among other things, all the people of colour around the world. His use of the social web merely triggered a “boomerang effect”.

So how were these tools used? Fages recalls, for example, that the Democratic candidate had the presence of mind to get one of the founders of Facebook to develop his profile. At the Berckman Center for Internet

School, Ethan Zuckerman afegeix que “la clau de l’èxit d’Obama no està tant en el llenguatge que va fer servir per apropar-se als ciutadans de la xarxa, com en el fet d’haver sabut posar les eines de la web social en mans dels més experts del seu equip de campanya, els joves”.

Què poden aprendre els polítics d’aquesta banda de l’Atlàntic de la lliçó Obama? La resposta és unànime: molt! De moment, han d’esforçar-se més per aconseguir l’aprovat. “A Espanya, els polítics encara no entenen la cultura de la xarxa, es limiten a utilitzar-la de forma cosmètica durant les cites electorals

encargar su Facebook a uno de los fundadores de esta marca. Desde el Berckman Center for Internet and Society, de la Harvard Law School, Ethan Zuckerman añade que “la clave del éxito de Obama no está tanto en el lenguaje que utiliza para acercarse a los ciudadanos de la red como en haber sabido poner las herramientas de la red social en manos de los miembros más expertos de su equipo de campaña: los jóvenes”.

¿Qué pueden aprender los políticos de este lado del Atlántico de la lección de Obama? La respuesta es unánime: ¡mucho! De momento, han de esforzarse más por conseguir

and Society at Harvard Law School, Ethan Zuckerman adds that “the key to Obama’s success is not so much in the language he used to draw closer to Web citizens as the fact that he knew to put the tools of the social web in the hands of the top experts on his campaign team, the younger ones”.

What can politicians on this side of the Atlantic learn from the Obama lesson? The answer is unanimous: a lot! For the time being, they have to make a greater effort to win the vote. “In Spain, politicians have not yet adopted the Internet culture; they just use it in a more cosmetic fashion during their

per canalitzar els mateixos missatges que fan circular a través dels mitjans de comunicació de masses. Tret de comptades excepcions, no hi ha una voluntat d’escoltar ni de participar en la conversa que té lloc a la xarxa”, comenta Orihuela, que és també autor del blog www.eCuaderno.com.

Clelia Colombo, membre del grup de recerca sobre govern electrònic dels Estudis de Dret i Ciències Polítiques de la UOC i experta en participació electrònica, es mostra més optimista. Des de la Direcció General de Participació Ciudadana del govern català, on ara treballa, opina que “les TIC s’han

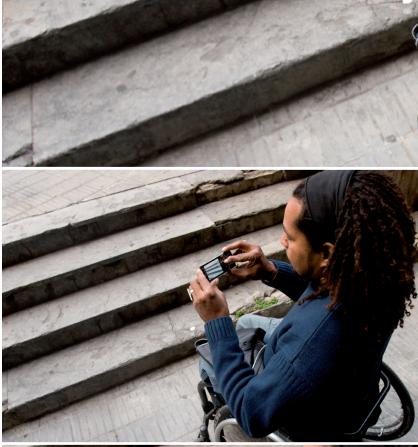
el aprobado. “En España, los políticos todavía no entienden la cultura de la red, se limitan a utilizarla de forma cosmética durante las citas electorales para canalizar los mismos mensajes que hacen circular a través de los medios de comunicación de masas. Salvo en contadas excepciones, no existe una voluntad de escuchar ni de participar en la conversación que se da en la red”, comenta Orihuela, que también es autor del blog www.eCuaderno.com.

Clelia Colombo, miembro del grupo de investigación sobre gobierno electrónico de los Estudios de Derecho y Ciencias

election appearances to channel the same messages that they circulate through the mass media. With a handful of exceptions, they show no desire to listen to or engage in the conversation that is taking place on the Web,” comments Orihuela, who is also the author of the blog www.eCuaderno.com.

Clelia Colombo, a member of the research group on e-government in the Law and Political Sciences programme at the UOC and an expert in electronic participation, is more optimistic. From the Directorate General of Citizen Participation in the Catalan government, where she currently works, she believes

Khalid Zerguini i Nicolás Basadonna van cartografiar els obstacles urbans de Barcelona armats amb mòbils multimèdia connectats a una web / Khalid Zerguini y Nicolás Basadonna cartografiaron los obstáculos urbanos de Barcelona armados con móviles multimedia conectados a una web / **Khalid Zerguini and Nicolás Basadonna took to the streets of Barcelona armed with multimedia mobiles to "map" de urban obstacles they found /**

Joan Roca de Vilhals

incorporat a tots els àmbits de la vida, i la seva influència en la participació política és cada vegada més important". Colombo cita el portal de serveis i tràmits www.cat365.net, o *Administració Oberta* de la Generalitat, com a exemple de com les noves tecnologies "mil·loren els processos de govern amb elements de transparència, eficiència i immediatesa".

Hi ha països, però, que porten molt més camí recorregut i on el que es discuteix i es reclama a la web social té una traducció en fets per banda de l'administració. Fages parla amb entusiasme de dues pàgines web creades des de la plataforma britànica [MySociety](http://MySociety.org).

Políticas de la UOC y experta en participación electrónica, se muestra más optimista. Desde la Dirección General de Participación Ciudadana del gobierno catalán, donde ahora trabaja, opina que "las TIC se han incorporado a todos los ámbitos de la vida, y su influencia en la participación política es cada vez más importante". Colombo cita el portal de servicios y trámites www.cat365.net, o *Administració Oberta* de la Generalitat, como ejemplo de cómo las nuevas tecnologías "mejoran los procesos de gobierno con elementos de transparencia, eficiencia e inmediatez".

that "ICTs have penetrated all realms of life, and their influence in political participation is increasingly important". Colombo cites the www.cat365.net portal for services and administrative paperwork, the Generalitat's *Administració Oberta* portal, as example of how the new technologies "improve governing processes with elements of transparency, efficiency and immediacy".

However, there are countries that have travelled much further along this pathway where what is being discussed and demanded on the social web translates into real deeds by the administration. Fages talks en-

petitions.number10.gov.uk) –un projecte que es va desenvolupar el 2006 amb el govern de Tony Blair– els ciutadans poden aconseguir que les seves queixes i demandes arribin a l'oficina del primer ministre. De moment, ja n'ha recollit més de 8 milions procedents de 5 milions d'adreces electròniques diferents, cosa que equival a prop d'un 10% de la població del país. A *fixmystreet* (arregla el meu carrer), els peatons que troben un esvoranc o qualsevol altre problema a la via pública, envien una fotografia a la pàgina i des d'allà es fa arribar al govern local. Tant si

>>

Hay países, sin embargo, que han recorrido mucho más trecho y donde lo que se discute y se reclama en la web social se traduce en hechos por parte de la administración. Fages habla entusiasmado de dos páginas creadas desde la plataforma británica MySociety.org. A través de *No 10 Petitions Website* (petitions.number10.gov.uk) –un proyecto que se desarrolló en 2006 con el gobierno de Tony Blair– los ciudadanos pueden conseguir que sus quejas y exigencias lleguen a la oficina del primer ministro. De momento, ya se han recogido más de 8 millones, procedentes de 5 millones de direc-

>>

thusiastically about two websites created by the British platform MySociety.org. At *No 10 Petitions Website* (petitions.number10.gov.uk) – a project that was developed in 2006 with Tony Blair's government – citizens can make sure that their complaints and requests reach the Prime Minister's office. To date, more than 8 million requests have been received from 5 million different email addresses, which is equivalent to almost 10% of the country's population. At *fixmystreet*, pedestrians who find a hole or any other problem on public thoroughfares can send a photograph to the website, and from there

>>

Facebook i Twitter estan trencant motlles arreu del món

<<

se soluciona com si no, en queda constància perquè els ciutadans puguin tenir en compte què ha fet l'equip municipal a l'hora d'anar a votar.

A Catalunya, cada dia són més les iniciatives que fan que els ciutadans anònims puguin fer sentir la seva veu a través de la web social. La història de Nicolás Basadonna i Khalid Zerguini n'és un exemple. Afectats tots dos per disminucions físiques, es van engrescar el 2006 amb el projecte Canal Accessible de l'artista Antoni Abad (www.zexe.net/barcelona) i, juntament amb mig centenar més de persones discapacitades,

van “cartografiar” els obstacles urbans de Barcelona armats amb mòbils multimèdia. Van fotografiar i penjar instantàniament a internet via GPS més de 3.500 punts vermells a tota la ciutat: des d'esglaons impossibles de pujar fins a caixers automàtics massa alts per a un usuari en cadira de rodes.

Khalid Zerguini, que presideix ara l'Associació Sociocultural Accesible (ASCA), que manté viu el projecte, explica que, arran d'aquesta iniciativa, es van reformar i posar rampes en un dels carrers més farcits d'obstacles de la ciutat. “Les noves tecnologies ajuden moltíssim, perquè estan a l'abast

<<

ciones electrónicas distintas, lo que equivale a cerca de un 10% de la población del país. En *fixmystreet* (arregla mi calle), los peatones que encuentran un socavón o cualquier otro problema en la vía pública envían una fotografía a la página y, desde ahí, se hace llegar al gobierno local. Tanto si se soluciona como si no, queda constancia para que los ciudadanos puedan tener en cuenta qué ha hecho el equipo municipal cuando llegue el momento de ir a votar.

En Cataluña, cada día son más las iniciativas que permiten que los ciudadanos anónimos puedan hacer oír su voz a través de la

web social. Un ejemplo de ello es la historia de Nicolás Basadonna y Khalid Zerguini. Afectados por disminuciones físicas, se animaron en 2006 con el proyecto Canal Accessible del artista Antoni Abad (www.zexe.net/barcelona) y, junto con medio centenar más de personas discapacitadas, “cartografiaron” los obstáculos urbanos de Barcelona armados con móviles multimedia. Fotografiaron y colgaron al instante en internet, vía GPS, más de 3.500 puntos rojos en toda la ciudad: desde escalones imposibles de subir hasta cajeros automáticos demasiado altos para un usuario en silla de ruedas.

Khalid Zerguini, que preside ahora la Asociación Sociocultural Accesible (ASCA), que mantiene con vida el proyecto, explica que, a partir de esta iniciativa, se hicieron reformas y se pusieron rampas en una de las calles de la ciudad donde más obstáculos había. “Las nuevas tecnologías ayudan muchísimo, porque están al alcance de todo el mundo, son muy eficaces, inmediatas y llegan a todas partes”, apunta. En esta línea, Colombo recuerda que, en Cataluña, las redes sociales son un elemento clave a la hora de impulsar campañas de partidos políticos, procesos de participación ciudadana o movi-

<<

it is forwarded to the local government. Regardless of whether or not the problem is solved, there is proof that it has been reported so that citizens can take what the city governors have done (or not) into account in the next election.

In Catalonia, there are more and more initiatives that help anonymous citizens make their voices heard through the social web. The story of Nicolás Basadonna and Khalid Zerguini is just one example. Both of them have physical disabilities, and they were both enthusiastic about the Canal Accessible project by artist Antoni Abad (www.zexe.net/

www.zexe.net/ [barcelona](http://www.zexe.net/barcelona)). Along with 50 other disabled people, they took to the streets of Barcelona armed with multimedia mobiles to “map” the urban obstacles they found. They photographed and instantaneously uploaded more than 3,500 red points all over the city onto the Internet using GPS. The obstacles included everything from stairs that were impossible to climb to automatic teller machines that were too high for a wheelchair-bound person to use.

Khalid Zerguini, the leader of the Accessible Sociocultural Association (ACSA) who is keeping the project alive, explains

that based on this initiative ramps were repaired and installed on one of the most obstacle-ridden streets in the city. “The new technologies help a great deal because they are available to everyone, and they are very effective, immediate and ubiquitous,” he says. Along these lines, Colombo recalls that in Catalonia social networks are a key factor driving political party campaigns, citizen participation processes and social mobilisations. “That is the case of Facebook, for example,” she notes, “where you can find everything from campaigns recruiting people to support a variety of causes and

Facebook y Twitter están rompiendo moldes en todo el mundo

Facebook and Twitter are breaking the mould all over the world

de tothom, són molt eficaces, immediates i arriben a tot arreu”, apunta. En aquesta línia, Colombo recorda que a Catalunya les xarxes socials són un element clau per impulsar campanyes de partits polítics, processos de participació ciutadana o mobilitzacions socials. “És el cas, per exemple, de Facebook”, apunta, “on podem trobar des de campanyes d’adhesió a causes i mobilitzacions diverses, fins a perfils de candidats polítics de diversos signes”.

Facebook i Twitter estan trencant motlles no només als països occidentals, sinó arreu del món. Zuckerman, expert en l’impacte

lizaciones sociales. “Es el caso, por ejemplo, de Facebook”, apunta, “donde podemos encontrar desde campañas de adhesión a causas y diferentes movilizaciones hasta perfiles de candidatos políticos de todo signo”.

Facebook y Twitter están rompiendo moldes no sólo en los países occidentales, sino en todo el mundo. Zuckerman, experto en el impacto de las nuevas tecnologías en el Tercer Mundo y cofundador de Global Voices Online, una plataforma que recoge la voz de los blogueros a escala planetaria, recuerda que, en Colombia, una de las manifestaciones más multitudinarias contra las

mobilisations to profiles of political candidates of all stripes.”

Facebook and Twitter are breaking the mould not just in Western countries but all over the world. Zuckerman, expert in the impact of the new technologies in the Third World and cofounder of Global Voices Online, a platform that captures the voices of bloggers on a planet-wide scale, recalls that in Colombia one of the most massive demonstrations against the FARC got its start on Facebook. However, radio still reigns in Third World countries, he says, even though multimedia technology on mobile phones is

de les noves tecnologies al Tercer Món i cofundador de Global Voices Online, una plataforma que recull la veu dels bloguistes a escala planetària, recorda que a Colòmbia una de les manifestacions més massives contra les FARC va néixer a Facebook. Als països del Tercer Món, però, la ràdio continua sent la reina, explica, tot i que seguida de ben a prop de la tecnologia multimèdia dels telèfons mòbils que, actualment, ja utilitzen arreu uns 3.000 milions de persones.

Els mòbils amb càmera incorporada s’amaguen darrere de moltes de les grans mobilitzacions de protesta més recents,

FARC nació en Facebook. En los países del Tercer Mundo, sin embargo, la radio sigue siendo la reina, explica, aunque seguida muy de cerca por la tecnología multimedia de los teléfonos móviles, que, hoy, ya utilizan cerca de 3.000 millones de personas.

Los móviles con cámara incorporada se esconden detrás de muchas de las grandes movilizaciones de protesta más recientes, como las que se celebraron contra la guerra de Irak en países como Jordania o como la revolución ucraniana, en Kiev. “A largo plazo”, apunta Zuckerman, “las herramientas de la web social serán muy importantes, porque

hot on its heels, as these devices are currently used by around three billion people.

Mobiles with cameras are behind many of the recent massive protest mobilisations, such as the ones held to protest the war in Iraq in countries like Jordan, as well as the Ukrainian revolution in Kiev. “In the long term,” states Zuckerman, “social web tools will become very important because 21st century problems need responses and cooperation among societies from all over the world.” Climate change, poverty and many more: just because they seem like hackneyed issues does not mean that they are any less important.

com les que van tenir lloc contra la guerra a l’Iraq a països com Jordània o la revolució ucraïnesa, a Kiev. “A llarg termini”, apunta Zuckerman, “les eines de la web social seran molt importants, perquè els problemes del segle XXI necessitaran la resposta i cooperació entre societats de tot el món”. Canvi climàtic, pobresa, i un llarg etcètera: no per coneguts, els exemples esdevenen menys importants.

Davant dels reptes, la societat té una bona pila de deures. “La bona notícia sobre internet és que és la millor eina que hem creat mai per comunicar-nos”, argumenta Zuckerman.

>>

los problemas del siglo XXI necesitarán de la respuesta y la colaboración entre sociedades de todo el mundo”. Cambio climático, pobreza y un largo etcétera; no por conocidos, los problemas son menos importantes.

Ante los retos, la sociedad tiene mucho que hacer. “La buena noticia sobre internet es que es la mejor herramienta que hemos creado jamás para comunicarnos”, argumenta Zuckerman. “La mala, que todavía la utilizamos muy mal”. ¿Cuestión de educación? No sólo eso, asegura el experto: “El peligro estriba en que la empleemos solamente para conectar con gente con la que estamos de

>>

In view of the challenges, society has quite a bit of homework to tackle. “The good news about the Internet is that it is the best tool we have ever created to communicate with each other,” argues Zuckerman. “The bad news is that we are still underutilising it.” A question of education? Not just that, he says. “The danger is using it only to connect with people with whom we agree or share the same ideas.” The social web in itself will not prompt social change if it is not accompanied by a profound shift in our mindset which turns world voters into 2.0 citizens.

>>

<<

“La dolenta, que encara la utilitzem molt malament.” Qüestió d’educació? No tan sols això, assegura l’expert: “El perill és utilitzar-la només per connectar amb gent amb la qual estem d’acord o coincidim en idees”. La web social per ella mateixa no aconseguirà el canvi social si no va acompanyada d’una transformació profunda de la mentalitat, que converteixi els votants del món en ciutadans 2.0.

Clelia Colombo ho descriu amb paraules precises i contundents. “Les TIC per sí soles no fomenten la participació ciutadana, ni permeten superar les desigualtats de poder”,

<<

acuerdo o con la que coincidimos ideológicamente”. Por sí sola, la web social no propiciará el cambio si no va acompanyada de una transformació profunda de la mentalidad que convierta a los votantes del mundo en ciudadanos 2.0.

Clelia Colombo lo describe de un modo preciso y contundente. “Las TIC por sí solas no fomentan la participación ni permiten superar las desigualdades de poder”, subraya. “Para que todo su potencial se haga realidad, debemos integrar a la lógica institucional los nuevos valores emergentes, como la transversalidad, la desmaterialización, la horizontali-

<<

Clelia Colombo frames it precisely and emphatically: “ICTs in and of themselves do not foster citizen participation, nor do they enable to overcome power inequalities,” she stresses. “In order for their potential to be reached, we have to ensure that the new emerging values like transversality, dematerialisation, horizontality, change and immediacy permeate our institutions.” And to achieve that, she points to a key factor: “Efforts must also be made to overcome digital stratification so that it does not add to, copy or heighten the already-existing inequalities.”

subratlla. “Perquè les seves potencialitats esdevinguin realitat, cal integrar a la lògica institucional els nous valors emergents com la transversalitat, la desmaterialització, l’horizontalitat, el canvi o la immediatesa”. I a partir d’aquí, apunta un factor clau: “Cal també dedicar esforços a la superació de l’estratificació digital, per tal que no se sumi a les desigualtats, les reproduïxi o les aguditzi”.

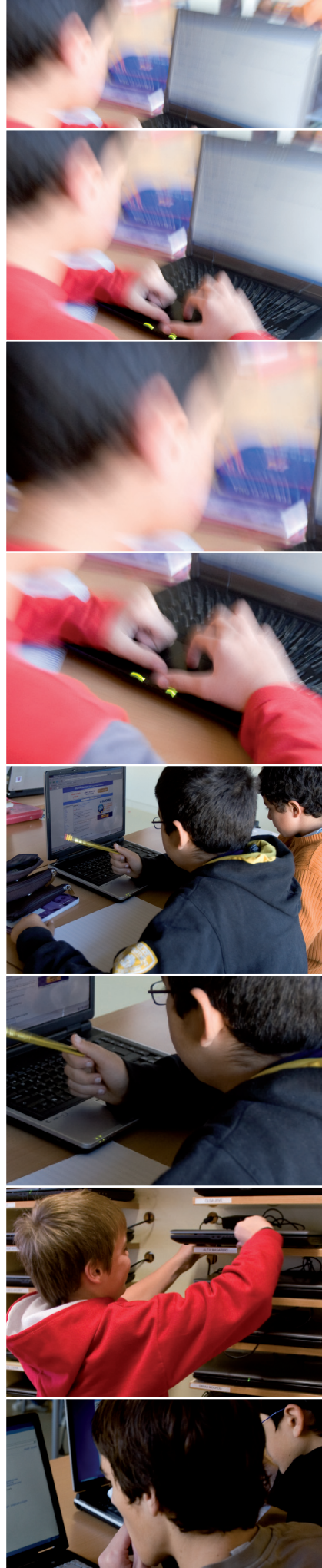
El primer deure, doncs, és el més sabut: millorar el grau de penetració de les TIC a les llars i a les aules. Encara que la implantació està creixent a Catalunya, queda camí per arribar al 72% d’usuaris d’internet dels

dad, el cambio o la inmediatez.” Y, a partir de aquí, apunta un factor clave: “También debemos dedicar esfuerzos a superar la estratificación digital, para que no se sume a las desigualdades, las reproduzca o las agrave.”

Así, el primer deber es el más conocido: mejorar el grado de penetración de las TIC en los hogares y en las aulas. Aunque la implantación está aumentando en Cataluña, queda mucho para llegar al 72% de usuarios de internet de Estados Unidos. Según datos del Instituto Catalán de Estadística del 2008, el 54,4% de los hogares catalanes tiene conexión a internet, una cifra que ha crecido

Therefore, the first item on the homework agenda is the best-known: to improve the degree of ICT penetration in households and classrooms. Even though this is on the rise in Catalonia, we still have a long haul before reaching the 72% of Internet users that the United States has. According to 2008 data from the Statistical Institute of Catalonia, 54.4% of Catalan homes have Internet hook-ups, a figure that is almost eight points higher than 2007 and 11 more than 2006.

However, according to a recent study by the International Association for the Eva-

Joan Roca de Vinals

La presència d'internet en els col·legis i instituts és molt baixa en relació a l'ús que en fan professors i alumnes a la vida quotidiana / La presencia de internet en los colegios e institutos catalanes es muy baja en relación con el uso que hacen profesores y alumnos en la vida cotidiana / **The presence of Internet at Catalan primary and secondary schools is quite low compared to how much it is used by teachers and students in their everyday lives /**

Estats Units. Segons dades de l'Institut Català d'Estadística del 2008, el 54,4% de les llars catalanes tenen connexió a internet, una xifra que ha crescut gairebé 8 punts en relació amb el 2007 i 11, amb el 2006.

Tanmateix, i segons un estudi recent de l'Associació Internacional d'Avaluació Educativa, Catalunya encara és lluny de saber-se la lliçó. L'any 2006, a les aules dels centres públics d'ensenyament, hi havia un ordinador per cada 8,8 nens i, a les concertades, un per cada 17,5. L'informe confirma les conclusions de la recerca "L'escola en la societat xarxa: internet en l'educació

casi 8 puntos en relación con el 2007 y 11 con el 2006.

No obstante, y según un estudio reciente de la Asociación Internacional de Evaluación Educativa, Cataluña todavía está lejos de haber aprendido la lección. En 2006, en las aulas de los centros públicos de enseñanza había un ordenador por cada 8,8 niños y en los concertados, uno por cada 17,5. El informe confirma las conclusiones del estudio "La escuela en la sociedad red: internet en la educación primaria y secundaria", publicado por la UOC en 2007 en el marco del Proyecto Internet Cataluña (PIC) y que

luation of Educational Achievement, Catalonia is still far from having learned the lesson. In 2006, there was one computer for every 8.8 students in public schools, and one for every 17.5 students in publicly subsidised schools. The report confirms the conclusions of the study "The School in the Network Society: Internet in Primary and Secondary Education" which the UOC published in 2007 as part of the Project Internet Catalonia (PIC). This study states that the presence of Internet at primary and secondary schools is quite low compared to how much it is used by teachers

primària i secundària", que va publicar la UOC el 2007 en el marc del Projecte Internet Catalunya (PIC), segons la qual la presència d'internet als col·legis i instituts és molt baixa amb relació a l'ús que en fan tant professors com alumnes en la vida quotidiana; a més, la integració de les TIC amb finalitats educatives no és prioritària per a molts equips directius. Un dels pocs centres que les ha integrat com a eina de treball és el CEIP Jacint Verdaguer de Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), l'experiència del qual està servint de model a molts altres col·legis. El compromís de l'administració és que, en

afirmaba que la presencia de internet en los colegios e institutos es muy baja en relación con el uso que hacen profesores y alumnos en la vida cotidiana; además, la integración de las TIC con finalidades educativas no es prioritaria para muchos equipos directivos. Uno de los pocos centros que las ha integrado como herramienta de trabajo es el CEIP Jacint Verdaguer de Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), cuya experiencia sirve de modelo para muchos otros colegios. El compromiso de la administración es que, dentro de cinco años, esta escuela deje de ser una excepción para convertirse en la norma.

and students in their everyday lives. What is more, using ICTs for educational purposes is not high on the to-do list of many school administrators. One of the few schools to have integrated ICTs as a working tool is the Jacint Verdaguer secondary school in the town of Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès). Its experience is being used as a model for other schools. The public administration's pledge is to ensure that within five years this school is no longer an exception but the rule.

The second item of homework is to work towards a shift to 2.0 software. "The major-

cinc anys, aquesta escola deixi de ser una excepció per passar a ser la norma.

El segon deure, doncs, és treballar per un canvi de programari col·lectiu. "La majoria som ciutadans 2.0, és a dir, fem servir internet per organitzar un viatge, però després a la vida professional, no ho apliquem", diu Roc Fages, que també és autor del blog www.goldmundus.com i consultor de treball en xarxa. Greu error! Segons aquest periodista, quan les empreses apliquen les eines de la web social, apareixen noves oportunitats de la mateixa manera que, quan les administracions escolten el que diuen els ciutadans

>>

La segunda tarea es, por lo tanto, trabajar en pos de un cambio de *software* colectivo. "La mayoría somos ciudadanos 2.0, es decir, utilizamos internet para organizar un viaje pero después, en la vida profesional, no lo aplicamos", dice Roc Fages, que también es el autor del blog www.goldmundus.com y consultor de trabajo en red. ¡Craso error! Según este periodista, cuando las empresas aplican las herramientas de la web social, aparecen nuevas oportunidades del mismo modo que, cuando las administraciones escuchan lo que dicen los ciudadanos en internet, también salen enormemente be-

>>

ity of us are already 2.0 citizens; that is, we use Internet to plan a trip, but then in our professional lives we don't apply it," claims Roc Fages, who is also the author of the blog www.goldmundus.com and works as a consultant on networking. That's a big mistake! According to this journalist, when companies apply social web tools, new opportunities arise, just like when the public administration listens when citizens talk on Internet, they also benefit enormously. There is a plethora of examples of this new way of working. The company [cink.es](http://www.cink.es) (www.cink.es), of which he is a founding partner, precisely

>>

El futuro es de la generación que ha crecido entre videojuegos

El futur és de la generació que ha crescut entre videojocs

<<

a internet, també en surten enormement beneficiades. D'exemples d'aquesta nova manera de treballar, en té molts. A l'empresa Cink.es (www.cink.es), de la qual és soci fundador, es dediquen precisament a ajudar les empreses –petites, mitjanes o grans– a entrar en l'àmbit 2.0, tot oferint-los un *pack* que consisteix a dissenyar i actualitzar

<<

beneficiadas. Muchos son los ejemplos que cita de esta nueva manera de trabajar. En la empresa [cink.es](http://www.cink.es) (www.cink.es), de la que es socio fundador, se dedican precisamente a ayudar a las empresas –pequeñas, medianas o grandes– a entrar en el ámbito 2.0 ofreciéndoles un *pack* que consiste en diseñar y actualizar blogs, Twitter o Facebook, entre otros. El resultado es contundente. “Una empresa pequeña con un producto en el mercado local puede llegar, de un modo segmentado y directo, al mercado global”, apunta Fages, que señala el caso emblemático de la empresa española de

<<

helps businesses – small, medium-sized or large – to enter the 2.0 fray by offering them a pack that includes designing and updating blogs and Twitter or Facebook entries. The results are striking. “A small company with a product in the local market can reach a global market in a segmented, direct way,” says Fages, who cites the emblematic case of the Spanish veterinary services company [Vetermascotas](http://www.vetermascotas.es) (www.vetermascotas.es), which has 60 followers on Twitter, while British Airways, for example, has around 400.

When will Citizen 2.0 arrive? Who will be the first to take the leap? Fages has no

blogs, Twitter o Facebook, entre d'altres. El resultat és contundent. “Una empresa petita amb un producte al mercat local pot arribar al mercat global, d'una manera segmentada i directa”, apunta Fages, que cita com a emblemàtic el cas de l'empresa espanyola de serveis veterinaris [Vetermascotas](http://www.vetermascotas.es) (www.vetermascotas.es), que té gairebé 60 seguidors a Twitter, mentre British Airways, per exemple, en té uns 400.

Quan arribarà el salt al Ciutadà 2.0? Qui el protagonitzarà? Fages no dubta que el futur és de la generació que està començant a entrar al mercat laboral i que ha crescut entre

servicios veterinarios [Vetermascotas](http://www.vetermascotas.es) (www.vetermascotas.es), con casi 60 seguidores en Twitter, mientras que British Airways tiene, por ejemplo, unos 400.

¿Cuándo llegará el salto al Ciudadano 2.0? ¿Quién lo protagonizará? Fages no duda de que el futuro está en manos de la generación que está empezando a entrar en el mercado laboral y que ha crecido entre videojuegos y demás elementos de la cultura 2.0. “No me refiero a Facebook o a Twitter en concreto, sino a una cuestión de concepto, que va más allá de las herramientas”, asegura el consultor.

doubt that the future belongs to the generation that is just now starting to enter the job market and has grown up with videogames and other elements from 2.0 culture. “The change is not specifically being brought about by Facebook or Twitter, rather it is a question of concept that goes beyond the tools,” claims the consultant.

To finish the homework before the test, the author of *Goldmundus* gives the definition, whereas Colombo and Zuckerman furnish two practical examples. “The key is working as a team on collective intelligence, which is the sum of shared knowledge, with

videojocs i altres elements de la cultura 2.0. “No són el Facebook o el Twitter en concret, sinó una qüestió de concepte, que va més enllà de les eines”, assegura el consultor.

Per anar acabant els deures abans de l'examen, l'autor de *Goldmundus* posa la definició; Colombo i Zuckerman, dos exemples pràctics. “La clau és treballar en equip la intel·ligència col·lectiva, que és el producte de la suma de coneixements compartits amb l'objectiu d'aconseguir un major benefici personal”, subratlla Fages, que desmenteix que sigui una qüestió de solidaritat, sinó de pensar que el que un sap no és només per a

ell, sinó per compartir amb els altres. “Ara tenim les eines per fer-ho”, conclou.

Clelia Colombo dirigeix IDEAL-EU (www.ideal-eu.net), un projecte de participació ciutadana electrònica desenvolupat a escala europea entre la Generalitat de Catalunya, la Regió Toscana i el Consell Regional de Poitou-Charentes, i que podria ser un de tants casos pràctics d'aquesta intel·ligència col·lectiva. Proporciona informació sobre el canvi climàtic i promou el debat deliberatiu entre joves de les tres regions i els diferents actors socials i polítics implicats. El procés de participació es desenvolupa a partir de la

combinació de debats electrònics en línia i trobades presencials a tres ciutats europees. L'objectiu és elaborar propostes que serveixin de recomanacions a les polítiques europees en el marc de les rondes de negociació de “Kyoto II” i la novetat principal és que el debat es produeix en temps real gràcies a les TIC. Des de l'altra banda de l'ocèà, Ethan Zuckerman recorda que un dels factors decisius de la campanya electoral de Barack Obama va ser precisament “permetre als ciutadans expressar no només el seu suport, sinó les raons que l'acompanyaven”. La veu, el vot, el canvi... i les eines per fer-lo. ■

Para ir acabando con los deberes antes del examen, el autor de *Goldmundus* da la definición y Colombo y Zuckerman ponen dos ejemplos prácticos. “La clave es trabajar en equipo la inteligencia colectiva, que es el producto de la suma de conocimientos compartidos con el propósito de lograr un mayor beneficio personal”, subraya Fages, quien desmiente que sea una cuestión de solidaridad, sino que se trata de pensar que lo que uno sabe no es sólo para él, sino para compartirlo con los demás. “Ahora tenemos las herramientas para hacerlo”, concluye.

Clelia Colombo dirige IDEAL-EU (www.ideal-eu.net), un proyecto de participación ciudadana electrónica desarrollado a escala europea entre la Generalitat de Catalunya, la Región Toscana y el Consejo Regional de Poitou-Charentes y que podría ser uno de tantos casos prácticos de esta inteligencia colectiva. Proporciona información sobre el cambio climático y promueve el debate deliberativo entre jóvenes de las tres regiones y los diferentes actores sociales y políticos implicados. El proceso de participación se desarrolla a partir de la combinación de debates electrónicos en línea y encuentros

presenciales en tres ciudades europeas. El objetivo que persigue es elaborar propuestas que sirvan como recomendaciones para las políticas europeas en el marco de las rondas de negociación Kyoto II y su novedad principal estriba en que, gracias a las TIC, el debate se lleva a cabo en tiempo real. Desde el otro lado del océano, Ethan Zuckerman recuerda que uno de los factores decisivos de la campaña electoral de Barack Obama fue, precisamente, “permitir a los ciudadanos expresar no sólo su apoyo, sino las razones que lo acompañaban”. La voz, el voto, el cambio... y las herramientas para hacerlo. ■

the goal of gaining higher personal benefit,” stresses Fages, who denies that it is a question of solidarity. Rather it's about thinking that what you know is not just for you, rather for sharing with others. “And now we have the tools to do it,” he concludes.

Clelia Colombo directs IDEAL-EU (www.ideal-eu.net), an electronic citizen participation project developed on a Europe-wide scale by the Generalitat de Catalunya, the region of Tuscany and the Regional Council of Poitou-Charentes, which could serve as one of the many practical case studies in this collective intelli-

The future belongs to those who have grown up with videogames

gence. It provides information on climate change and promotes serious debate between young people from all three regions and the different social and political stakeholders involved. The participation process takes place using a combination of online electronic debates and face-to-face gatherings in three European cities. The goal is to draw up proposals that can serve as recommendations for European politicians as

part of the Kyoto II negotiation rounds, and the main new feature is that the debates are held in real time thanks to ICTs. On the other side of the ocean, Ethan Zuckerman recalls that one of the decisive factors in Barack Obama's election campaign was precisely “allowing citizens to express not just their support for him but also the reasons why they supported him.” Voice, vote, change... and the tools to achieve them. ■

UN Photo/Evan Schneider

Kofi Annan i el seu portaveu, Fred Eckhard, durant un vol a Suècia l'agost de 1997 / Kofi Annan y su portavoz, Fred Eckhard, durante un vuelo a Suecia en agosto de 1997 / Kofi Annan and his Spokesman, Fred Eckhard, on a flight to Sweden on August 1997 /

Frederic Eckhard ha desenvolupat gran part de la seva carrera a l'ONU. Va entrar al seu gabinet d'informació el 1985, i en va marxar el 2005, després d'haver estat durant més de set anys portaveu de l'aleshores secretari general Kofi Annan. Durant vint anys, va recórrer el planeta i va estar als punts més calents en els moments més difícils, com a Sarajevo, el 1992, o Bagdad, el 1998. El càrrec li va donar una notable influència sobre la premsa mundial i la reputació d'haver fet realitat allò que no cal cridar gaire per fer-se escoltar. Ensenya a la Universitat de Zhejiang, a la Xina.

Frederic Eckhard ha desarrollado gran parte de su carrera en la ONU. Entró en su gabinete de información en 1985 y lo dejó en 2005, tras haber sido durante más de siete años portavoz del entonces secretario general Kofi Annan. Durante dos décadas, recorrió el planeta y estuvo en los puntos más calientes en los momentos más difíciles, como en Sarajevo, en 1992, o en Bagdad, en 1998. El cargo le otorgó una notable influencia sobre la prensa mundial y la reputación de haber hecho realidad el dicho de que no es necesario gritar para hacerse escuchar. Es profesor de la Universidad de Zhejiang, en China.

Frederic Eckhard has spent a large part of his career in the United Nations. He joined the UN Department of Public Information in 1985 and left in 2005 after spending seven years as chief spokesman for the then Secretary-General Kofi Annan. For twenty years he travelled to some of the most conflicted places on the planet during very difficult times, such as Sarajevo in 1992 and Baghdad in 1998. The position he held allowed him to exert considerable influence on the world's press and to gain a reputation of embodying the spirit of making oneself heard without raising one's voice. He is currently visiting professor at Zhejiang University in China.

Retorn a l'ONU

Frederic Eckhard

La crisi financera mundial arrasa continents com si fos un tsunami. Els dirigents del món demanen un nou ordre financer mundial. Em pregunten: què representa això per a Nacions Unides?

Vaig treballar a Nacions Unides o al seu entorn durant 32 anys, fins que em vaig retirar com a portaveu de Kofi Annan, l'any 2005. Tinc una resposta per a aquesta pregunta a curt i també a llarg termini. A curt termini, la resposta és “no gaire”. El que em va sobtar més durant aquells anys a Nacions Unides va ser la constància amb què els estats membres perseguien

tenaçment i a qualsevol preu els seus interessos nacionals.

Ho vaig veure en la guerra de les Malvines, quan era un funcionari júnior de l'oficina del portaveu del secretari general Javier Pérez de Cuéllar. Pérez de Cuéllar va fer esforços frenètics, però inútils, per trobar una solució pacífica durant les dues setmanes que la marina britànica va tardar a salpar del Regne Unit cap a aigües argentines, després que, de manera irreflexiva, Buenos Aires ocupés militarment un arxipèlag on hi havia més xais que persones. Però els coronels argentins estaven obnubilats per la seva arrogància i a

>>

Retorno a la ONU

La crisis financiera global se está llevando por delante continentes como si de un tsunami se tratara. Los líderes mundiales reclaman un Nuevo Orden Financiero Mundial. Y la pregunta que se me plantea es: ¿qué implicaciones tiene esto para Naciones Unidas?

Durante 32 años, hasta que me jubilé en 2005 como portavoz de Kofi Annan, trabajé en Naciones Unidas y en proyectos dependientes de ella. Mi respuesta a la pregunta se refiere tanto a las implicaciones a corto como a las implicaciones a largo plazo. A

corto plazo, la respuesta es “no muchas”. Lo que más me sorprendió durante todo el tiempo que pasé en Naciones Unidas fue el empeño, obstinado y recurrente, que ponían los estados miembros en satisfacer a cualquier precio sus intereses nacionales.

Lo vi durante la guerra de las Malvinas, cuando era un funcionario subalterno en la oficina del portavoz del secretario general Javier Pérez de Cuéllar. Pérez de Cuéllar hizo un esfuerzo titánico e inane por encontrar una solución pacífica durante las dos semanas que tardó la Marina británica en zarpar del Reino Unido con rumbo a aguas

>>

Back to the UN

The global financial crisis is washing over continents like a tsunami. National leaders are calling for a New World Financial Order. What, I am asked, does this mean for the United Nations?

I worked in and around the UN for 32 years until I retired, as Kofi Annan's spokesman, in 2005. My answer to this question is both short term and long. In the short term, the answer is, “not much”. What struck me most during all those years at the UN was how consistently Member States

doggedly pursued their national interest at all costs.

I saw it in the Falklands/Malvinas War, when I was a junior officer in the spokesman's office of Secretary-General Javier Pérez de Cuéllar. Pérez de Cuéllar made a frantic yet vain effort to find a peaceful solution during the two weeks that it took the British Navy to sail from the UK to Argentina's waters following Buenos Aires' impulsive military occupation of an archipelago that had more sheep on it than humans. But Argentina's colonels were high on their own arrogance and a little war suited the political ambitions of

>>

<<

Margaret Thatcher una petita guerra li anava bé per a les seves ambicions polítiques. El resultat, com va dir Sir Brian Urquhart, un dels homes més intel·ligents i experimentats de Nacions Unides i “pare de les missions de manteniment de la pau”, va ser com un parell de calbs lluitant per una pinta.

Ho vaig veure a Bòsnia, on vaig ser portaveu de Nacions Unides l'any 1992. Una Alemanya acabada de reunificar estava impacient per reconèixer la independència proclamada per Croàcia i Eslovènia –no és coincidència que Croàcia hagués col·laborat amb els nazis invasors durant la Segona

<<

argentinas después de la caprichosa ocupación militar decretada por Buenos Aires de un archipiélago en el que vivían más ovejas que personas. Pero los coroneles argentinos rezumaban arrogancia y nada encajaba mejor con las ambiciones políticas de Margaret Thatcher que una guerra de poca monta. En palabras de Sir Brian Urquhart, uno de los veteranos de Naciones Unidas más brillantes y “padre del mantenimiento de la paz”, el resultado fue como si dos calvos se enzarzaran en una pelea por un peine.

Lo vi en Bosnia, donde trabajé en 1992 como portavoz de Naciones Unidas.

What struck me was how consistently Member States doggedly pursued their national interests at all costs

Guerra Mundial. Pérez de Cuéllar va demanar en una carta al ministre d'Afers Exteriors d'Alemanya Hans-Dietrich Genscher que no insistís en aquesta línia perquè podria desencadenar una guerra a l'antiga Iugoslàvia. Però durant les negociacions del Tractat de Maastricht de la Comunitat Europea, Alemanya havia fet un favor al Regne Unit i a França. Així, França, seguida pel Regne Unit, va sucumbir a la pressió alemanya, i es va fer un negoci brut. La Comunitat Europea va reconèixer Croàcia i Eslovènia, cosa que va desencadenar la sagnant guerra de Bòsnia.

Alemania acababa de reunificarse y estaba dispuesta a reconocer la independencia que reclamaban para sí Croacia y Eslovenia (un detalle que no es casual: Croacia había colaborado con el invasor nazi durante la Segunda Guerra Mundial). En una carta al ministro de Exteriores alemán Hans-Dietrich Genscher, Pérez de Cuéllar le rogaba que no siguieran por esa senda, por cuanto podría desencadenar la guerra en la antigua Yugoslavia. Sin embargo, durante las negociaciones de la Comunidad Europea sobre el Tratado de Maastricht, Alemania había hecho un favor a Gran Bretaña y Francia.

<<

Margaret Thatcher. The result, in the words of Sir Brian Urquhart, one of the UN's wisest old men and the “father of peacekeeping”, was like two bald men fighting over a comb.

I saw it in Bosnia, where I was UN spokesman in 1992. A newly reunited Germany was eager to recognize the independence claimed by both Croatia and Slovenia – not coincidentally, Croatia had collaborated with the invading Nazis during the Second World War. Pérez de Cuéllar appealed to German Foreign Minister Hans-Dietrich Genscher in a letter not to pursue this course because it could trigger war in the former Yugoslavia. But during

Ho vaig veure durant les converses de pau de Ginebra sobre l'antiga Iugoslàvia, de 1992 i 1993, impulsades per Nacions Unides i la Comunitat Europea. Jo n'era portaveu. El complex pla de pau dissenyat pels negociadors en cap, Cyrus R. Vance i Lord (David) Owen, era un compromís enginyós que totes les parts van signar a Atenes l'any 1993. Però el president dels Estats Units Bill Clinton havia fet campanya promentent mà dura amb els serbis, i per raons polítiques internes es va distanciar del pla de Pau Vance i Owen, perquè pensava que seria massa proserbi per als seus votants.

Ahora, era Francia quien cedía a la presión alemana y Gran Bretaña le siguió los pasos, sellando así un pacto infame. La Comunidad Europea reconoció a Croacia y Eslovenia, lo que provocó el estallido de la sangrienta guerra de Bosnia.

Lo vi durante las negociaciones de paz sobre la antigua Yugoslavia que se celebraron en Ginebra en 1992-1993, auspiciadas conjuntamente por Naciones Unidas y la Comunidad Europea. Yo ejercía de portavoz de aquellas negociaciones. El complejo plan de paz diseñado por los jefes del equipo de negociadores, Cyrus R. Vance y

the European Community negotiations over the Maastricht Treaty, Germany had done Britain and France a favor. France then succumbed to German pressure, followed by Britain, and a dirty deal was done. The European Community recognized Croatia and Slovenia, triggering the bloody Bosnian War.

I saw it during the Geneva peace talks on the former Yugoslavia in 1992-93 sponsored jointly by the UN and the European Community. I was spokesman for the talks. The complex peace plan fashioned by chief negotiators Cyrus R. Vance and Lord (David) Owen was an ingenious compromise that all

Me sorprendió el empeño de los estados miembros en satisfacer a cualquier precio sus intereses nacionales

Em va sobtar la constància amb què els estats membre persegueien a qualsevol preu els interessos nacionals

Sense el suport ferm dels Estats Units, el pla va fracassar i la guerra va continuar dos anys i mig més. Quan els Estats Units finalment van intervenir i van liderar amb èxit les negociacions de pau de Dayton, a Ohio, el compromís aconseguit per l'ambaixador Richard Holbrooke era fins i tot més pro-serbi que el de Vance i Owen.

Finalment, ho vaig veure l'any 2003 a l'Iraq. Quan el president dels Estats Units George W. Bush va començar a planejar la invasió de l'Iraq, una part important de l'opinió mundial va quedar atònita. Envair el Pròxim Orient? És boig? Però la Unió

Soviètica s'havia esfondrat, els Estats Units s'havien erigit com l'única superpotència mundial i els neoconservadors d'Amèrica, com Paul Wolfowitz, sentien que els Estats Units havien d'emprar el seu poder ara incontestat per provocar el canvi democràtic al Pròxim Orient i a qualsevol altre lloc. Em vaig sentir molt orgullós de veure que el debat sobre si es prenia accions militars contra Saddam Hussein se celebrava al Consell de Seguretat de Nacions Unides. Colin Powell va exposar la recerca americana d'armes de destrucció massiva amb una presentació PowerPoint ben traçada.

>>

Lord (David) Owen, encerraba un ingenioso compromiso que todas las partes firmaron en Atenas en 1993. No obstante, el presidente de Estados Unidos Bill Clinton había prometido mano dura con los serbios durante la campaña electoral y, por razones de política doméstica, se distanció del plan de paz de Vance y Owen, alegando que a sus electores se les antojaría demasiado proserbio. Sin un firme respaldo norteamericano, el plan se desmoronó y la guerra continuó durante dos años y medio. Cuando Estados Unidos decidió, finalmente, implicarse y tomar las riendas de unas negociaciones de

paz en Dayton (Ohio), que se saldaron con éxito, el compromiso diseñado por el embajador Richard Holbrooke era mucho más proserbio que el texto de Vance y Owen.

Lo vi, por último, en Irak en 2003. Cuando el presidente de Estados Unidos George W. Bush comenzó a planear la invasión de Irak, una proporción considerable de la opinión mundial se llevó las manos a la cabeza. ¿Invadir Oriente Medio? ¿Acaso ha perdido los papeles? Pero la Unión Soviética se había hundido, Estados Unidos se alzaba ahora como la única superpotencia mundial y algunos neoconservadores estadounidenses,

como Paul Wolfowitz, consideraban que Estados Unidos debía emplear su indiscutible poder para provocar el cambio democrático en Oriente Medio y en otras zonas del planeta. Qué orgulloso me sentí de que el debate sobre la conveniencia de tomar medidas militares contra Saddam Hussein se celebrara en el Consejo de Seguridad de Naciones Unidas. Colin Powell expuso la información que Estados Unidos había reunido sobre las armas de destrucción masiva en una hábil presentación de PowerPoint. El ministro de Exteriores francés Dominique de Villepin, hizo un apasionado llamamiento a la cor-

>>

parties signed in Athens in 1993. But US President Bill Clinton had campaigned on a promise to get tough with the Serbs and for domestic political reasons distanced himself from the Vance Owen Peace Plan because he thought it was too pro-Serb for his constituency. Without strong US support, the plan collapsed and the war continued for another two and a half years. When the US finally stepped in and led successful peace negotiations in Dayton, Ohio, the compromise worked out by Ambassador Richard Holbrooke was even more pro-Serb than was Vance/Owen.

Finally, I saw it in Iraq in 2003. When US President George W. Bush began planning to invade Iraq, a substantial body of world opinion was aghast. Invade the Middle East? Is he crazy? But the Soviet Union had collapsed, the US stood tall as the world's only superpower and neoconservatives in America, such as Paul Wolfowitz, felt that the US should use its now uncontested power to bring about democratic change in the Middle East and elsewhere. How proud I was to see the debate over whether to take military action against Saddam Hussein take place in the UN Security Council. Colin Powell laid out

the US case for weapons of mass destruction in a skillful PowerPoint presentation. French Foreign Minister Dominique de Villepin made an impassioned appeal to reason that triggered an unprecedented burst of applause in this august chamber. But in the end, the debate didn't stop war. Using the threat of a veto, France, Russia and China blocked Security Council approval of military action, but the US and the UK went ahead and invaded Iraq any-way. You know the rest.

Now should we be surprised that national leaders act in the national interest? No. That's what they're paid for. But what we

>>

Ojalá los líderes nacionales no se fijan sólo en las amenazas que vienen de ejércitos enemigos

<<

El ministre d'Afers Exteriors de França Dominique Villepin va fer una crida apassionada a la raó que va provocar un esclat d'aplaudiments mai vist en aquella augusta sala. Però al final, el debat no va aturar la guerra. Emprant l'amenaça d'usar el dret de veto, França, Rússia i la Xina van bloquejar l'aprovació del Consell de Seguretat de l'acció militar, però els Estats Units i el Regne Unit van seguir endavant i van envair l'Iraq. Ja sabeu la resta.

Ara bé, ens hem de sorprendre que els líders nacionals actuïn segons els interessos nacionals? No. Per això els paguen. Però el

<<

dura que provocó una salva de aplausos sin precedentes en tan augusta cámara. Al final, sin embargo, el debate no detuvo la guerra. Esgrimiendo la amenaza del veto, Francia, Rusia y China impidieron que el Consejo de Seguridad aprobara medidas militares, pero Estados Unidos y el Reino Unido hicieron caso omiso e invadieron Irak. El resto ya lo conocen.

¿Debería sorprendernos hoy que los líderes nacionales actúen en defensa del interés nacional? No. Para eso les pagan. Pero ojalá empiecen a definir de otro modo el interés nacional; ojalá den un paso atrás

que podem esperar és que comencin a definir els interessos nacionals d'una manera diferent, que facin un pas enrere per veure les situacions amb més perspectiva, que sàpiguen percebre les amenaces a la seguretat més àmpliament –i no només les provinents d'exèrcits enemics, sinó també de la inestabilitat econòmica, de la negació dels drets humans, de la fallida del paper de la llei. Una crisi global com aquesta els dona l'oportunitat de fer exactament això. I aquest és el principi de la resposta més complexa a la pregunta.

Ara faig classes un trimestre a l'any a la Universitat de Zhejiang, a Hangzhou,

para tener más perspectiva; ojalá amplíen el campo de visión de las amenazas que pesan contra la seguridad y no se fijan solamente en las que vienen de ejércitos enemigos, sino también en las derivadas de la inestabilidad económica, la negación de los derechos humanos o el fracaso del imperio de la ley. Una crisis global como esta les brinda la oportunidad de hacerlo. Y esto es sólo el principio de la compleja respuesta a la cuestión.

Hoy, doy clases durante un trimestre al año en la universidad Zhejiang, en Hangzhou (China). Para un curso sobre Naciones

<<

can hope for is that they will begin to define the national interest differently, that they will step back to see the bigger picture, that they will perceive security threats more broadly – not just as coming from enemy armies, but from economic instability, denial of human rights, failure of the rule of law. A global crisis like this one gives them the opportunity to do just that. And that is the beginning of the complex answer to the question.

I now teach one term a year at Zhejiang University in Hangzhou, China. For a course on the Post-Cold War United Nations, I interviewed a number of people who worked

a la Xina. Per a un curs sobre Nacions Unides després de la Guerra Freda, vaig entrevistar unes quantes persones que hi treballaven i els vaig preguntar si creien que aquest ens mundial, en conjunt, s'hauria enfortit o afeblit d'aquí a deu anys. L'any 2006, Sir Brian em va dir que una gran crisi global, com la del medi ambient o una pandèmia, obligaria els països a retornar a Nacions Unides, perquè és l'única organització universal i, a més, va dir, ha obtingut bons resultats gestionant situacions d'emergència.

“Ja no som al segle XX”, em va dir. “Som en un segle amb tot un paquet de nous

Unidas tras el fin de la Guerra Fría, entrevisté a varias personas que trabajaban en Naciones Unidas y les pregunté si opinaban que aquel órgano mundial sería más fuerte o más débil dentro de diez años. En 2006, Sir Brian me dijo que una gran crisis global, como la del medio ambiente o una pandemia, obligaría a las naciones a volver al seno de Naciones Unidas porque era la única organización universal y porque, además, tenía un historial nada desdeñable a la hora de enfrentarse a situaciones de emergencia.

“Ya no vivimos en el siglo XX”, me dijo. “Vivimos en un siglo en el que nos enfren-

at the UN, asking whether they think the world body will be stronger or weaker in ten years' time. In 2006, Sir Brian told me that a major global crisis, like the environment or a pandemic, will force nations to return to the UN because it is the only universal organization, and besides, he said, it has a pretty good record on dealing with emergencies.

“This is not the 20th century any more,” he told me. “It's a century where you have a whole set of new problems which in one way are more difficult than the old ones and these have to be done by collective action and sharing responsibility.... If you don't

problemes que, en certa manera, són més difícils que els antics i cal assumir-los mitjançant accions col·lectives i compartint les responsabilitats... Si no s'hi posa tothom, deixarem grans forats en la lluita contra el terrorisme, per exemple, o fins i tot en la lluita contra la grip aviària.”

Una altra entrevista que vaig mantenir va ser amb Jim Sutterlin, el nord-americà membre de l'equip de Pérez de Cuéllar que va ajudar-lo a escriure les seves memòries. Sutterlin veu el futur de Nacions Unides estretament lligat al *poder tou*, un concepte introduït en el llibre del mateix títol de Joseph

tamos a unos problemas distintos y que, en cierto sentido, son más complicados que los del pasado y con los que debemos lidiar de manera colectiva y compartiendo la responsabilidad... Si no conseguimos implicar a todo el mundo, tendremos grandes lagunas en la lucha contra el terrorismo, por ejemplo, o, ciertamente, en la lucha contra la gripe aviar”.

También entrevisté a Jim Sutterlin, el miembro estadounidense de más rango del gabinete de Pérez de Cuéllar y que le ayudó a escribir sus memorias. Para Sutterlin, el futuro de Naciones Unidas

get everybody in, you leave huge holes in the fight against terrorism, for example, or indeed in the fight against bird flu.”

Another interview I did was with Jim Sutterlin, the senior American on Pérez de Cuéllar's staff who helped him write his memoirs. Sutterlin sees the UN's future linked to “soft power”, a concept introduced in a book by that title by Harvard Professor Joseph S. Nye, Jr. in 2004. Sutterlin said that the UN's greatest strength in the future will be getting the world to recognize what Secretary-General Boutros Boutros-Ghali defined as the interconnectedness among

Esperem que els líders nacionals sàpiguen percebre no només les amenaces que vénen d'exèrcits enemics

S. Nye, Jr., professor de Harvard, l'any 2004. Sutterlin em va dir que la força més important de Nacions Unides en el futur serà aconseguir que el món reconegui allò que el secretari general Boutros Boutros-Ghali va definir com la interconnexió entre el desenvolupament

está ligado al “poder suave”, un concepto acuñado en un libro homónimo escrito en 2004 por el catedrático de Harvard Joseph S. Nye, Jr. Según Sutterlin, la fortaleza de Naciones Unidas en el futuro pasa por lograr que el mundo admita lo que el secretario general Boutros Boutros-Ghali definió como la interconexión entre el desarrollo económico, el derecho internacional, los derechos humanos y las organizaciones internacionales. En última instancia, Naciones Unidas es un espacio en el que los gobiernos desarrollan, a lo largo de años y décadas, conceptos y normas que han

economic development, international law, human rights and international organizations. The United Nations is, ultimately, a place where governments evolve over years and decades concepts and norms for their common behavior. Therein lies its strength.

The global financial crisis is a calamity on such a scale that national leaders are being obliged to sit together and seek a solution that secures the international interest, because that too is the national interest. If wisdom prevails, their common action will only strengthen the multilateral system, and with it the United Nations itself. ■

econòmic, la legislació internacional, els drets humans i les organitzacions internacionals. Nacions Unides és, en darrera instància, un lloc on els governs desenvolupen durant anys i dècades conceptes i normes per al seu comportament en comú. Aquí rau la seva força.

La crisi financera global és un desastre d'una magnitud tan gran que els líders nacionals es veuen obligats a seure plegats i cercar una solució que garanteixi els interessos internacionals, perquè també són els interessos nacionals. Si guanya la prudència, la seva actuació conjunta enfortirà el sistema multilateral i, amb ell, Nacions Unides. ■

de regir su conducta común. Ahí radica su fortaleza.

La crisis financiera global es una calamidad de tal magnitud, que los líderes nacionales se ven obligados a reunirse y buscar una solución que salvaguarde los intereses internacionales, pues ese es también el interés nacional. Si se impone el sentido común, su actuación conjunta no hará sino robustecer el sistema multilateral, y con ello a las propias Naciones Unidas. ■

What we can hope for is that national leaders will perceive threats not just as coming from enemy armies

CRISI

Fed: Reserva Federal dels EUA (Washington)
 BCE: Banc Central Europeu (Frankfurt)
 FMI: Fons Monetari Internacional (Washington)

MARÇ 2007
 MARZO MARCH

La indústria de les hipoteques **subprime** es col·lapsa. El valor dels préstecs hipotecaris s'estima en **\$1,3 bilions**.
 La industria de las hipotecas **subprime** se colapsa. El valor de los créditos se estima en **\$1,3 billones**.
Subprime industry collapses. The value of US subprime mortgages is estimated at **\$1.3 trillion**.

AGOST 2007
 AGOSTO AUGUST

El BCE injecta més de **€200.000 milions** en liquiditat al mercat bancari.
 El BCE injecta més de **€200.000 milions** de liquiditat en el mercado bancario.
 The ECB pumps more than **€200 bn** into the banking market to try to improve liquidity.

SEPTIEMBRE-SETMANA DEL 15
 SEPTIEMBRE-SEMANA DEL 15
 SEPTEMBER-WEEK OF THE 15

Lehman Brothers, el quart banc d'inversió del món, es declara en **banarrota**. La Fed salva l'asseguradora **AIG** amb crèdits de **\$85.000 milions**.
Lehman Brothers, el cuarto banco de inversión del mundo, se declara en **banarrota**. La Fed salva a la aseguradora **AIG** con créditos de **\$85.000 millones**.
 The US investment bank **Lehman Brothers** files for **bankruptcy**. Fed rescues **AIG** providing an **\$85 billion** emergency loan.

La Casa Blanca pren el control de les companyies hipotecàries **Fannie Mae** i **Freddie Mac**.
 La Casa Blanca toma el control de las compañías hipotecarias **Fannie Mae** y **Freddie Mac**.
 The US Government seizes control of mortgage institutions **Fannie Mae** and **Freddie Mac**.

SEPTIEMBRE-SETMANA DEL 8
 SEPTIEMBRE-SEMANA DEL 8
 SEPTEMBER-WEEK OF THE 8

Cracks al mercat mundial del **crèdit hipotecari**.
Cracks en el mercado mundial de **crédito hipotecario**.
Structural cracks begin to show in the global mortgage lending market.

SEPTIEMBRE-SETMANA DEL 22
 SEPTIEMBRE-SEMANA DEL 22
 SEPTEMBER-WEEK OF THE 22

Els dos darrers bancs d'inversió, **Morgan Stanley** i **Goldman-Sachs**, esdevenen bancs comercials. El govern britànic nacionalitza el banc hipotecari **Bradford and Bingley**.
 Los dos últimos bancos de inversión, **Morgan Stanley** y **Goldman-Sachs**, se convierten en bancos comerciales. El gobierno británico nacionaliza el banco hipotecario **Bradford and Bingley**.
Goldman-Sachs and **Morgan Stanley** become bank holding companies. The UK government nationalizes the mortgage bank **Bradford and Bingley**.

SEPTIEMBRE-SETMANA DEL 29
 SEPTIEMBRE-SEMANA DEL 29
 SEPTEMBER-WEEK OF THE 29

El Senat i el Congrés dels EUA aproven un pla de rescat de **\$700.000 milions**. El Grup **Santander** compra a través de la filial **Abbey** la xarxa de sucursals i els dipòsits de **Bradford and Bingley**. França, Bèlgica i Luxemburg injecten **€6.400 milions** al banc francobelga **Dexia**.
 El Senado y el Congreso de EEUU aprueban un plan de rescate de **\$700.000 millones**. El Grupo **Santander** compra a través de su filial **Abbey** la red de sucursales y los depósitos de **Bradford and Bingley**. Francia, Bélgica y Luxemburgo inyectan **€6.400 millones** en el banco franco-belga **Dexia**.
U.S. Senate and Congress agree on a financing package of **\$700 billion**. Spanish bank **Santander** buys **Bradford and Bingley's** savings and branch business. France, Belgium and Luxembourg inject **€6.4 billion** into French-Belgian bank **Dexia**.

OCTUBRE-SETMANA DEL 6
 OCTUBRE-SEMANA DEL 6
 OCTOBER-WEEK OF THE 6

1,7 bilions

És la suma dels **plans de rescat** anunciats pels governs europeus.
 Es la suma de los **planes de rescate** anunciados por los gobiernos europeos.
1.7 trillion: sum of rescue plans announced by European governments.

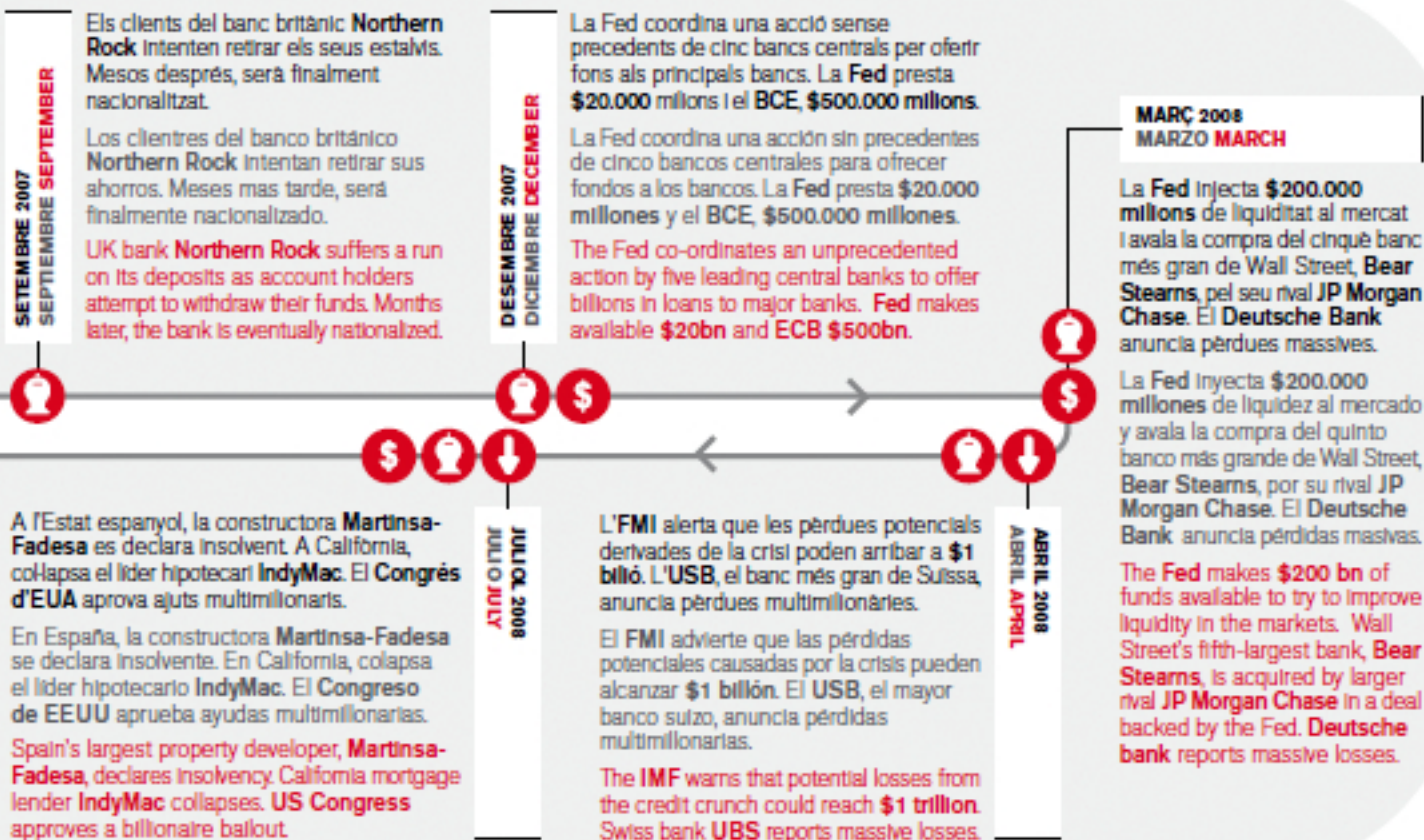
700.000 milions

És el valor del **Troubled Asset Relief Program** del govern dels EUA.
 Es el valor del **Troubled Asset Relief Program** del gobierno de EEUU.
Value of the US government's Troubled Asset Relief Program.

2.000 milions

Costaria donar **una tassa de cereals** als nens escolaritzats als països pobres.
 Costaría dar **una taza de cereales** a los niños escolarizados en los países pobres.
Cost of a bowl of cereal for school children in poor countries.

L'Ecofin acorda incrementar la garantia mínima de dipòsits a €50.000. El govern espanyol anuncia que destinarà entre 30.000 i 50.000 milions d'euros al finançament de la banca. El govern britànic anuncia un pla de rescat de €62.000 milions per al sistema bancari. Mesura sense precedents dels principals bancs centrals del món: **retallada coordinada de tipus d'interès**.

El Ecofin acuerda aumentar la garantía mínima de depósitos a €50.000. El gobierno español anuncia que destinará entre 30.000 y 50.000 millones de euros a financiar la banca. El gobierno británico anuncia un plan de rescate de €62.000 millones para el sistema bancario. Medida sin precedentes de los principales bancos centrales del mundo: **recorte coordinado de los tipos de interés**.

European finance ministers agreed to raise the minimum guarantee on bank deposits to €50.000. The **Spanish government** establishes a €30 to €50 billion emergency fund to purchase assets held by Spanish banks. The **British government** makes available €62 billion to the banking system. The world's main central banks cut their benchmark rates in a **unprecedented coordinated effort**.

€ 323 milions

És el que destina la UE a l'assistència alimentària a tot el món.

Es lo que destina la UE a la asistencia alimentaria a todo el mundo.

Amount designated by the EU in **food assistance** for the entire world.

L'FMI prediu una recessió global per al 2009. Els líders del G20 acorden a Washington un pla d'acció per recuperar el creixement i reformar el sistema financer mundial.

El FMI vaticina una recesión global para el 2009. Los líderes del G20 acuerdan en Washington un plan de acción para recuperar el crecimiento y reformar el sistema financiero mundial.

IMF predicts global recession in 2009. The Leaders of the **G20** agree in Washington to a **plan of action** to restore global growth and achieve needed reforms of the world's financial system.

OCTUBRE-SETMANA DEL 13
OCTUBRE-SEMANA DEL 13
OCTOBER-WEEK OF THE 13

Els líders dels 15 països de la Zona Euro acorden a París plans de rescat bancaris que sumen en total €1,7 bilions.

Los líderes de los 15 países de la Zona Euro acuerdan en París planes de rescate bancarios que suman en total €1,7 billones.

The Leaders of 15 member states of the **Euro Zone** agree in Paris to financing packages totaling over €1.7 trillion.

OCTUBRE-SETMANA DEL 27
OCTUBRE-SEMANA DEL 27
OCTOBER-WEEK OF THE 27

L'FMI aprova un nou programa de préstecs d'emergència per als països amb problemes de liquiditat.

El FMI aprueba un nuevo programa de créditos de emergencia para los países con problemas de liquidez.

The **FMI** announces a programme to **channel funds quickly** to get countries through temporary liquidity problems.

El món al 2009

El mundo en 2009

The world in 2009

ESTATS UNITS

1,4 -0,5

13.811.200

PAÏSOS ZONA EURO

1,1 -0,6

15,8

PAÏSOS DESENVOLUPATS

15,8

AMÈRICA LLATINA I CARIB

4,4 2,1

45,2 (8%)

45 (8%)

3.444.374

Xifres globals

PIB / GDP

54.347.038 (milions US\$, 2007)

CREIXEMENT DEL PIB / GDP GROWTH

2008: 2,5%

2009: 0,9%

FAM / HAMBRE / HUNGER

2007: 923 milions

2008: 963 milions

POBRESA/POBREZA / POVERTY

1.373,5 milions (25,2%)

En els països en desenvolupament 2005 /

En los países en desarrollo 2005 /

In developing countries 2005 /

PIB / GDP

La suma de tots els béns i serveis finals produïts en un any (milions de US\$)

BANC MUNDIAL, 2007

La suma de todos los bienes y servicios finales producidos en un año (millones de US\$)

BANCO MUNDIAL, 2007

The market value of all final goods and services of a nation in a given year (millions of US\$)

WORLD BANK, 2007

2008

CREIXEMENT DEL PIB (%) / CRECIMIENTO DEL PIB (%) / GDP GROWTH (%)

2009

PERSPECTIVES ECONÒMIQUES MUNDIALS 2009, BANC MUNDIAL

PERSPECTIVAS ECONÓMICAS MUNDIALES 2009, BANCO MUNDIAL

GLOBAL ECONOMIC PROSPECTS 2009, WORLD BANK

EUROPA I ÀSIA CENTRAL

5,3 2,7

 17,3 (3,7%)

 3.155.221

XINA (ÀSIA ORIENTAL)

9,4 7,5

 122,7 (9%)

 207,7 (15,9%)

 3.280.053

JAPÓ

0,5 -0,1

 4.376.705

ÀSIA MERIDIONAL

6,3 5,4

 595,6 (40,3%)

 1.438.594

PRÒXIM ORIENT I NORD D'ÀFRICA

5,8 3,9

 33 (8%)

 11 (3,6%)

 828.691

ÀSIA ORIENTAL I PACÍFIC

8,5 6,7

 316,2 (16,8%)

 4.438.135

ÍNDIA (ÀSIA MERIDIONAL)

 230,5 (21%)

 455,8 (41,6%)

 1.170.968

ÀFRICA SUBSAHARIANA

5,4 4,6

 212,1 (30%)

 388,4 (50,9%)

 842.914

RESTA ÀSIA I PACÍFIC

 188,7

FAM / HAMBRE / HUNGER

Nombre de persones (en milions) i % sobre població (2003-2006). L'ESTAT DE LA INSEGURETAT ALIMENTÀRIA AL MÓN, FAO

Número de personas (en millones) y % sobre población (2003-2006). EL ESTADO DE LA INSEGURETAD ALIMENTARIA EN EL MUNDO, FAO

Number of people (in millions) and % of the population (2003-2006). THE STATE OF FOOD INSECURITY IN THE WORLD, FAO

POBRESA / POBREZA / POVERTY

Nombre de persones (en milions) que viu amb menys d'1,25\$ al dia i % sobre població, BANC MUNDIAL

Número de personas (en millones) que viven con menos de 1,25\$ al día y % sobre población. BANCO MUNDIAL

Number of people (in millions) living on less than \$1,25/day and % of the population. WORLD BANK

Quo vadis pecunia?

Josep Lladós

Josep Lladós és vicerector de Política Universitària i Professorat de la UOC i professor dels Estudis d'Economia i Empresa. Doctor en Ciències Econòmiques i Empresariales i postgraduat en Economia i Gestió d'Hisendes Territorials, té una àmplia experiència en la docència i l'anàlisi de l'activitat econòmica. És investigador de l'Internet Interdisciplinary Institut (IN3), autor de diverses publicacions i ha participat en nombrosos congressos científics. També ha estat membre del grup d'experts de la Taula de Competitivitat de la Generalitat de Catalunya.

Josep Lladós es vicerrector de Política Universitaria y Profesorado de la UOC y profesor de los Estudios de Economía y Empresa. Doctor en Ciencias Económicas y Empresariales y posgraduado en Economía y Gestión de Haciendas Territoriales, tiene una amplia experiencia en la docencia y el análisis de la actividad económica. Es investigador del Internet Interdisciplinary Institut (IN3), autor de varias publicaciones y ha participado en numerosos congresos científicos. También ha sido miembro del grupo de expertos de la Mesa de Competitividad de la Generalitat de Catalunya.

Josep Lladós is Vice-President for Faculty and Academic Organisation, and professor of Economics and Business Studies. A PhD in Economic and Business Sciences and postgraduate in Regional Taxes and Economics, he has broad experience in teaching and in the analysis of economic activity. He is a researcher at the Internet Interdisciplinary Institute (IN3), author of various publications and has participated in numerous academic congresses. He is a former member of the expert group on Competitiveness of the Generalitat de Catalunya.

Al poeta Antonio Machado se li atribueix l'expressió *sólo un necio confunde valor y precio*. La història de la humanitat ens mostra nombrosos episodis d'aquesta neciesa. Sovint es confonen els preus d'intercanvi als mercats amb la satisfacció o rendiment que ens proporciona l'ús del que adquirim. Allò que els sers humans hem considerat el més valuós ha variat segons les circumstàncies del lloc o de l'època: el foc, la sal, l'aigua, els metalls preciosos, els combustibles sòlids o, evidentment, la vida mateixa.

El valor més preuat en economia és la confiança. A l'economia de la revolució digital i

els mercats globals, moltes variables econòmiques es determinen per les expectatives de les persones. Els tipus d'interès als mercats de deute, les paritats de les monedes al mercat de divises, les decisions d'inversió empresarial, el consum familiar o el valor de les accions als mercats de valors depenen molt de la confiança dels agents econòmics. Són els *esperits animals*, en paraules de John Maynard Keynes, que compliquen i fan més difícil la capacitat de predicció dels economistes.

Avui ens trobem al bell mig d'una crisi profunda, que té les arrels en un excés de confiança i que, a hores d'ara, té en la manca

Al poeta Antonio Machado se le atribuye la expresión *sólo un necio confunde valor y precio*. Son muchos los ejemplos de semejante necedad que encontramos en la historia de la humanidad. A menudo se confunden los precios de intercambio en los mercados con la satisfacción o el rendimiento que nos proporciona el uso de lo que adquirimos. Las circunstancias de lugar o época han hecho variar aquello que los seres humanos hemos considerado lo más valioso: el fuego, la sal, el agua, los metales preciosos, los combustibles sólidos o, evidentemente, la vida misma.

The expression *sólo un necio confunde valor y precio* (only an idiot confuses price and value) is attributed to the poet Antonio Machado. The history of mankind is replete with examples of this kind of stupidity. Often the market price is taken as a measure of the satisfaction or return available in the acquisition. What mankind deems to be of great value has varied according to circumstances of time and place: fire, salt, water, precious metals, combustible materials or, obviously, life itself.

The most valued economic commodity is confidence. In the age of the digital revo-

lution and global markets, many economic variables are determined by people's expectations. Interest rates in the loan markets, the equivalence rates in currency markets, decisions about corporate investments, family consumption or the value of shares in the stock market, all depend on the confidence of the economic agents. These are the *animal spirits*, in the words of John Maynard Keynes, which influence and complicate the capacity of economists to make predictions.

Today we find ourselves in the middle of a profound crisis, whose roots can be traced to a surplus of confidence, and whose most ur-

de confiança el problema més urgent que resoldre. L'economia de mercat és cíclica per naturalesa. Creixem fins al punt en què, ni ajustant els preus, som incapaçs de consumir tot allò que oferim al mercat. En aquests casos, les lleis del mercat castiguen els excessos fins que la necessitat desperta l'enginy i, per mitjà de la innovació, es reactiven els motors del creixement.

Naturalment, els processos mateixos d'expansió s'alimenten d'innovacions que ens permeten anar més enllà en la frontera tecnològica, ser més productius i millorar l'oferta de serveis i productes. Però la

darrera etapa de la fase recent d'expansió es va caracteritzar per un creixement molt poc preocupat per la productivitat però molt generós en la contractació (que no pas en les condicions) de treball. Construcció residencial, restauració i hostaleria poden ser magnífics complements d'un model econòmic sustentat en el coneixement però difícilment podran passar la prova del nou si s'obliga aquestes activitats a ser les responsables d'un creixement sostenible i que ambicioni un major benestar dels seus ciutadans.

Caigudes escandaloses en el valor dels fons d'inversions o pensions, injeccions

>>

El valor máspreciado en economía es la confianza. En la economía de la revolución digital y los mercados globales, las expectativas de las personas determinan muchas variables económicas. Los tipos de interés en los mercados de deuda, las paridades de las monedas en el mercado de divisas, las decisiones de inversión empresarial, el consumo familiar o el valor de las acciones en los mercados de valores dependen en gran medida de la confianza de los agentes económicos. Son los *espíritus animales*, en palabras de John Maynard Keynes, que complican y dificultan más si cabe la capacidad de predicción de los economistas.

Nos hallamos en medio de una crisis profunda, cuyas raíces cabe buscar en un exceso de confianza y que, hoy, tiene en la falta de confianza el problema de resolución más urgente. La economía de mercado es cíclica por naturaleza. Crecemos hasta el punto en que somos incapaces de consumir, ni siquiera ajustando los precios, todo cuanto ofrecemos en el mercado. En estos casos, las leyes del mercado castigan los excesos hasta que la necesidad aguza el ingenio y, por medio de la innovación, los motores del crecimiento se reactivan.

Naturalmente, los procesos mismos de expansión se alimentan de innovaciones

que nos permiten ir allende la frontera tecnológica, ser más productivos y mejorar la oferta de servicios y productos. Pero la última etapa de la reciente fase de expansión se caracterizó por un crecimiento muy poco atento a la productividad y muy generoso, en cambio, en términos de contratación (que no de condiciones) de mano de obra. Construcción residencial, restauración y hostelería pueden ser complementos magníficos de un modelo económico sustentado en el conocimiento, pero difícilmente podrán pasar la prueba del nueve si los obligamos a ser los res-

>>

gent challenge is to address the current lack of confidence. The market economy is cyclic by nature. We grow to the point where, even with price adjustments, we are unable to consume everything that is available on the market. In such cases, market laws punish excess until necessity arouses creativity until, by using innovation, it manages to reactivate the engines of growth.

Naturally, the processes of expansion themselves are fed by innovation which in turn allows us to go beyond the technological barriers, to be more productive and to improve services and products. But the last

stage in the recent phase of expansion was characterised by growth that showed itself very little concerned with productivity while being very generous in contracting workers (regardless of labour conditions). The construction of residential housing, hotels or catering might be magnificent complements to an economic model founded in knowledge, but would encounter difficulties if these activities demanded a responsible approach to sustainable development as well as an improvement in the well-being of the citizens.

Scandalous drops in the value of investment funds or pensions, millions injected

>>

<<

milionàries de diner als mercats de capital, retirades d'estalvis d'entitats financeres solvents, inversions públiques en entitats bancàries privades que eren insígnia del capitalisme... tot plegat, manifestacions d'una considerable crisi de liquiditat, de manca de confiança i d'absència de perícia dels gestors econòmics i financers.

Si l'afany humà de conèixer i saber és essencial per comprendre el nostre predomini en el planeta, seria un error menystenir les conseqüències de l'afany de poder i de riquesa. Quan el model econòmic dominant no aixopluga, per mitjà d'uns incentius

<<

ponsables de un crecimiento sostenible y que ambicione un mayor bienestar de sus ciudadanos.

Caídas escandalosas en el valor de los fondos de inversión o pensiones, inyecciones millonarias de dinero en los mercados de capital, retiradas de ahorros de entidades financieras solventes, inversiones públicas en entidades bancarias privadas que eran el buque insignia del capitalismo... manifestaciones, en definitiva, de una considerable crisis de liquidez, de falta de confianza y de ausencia de pericia por parte de los gestores económicos y financieros.

<<

into the capital markets, the withdrawal of savings from solvent financial bodies, public investments in private banking – establishments that were the symbol of capitalism... All of these are signs of a considerable crisis in liquidity, a shortage of confidence and a lack of skill on the part of financial and economic administrators.

If the human desire for knowledge is essential to understanding our predominance on the planet, it would be an error to underestimate the consequences of our desire for power and wealth. When the dominant economic model does not, by means

adequats, les activitats científiques i de recerca de la voracitat del benefici immediat, la creativitat humana sempre troba refugi en els mercats on flueix més diner. Les rendes del creixement econòmic han estimulat la innovació als mercats financers, impulsats per la revolució tecnològica de les comunicacions i amb una fam insaciable de lucre, sustentada en el finançament del boom immobiliari i en la captació de fons per a unes empreses constructores i immobiliàries que, al seu torn, han esdevingut inversors principals d'altres activitats econòmiques. Tot plegat, un nou procés de selecció

Si el afán humano de conocer y saber es esencial para comprender nuestro predominio en el planeta, sería un error menospreciar las consecuencias del afán de poder y de riqueza. Cuando el modelo económico dominante no protege, por medio de unos incentivos adecuados, a las actividades científicas y de investigación de la voracidad del beneficio inmediato, la creatividad humana siempre encuentra refugio en los mercados donde fluye más dinero. Las rentas del crecimiento económico han estimulado la innovación en los mercados financieros, impulsados por la revolución tecnológica de las

of adequate incentives, provide protection for scientific and research activities from the voraciousness of more immediate benefits, human creativity will find refuge in the markets where the money flows more freely. The income from economic growth has stimulated innovation in the financial markets, driven by revolutionary communication technology and an insatiable hunger for profit, and sustained in the financing of the property boom and in winning funds for certain construction firms and estate agents who, in turn, have become principal investors in other economic sectors. All in all, it adds up

El valor més preuat en economia és la confiança

adversa característic de les èpoques de ceguesa col·lectiva.

Aquests episodis evidentment són temporals però la seva correcció acostuma a deixar munions de gent atrapades i des-

comunicaciones y con un apetito insaciable para el lucro y que se apoyaba en la financiación del *boom* inmobiliario y en la captación de fondos para unas empresas constructoras e inmobiliarias que, a su vez, se han convertido en los principales inversores de otras actividades económicas. En resumen, un nuevo proceso de selección adversa característico de las épocas de ceguera colectiva.

Evidentemente, son episodios temporales, pero su corrección acostumbra a dejar a grandes grupos de personas atrapadas y desorientadas en su empeño por dar con unos ahorros que han desaparecido. Coincidiremos en que

to a new process of adverse selection characteristic of an age of collective blindness.

These episodes are clearly temporary, but while they are being corrected thousands of people will remain trapped and confused, searching for their missing savings. We might agree that investing in any overvalued product is a risky business, which could easily end badly. The commitment of considerable resources by the financial system to the property market sustained the bubble which in turn allowed the creation of sophisticated financial mechanisms which even now, appear to surpass the comprehension of many financial agents.

El valor máspreciado en economía es la confianza

orientades a la recerca dels seus estalvis desapareguts. Es pot coincidir en el fet que invertir en quelcom sobrevalorat és un negoci de risc, que pot acabar sent nefast. Que el sistema financer impliqués una part considerable dels recursos en el mercat immobiliari ha sostingut la bombolla i ha acabat donant lloc a sofisticacions financeres que, a hores d'ara, semblen haver sobrepassat la capacitat de comprensió de molts gestors financers.

En quin punt estem? La millor de les notícies és el reviu de la política econòmica. Transmutada en formes diferents a les

invertir en algo sobrevalorado es un negocio de riesgo que puede acabar siendo nefasto. Que el sistema financiero confiara una parte considerable de sus recursos al mercado inmobiliario sirvió para sostener la burbuja y ha acabado dando pie a unas sofisticaciones financieras que, hoy, parecen haber sobrepasado la capacidad de comprensión de muchos gestores financieros.

¿En qué punto nos encontramos? No hay mejor noticia que la resurrección de la política económica, transmutada en formas diferentes a las de crisis anteriores pero con un latido vital claro. La presencia en la unión

So where does that leave us? The best news is the revival of economic policies. Despite being transformed in a variety of ways in previous crises it still shows the essential vital signs. The existence of the European monetary union means that any public decisions concerning monetary politics and rates of exchange are excluded; this opens the way to the improvised rescue trade fair that is going on at the moment. In this context, for the central banks to reduce the official value of the currency and inject more resources into the economy is one thing, but to expect such measures

d'anteriors crisis però amb un batec vital nítid. La presència a la unió monetària lliga de mans les decisions públiques en política monetària i de tipus de canvi, donant pas a la fira improvisada del rescat que estem vivim. En aquest context, els bancs centrals poden reduir el preu oficial del diner i tractar d'injectar més recursos a l'economia, però que aquestes mesures acabin estimulants una major inversió i una millora de la productivitat són figures d'un altre paner. Al seu torn, els gestors de la política econòmica poden afrontar la crisi de liquiditat i de confiança amb un reguitzell de mesures

monetaria maniata las decisiones públicas en materia de política monetaria y de tipo de cambio, dando paso a la improvisada feria del rescate en la que estamos inmersos. En este contexto, los bancos centrales pueden reducir el precio oficial del dinero y tratar de inyectar más recursos a la economía; sin embargo, que estas medidas acaben estimulando una mayor inversión y una mejora de la productividad es harina de otro costal. A su vez, los gestores de la política económica pueden afrontar las crisis de liquidez y de confianza con un abanico de medidas indirectas, como garantías, avales, participaciones en el capital,

The most valued economic commodity is confidence

to stimulate more investment and an improvement in productivity is quite another matter. The administrators of economic policies might address the crisis of confidence and liquidity with a range of indirect measures such as guarantees, references, capital participations, bond subscriptions and even direct aid with no incentive other

indirectes com garanties, avals, participacions en el capital, subscripcions de bons o fins i tot ajuts directes, sense més benefici que evitar un mal major i amb la sensació d'un qüestionable risc moral. I quan la desconfiança perdura i afecta les decisions de consum i d'inversió, les seves conseqüències es traslladen cruelment al mercat laboral.

Difícilment podríem trobar un escenari que convidés més a reduir impostos i a sostenir la demanda efectiva i l'ocupació per mitjà de la política fiscal. Però sense credibilitat en els gestors públics ni confiança en les seves mesures, difícilment

>>

suscripciones de bonos o incluso ayudas directas, sin otro beneficio que el de evitar un mal mayor y con la sensación de un riesgo moral cuestionable. Y cuando la desconfianza perdura y afecta a las decisiones de consumo e inversión, sus consecuencias se trasladan cruelmente al mercado laboral.

Difícilmente podríamos encontrar un escenario que invitara más a la reducción de impuestos y al apoyo de la demanda efectiva y de la ocupación por medio de la política fiscal. Pero sin credibilidad en los gestores públicos ni confianza en sus medidas, difícilmente sus efectos serán tan beneficiosos

>>

than avoiding a worse evil, and the sense of a questionable moral risk. And if the lack of confidence persists and starts to affect consumer and investment decisions the consequences will be heartlessly transferred to the labour market.

It would be difficult to find a situation more conjusive to the reduction of taxes and to sustaining effective demand and occupation by means of fiscal policy. But the lack of credibility of public agents and confidence in their measures make it difficult for these measures to be as beneficial as might be expected. Crises of confidence

>>

<<

els efectes seran tan beneficiosos com es podria preveure. Les crisis de confiança sovint requereixen noves idees i persones però, sobretot, accions creïbles. En l'època de la revolució digital i la competència global, es tracta de més educació, innovació i connectivitat. En altres paraules, de més coneixement.

Una bona mostra d'això ens l'ofereix el que ha estat succeint en el període d'expectació continguda que ha precedit el canvi en la presidència dels Estats Units. Es tracta d'anticipar el previsible "efecte Obama", a la recerca d'un plus de confiança per mitjà de nomenaments

<<

como cabría prever. Las crisis de confianza suelen exigir nuevas ideas y personas pero, sobre todo, acciones creíbles. En la época de la revolución digital y de la competencia global, se trata de más educación, innovación y conectividad. En otras palabras, de más conocimiento.

Buena muestra de ello la tenemos en lo que ha estado sucediendo en el período de expectación contenida que ha precedido al cambio en la presidencia de Estados Unidos. Se trata de anticipar el previsible *efecto Obama*, en busca de un plus de confianza mediante nombramientos de responsables

<<

might demand new ideas and people but, above all, they demand a credible response. In the age of digital revolution and global competition this means more education, innovation and connectivity. In other words, more knowledge.

A good example of this is offered by what has happened in the period of restrained expectation prior to the change of presidency in the United States. There is anticipation of a predicted *Obama Effect* in the demand for an increase in confidence by means of the nomination of experienced economists, the

de responsables econòmics experimentats, l'avançament d'un programa ambiciós d'infraestructures i anuncis de rebaixes fiscals o de promoció d'energies alternatives. Fins i tot, es transmet la idea d'un nou *New Deal* i una nova "refundació d'Amèrica".

No sempre els economistes sabem reconèixer i aprenem dels errors del passat, però sí que paga la pena fer memòria històrica per constatar que sovint, si bé no sempre, la humanitat ha sortit reforçada de les crisis econòmiques greus perquè és a les calderes d'aquests inferns on es cuinen les grans oportunitats. ■

económicos con experiencia, el anuncio de un ambicioso programa de infraestructuras y anuncios de rebajas fiscales o de promoción de energías alternativas. Hay quien aventura, incluso, la idea de un nuevo *New Deal* y de una nueva "refundación de América".

No siempre los economistas sabemos reconocer y aprendemos de los errores del pasado, pero sí que merece la pena mirar atrás para constatar que, a menudo aunque no siempre, la humanidad ha salido reforzada de las crisis económicas graves porque es precisamente en las calderas de estos infiernos donde se cuecen las grandes oportunidades. ■

advancement of an ambitious infrastructure programme and the announcement of fiscal rebates and the promotion of alternative energy sources. It transmits even the idea of a renovated New Deal, and a new "re-founding of America".

We, the economists, are not always willing to recognise and learn from the mistakes of the past, but it certainly pays off to turn to history for confirmation that often, if not always, humanity has emerged strengthened from serious economic crises, because it is in the boilers of these hells that great opportunities are cooked up. ■

DICIONARI D'EMERGÈNCIA PER ENTENDRE UNA CRISI

ANTONI MESEGUER ARTOLA

Director dels Estudis d'Economia i Empresa de la UOC

Diccionario de emergencia para entender una crisis | Emergency dictionary to understand a crisis

“Subprime shockwaves spread across the Atlantic”

Financial Times, 27 de juny de 2007

(Hipoteques) Subprime

Són una tipologia de crèdit hipotecari d'alt risc concedit als Estats Units i dirigit a clients amb baixa solvència, mínim patrimoni i treballs irregulars. A aquest client se'l coneix com *ninja*, de l'anglès, *no income* (sense ingressos fixos), *no job* (sense treball fix) i *no assets* (sense propietats). Es tracta d'un crèdit que es concedia per al 100% del preu de l'habitatge i que en períodes amb augments progressius dels tipus d'interès, originava un elevat índex de morositat i d'impagaments. Els grans bancs nord-americans, i especialment la banca d'inversió, hi van comprometre molts dels actius. Amb l'estancament econòmic nord-americà i la pujada dels tipus d'interès, combinat amb una baixada dels preus dels habitatges, s'ha arribat a una situació crítica pel que fa a la viabilitat de les entitats financeres i s'ha generat una espiral de desconfiança en els mercats.

(Hipotecas) subprime: Son una tipología de crédito hipotecario de alto riesgo concedido en EEUU y para clientes con baja solvencia, mínimo patrimonio y trabajos irregulares. A este cliente se lo conoce como *ninja*, del inglés *no income* (sin ingresos fijos), *no job* (sin trabajo fijo) y *no assets* (sin propiedades). Se trata de un crédito que se concedía para el 100% del precio de la vivienda y que en períodos con aumentos progresivos de los tipos de interés originaba un elevado índice de morosidad y de impagos. Los grandes bancos norteamericanos, y especialmente la banca de inversión, comprometieron en ellas gran parte de sus activos. Con el estancamiento económico y la subida de los tipos de interés, y con la bajada de los precios de las viviendas, se ha llegado a una situación crítica en la viabilidad de las entidades financieras y se ha generado una espiral de desconfianza en los mercados.

Subprime (Mortgages): This is a type of high-risk mortgage in the United States usually lent to customers with low solvency, a minimum of assets and unsteady jobs. These people are known as *ninja*, from “no income, no job, no assets”. It is a type of loan granted for 100% of the price of the home, which at a time of constant interest rate hikes led to a high level of defaults and foreclosures. The large American banks, especially the investment banks, tied up many of their assets in subprime mortgages. The economic stagnation in America and the rise in interest rates combined with a drop in housing prices led to a critical situation in terms of banks' viability, and triggered a spiral of mistrust in the markets.

“Las titulaciones baten récord por la búsqueda de liquidez”

Cinco Días, 28 de gener de 2008

Titulització

És el procés de fragmentar hipoteques, per agrupar-les amb altres actius que posteriorment es vendran com obligacions en el mercat. Als paquets resultants que contenen hipoteques d'alt risc (*subprime*) se'ls anomena *paquets tòxics*. La banca d'inversió nord-americana, en un moment d'elevada confiança en el mercat interbancari, va col·locar aquests paquets a altres bancs de tot el món, així com a nombrosos fons d'inversió i societats de capital risc. L'impagament de les hipoteques *subprime* va acabar generant importants pèrdues a totes aquelles entitats financeres amb paquets tòxics. Com que no se sap amb certesa quins paquets són tòxics i quins no, els bancs no es deixen diners entre ells (mercat interbancari), cosa que redueix considerablement el diner disponible per concedir préstecs i provoca una desacceleració de l'economia, que acaba portant fins a una crisi econòmica generalitzada.

Titulización: Es el proceso de fragmentar hipotecas, para agruparlas con otros activos que posteriormente se venderán como obligaciones en el mercado. A los paquetes resultantes que contienen hipotecas de alto riesgo (*subprime*) se los denomina *paquetes tóxicos*. La banca de inversión de EEUU, en un momento de elevada confianza en el mercado interbancario, los colocó en otros bancos de todo el mundo y en numerosos fondos de inversión y sociedades de capital riesgo. El impago de las *subprime* acabó generando importantes pérdidas en todas las entidades financieras con paquetes tóxicos. Al no saberse con certeza cuáles son tóxicos y cuáles no, los bancos no se prestan dinero entre sí (mercado interbancario), lo que reduce considerablemente el dinero disponible para conceder préstamos y provoca una desaceleración de la economía, que acaba llevando a una crisis económica generalizada.

Securitisation: This is the process of breaking down mortgages to bundle them with other assets that are later sold as securities on the market. The resulting packages that contain subprime mortgages are called *poisonous packages*. At a time of high confidence in the interbanks market, the American investment banks placed these packages in banks all over the world, as well as in numerous venture capital investment funds. Foreclosures on subprime mortgages ended up generating major losses in all the banks that held the *poisonous packages*. Since no one knows for sure which packages are *poisonous* and which are not, the banks are no longer lending each other money (interbank market), which considerably lowers the amount of money available for loans and triggers a downturn in the economy, which in turn ends up leading to a widespread economic crisis.

“La desconfianza del mercado interbancario marcará la evolución del Euribor en el corto plazo”
Expansión, 9 d’octubre de 2008

Mercat interbancari

Es defineix com aquell mercat en el qual els bancs es presten diners els uns als altres. La falta de liquiditat en aquest mercat, és a dir, de capacitat i rapidesa dels actius financers per convertir-se en diner efectiu, constitueix un important indicador de la pèrdua de confiança entre les entitats financeres. En la situació actual de crisi financera, les principals autoritats econòmiques i monetàries mundials han injectat grans quantitats de diners en aquests mercats amb l’objectiu d’augmentar la liquiditat i la confiança en el sistema financer, i així incidir també en l’interès en el qual es presten els diners els bancs. Aquest interès, l’Euribor (Europe Interbank Offered Rate), constitueix el principal índex de referència de les hipoteques a Europa.

Mercado interbancario: Se define como aquel mercado en el que los bancos se prestan dinero los unos a los otros. La falta de liquidez en este mercado, es decir, de capacidad y rapidez de los activos financieros para convertirse en dinero efectivo, constituye un importante indicador de la pérdida de confianza entre las entidades financieras. En la situación actual de crisis financiera, las principales autoridades económicas y monetarias mundiales han inyectado grandes cantidades de dinero en esos mercados con el objetivo de aumentar la liquidez y la confianza en el sistema financiero, y de ese modo incidir también en el interés al que se prestan el dinero los bancos. Este interés, el Euribor (Europe Interbank Offered Rate), constituye el principal índice de referencia de las hipotecas en Europa.

Interbank market: This is defined as the market in which the banks lend each other money. When the liquidity of this market, that is, how easily and swiftly financial assets can be cashed, is low, that clearly indicates a loss of confidence in banks. In today’s financial crisis, the main economic and monetary authorities in the world have injected huge amounts of cash into these markets with the goal of increasing their liquidity and, consequently, confidence in the financial system, and therefore also affecting the interest rates at which banks lend money. In Europe, this interest rate, the Euribor (Europe Interbank Offered Rate), is the main benchmark index for mortgages in Europe.

“Hedge Fund Selling Puts New Stress on Market”
The Wall Street Journal, 7 de novembre de 2008

Hedge funds (fons de cobertura)

Aquest tipus de fons són un instrument financer d’inversió d’alt risc que busca obtenir rendibilitats positives, sempre, tant si el mercat puja o baixa, invertint en tot tipus de derivats (opcions i futurs). Són fons d’inversió que no estan regulats per les autoritats financeres, en els quals els gestors tenen una gran llibertat per col·locar els recursos. Es dirigeixen principalment a situacions de molt moviment i d’elevada volatilitat, i es mouen en el curt termini. La seva gran capacitat d’influència en els mercats internacionals es deu a l’absència de limitacions que, entre altres coses, els permet invertir molt per sobre del seu patrimoni. Per exemple, s’ha considerat que aquests fons són els principals culpables de la recent i incontrolada pujada del barril de petroli, que ha acabat afectant el creixement econòmic mundial.

Hedge funds (fondos de cobertura): Este tipo de fondos son un instrumento financiero de inversión de alto riesgo que busca obtener rentabilidades positivas siempre, tanto si el mercado sube o baja, invirtiendo en todo tipo de derivados (opciones y futuros). Son fondos de inversión que no están regulados por las autoridades financieras, en los que los gestores tienen una gran libertad para colocar los recursos. Se dirigen principalmente a situaciones de gran movimiento y de elevada volatilidad y se mueven en el corto plazo. Su gran capacidad de influencia en los mercados internacionales se debe a la ausencia de limitaciones, que, entre otras cosas, les permite invertir muy por encima de su patrimonio. Se ha considerado que estos fondos son los principales culpables de la reciente e incontrolada subida del barril de petróleo, que ha acabado afectando al crecimiento económico mundial.

Hedge funds: This type of fund is a financial instrument for high-risk investment that always aims for profitability, regardless of whether the market is rising or falling, by investing in all types of derivatives (options and futures). This kind of investment fund is not regulated by the financial authorities, so their managers have a wide berth for deciding where to invest. They mainly target situations that involve a great deal of movement and high volatility, and they primarily make short-term investments. The huge influence they wield in the international markets is due to this lack of restrictions, which allows them to invest far above their assets. For example, these funds have been regarded as the main force to blame for the recent unbridled rise in the price of a barrel of petroleum, which has ended up affecting economic growth worldwide.

“Investment banks feel hedge funds’ pain”
The Wall Street Journal, 12 de novembre de 2008

Banca d’inversió

A diferència de la banca personal, la banca d’inversió no busca captar diners dels particulars i de les empreses per tal de prestar-los a altres particulars i empreses. Tampoc té una xarxa de sucursals distribuïdes pel territori. La banca d’inversió treballa en el mercat majorista i té, entre altres objectius, dur a terme fusions d’empreses, posar-les a la borsa, etc. Un d’aquests objectius ha estat dissenyar nous productes financers que contenen actius basats en les hipoteques *subprime*. Aquests productes es van comercialitzar a tot el món, la qual cosa va traslladar el problema nord-americà a una escala global.

Banca de inversión: A diferencia de la banca personal, la banca de inversión no busca captar dinero de los particulares y de las empresas para prestarlos a otros particulares y a otras empresas. Tampoco tiene una red de sucursales distribuidas por el territorio. La banca de inversión trabaja en el mercado mayorista y sus objetivos son, entre otros, llevar a cabo fusiones de empresas, ponerlas en la Bolsa, etc. Uno de estos objetivos ha sido diseñar nuevos productos financieros que contenían activos basados en las hipotecas *subprime*. Estos productos se comercializaron en todo el mundo, lo que trasladó el problema norteamericano a una escala global.

Investment bank: Unlike personal banks, investment banks do not try to get the money of private individuals and companies in order to lend it to other private individuals and companies. Nor do they have a network of branches scattered around a country or region. Investment banks work primarily in the wholesale market, and one of their main goals is to orchestrate corporate mergers, stock offerings and the like. Another goal has been to design new financial products that contain assets based on subprime mortgages. These products were commercialised all over the world, which ratcheted America’s problem up to a global scale.

“The euro area is officially in recession,
so unemployment is likely to climb”
The Economist, 20 de novembre de 2008

Crisi (econòmica)

Genèricament, s’anomena crisi aquella fase de la dinàmica del cicle econòmic en la qual es passa d’una etapa de recuperació i creixement a una altra caracteritzada per la recessió i la depressió. Entenem per *recessió d’una economia* aquella situació en la qual el creixement del seu producte interior brut (PIB) és negatiu al llarg de dos trimestres consecutius. Parlarem de *depressió econòmica* quan el període de creixement negatiu és més llarg. Usarem el terme *desacceleració* quan ens trobem amb un descens progressiu de la taxa de creixement.

Crisis (económica): Genéricamente, se llama crisis a aquella fase de la dinámica del ciclo económico en la que se pasa de una etapa de recuperación y crecimiento a otra caracterizada por la recesión y la depresión. Entendemos por *recesión* de una economía aquella situación en la que el crecimiento de su producto interior bruto (PIB) es negativo durante dos trimestres consecutivos. Hablaremos de *depresión económica* cuando el período de crecimiento negativo sea más largo. Usaremos el término *desaceleración* cuando nos encontremos con un descenso progresivo de la tasa de crecimiento.

(Economic) crisis: Generically speaking, by crisis we mean the phase in the economic cycle when recovery and growth shift to another phase characterised by recession and depression. By *recession* we mean an economy in which the growth of the Gross Domestic Product (GDP) is negative over three consecutive quarters, while *depression* is used when the period of negative growth is longer. We use the term *downturn* for a gradual slump in the growth rate.

Jordi Vilaseca

Delegat de la rectora
per al Projecte Universitat Empresa

La globalització requereix un canvi de regles

La crisi financera actual és una nova manifestació de la crisi originada amb la ruptura dels acords de Bretton Woods, que ha donat lloc a un permanent desordre internacional. La dinàmica globalitzadora dels mercats financers ha superat totes les expectatives. La solució ha de ser estructural, i es diu *regulació*. La política de “salvació” dels EUA és una hipoteca per a la nova administració si no s’acompanya d’un canvi de les regles de joc. Calen regles que garanteixin un sistema financer al servei de l’economia productiva mundial, i un nou ordre garantit per un govern econòmic mundial amb

La crisis financiera actual es una nueva manifestación de la crisis originada con la ruptura de los acuerdos de Bretton Woods, que ha dado lugar a un permanente desorden internacional. La dinámica globalizadora de los mercados financieros ha superado todas las expectativas. La solución debe ser estructural, y se llama *regulación*. Se necesitan reglas que garanticen un sistema financiero al servicio de la economía productiva mundial y un nuevo orden asegurado por un gobierno económico mundial con capacidad de decisión sobre los países. Tenemos que aceptar que la glo-

The worldwide financial crisis is just the latest expression of the crisis that originated with the breakdown of the Bretton Woods agreements, which gave rise to a permanent international chaos. The globalising dynamic of the financial markets has exceeded all expectations. The solution has to be a structural one, and it’s called *regulation*. We need new rules that guarantee a financial system that serves the productive world economy. We also need a new international economic order based on creating truly international institutions empowered to take decisions. We have to accept the fact

capacitat de decisió per sobre dels països. Hem d’acceptar també que la globalització implica que la propietat de les empreses ja no necessàriament recau en els antics propietaris “nacionals”. Qui té més capacitat financera avui a tot el món? Probablement, les economies emergents, que poden injectar liquiditat a aquells bancs que ja no poden respondre de la seva activitat. Que la propietat dels bancs estigui en mans estrangeres és costós d’acceptar, sobretot per als països més desenvolupats. Però això és la globalització, i requereix un canvi de regles, de mentalitat i de funcionament. ■

balización implica que la propiedad de las empresas ya no recae necesariamente en los antiguos propietarios “nacionales”. ¿Quién tiene más capacidad financiera hoy en día? Probablemente, las economías emergentes, que pueden inyectar liquidez a aquellos bancos que ya no pueden responder de su actividad. Que la propiedad de los bancos esté en manos extranjeras es difícil de aceptar, sobre todo por parte de los países más desarrollados. Pero esto es la globalización y requiere un cambio de reglas, de mentalidad y de funcionamiento. ■

that globalisation means that companies are no longer necessarily owned by their former “domestic” proprietors. Who has the most financial leverage today? Probably the emerging economies, which can inject cash into the banks that can no longer respond from their own activities. It’s hard to accept that banks are in foreign hands, especially for the most highly developed countries. But that’s globalisation, and it requires a change of rules, mindsets and ways of working. ■

Joan Torrent

Professor dels Estudis d’Economia i
Empresa

Les solucions són tècniques, no polítiques

La crisi està mal gestionada. Primer, perquè la resposta es dona des de la política nacional, coordinada, però des de la resposta política i dels estats nació. Els polítics necessiten legitimar-se davant dels votants i què millor que una revitalització de la política nacional. Però no es pot solucionar un problema des de l’àmbit on no s’ha generat. Les solucions són tècniques, no polítiques. La reformulació del capitalisme és una ximpleria. No es pot reformular un sistema que en poc més de dos segles ha portat la humanitat a un benestar sense precedents. No és veritat que necessitem

La crisis está mal gestionada. Primero, porque la respuesta se da desde la política nacional, pero coordinada desde la respuesta política y de los estados-nación. Los políticos necesitan legitimarse ante sus votantes y qué mejor que una revitalización de la política nacional. Pero no se puede solucionar un problema desde el ámbito donde no se ha generado. Las soluciones son técnicas, no políticas. La reformulación del capitalismo es una tontería. No se puede reformular un sistema que en poco más de dos siglos ha llevado a la humanidad a un bienestar sin precedentes. No es

The crisis is being poorly handled. First, because the response is coming from national policy; it is coordinated, but the response is political and is coming from nation-states. Politicians must legitimise themselves to their voters, and how better than a revitalisation of national policy? But the problem cannot be solved from the sector where it was not generated. The solutions are technical, not political. The reformulation of capitalism is nonsense. We cannot reformulate a system that in a little over two centuries has led humanity to achieve unprecedented

Elisabet Ruiz

Professora dels Estudis d'Economia i Empresa. Directora acadèmica del màster en Instruments i Mercats Financers

Cal un model de creixement sostenible

menys mercat, necessitem uns mercats que funcionin bé, amb transparència informativa i lliure competència. Llegeixo amb estupor que les solucions a la crisi passen per una tornada al keynesianisme, a una major intervenció de l'estat en molts àmbits de l'economia, però ja sabem que el keynesianisme d'abast estatal no funciona. L'estat és un mal assignador de recursos i genera molts problemes d'eficiència. ■

verdad que necesitamos menos mercado; necesitamos unos mercados que funcionen bien, con transparencia informativa y libre competencia. Leo con estupor que las soluciones a la crisis pasan por una vuelta al keynesianismo, a una mayor intervención del estado en muchos ámbitos de la economía, pero ya sabemos que el keynesianismo de alcance estatal no funciona. El estado es un mal asignador de recursos y genera muchos problemas de eficiencia. ■

prosperity. It is not true that we need less markets; what we need is markets that work properly, with accountability and free competition. I am astounded when I read that the solutions to the crisis involve a return to Keynesianism, to more state intervention in many areas of the economy. But we already know that state-level Keynesianism doesn't work. The state is not skilled at allocating resources and generates many problems of efficiency. ■

Un cop minvi la volatilitat en els mercats financers, queda per recuperar l'altra cara de la moneda. És a dir, queda la feina de recuperar l'economia de cada país. En el cas d'Espanya, és important trobar un model econòmic que sostingui l'economia. Fins ara, el creixement del PIB estava basat en la construcció, però una economia així no es pot considerar sostenible. El resultat és que ens trobem davant d'una recessió econòmica important: l'atur puja cada dia, la inflació és elevada, no existeix estalvi i moltes famílies s'han endeutat a nivells superiors a les seves possibilitats reals a

Cuando disminuya la volatilidad en los mercados financieros, quedará por recuperar la otra cara de la moneda: la economía de cada país. En el caso de España, es importante encontrar un modelo económico que sostenga la economía. Hasta ahora, el crecimiento del PIB estaba basado en la construcción, pero una economía así no se puede considerar sostenible. El resultado es que nos encontramos ante una recesión económica importante: el paro aumenta cada día, la inflación es elevada, el ahorro no existe y muchas familias se han endeudado más allá de sus posibilidades reales a

Once the volatility of the financial markets has died down, we have to work on the other side of the coin. That is, efforts will still be needed to ensure that each country's economy recovers. In the case of Spain, it is imperative that we find an economic model that sustains the economy. Until now, growth in the GDP has been based on construction, but an economy like that cannot be regarded as sustainable. The upshot is that we are in the midst of a major economic recession: unemployment is rising daily, inflation is high, there are no savings and many families have taken on

mitjà i llarg termini. La societat moderna és una societat de consum, és a dir, una societat molt poc estalviadora, influenciada per un tipus d'interès molt baix, que acaba sent el preu del diner. Abans la societat buscava un equilibri entre consum i estalvi. És important fer un l'esforç, tant a escala individual com estatal, per tal de buscar mesures d'estalvi. Fins a on podem renunciar? Individualment, segur que a moltes coses. Recuperar-se d'una recessió i buscar un model de creixement sostenible no és una feina senzilla. ■

medio y largo plazo. La sociedad moderna es una sociedad de consumo, muy poco ahorradora, influida por un tipo de interés muy bajo, que acaba siendo el precio del dinero. Antes, se buscaba un equilibrio entre consumo y ahorro. Hay que hacer un esfuerzo, tanto a escala individual como estatal, para buscar medidas de ahorro. ¿Hasta dónde podemos renunciar? Individualmente, seguro que a muchas cosas. Recuperarse de una recesión y buscar un modelo de crecimiento sostenible no es una tarea sencilla. ■

more debt than they can realistically pay off in the middle and long term. Modern society is a consumer society, that is, a society that saves very little under the influence of extremely low interest rates, which ends up being the price of money. In the past, society tried to seek a balance between consumption and savings. It is important to make an effort, both individually and state-wide, to find savings measures. How much can we sacrifice? Individually, we can no doubt do without many things. Recovering from a recession and seeking a sustainable growth model are not easy undertakings. ■

No estem només davant d'una crisi econòmica

A més de factors com l'endeutament familiar i la inseguretat financera global, la crisi econòmica actual –potser la més important des de 1929– és conseqüència d'una crisi de valors. Durant anys, l'activitat empresarial no s'ha basat en innovació, riquesa i formació. S'ha optat per posar allò financer per davant d'allò econòmic, i els diners s'han convertit en un bé per ells mateixos. Què passa si s'utilitzen els diners per especular? Un miratge. Ara és imprescindible tornar al que és essencial: treballar per crear més benestar. Cal oblidar els nous mecanismes crediticis com les *subprime* o

Además de factores como el endeudamiento familiar y la inseguridad financiera global, la actual crisis económica –tal vez la más importante desde 1929– es consecuencia de una crisis de valores. Durante años, la actividad empresarial no se ha basado en innovación, riqueza y formación. Se ha optado por colocar lo financiero por delante de lo económico, y el dinero se ha convertido en un bien en sí mismo. ¿Qué sucede si se utiliza el dinero para especular? Un espejismo. Ahora es imprescindible volver a lo esencial: trabajar para crear más bienestar. Hay que olvidarse de los nuevos

In addition to factors like family indebtedness and global financial insecurity, the current economic crisis – perhaps the most important one since 1929 – is the outcome of a crisis in values. For years, business activity has not been based on innovation, wealth and training; instead, financial factors have been placed before economic ones, and money has become a good in itself. What do we get if money is used to speculate? A mirage. Now what we have to do is go back to the essentials: work to create more welfare. We have to forget about the new credit mechanisms like

Ramon Ribera

Professor dels Estudis
d'Economia i Empresa

El caràcter urbà de la crisi

Aquesta crisi no és una crisi financera transmesa a l'economia “real” sinó una crisi de model socioeconòmic, el neoliberal, que ha esclatat a través dels mercats financers. Aquest model ha tingut un caràcter marcadament urbà. Els excedents de liquiditat que circulaven en els mercats financers, perquè no trobaven rendibilitat en l'activitat productiva, s'han abocat a la producció especulativa de ciutats (habitatge i infraestructura). El resultat ha estat dificultar encara més el dret a l'habitatge per a una part de la població i l'expulsió de les ciutats de les capes més marginals amb la construcció

Esta crisis no es una crisis financiera transmitida a la economía “real”, sino una crisis de modelo socioeconómico, el neoliberal, que ha estallado a través de los mercados financieros. Este modelo ha tenido un carácter marcadamente urbano. Los excedentes de liquidez que circulaban en los mercados financieros, porque no encontraban rentabilidad en la actividad productiva, se han vertido en la producción especulativa de ciudades (vivienda e infraestructura). El resultado ha sido dificultar todavía más el derecho a la vivienda para una parte de la población y la expulsión de las ciudades de

This is not a financial crisis transferred to the “real” economy but a crisis in the neoliberal socioeconomic model which has been triggered via the financial markets. This model has been pronouncedly urban in nature. Since it did not find profitability in productive activities, the surplus liquidity that was circulating in the financial markets was poured into speculative production in cities (housing and infrastructure). The upshot is that certain swaths of the population have been denied a right to housing and the more marginal brackets of society have been expelled from cities with the

hipoteques escombraries que han posat en risc el conjunt del sistema econòmic. Aquests crèdits no feien més riques les persones, cosa que sí que hauria aconseguit fomentar l'ocupació, la productivitat i el control global sobre el mercat. Ha fallat el sentit comú. Haurem d'aprendre a canviar d'estil de vida. La recepta és evident: aprendre a estalviar, a viure dins de les nostres possibilitats, a construir des de la formació, la investigació i la innovació... És el retorn al seny. ■

mecanismos crediticios como las *subprime* o hipotecas basura que han puesto en riesgo el conjunto del sistema económico. Estos créditos no hacían más ricas a las personas, algo que sí hubiera logrado fomentar la ocupación, la productividad y el control global sobre el mercado. Ha fallado el sentido común. Debemos aprender a cambiar de estilo de vida. La receta es evidente: aprender a ahorrar, a vivir dentro de nuestras posibilidades, a construir desde la formación, la investigación y la innovación... Es la vuelta al sentido común. ■

subprime mortgages which have placed the entire economic system in jeopardy. These loans did not make people richer, something that would have been accomplished by promoting employing, productivity and global market control. Common sense failed us. We have to learn how to change our lifestyle. The prescription is clear: learning how to save, how to live within our means, and how to construct based on training, research and innovation. In other words, what we need is a return to common sense. ■

Albert Puig

Professor dels Estudis
d'Economia i Empresa

Ni els governs ni les empreses van fer els deures

d'habitatges de classe mitjana-alta. Això ha reforçat la tendència del model a incrementar les desigualtats socials. Ara podria ser el moment de plantejar seriosament alternatives que garantissin el dret a la ciutat i a l'habitatge per a la majoria i no només per a uns quants. Però sembla que les mesures que s'estan presentant van en la direcció de canviar les regles perquè res no canviï, és a dir, van dirigides a estabilitzar tant els mercats financers com els immobiliaris en lloc de reestructurar-los. ■

las capas más marginales con la construcción de viviendas de clase media-alta, lo que ha reforzado la tendencia del modelo a incrementar las desigualdades sociales. Ahora podría ser el momento de plantear seriamente alternativas que garantizaran el derecho a la ciudad y a la vivienda para la mayoría y no sólo para unos cuantos. Pero parece que las medidas que se están presentando van en la dirección de cambiar las reglas para que nada cambie, es decir, se dirigen a estabilizar tanto los mercados financieros como los inmobiliarios en vez de reestructurarlos. ■

construction of upper middle class homes, which has just reinforced the model's tendency to heighten social inequalities. Now might be the time to seriously consider alternatives that ensure the right to live in the city and housing for the majority, as opposed to the privileged few. But it seems that the measures that are being proffered veer more in the direction of shifting the rules so that nothing changes; that is, they are aimed at stabilising the financial and real estate markets instead of restructuring them. ■

Novament, enfront als ERO plantejats per empreses com Nissan o Sony, la consigna que circula és que per ser competitius hem d'acceptar salaris inferiors; si no els acceptem, l'empresa haurà de tancar i els treballadors quedaran en situació d'atur. Però també podríem ser competitius i mantenir alhora els nostres salaris, si fóssim més productius. I és en els períodes de creixement econòmic quan es generen més rendes per poder invertir en els factors que condueixen a augments de productivitat i que són, sintèticament, tecnologia, innovació, infraestructures i formació. Aleshores,

Nuevamente, ante los ERE planteados por empresas como Nissan o Sony, la consigna que circula es que para ser más competitivos tenemos que aceptar salarios inferiores; si no los aceptamos, la empresa deberá cerrar y los trabajadores irán al paro. Pero también podríamos ser competitivos, y mantener al mismo tiempo nuestros salarios, si fuéramos más productivos. Y es en los períodos de crecimiento económico cuando se generan más rentas para poder invertir en los factores que conducen a aumentos de productividad y que son, sintéticamente, tecnología, innovación, infraestructuras y formación.

In the wake of the layoffs at companies like Nissan and Sony, the slogan being bandied about once again is that we have to accept lower salaries in order to be more competitive. If we don't, the company will have to close and workers will go on unemployment. Yet we could also both be competitive and keep our salaries if we were more productive. And periods of economic growth are the moment when more income is generated that should be invested in the factors that lead to a rise in productivity, such as technology, innovation, infrastructures and training. So who

de qui és responsabilitat la competitivitat de les empreses? Buscar la resposta a aquesta pregunta ens porta a preguntar-nos sobre què es va fer –o es va deixar de fer– durant el període en el qual el PIB va créixer a bon ritme i la situació econòmica es descrivia com de bona o molt bona. I en aquest sentit, resulta força evident que, en termes generals, ni les empreses ni els governs van fer els deures que tocava ja que la inversió espanyola, privada i pública, en els elements abans mencionats, es va mantenir entre els nivells més baixos de tota la Unió Europea. ■

Por tanto, ¿de quién es responsabilidad la competitividad de las empresas? Buscar la respuesta a este interrogante nos lleva a preguntarnos sobre lo que se hizo –o se dejó de hacer– durante el período en el cual el PIB creció a buen ritmo y la situación económica se describía como buena o muy buena. Y en este sentido, resulta bastante evidente que, en términos generales, ni las empresas ni los gobiernos hicieron los deberes que debían, puesto que la inversión española, privada y pública, en los elementos antes mencionados, se mantuvo entre los niveles más bajos de toda la UE. ■

is responsible for companies' competitiveness? Looking for the answer to this question, we wonder what was done – or not done – during the period when the GDP was rising steadily and the economic situation could be described as good or very good. And in this sense it becomes quite clear that broadly speaking neither companies nor governments did their homework as they should have, since Spanish investment, both public and private, in these factors remained among the lowest levels in the European Union. ■

La riba sud i la crisi econòmica mundial

Mustapha Cherif

Mustapha Cherif és un filòsof algerià, i ha estat ministre d'Ensenyament i fundador i rector de la Universitat de Formació Contínua del seu país. Islamòleg reconegut, autor d'un centenar d'obres sobre el diàleg entre cultures i civilitzacions, va assessorar el papa Benet XVI abans que visités Turquia. Cherif està al capdavant de la nova àrea d'Estudis Àrabs i Islàmics que oferirà la UOC a partir del curs vinent en el marc de l'Institut Internacional de Postgrau. L'objectiu és aprofundir en el coneixement de l'islam i de la cultura i la llengua àrabs.

Mustapha Cherif es filósofo argelino y ha sido ministro de Educación y fundador y rector de la Universidad de Formación Continua de su país. Islamólogo reconocido, autor de un centenar de obras sobre el diálogo entre culturas y civilizaciones, asesoró al papa Benedicto XVI antes de su visita a Turquía. Cherif está al frente de la nueva área de Estudios Árabes e Islámicos que ofrecerá la UOC a partir del próximo curso, encuadrada en el Instituto Internacional de Posgrado y que tendrá como objetivo ahondar en el conocimiento del islam y de la lengua y la cultura árabes.

Mustapha Cherif is an Algerian philosopher, theologian and former Minister of Education. He is the founder and rector of the University of Continued Education in Algiers. A recognised expert on Islam and the author of around a hundred works on the subject of dialogue between civilisations, Cherif addressed Pope Benedict XVI prior to his Holiness' visit to Turkey. Professor Cherif will head the new area on Arab and Islamic Studies at the UOC which begins next semester in the frame of the International Postgraduate Institute. The aim of this area is to deepen the understanding of Islam and knowledge about Arabic culture and language.

La crisi econòmica és mundial i mostra que no hi ha civilització dels temps moderns. El liberalisme salvatge causa estralls. El futur del món depenia només del mercat. La màquina del sistema mundial s'ha avariat. La qüestió és la capacitat de preveure i decidir. Què fan els països de la riba sud del Mediterrani? Quin és l'impacte a les seves economies? Internament, el món musulmà sembla que s'enfonsi en la dependència dels hidrocarburs i en les activitats com el turisme, i, externament, en la tecnologia occidental. Aparentment, no hi ha cap estratègia, ni reacció per als problemes

>>

La orilla sur y la crisis económica mundial

La crisis económica es de alcance mundial y demuestra que no podemos hablar de una civilización de los tiempos modernos. El liberalismo salvaje causa estragos. El futuro del mundo dependía solamente del mercado. La máquina del sistema mundial se ha averiado y cobra importancia la capacidad de prever y de decidir. ¿Cómo actúan los países de la orilla sur del Mediterráneo? ¿Qué impacto tendrá en las economías de la orilla

>>

The southern shore and the global economic crisis

The current economic crisis is global and demonstrates the lack of civilisation in our present age. Savage liberalism has had a devastating effect. The world is now dependent on a single market. The machinery of the world system has broken down. Everything depends on the capacity to predict and decide. What are the countries on the southern shores of the Mediterranean to do? What impact will this crisis have on the economies

>>

Hi ha un perill: l'augment de la immigració clandestina subsahariana cap al Magrib i de tots cap a Europa

Un peligro acecha: el aumento de la inmigración clandestina subsahariana hacia el Magreb y de todos hacia Europa

<<

financers, econòmics i socials que arruïnen el món.

El debat al sud porta cap a una qüestió: quan colpejarà la crisi financera? Perquè sembla inevitable, encara que l'excepció dels països de la riba sud, com Algèria, sembli actualment un punt fort: el fet que no estigui integrada al sistema financer mundial la salva provisionalment. Alguns, fins i tot, consideren que la riba sud pot ser un espai de refugi per als inversors. I tanmateix hi ha un perill que sotja: l'augment de la immigració clandestina subsahariana cap al Magrib i de tots plegats cap a Europa.

<<

sur? El mundo musulmán parece hundirse, en el plano interno, por causa de la dependencia de los hidrocarburos o de actividades como el turismo y, en el plano exterior, por la de la tecnología occidental. Al parecer, no hay una estrategia contra los problemas financieros, económicos y sociales que están arruinando al mundo, ni se atisba una reacción.

En el Sur, el debate gira alrededor de una pregunta —¿qué efectos tendrá la crisis?— que parece inevitable, a pesar de que hoy los problemas de los países de la orilla sur se intuyen más bien como una oportunidad: estar al mar-

<<

of the south? Internally, the Islamic world appears to be sunk beneath hydrocarbon dependence and activities such as tourism, and externally by Western technology. There does not appear to be any kind of strategy, nor reaction to the financial, social and economic problems which are ruining the world.

In the South, the debate is centred on the question of when the crisis will strike. Because it seems inescapable, even if today the default of countries in the South, like Algeria, is considered an asset: the fact of not being integrated into the global financial system seems to provide a temporary advantage.

La crisi comença a provocar debats de fons a la riba sud, sobretot pel que fa al risc d'afluència de refugiats econòmics. Sense ètica mai és possible la justícia. Com tampoc ho és la ciència sense la consciència, que seria la ruïna de la vida humana. L'economia ha de tenir presents les dimensions humanes i morals, fins i tot quan està permès enriquir-se i “guanyar diners” és legítim. Als que no creuen en els valors morals ni en la necessitat de justícia social, els seria força útil de tornar a una reflexió que permeti limitar les fallides econòmiques i, a la humanitat, sortir de la mercantilització del món. L'angoixa humana

gen del sistema financiero mundial es, en el ínterin, una medida profiláctica. Hay, además, quien considera que la orilla sur puede convertirse en un refugio para los inversores. Con todo, acecha un peligro: el aumento de la inmigración clandestina subsahariana hacia el Magreb y de todos hacia Europa.

La crisis comienza a suscitar en la orilla sur debates de fondo, sobre todo ante el riesgo de la llegada de refugiados económicos. Así como una ciencia sin conciencia trae consigo la ruina para la vida humana, sin ética no puede haber justicia. La economía ha de tener en cuenta las dimensiones humanas y

Further, there are those who are considering the South as a possible place of refuge for investors. Altogether this carries another danger: The increase in illegal immigration from sub-Saharan African through the Magreb and into Europe.

The crisis is beginning to raise profound concern in the South, most notably in terms of the possible risk of a flood of economic refugees. There can be no justice without ethics. Like a science without conscience it leads to the ruin of human life. The economy must take into account the human and moral dimensions, even if there is no

es reflectirà en la recerca d'un món en què sigui possible alimentar-se, cuidar-se i viure en seguretat, fins i tot si això sembla il·lusori fora d'un marc legal i organitzat. És urgent prevenir aquesta situació de risc de moviments de poblacions en cas que s'agreugi la recessió mundial.

En un moment en què travessem una crisi financera i econòmica mundial que arruïna les pretensions de l'ordre imperant i escombra tantes teories i previsions, no és va ni il·lusori, a títol comparatiu, recordar els principis ètics a l'islam. Primer principi bàsic: els diners han de circular sense

morales, a pesar de que nada prohíbe enriquecerse y es legítimo “ganar dinero”. Sin embargo, incluso a aquellos que no creen en los valores morales y en la necesidad de justicia social les resultaría sumamente útil recuperar unos parámetros que permitirían limitar las quiebras económicas y que permitieran a la humanidad escapar de la mercantilización del mundo. El desasosiego humano se expresará en la búsqueda de un mundo en el que sea posible alimentarse, recibir atención médica y vivir en condiciones de seguridad, algo que, sin embargo, puede resultar ilusorio sin un marco legal y organi-

thing to prohibit people becoming rich and “making money” is legitimate. Even those who do not believe in moral values or the need for social justice, it would be very useful for them to reconsider the idea of allowing for limits to economic bankruptcy, and for humanity to emerge from the commercialisation of the world. Human distress expresses itself in the search for a world in which it is possible to find food, medical assistance and secure housing; aims which appear quite elusive without a legal and organised framework. It is imperative to prevent the risk of large movements of

A danger threatens: the increase in illegal immigration from Sub-Saharan countries through the Magreb and on towards Europe

arribar a ser font de diners, és a dir, els préstecs amb interessos estan prohibits, és el que s'anomena la *riba*. Els diners han de ser productius, s'han d'invertir per produir riquesa i afavorir els intercanvis. Si no és així, s'han de purificar amb la deducció obligatòria d'un 2,5% de tot allò que no és productiu o que no s'inverteix; és el que s'anomena la *zakat*, per tal de fer circular els béns i repartir-los equitativament. En segon lloc, els diners no s'han d'emprar per especular. La traducció d'aquest compromís és senzilla: qualsevol crèdit ha de tenir un actiu ben identificat.

zado. Es urgente prevenir el riesgo de unos movimientos de población en el supuesto de que la recesión mundial se agrave.

En un momento en el que estamos sumidos en una crisis financiera y económica mundial que está arruinando las pretensiones del orden dominante y que se lleva por delante tanto las teorías como las previsiones, no es ni vano ni ilusorio recordar, a título comparativo, los principios éticos del islam. El primer principio básico: el dinero debe circular sin ser fuente de dinero, es decir, están prohibidos los préstamos con intereses, conocidos como *riba*. El dinero ha de ser

populations in the event of the world recession worsening.

As we are going through a period of worldwide economic and financial crisis which has put an end to the ambitions of the dominant order and swept away so many theories and predictions, it seems neither pointless nor deluded to recall, in comparative terms, the ethical principles of Islam. The first basic principle: money ought to circulate without being the source of money. In other words, loans with interest, known as *riba*, are prohibited. Money should be productive and is invested to create wealth and favour

En tercer lloc, els diners només es poden utilitzar per finançar l'economia real, per respondre a necessitats precises. No és casualitat que els bancs islàmics que prohibeixen la *riba* surtin ben parats de la crisi dels deutes immobiliaris i de les *subprime*, perquè no les practiquen. Les persones jurídiques no tenen el dret d'endeutar-se més enllà de la seva capitalització, ja sigui en borsa o no. Les persones físiques tampoc poden, de facto, patir endeutament.

Són regles de prudència. I això no obstant, la majoria de regles i pràctiques econòmiques de la riba sud deriven d'una

>>

productivo, hay que invertirlo para producir riqueza y para favorecer los intercambios. De lo contrario, ha de purificarse por medio de la deducción obligatoria de un 2,5% de todo lo que no es productivo ni se ha invertido, lo que se conoce como *zakat*, de modo que los bienes circulen y sea posible repartirlos de un modo equitativo. En segundo lugar, no hay que utilizar el dinero con fines especulativos. La traducción de este compromiso es sencilla: frente a cualquier crédito ha de haber un activo claramente identificado.

En tercer lugar, solamente se puede utilizar el dinero para financiar la economía real,

>>

exchange. Otherwise, it should be purified by applying an obligatory 2,5 % deduction on all that which is non-productive or is not invested, known as *zakat*, which encourages the circulation of benefits and their fair distribution. Secondly, money should not be used in speculation. The translation of this is simple: every credit should be matched by a clearly identifiable asset.

Thirdly, money should only be used to finance the real economy, to respond to precise needs. It is no coincidence that the Islamic banks which prohibit *riba* have emerged rather unscathed by the crisis of property

>>

L'economia ha de tenir presents les dimensions humanes i morals

<<

economia de mercat salvatge, per la qual cosa la crisi hi provocarà efectes dramàtics, com ara l'agreujament de l'atur. Això provocarà un increment notable de la immigració clandestina, és a dir, d'onades importants de refugiats envers la riba nord. Per intentar evitar aquest flux, s'acaba d'instaurar a Alger un observatori mediterrani de lluita contra la immigració clandestina. Amb tot, la prevenció sembla ser més aviat feble, a manca de mesures que incitin els joves a crear maneres de guanyar-se la vida als seus llocs d'origen.

L'economia forma part de la vida, afecta l'estabilitat del país, l'equilibri de les relacions

<<

para dar respuesta a unas necesidades concretas. No es casual que los bancos islámicos que prohíben la *riba* hayan salido relativamente indemnes de la crisis del endeudamiento inmobiliario y de las hipotecas de alto riesgo, pues son prácticas en las que no incurren. Las personas jurídicas no tienen derecho a endeudarse más allá de su capitalización, bursátil o no. Tampoco las personas físicas pueden endeudarse por encima de sus posibilidades.

Son reglas de prudencia. No obstante, la mayoría de las reglas y de las prácticas económicas de la orilla sur nacen de la economía de mercado salvaje y, por ello, la crisis provo-

<<

debt and the *subprime*. Legal entities have no right to acquire debts beyond their total capital, whether on the stock exchange or elsewhere. By the same token, individuals should also not become over-indebted.

These are prudent measures. That said, the majority of regulations and economic practices in the Southern shores fall under the savage market economy which means that the crisis is bound to produce dramatic effects such as an increase in unemployment. This will bring with it an increase in illegal immigration in the form of substantial waves of refugees seeking the northern shores. In

socials i constitueix l'eina per al desenvolupament. El seguidisme, l'alienació i els interessos limitats deshumanitzadors, que liquiden els vincles socials, que produeixen violència i accentuen la vulnerabilitat, s'han de neutralitzar, per tal que els joves no fugin del seu país. Es tracta de reactivar l'economia, de defensar-nos per una causa justa i no tan sols de situacions concretes, com la inflació. En quins sectors s'ha d'invertir? Com hem de gestionar els nostres capitals i distribuir les riqueses? El futur depèn d'aquestes qüestions, com també la proporció de la fuga de cervells i d'energies joves.

cará unos efectos tan dramáticos como, por ejemplo, el aumento del paro, lo que, a su vez, conllevará un incremento notable de la inmigración clandestina, e incluso unas importantes oleadas de refugiados hacia la orilla norte. Con el fin de intentar evitar este flujo, se acaba de crear en Argel un observatorio mediterráneo de lucha contra la inmigración clandestina. No obstante, los esfuerzos de prevención parecen escasos, a falta de medidas para incitar a los jóvenes a crearse un empleo en su país.

La economía forma parte de la vida, incide en la estabilidad del país y en el equilibrio de

an attempt to stem this flow, a Mediterranean observatory has just been opened in Algiers to help combat illegal immigration. Prevention seems weak, however, when faced with the lack of measures to encourage young people to remain at home and create opportunities for themselves.

The economy is an integral part of life; it affects the stability of the country and the balance of social relations as well as constituting an instrument of development. The herd mentality, alienation from models and interests that are strictly speaking dehumanising, which dissolve social bonds, producing

El nacionalisme, sense populisme, ni proteccionisme excessiu, té com a objectiu restablir l'escala de valors, mobilitzar els ciutadans i fer que els fruits dels sacrificis beneficiïn a la majoria i a les generacions futures. Avui, al sud, les persones se senten abandonades. Com a resposta, es tracta de protegir el poder adquisitiu del ciutadà, protegir les empreses nacionals, tot impulsant la diversificació de les associacions i incitant les inversions directes estrangeres. Cal evitar la imitació cega, no confondre la finalitat i els mitjans, posant l'accent en el capital humà i els principis ètics de base.

las relaciones sociales y es el instrumento del desarrollo. Si queremos que los jóvenes no huyan de sus países, es preciso acabar con el seguidismo y con la alienación que provocan unos modelos y unos intereses muy concretos y deshumanizadores que acaban con los lazos sociales, producen violencia y acentúan la vulnerabilidad. Se trata de relanzar la economía, de luchar por una causa justa y no sólo contra tal o cual situación, como la inflación. ¿En qué sectores es preciso invertir? ¿Cómo debemos gestionar nuestro capital y distribuir la riqueza? De estas preguntas no sólo depende el futuro, sino también el

violence and increasing vulnerability, must be ended, in the effort to prevent young people from leaving their countries. This entails reviving the economy, of defending the cause because it is just, and not simply in response to one situation or another, such as inflation. In which sectors to invest, how to generate wealth and distribute the benefits? The future depends on these questions, as does the high cost to be paid in the loss of the energy and minds of the young fleeing abroad.

Nationalism, without resorting to populism or excessive protectionism, can be used to achieve the goal of re-establishing the scale

La economía ha de tener en cuenta las dimensiones humanas y morales

The economy must take into account the human and moral dimensions

Molts pobles del sud es plantegen com millorar les condicions de vida, la lluita contra l'exclusió i la dignitat social. Quin avenç social és possible en un món dominat per la crisi del mercat i l'autoritarisme dels règims? Com conservar les classes mitjanes i els serveis públics en una economia de mercat? Com canviar la imatge negativa que l'estranger té del món musulmà? Com fer confluïr els aspectes econòmics, socials, la competitivitat i l'ètica dins l'economia?

El principi de la resposta es pot trobar en una paraula clau: *democràcia*. Això significa participació, descentralització, transparència,

porcentaje de cerebros que abandonarán el país y de jóvenes que se llevarán su energía a otra parte.

El nacionalismo, sin populismo o sin un proteccionismo excesivo, persigue restablecer la escala de valores, movilizar a los ciudadanos y hacer que los frutos de los sacrificios beneficien a cuantos más ciudadanos mejor, así como a las generaciones futuras. Hoy, en el Sur, la gente se siente abandonada. Para responder a ello, hay que proteger el poder adquisitivo del ciudadano, proteger a las empresas nacionales, trabajando en pos de la diversificación de los partenariados y

of values, of mobilising citizens and ensuring that the fruits of sacrifice benefit the greatest number of people, now as well as in future generations. The people of the South today feel abandoned. In response, it is necessary to protect the buying power of the average citizen, to protect national enterprise, while being open to the diversification of partnerships and the initiation of direct foreign investments. In avoiding blind imitation, and not confusing the means with the ends, instead putting the accent on human capital and basic ethical principles.

Many people in the South are asking themselves how they can improve their living

formació d'elits, prioritat per l'educació, la ciència i el coneixement. La trista realitat en el món musulmà ens mostra que encara en som lluny, d'on es deriva aquesta voluntat de fugir a l'estranger. En una mena de fugida endavant, l'autoritarisme i la subcultura ens cauen al damunt com una maledicció. Així, els ciutadans conscients de pertànyer durant segles a una civilització que té una prestigiosa història es troben en un estat letàrgic de desobediència que, conseqüentment, empitjora la seva situació.

Els aspectes polítics determinen els econòmics, fins i tot si la interactivitat política-

para atraer inversiones directas extranjeras, evitando la imitación ciega, sin confundir el fin con los medios y poniendo el acento en el capital humano y en unos principios éticos básicos.

Muchos pueblos del Sur se preguntan cómo mejorar las condiciones de vida, cómo luchar contra la exclusión y por la dignidad social. ¿A qué progreso social pueden aspirar en un mundo dominado por la crisis del mercado y el autoritarismo de los regímenes? ¿Qué herramientas existen para preservar las clases medias y los servicios públicos en una economía de mercado?

conditions, about the struggle for dignity and against social exclusion. What kind of social progress can there be in a world dominated by the market crisis and authoritarian regimes? How to protect the middle classes and public services in a market economy? How can the negative image of the Muslim world viewed in the outside world be changed? How to reconcile economic, social and ethical issues with competitiveness within the economy?

The beginning of an answer can perhaps be found in a key word such as democracy. It means participation, decentralisation,

economia-cultura és reconeguda. La política és l'element clau, perquè les decisions finals se situen en aquest nivell, més enllà de les lluites d'influència i els jocs d'interessos.

En el món actual, les finances no reglamentades destrueixen les societats. Silenciosament, dia a dia, quan els especuladors revenen accions, venen les empreses o exploten els treballadors, per obtenir encara més rendibilitat, tant al nord com al sud. A les crisis com l'actual, es revelen els excessos de la cobdícia especuladora i els efectes en l'activitat i l'ocupació. Atur, precarització, augment de les desigualtats. Mai abans el

>>

¿Cómo podemos cambiar la imagen negativa que el mundo musulmán tiene a ojos de los extranjeros? ¿Cómo podemos lograr que los elementos económico y social, la competitividad y la ética se fundan en el seno de la economía?

El principio de la respuesta puede estar en una palabra clave: *democracia*. Esto significa participación, descentralización, transparencia, formación de las elites, prioridad para la educación, la ciencia y el saber. La triste realidad del mundo musulmán demuestra que estamos lejos de ello, de ahí la voluntad de huir al

>>

transparency, the education of the elite, the importance of education, science and learning. The sad facts of the reality in the Muslim world demonstrate that we are far from achieving this, which explains the desire to flee abroad.

Ahead of this increasing flight, authoritarianism and sub-culture appear to collapse in its wake like a curse. In this way, citizens who are conscious that they are the bearers of a prestigious civilisation which lasted for centuries, are now in a suspended state of latent disobedience, which further aggravates their situation.

>>

<<

món havia estat tan desigual. Especialment a la riba sud, que depèn de la tecnologia i té una taxa d'atur que supera el 10%, un percentatge que fàcilment pot doblar-se durant el 2009 i el 2010.

Els països del sud es veuran afectats si la crisi s'agreuja en les economies reals. Evidentment, és lògic que la fallida formi part del joc econòmic, vàlid per a tots, però hi ha experts que creuen que la causa rau en el fet que la democràcia ha patit un retrocés, que la llei del més fort ho domina tot, que s'han abolit les normes de control de la circulació dels capitals financers. Perquè la

<<

extranjero. La huida hacia adelante, el autoritarismo y la subcultura parecen caer como una maldición. Por eso, los ciudadanos que se saben depositarios de una civilización prestigiosa durante varios siglos viven en un estado de desobediencia latente, lo que agrava más si cabe su situación.

La política determina la economía, a pesar de que todo el mundo reconoce la interactividad entre la política, la economía y la cultura. La política es el elemento clave ya que es ahí donde se toman las decisiones finales, más allá de las luchas de influencia y de los juegos de intereses.

inestabilitat és intrínseca al retrocés del dret, a la manca de reglamentació i al model del liberalisme salvatge, les crides a la "transparència" i a la "moralització" no podran canviar en essència la situació, sense un trencament amb els mètodes de treball i un programa coherent de relançament de l'economia, en concert amb tots els països, no només amb els vint més industrialitzats.

Tot plegat suposa una democratització de les relacions internacionals, una obertura del terreny polític i un retorn de l'autoritat de l'estat en l'àmbit, les quals sancionen en positiu i en negatiu. Mentrestant, malgrat

En el mundo actual, la desregulación financiera acaba con las sociedades. Y lo hace en silencio, cada día, cuando los especuladores revenden acciones, venden empresas o explotan a los asalariados para obtener una mayor rentabilidad, tanto en el Norte como en el Sur. Crisis como la actual ponen al descubierto los excesos de la codicia especulativa y sus consecuencias en la actividad y en el empleo: desempleo, precarización y aumento de la desigualdad. Nunca ha habido en el mundo tanta desigualdad. Sobre todo en una orilla sur tan tecnológicamente dependiente y con un índice de desempleo

<<

Despite the interaction between politics, economy and culture being a recognised fact, the political still determines the economical. Politics is the key element because ultimately decisions are made at that level, far more than the struggle for influence and the game of interests.

In today's world, dereg-ulated finance destroyed societies. Silently, from day to day, as the speculators resell their shares, sell off companies or exploit the employees to increase their margin of profit, in the North as in the South. Crises such as the current one reveal the excess speculative greed and the

l'immens potencial i alguns progressos o illes de prosperitat, cada vegada més ciutadans del món musulmà s'arrisquen a endinsar-se encara més en la precarietat, a acumular-se als barris de barraques, a practicar una religió-refugi, immersos en la descurança, i a desplaçar-se cap al nord amb els mitjans que sigui.

Les esclertes s'amplien, la regressió es generalitza i el ressentiment creix, sobretot quan se sap que existeixen les riqueses dels valors espirituals i dels recursos humans, no tan sols la dels recursos naturals. Per a la majoria dels dirigents dels països musulmans

superior al 10% y que podría duplicarse en 2009 y 2010.

Los países del Sur sufrirán las consecuencias si la crisis se agrava hasta afectar a las economías reales. En efecto, es lógico que la quiebra forme parte del juego económico, en el que todos estamos inmersos, pero algunos especialistas consideran que hay que buscar la explicación en el hecho que la democracia ha retrocedido, que impera la ley del más fuerte y que se han abolido las reglas de control sobre la circulación de capitales financieros. Comoquiera que la inestabilidad es un factor intrínseco al retroceso del derecho, a

consequences of this on activity and employment. Unemployment, uncertainty, increasing inequality. The world has never been as unequal as it is. Above all on the southern side of the Mediteranean, technologically dependent and with a rate of unemployment higher than 10% which risks being doubled in 2009 and 2010.

The countries of the South will suffer if the crisis deepens to the level of real economies. Certainly, it is logical that bankruptcy forms part of the economic game, and this applies to everyone, but specialists consider that the real cause rests in the fact

avui tan sols hi ha un gran perill que pugui fer qüestionar els esforços en l'àmbit del desenvolupament i amenaçar l'estabilitat: la caiguda brutal i continuada dels preus de les matèries primeres, com els hidrocarburs, producte escàs. Actualment tan sols queda la possibilitat d'invertir en el capital humà, responen amb una sola veu totes les elits vinculades amb el progrés i el desenvolupament sostenible, per tal que la immigració clandestina deixi pas a la mobilitat i a la circulació legal de poblacions, per intercanviar, aprendre i compartir. ■

la desregulació y al modelo del liberalismo salvaje, los llamamientos a la “transparencia” y a la “moralización” no lograrán cambiar fundamentalmente la situación si no hay una fractura en el método de trabajo y si todos los países, y no sólo los veinte más industrializados, acuerdan un programa coherente de relanzamiento de la economía.

Todo esto implica democratizar las relaciones internacionales, abrir el campo político y que el estado recupere autoridad en el plano interno, tres factores que sancionan en positivo y en negativo. Entretanto, y a pesar de las extraordinarias posibilidades

que se intuyen y de algunos avances o islotes de prosperidad, cada vez son más los ciudadanos del mundo musulmán que corren el riesgo de sumirse más si cabe en la precariedad, de hacinarse en barrios de chabolas y de practicar una religión-refugio, hartos y dispuestos como están a marcharse al Norte como sea.

La distancia crece, el retroceso se generaliza y el resentimiento se acentúa, sobre todo al saber que no sólo hay riqueza en términos de recursos naturales, sino también de valores espirituales y de recursos humanos. Para la mayoría de los líderes

de los países musulmanes, hoy solamente existe una gran amenaza que puede poner en entredicho los esfuerzos en materia de desarrollo y hacer peligrar la estabilidad: la caída brutal y continua de los precios de las materias primas, como por ejemplo los hidrocarburos, a pesar de que se trata de un producto escaso. Hay que invertir en el capital humano, responden al unísono las elites que enarbolan la bandera del progreso y del desarrollo sostenible, para que la inmigración clandestina ceda su lugar a la movilidad y a la circulación legal de personas con el fin de intercambiar, aprender y compartir. ■

that democracy has declined, in the dominance of the law of the strongest ruling, and in the abolition of the regulations which control the circulation of financial capital. Since instability is intrinsic to deregulation, the deterioration of law and the savage liberalism model, any call for “transparency” and “moralisation” will make no fundamental difference to the situation unless there is a complete break in working methods and a coherent programme to revive the economy, applied in coordination with all countries, not just the 20 most industrialised ones.

This requires a democratisation of international relations, an opening up of the political field and a restoration of the authority of the state internally, for better or worse. In the meantime, despite the immense potentials, and a certain amount of progress or islets of prosperity, a much greater number of the citizens of the Muslim world are at risk of sliding even further down the precarious slope, to pile up in the shantytowns, to practice religion as a refuge, in lassitude and prepared to do anything to get themselves into the North.

The gap widens, regression spreads and resentment grows, above all in the knowledge

that there exist other riches aside from natural resources, such as spiritual values and human resources. For the majority of the leaders of the Muslim countries there is today a single great danger which could call into doubt all efforts in terms of development and threaten stability: The brutal and continued fall of prices for raw materials, such as hydrocarbons, despite their rarity. It remains to invest in human capital, respond in unison all the elites committed to progress and sustainable development, so that illegal immigration might give way to mobility and the legal movement of people to exchange, learn and share. ■

JOHN STRAWSON
**“HEM DE COMENÇAR A PARLAR
AMB MÉS MODÈSTIA DE DRETS
HUMANS I DEMOCRÀCIA”**

PER LALI SANDIUMENGE

David Campos

A John Strawson se li dóna bé desafiar idees preconcebudes. Assegura, per exemple, que a les societats occidentals ens falta molt per aprendre sobre drets humans, i rebutja els estereotips sobre l'altre i l'orientalisme, el concepte que va encunyar Edward Said i que ell ha aplicat al camp de l'estudi legal. Director dels programes de postgrau de dret de la University of East London, especialista en dret internacional, jurisprudència islàmica i Pròxim Orient, Strawson va cloure les jornades sobre les noves realitats als països mediterranis que van organitzar la UOC i l'Institut Europeu de la Mediterrània amb la conferència "Acceptar el repte dels drets humans universals". Molt oportú quan s'acaben de commemorar els 60 anys de la Declaració Universal de Drets Humans. La història d'un fracàs?

“DEBEMOS EMPEZAR A HABLAR CON MÁS MODESTIA DE DERECHOS HUMANOS Y DEMOCRACIA”

A John Strawson le gusta desafiar ideas preconcebidas. Asegura, por ejemplo, que a las sociedades occidentales les falta mucho por aprender sobre derechos humanos y rechaza los estereotipos sobre el otro y el orientalismo, el concepto que acuñó Edward Said hace treinta años y que él ha aplicado al campo del estudio legal. Director de los programas de posgrado de derecho de la University of East London, especialista en derecho internacional, jurisprudencia islámica y Oriente Medio, Strawson clausuró las jornadas sobre nuevas realidades en los países del Mediterráneo que organizaron la UOC y el Instituto Europeo del Mediterráneo con la conferencia "Aceptar el reto de los derechos humanos universales". Muy oportuno cuando se acaban de conmemorar los 60 años de la Declaración Universal de Derechos Humanos. ¿La historia de un fracaso?

“WE HAVE TO BEGIN SPEAKING MORE MODESTLY ABOUT HUMAN RIGHTS AND DEMOCRACY”

John Strawson is good at questioning preconceived notions. He claims, for example, that Western societies still have a lot to learn about human rights, and he rejects stereotypes about others and Orientalism, the concept that Edward Said coined 30 years ago which Strawson has applied to the field of legal studies. The Director of Law Postgraduate Programmes at the University of East London and a specialist in international law, Islamic jurisprudence and the Middle East, Strawson closed the conference about new Realities in Mediterranean countries organised by the UOC and the European Institute of the Mediterranean with the talk "Rising to the Challenge of Universal Human Rights", a timely subject upon the recent 60th anniversary of the Universal Declaration of Human Rights. The story of a failure?

Drets humans universals? Pot desenvolupar aquesta idea? Hem estat discutint la qüestió dels drets humans durant segles, de la Grècia clàssica i Roma en endavant, i hem mantingut un llarg diàleg sobre això, dins d'Occident i entre occidentals i no occidentals, però el que em sembla que no hem tingut és un debat sobre la qüestió de la igualtat i sobre a qui han de ser inherents els drets, en altres paraules, a l'ésser humà. I em sembla que aquesta idea dels drets humans vinculats al ésser humà i no al ciutadà encara l'estem experimentant, tot i que pretenem que la tenim. Si mires quins drets tenen les

>>

¿Derechos humanos universales? ¿Puede desarrollar esta idea? Hemos estado discutiendo la cuestión de los derechos humanos durante siglos y hemos mantenido un largo diálogo sobre esto, dentro de Occidente y entre occidentales y no occidentales, pero lo que me parece que no hemos tenido es un debate sobre la cuestión de la igualdad y sobre a quién deben ser inherentes los derechos, en otras palabras, al ser humano. Y me parece que esta idea de los derechos humanos vinculados al ser humano y no al ciudadano todavía la estamos experimentando, aunque pretendemos que ya la tenemos.

>>

Universal human rights: could you elaborate on this idea? We have been discussing the issue of human rights for centuries now, ever since classical Greece and Rome, and we have held a long dialogue on it both in the West and between the West and non West. But what I think we haven't had is a discussion on the question of equality and who the rights are to be attached to, in other words, to human beings. I think that we are still experimenting this idea of human rights attached to the human being and not to citizens, although we pretend we already have but we don't have at all. If you look at

>>

“L’error és assumir que la radicalització política porta a la violència”

<<

persones, tots depenen del fet de ser ciutadans d’un estat o de l’estat com a part d’una organització, com la Convenció Europea de Drets Humans. Estem molt lluny encara de la noció que pel sol fet d’existir tenim automàticament drets.

Diu que, en aquest àmbit, les societats occidentals han estat “indolents”... Dic *indolents* perquè pensem que sabem què són els drets humans i creiem que n’hem tingut sempre. Assumim, sobretot a Occident, que en tenim una llarga tradició, i no és veritat. Històricament, la idea de drets humans es va desenvolupar a la Segona Guerra Mundial i sobretot

va arrencar amb la creació de la Carta de les Nacions Unides, però ens equivoquem si pensem que està dins de la cultura humana. Si ens centrem en la contribució occidental, molta part de la nostra història ha estat sobre conquesta i colonialisme, ha estat denegar els drets de les persones i tenir una concepció molt racista de qui és un ésser humà. La gran distinció entre els civilitzats i els no civilitzats està molt profundament arrelada en les societats occidentals i això és evident en els sistemes legals de països occidentals que reivindiquen una tradició de drets humans, sigui França, Gran Bretanya o els Estats

<<

Si miras qué derechos tienen las personas, todos dependen del hecho de ser ciudadanos de un estado o del estado como parte de una organización, como la Convención Europea de Derechos Humanos. Estamos muy lejos todavía de la noción de que por el solo hecho de existir tenemos automáticamente derechos.

Dice que, en este ámbito, las sociedades occidentales han sido “indolentes”... Digo *indolentes* porque pensamos que sabemos qué son los derechos humanos y creemos que los hemos tenido siempre. Asumimos, sobre todo en Occidente, que tenemos una larga

tradición, y no es verdad. Históricamente, la idea de derechos humanos se desarrolló en la Segunda Guerra Mundial y sobre todo arrancó con la creación de la Carta de las Naciones Unidas, pero nos equivocamos si pensamos que está dentro de la cultura humana. Si nos centramos en la contribución occidental, gran parte de nuestra historia se ha basado en conquista y colonialismo, denegar los derechos de las personas y tener una concepción muy racista sobre quién es un ser humano. La gran distinción entre los civilizados y los no civilizados está profundamente arraigada en las sociedades occidenta-

les y esto es evidente en los sistemas legales de países occidentales que reivindican una tradición de derechos humanos, sea Francia, Gran Bretaña o Estados Unidos. Es increíble que en las elecciones norteamericanas un afroamericano se haya convertido en presidente, porque sólo hace cuatro décadas que tienen los mismos derechos legales. Estas ideas son nuevas y no reconocerlo comporta superioridad, en el sentido de que Occidente cree que puede enseñar a los demás derechos humanos y democracia, y en los dos aspectos todos somos nuevas sociedades. De hecho, lo que necesitamos es empezar modesta-

<<

what rights people have, they all depend on being citizens of a state or on the state being part of a human rights organisation, like the European Convention on Human Rights. It seems to me we are still far from the notion that just because you exist, you automatically have rights.

You say that in this sense Western societies have been “lazy”... I say lazy because we think we know what human rights are, and we believe we’ve always had them. And there is an assumption, especially in the West, that we have a long tradition of human rights, but we know this is not true. Historically,

the idea of human rights was developed in World War II and took off with the creation of the United Nations Charter, but we really make a mistake if we think that is something embedded in the human culture. Take the Western contribution to history and you see that much of our history has been about conquest and colonialism; it has been denying people’s rights and having a very racist conception of who the human being is. This big distinction between civilised and uncivilised is very profoundly rooted in Western societies, and this is clear in the legal systems of states which in the West claim to

have a tradition of human rights, whether it is France, Great Britain or the United States. It is amazing that an Afro-American has been voted in as President in the American elections, because Afro-Americans have had equal rights for just four decades. So these ideas are new, and by not recognizing that we’re creating false notions of superiority, in the sense that the West believes that it can teach others about human rights and democracy, yet in both questions we are all new societies. Actually, we need to begin in a more modest way to project how we want to talk about human rights and democracy.

“El error es asumir que la radicalización política desemboca en violencia”

Units. És increïble que a les eleccions nord-americanes un afroamericà s’hagi convertit en president, perquè només fa quatre dècades que tenen els mateixos drets legals. Aquestes idees són noves i no reconèixer-ho comporta superioritat, en el sentit que Occident creu que pot ensenyar als altres drets humans i democràcia, i en tots dos aspectes tots som noves societats. De fet, el que necessitem és començar d’una manera més modesta a estudiar com volem parlar de drets humans i democràcia.

Quina pot ser la contribució d’altres cultures a aquest diàleg? Durant el colonialisme es

mente a estudiar cómo queremos hablar de derechos humanos y de democracia.

¿Cuál puede ser la contribución de otras culturas a este diálogo? Durante el colonialismo se europeizó el mundo y en el proceso se destruyeron las civilizaciones que existían en muchos continentes y las nociones de derecho y leyes, y esto se repitió en la manera como creamos las fronteras del mapa del mundo que básicamente tenemos hoy. Los sistemas legales que existen en estos países son, mayoritariamente, el sistema de derecho común británico o el sistema de derecho civil. Muchas de las sociedades que eran mu-

What might other cultures contribute to this dialogue? During colonialism the world was Europeanised, and in the process we destroyed the civilisations that existed on many continents along with their overall notion of law and rights. This was repeated in the way we created the boundaries of the world map that we basically have today. The legal systems that exist in these countries are mainly either the British common law system or the civil law system. Many of the societies that were Muslim were colonised, and their legal systems were dismantled. Some bits of Islamic law, like family or property law, were

“The mistake is to assume that political radicalisation leads to violence”

va europeitzar el món i en el procés es van destruir les civilitzacions que existien a molts continents, i les nocions de *dret* i *lleis*, i això es va repetir en la manera com vam crear les fronteres del mapa del món que bàsicament tenim avui. Els sistemes legals que existeixen en aquests països són, majoritàriament, el sistema de dret comú britànic o el sistema de dret civil. Moltes de les societats que eren musulmanes van ser colonitzades i els sistemes legals van ser desmantellats i van incorporar algunes normes islàmiques, com la de família o de propietat, dins d’un marc legal occidental, com a l’Índia o al nord d’Àfrica.

sulmanas fueron colonizadas, y los sistemas legales fueron desmantelados y se incorporaron algunas normas islámicas, como la de familia o de propiedad, dentro de un marco legal occidental, como en la India o en el Norte de África. Y este fue también el caso incluso de países que no fueron colonizados, como Turquía o Irán. Cuando hablamos de la contribución de otras culturas a este debate debemos tener en cuenta estas experiencias coloniales. Es una cuestión complicada. Lo que pasó es que interrumpimos la metodología y, en consecuencia, la ley islámica no se puede presentar como extremadamente

incorporated into a Western legal framework, as in India or North Africa. This was also the case even in countries that were not colonised, like Turkey and Iran. When we talk about other cultures’ contribution to this debate, we have to take into consideration that it also relates to these past colonial experiences. It is a complicated question. What happened is that we interrupted the methodology and as a consequence Islamic law cannot be presented as being extremely backward and unaccustomed to the idea of rights, as often say not just scholars and the media but also the European Court of

I aquest va ser també el cas fins i tot de països que no van ser colonitzats, com Turquia o l’Iran. Quan parlem de la contribució d’altres cultures a aquest debat hem de tenir en compte aquestes experiències colonials. És una qüestió complicada. El que va passar és que vam interrompre la metodologia i, com a conseqüència, la llei islàmica no es pot presentar com a extremadament retrògrada i poc acostumada a la idea dels drets, com sovint diuen no només els acadèmics i la premsa, sinó el Tribunal Europeu de Drets Humans, que en el cas del Partit Refah va dir que la xara és inconsistent amb la Convenció

>>

retrògrada y poco acostumbrada a la idea de los derechos, como a menudo dicen no sólo los académicos y la prensa, sino el Tribunal Europeo de Derechos Humanos, que en el caso del Partido Refah dijo que la Sharía es inconsistente con la Convención Europea de Derechos Humanos. Es interesante, porque pidió que se prohibiera un partido político en Turquía, lo que contradice un requisito esencial del pluralismo político.

¿Hay, pues, un discurso sobre derechos humanos en el islam? Debemos ser claros en esto. Si formulas una pregunta diferente: ¿hay una tradición de derechos humanos en

>>

Human Rights, which in the Refah Party case said that the Shari’a is inconsistent with the European Convention on Human Rights. That is interesting, because the Court appealed the banning of a political party in Turkey, which contradicts an essential requirement of political pluralism.

Does that mean that there is a discourse on human rights within Islam? We have to be clear on this point. If you ask a different question: “Is there a tradition of human rights in Western law?”, you have to answer that until quite recently there wasn’t, because in the past Western society engaged

>>

<<

Europea de Drets Humans. És interessant, perquè va demanar que es prohibís un partit polític a Turquia, cosa que contradiu un requisit essencial del pluralisme polític.

Hi ha, doncs, un discurs sobre drets humans a l'islam? Hem de ser clars en això. Si formules una pregunta diferent, hi ha una tradició de drets humans al dret occidental?, has de contestar que fins molt recentment, no, perquè la societat occidental es movia abans per les croades, l'esclavatge, el colonialisme, el feixisme, l'estalinisme... Aixó no obstant, si preguntes si Occident és capaç de desenvolupar una cultura de drets humans,

<<

el derecho occidental?, debes contestar que hasta muy recientemente no, porque la sociedad occidental se movía por las cruzadas, la esclavitud, el colonialismo, el fascismo, el estalinismo... No obstante, si preguntas si Occidente es capaz de desarrollar una cultura de derechos humanos, claramente lo es. Depende de cómo quieras leer la historia. Para mí, es lo mismo en el caso de la ley islámica. Si la pregunta es: ¿ha sido la ley islámica históricamente una defensora de los derechos humanos?, la respuesta será no. Pero si quieres releer la ley islámica y sus fuentes, el Corán y las tradiciones, desde

<<

in crusades, slavery, colonialism, Fascism, Stalinism... However, if you ask whether the West is capable of developing a culture of human rights, clearly it is. It depends on how you want to read history. It is exactly the same when you come to Islamic law. If you ask: "Has Islamic law historically been a defender of human rights?", the answer would be no. But if you wish to read Islamic law and its sources, the Koran and traditions, from the standpoint of human rights, of course you can find a connection. You can take, for example, one of the sayings of the Prophet in the traditions: "The great-

clarament ho és. Depèn de com vulguis llegir la història. Per a mi, és el mateix pel que fa a la llei islàmica. Si preguntes: ha estat la llei islàmica històricament una defensora dels drets humans?, la resposta serà no. Però si vols rellegir la llei islàmica i les seves fonts, l'Alcorà i les tradicions, des del punt de vista dels drets humans, per descomptat que ho pots trobar. Pots agafar, per exemple, un dit del Profeta a la tradició: "La més gran *jihad* és parlar obertament davant del príncep", cosa que vol significar dir la veritat al poder.

Per tant, llibertat d'expressió? Exactament. I és molt important perquè significa afrontar-

el punto de vista de los derechos humanos, desde luego que lo puedes encontrar. Puedes coger, por ejemplo, un dicho del Profeta según la tradición: "La más grande yihad es hablar abiertamente delante del príncipe", lo que significa decir la verdad al poder.

Por lo tanto, ¿libertad de expresión? Exactamente. Y es muy importante, porque implica enfrentarte al poder y decir lo que piensas. Luego, ¿por qué permitimos esta metodología cuando se trata del derecho occidental y no cuando se trata de los no occidentales? Es importante, porque si nos fijamos en las organizaciones políticas islá-

est jihad is to speak openly in front of the prince," which means speaking the truth to the power.

Meaning freedom of expression? Exactly. And this is very important because it means you stand up to power and say what you think. Of course you can find other things as well, just like in British legal culture slavery was legal and then was made illegal. So why do we allow this methodology in our way of approaching Western law but not in non-Western? This is important, because if you take for instance political Islamic organisations, many of which used to be viciously

te al poder i dir el que penses. Pots trobar altres coses, de la mateixa manera que en la història legal britànica l'esclavatge va ser legal i després es va abolir. Així doncs, ¿perquè permetem aquesta metodologia quan es tracta del dret occidental i no quan es tracta dels no occidentals? És important, perquè si agafes les organitzacions polítiques islàmiques, moltes de les quals solien oposar-se aferrissadament a la democràcia, els Germans Musulmans, a Egipte, o Hamàs, a Palestina, ara han desenvolupat una retòrica sobre compromís amb els drets humans i la democràcia. El que rebutgen els Germans Musul-

micas, muchas de las cuales solían oponerse enconadamente a la democracia, los Hermanos Musulmanes, en Egipto, o Hamás, en Palestina, ahora han ido desarrollando una retórica del compromiso con los derechos humanos y la democracia. Lo que rechazan los Hermanos Musulmanes del gobierno de Mubarak es que no les permita ser legales y participar en elecciones y que se violen constantemente los derechos humanos de sus miembros. Es el mismo argumento de Hamás tras ganar las elecciones en Palestina: ¿por qué no se nos reconoce como un gobierno democráticamente elegido? Puedes

opposed to democracy, like the Muslim Brotherhood in Egypt or Hamas in Palestine, both in the current period have been developing a rhetoric about commitment to human rights and democracy. The main objection of the Muslim Brotherhood to the Mubarak's government is its refusal to allow them to be legal and participate in elections. One of the main arguments is that the humans rights of their members are constantly being impaired. It's the same argument that Hamas after its election success in Palestine: Why aren't we being recognised as a democratically elected government? You might dis-

mans del govern de Mubàrak és que no els permeti ser legals i participar en eleccions, i que es violin constantment els drets humans dels seus membres. És el mateix argument de Hamàs després de guanyar les eleccions a Palestina: per què no se'ns reconeix com un govern democràticament elegit? Pots estar molt en desacord amb Hamàs i no voler tractar-hi, com la Unió Europea amb el govern austríac quan n'era membre el Partit de la Llibertat d'Àustria. És un tema diferent, però ningú hauria argumentat que els austríacs no tenien dret a votar-lo i, en canvi, als palestins quan voten se'ls castiga per superar

estar muy en desacuerdo con Hamás y no querer tratar con ellos, como hizo la Unión Europea con el gobierno austríaco cuando el Partido de la Libertad de Austria era uno de sus miembros. Es diferente, pero nadie habría argumentado que los austríacos no tenían derecho a votarlo y, en cambio, a los palestinos cuando votan se los castiga por superar los límites. Pienso que hemos desaprovechado una gran oportunidad de implicarnos en la cuestión de la democracia con estas fuerzas del islam político.

Usted se refiere a menudo a Edward Said. ¿Treinta años después, el orientalismo es

agree very much with Hamas and you might indeed not want to deal with them, just as the European Union didn't want to do with the Austrian government when the Austrian Freedom Party was part of it. It's a different issue, but no one would argue that the Austrians do not have the right to vote for this party, but when the Palestinians voted, they were punished as being beyond the pale. I think that we missed a big opportunity of engaging on the question of democracy with these forces of political Islam.

You often refer to Edward Said. Thirty years later, is Orientalism still valid? Yes, I think it

els límits. Penso que hem desaprofitat una gran oportunitat d'implicar-nos en la qüestió de la democràcia amb aquestes forces de l'islam polític.

Vostè es refereix sovint a Edward Said. Trenta anys després, l'orientalisme és encara vigent?

Sí que ho és. Penso que afrontem dos problemes quan parlem sobre l'islam. Un, que en el món islàmic tenim idees irredentistes sobre un islam pur que va sorgir al segle XVIII en el que és ara Aràbia Saudita amb el moviment *wahabi*, que intenta reduir els principis islàmics a una única versió homogènia de la veritat. I a Occident tenim un procés similar, perquè hi

todavía vigente? Sí que lo es. Pienso que afrontamos dos problemas cuando hablamos sobre el islam. Uno, que en el mundo islámico tenemos ideas irredentistas sobre un islam puro, que surgió en el siglo XVIII en lo que es ahora Arabia Saudí con el movimiento wahabí y que intenta reducir los principios islámicos a una única versión homogénea de la verdad. Y en Occidente tenemos un proceso similar, porque hay un intento constante de reducir la cultura y la civilización islámicas, y esto tiene efectos muy problemáticos en la política actual. El gobierno británico, por ejemplo, dice que está muy preocupado

is. I think we face two problems in talking about Islam. One, that in the Islamic world we have irredentist ideas about a pure Islam that arose in the 18th century particularly in what is now Saudi Arabia with the Wahhabi movement, which tries to reduce the Islamic principles to a single homogeneous version of the truth. And we also have from the West a very similar process, in which there is a constant attempt to try to essentialize Islamic culture and civilisation, and this has profound and problematic effects when dealing with current policies. For instance, the British government says it is very concerned

ha un intent constant d'essencialitzar la cultura i la civilització islàmiques, i això té efectes molt problemàtics en la política actual. El govern britànic, per exemple, diu que està molt preocupat pel que anomena la radicalització dels joves musulmans, i la *radicalització* està sovint connectada a la política exterior britànica. Però, per què els joves no haurien d'estar contra la guerra a l'Iraq?, al capdavant, fa quaranta anys, els joves nord-americans es van oposar a la del Vietnam i hi va haver una radicalització massiva. L'error és assumir que la radicalització política porta a la violència. El problema és que el supòsit amagat és que

por lo que denomina la *radicalización* de los jóvenes musulmanes, y la radicalización está a menudo conectada con la política exterior británica. Pero, ¿por qué los jóvenes no habrían de estar en contra de la guerra en Irak?; de hecho, hace cuarenta años, los jóvenes norteamericanos se opusieron a la de Vietnam y hubo una radicalización masiva. El error es asumir que la radicalización política desemboca en violencia. El problema es que el supuesto escondido es que el islam es esencialmente violento. Montesquieu dijo: "Mientras que el príncipe cristiano es moderado, el príncipe islámico es un fanático".

about what it calls the *radicalisation* of Muslim youth, and this radicalisation is often connected to British foreign policy. Yet why shouldn't young people be against the war in Iraq? After all, 40 years ago, American youth felt very strong about the war in Vietnam and there was a very massive radicalisation. The mistake is to assume political radicalisation leads to violence. The problem is that the hidden assumption of this argument is that Islam is essentially violent. Montesquieu said: "Whereas the Christian prince is moderate, the Islamic prince is a fanatic." And this idea of fanaticism of Muslims is deeply em-

>>

>>

>>

“La idea del fanatisme dels musulmans està molt incrustada en la civilització i la cultura política europees”

“La idea del fanatismo de los musulmanes está muy incrustada en la civilización y la cultura política europeas”

<<

l'islam és essencialment violent. Montsenqueu va dir: “Mentre que el príncep cristià és moderat, el príncep islàmic és un fanàtic”. I aquesta idea del fanatisme dels musulmans està molt incrustada en la civilització i la cultura política europea, de l'esquerra a la dreta, no és una cosa de l'extrema dreta als carrers, s'ensenya a les universitats. No sóc musulmà i no he de combatre els moviments *salafi* i *wahabi*, però sí que he de combatre el fet que en la cultura occidental les polítiques cap a l'altre estan basades en estereotips sobre qui són ells i la manera com ells, mil milions de persones, actuen i pensen.

<<

Y esta idea del fanatismo de los musulmanes está muy incrustada en la civilización y la cultura política europeas, de la izquierda a la derecha; no es algo de la extrema derecha en las calles, se enseña en las universidades. No soy musulmán y no tengo que combatir los movimientos salafi y wahabi, pero sí creo que debo combatir el hecho de que en la cultura occidental las políticas hacia el otro estén basadas en estereotipos sobre quiénes son y la manera como ellos, mil millones de personas, actúan y piensan.

En su libro *Law after Ground Zero* (El derecho después de la zona cero) ofrece un

<<

bedded in European civilisation and political culture, running through left to right. It is not something of the far-right in the street, is something taught in universities. I am not a Muslim and so I haven't got to fight the Salafi and Wahhabi movements, but I think I do have to fight the notion in Western culture that the way you frame policies towards others is based on stereotypes of who they are and how they, one billion people, act and think.

In your book *Law after Ground Zero*, you offer an alternative view to the clash of civilisations. At the end of the Cold War, there

En el seu llibre *Law after Ground Zero* (El dret després de la zona zero) ofereix una anàlisi alternativa al xoc de civilitzacions... En acabar la Guerra Freda hi havia la idea que la ideologia s'havia acabat. La tesi de Huntington era que el que reemplaçaria els conflictes seria un xoc de civilitzacions perquè algunes cultures eren antagòniques, particularment la civilització islàmica i Occident. L'11 de Setembre va ser, en certa manera, un gran moment per començar a veure com es concretava aquest xoc de civilitzacions. I ho vam tenir amb una esplèndida imatge estereotipada: Osama Bin Laden en enregistraments en vídeo impressio-

análisis alternativo al choque de civilizaciones... Al finalizar la Guerra Fría corría la idea de que la ideología se había acabado. La tesis de Huntington fue que lo que reemplazaría los conflictos sería un choque de civilizaciones, porque algunas culturas eran antagónicas, particularmente la civilización islámica y Occidente. El 11 de Septiembre fue, en cierto modo, un gran momento para empezar a ver cómo se concretaba este choque de civilizaciones. Y lo tuvimos con una espléndida imagen estereotipada: Osama Bin Laden en impresionantes grabaciones de vídeo, con atuendos exóticos, detrás de las

was an idea that ideology was over. According to Huntington's idea, what was going to replace conflicts was a clash of civilisations because he assumed some cultures were antagonistic and particularly Islamic civilisation and the West. In a sense 9/11 was a brilliant moment to begin to see a concretization of this clash of civilisations. And we had it in a most wonderful stereotyped image: Osama Bin Laden in amazing video recordings, wearing exotic clothing, behind rocks... And so we were able to say: “This is what they're like, and look what they've done.” And he played along

nants, amb vestits exòtics, darrere les roques... I així vam poder dir: així és com són i mira el que han fet. I ell va seguir el joc i va intentar situar l'11 de Setembre en un context que és precisament el mateix en què l'orientalisme occidental ha situat sempre l'islam. Tot això planteja diverses qüestions: Què es la civilització islàmica? És una civilització homogènia com es diu ara? El que és interessant sobre l'islam és que hi ha un intens desacord sobre què és. Des de la mort del Profeta al segle VII fins ara, no s'ha pogut establir mai una única font d'autoritat. És interessant, perquè tant en el món musulmà com a Oc-

rocas... Y dijimos: así es cómo son y mira lo que han hecho. Y él siguió el juego e intentó situar el 11 de Septiembre en un contexto que es precisamente el mismo en el que el orientalismo occidental ha situado siempre al islam. Todo esto plantea varias cuestiones: ¿Qué es la civilización islámica?, y ¿es una civilización homogénea, como se dice ahora? Lo interesante sobre el islam es que hay un intenso desacuerdo sobre qué es. Desde la muerte del Profeta en el siglo VII y hasta ahora, no se ha podido establecer nunca una única fuente de autoridad. Pero tanto en el mundo musulmán como en Occidente –no

with this and tried to put September 11 in a context that is precisely the same as Western Orientalism has always placed Islam. All of this raises several questions: What is Islamic civilisation? Is it a homogeneous civilisation as it is argued now? The most interesting thing about Islam is that there is an intense disagreement of what it really is. From the death of the Prophet in the 7th century to this present day, no single authority source has ever been established. It is interesting because both in the Muslim world and in the West – I do not like this term but it is convenient because it's short –

“The idea of Muslims’ fanaticism is very embedded in European civilisation and political culture”

cident –no m’agrada aquest terme però és convenient perquè és curt– s’intenta argumentar contra aquesta realitat històrica. No hi ha un islam homogeni i, de fet, és molt controvertit. Per tant, s’ha d’anar amb molt de compte a no caure fàcilment en aquest estereotip tan atractiu i acceptar Bin Laden com a representant de l’islam. És important desafiar la idea que l’11 de Setembre va ser el moment en què el xoc de civilitzacions es va fer realitat.

Prefereix no usar el terme *occident*. Per què? Hem heretat aquest concepte de la Guerra Freda, però té arrels més profundes en

me gusta usar este término pero es conveniente porque es corto– hay un intento de argumentar contra esta realidad histórica. No hay un islam homogéneo y, de hecho, es muy controvertido. Por lo tanto, se debe ir con mucho cuidado en no caer fácilmente en este estereotipo tan atrayente y aceptar a Bin Laden como representante del islam. Es importante desafiar la idea que el 11 de Septiembre fue el momento en que el choque de civilizaciones se hizo realidad.

Prefiere no usar el término *occidente*. ¿Por qué? Hemos heredado este concepto de la Guerra Fría, pero tiene raíces más profundas

there is an attempt to argue against this historical reality. There isn’t a homogeneous Islam, but in fact a very contested version of Islam. Therefore, we have to be extremely careful not to fall too easily into this nice stereotype and accept Bin Laden as representing Islam. It is important to challenge the notion that 9/11 was the moment when the clash of civilisations became true.

Why do you prefer not to use the term *West*? We have inherited this concept from the Cold War, but it has deeper roots in the whole colonial experience. It is a civilising concept and shows superiority. The West

l’experiència colonitzadora. És un concepte civilitzador i de superioritat. Occident com a concepte té molt pes en el discurs polític i no només a Europa o Amèrica del Nord. La idea d’Occident no és un concepte descriptiu passiu i és un concepte indesitjable en el sentit que l’usem per compartimentar el món en grups diferents, nosaltres i els altres. La idea d’Occident va ser reconstruïda quan els Estats Units va llençar la política de propagar la democràcia al Pròxim Orient de la qual, tràgicament, i còmicament també, l’Iraq havia de ser un dels blocs constructors més importants. El supòsit era

en la experiencia colonizadora. Es un concepto civilizador y de superioridad. Occidente como concepto tiene mucho peso en el discurso político y no sólo en Europa o Norteamérica. La idea de Occidente no es un concepto descriptivo pasivo, y es un concepto indeseable en el sentido de que lo usamos para compartimentar el mundo en grupos diferentes, nosotros y los otros. La idea de Occidente fue reconstruida cuando Estados Unidos comenzó la política de propagar la democracia en Oriente Medio, de la cual, trágicamente, y cómicamente también, Irak debía ser uno de los bloques constructores

as a concept is quite deeply woven into the political discourse, and not just in Europe or North America. The idea of the West is not a passive descriptive concept, and it is an undesirable concept in the sense that we use it to compartmentalise the world into different groups: us and the others. The idea of the West was quite well rebuilt when the United States created the Middle East policy of projecting a democracy of which tragically, or comically tragically, Iraq was meant to be one of its very important building blocks. The assumption was that you could go to Iraq, remove the despotic, Orientalist dictatorship

que podies anar a l’Iraq, fer fora aquesta dictadura despòtica i orientalista de Saddam Hussein i crear un model de democràcia que seria atractiu a la resta del Pròxim Orient. Després d’això, quan els EUA van intentar identificar què implicava aquesta política, van tenir problemes. Va ser fantàstic quan Condoleezza Rice va dir al Caire el 2004 que Amèrica no podia anar pel món donant lliçons de democràcia. Va ser molt important, perquè si es vol un concepte internacional sobre democràcia s’ha de fer molt més en aquests termes que no en una nova missió colonial. ■

más importantes. El supuesto era que podías ir a Irak, desbancar esa dictadura despótica y orientalista de Saddam Hussein y crear un modelo de democracia que sería atractivo para el resto de Oriente Medio. Después, cuando EEUU intentó identificar qué implicaba esta política, tuvo problemas. Fue fantástico cuando Condoleezza Rice dijo en El Cairo en 2004 que América no podía ir por el mundo impartiendo lecciones de democracia. Fue muy importante, porque si se quiere un concepto internacional sobre democracia se debe hacer mucho más en estos términos que no en una nueva misión colonial. ■

of Saddam Hussein and create a model of democracy that would become so attractive that the rest of the Middle East would like to adopt it. After that, when the US tried to identify what this policy meant, they had great difficulties. It was quite charming when Condoleezza Rice said in Cairo in 2004 that America could not teach the world about democracy and go around instructing people. That was extremely important, because if you want to create an international conception of democracy, it does need to be posed much more in those terms than in a kind of new colonial mission. ■

Timothy Berners-Lee, l'inventor de la WWW

PER LEO RUFFINI

Sir Timothy Berners-Lee (Londres, 1955) és un dels exemples més evidents que la celebritat i la transcendència no sempre van plegades. Ben poc conegut al carrer –una enquesta senzilla és suficient per comprovar-ho–, és, tanmateix, una de les persones que més ha contribuït perquè el nostre món sigui tal com el coneixem.

N'hi ha prou dient que és el creador del World Wide Web. L'instant per a la història va succeir el dia de Nadal de l'any 1990 al CERN (Organització Europea per a la Investigació Nuclear), quan, amb l'ajut de Robert Cailliau i d'un jove equip d'estudiants, va aconseguir establir la primera comunicació entre un servidor i un client *http* a través d'internet.

Uns mesos després, l'agost de 1991, va veure la llum el primer lloc web, el del mateix CERN i, l'any 1993, el laboratori va anunciar que la World Wide Web que estaven desenvolupant seria

pública. Pocs sospitaven fins a quin punt això marcava l'inici d'una nova era.

El primer pas cap a la revolució l'havia fet el mateix Berners-Lee a principis dels anys vuitanta, quatre anys després de llicenciar-se en Física en el Queen's College de la Universitat d'Oxford.

La idea era aparentment senzilla, encara que no tant si tenim en compte que l'IBM PC, el primer ordinador personal, encara no havia nascut. L'objectiu era desenvolupar un sistema informàtic que permetés als científics del CERN compartir, editar i actualitzar informació relacionada amb els seus projectes d'investigació.

El projecte va materialitzar-se amb l'*Enquire*, un prototipus que ja tenia el germen de molts dels trets que defineixen la web d'avui... i la del futur. *Enquire* es basa en l'hipertext i preveu aplicacions semblants als blogs i als wikis, que ja coneixem, i la web semàntica, que encara ha d'arribar.

El inventor de la WWW

Sir Timothy Berners-Lee (Londres, 1955) encarna uno de los ejemplos más evidentes de que celebridad y trascendencia no siempre van de la mano. Poco conocido en la calle –una modesta encuesta basta para comprobarlo–, es sin embargo una de las personas que más han contribuido a que nuestro mundo sea tal y como lo conocemos.

Basta con decir que es el creador de la World Wide Web. El instante para la Historia sucedió en el CERN (Organización Europea para la Investigación Nuclear) el día de Navidad de 1990, cuando, ayudado por Robert Cailliau y un joven equipo de estudiantes, logró establecer la primera comunicación entre un servidor y un cliente *http* vía internet.

Meses después, en agosto de 1991, vería la luz el primer sitio web, el del propio CERN. Y en 1993, el laboratorio anunció que la World Wide Web que estaban desarrollando iba a ser pública. Pocos sospechaban hasta qué punto aquello marcaba el inicio de una nueva era.

El primer paso hacia la revolución lo había dado el propio Berners-Lee a principios de los ochenta, apenas cuatro años después de licenciarse en Física en el Queen's College de la Universidad de Oxford.

La idea era en apariencia sencilla, aunque no tanto si tenemos en cuenta que el IBM PC, el primer ordenador personal, aún no había visto la luz. Se trataba de desarrollar un sistema informático que permitiera que los científicos del CERN compartieran, editaran y actualizaran información relacionada con sus proyectos de investigación.

El proyecto se materializó en el llamado *Enquire*, un prototipo que contenía el germen de muchas de las características que definen la web

The inventor of the WWW

Sir Timothy Berners-Lee (London, 1955) is the living embodiment of the old adage that fame and brilliance do not always go hand in hand. Barely known on the street – all it takes is a brief survey to prove it – he has nevertheless contributed hugely to making our world the way we know it today.

Berners-Lee is the creator of the World Wide Web. It took place at CERN (European Organisation for Nuclear Research) on Christmas Day 1990 when, with the help of Robert Cailliau and a young team of students, he managed to establish the first connection between a server and an http client via Internet.

Months later, in August 1991, the first website was to see the light of day; it was the website of CERN itself. And in 1993, the

lab announced that the World Wide Web it had been developing was going to be made public. Few suspected how emphatically this would mark the start of a new age.

Berners-Lee took the first step towards this revolution in the early 1980s, barely four years after earning his Physics degree from Queen's College at Oxford University.

The idea was apparently simple, although not when you consider that the IBM PC, the first personal computer, had not yet been commercialised. The goal was to develop a computer system that would enable the CERN scientists to share, publish and update information on their research projects.

The project which materialised was called *Enquire*; a prototype which contained the seeds of many of the features that define the Web today. *Enquire* was based on the use of hypertext, and it provided for

Toni Bofill

No és estrany, per tant, que Berners-Lee assegurí que la web encara té moltíssim recorregut per fer. “Que ningú no es pensi que ja està complet, que no li podem demanar res més”, avisava poc abans de ser investit doctor honoris causa per la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) el 10 d’octubre passat. “Veurem avenços nous i excitants els propers anys i els hem de tenir en compte per planificar el futur. És una disbarat pensar que la creativitat dels que estan pensant noves idees deixarà de créixer.”

La xarxa ha provocat una revolució impensable fa només un parell de dècades, però hem de ser exigents, li hem de demanar més encara, va insistir. “Sempre he imaginat la web com un espai de col·laboració en què les persones poden treballar i jugar les unes amb les altres. Això ja està passant, però no hem assolit encara tot el potencial que internet té en aquest sentit.”

>>

de hoy... y del futuro. *Enquire* estaba basado en el hipertexto y preveía aplicaciones similares a los blogs y wikis que ya conocemos y a la web semántica que aún está por venir.

Por eso, no es extraño que Berners-Lee asegure que a la web le queda aún muchísimo recorrido. “Que nadie crea que está terminada, que ya no podemos pedirle nada más”, avisaba poco antes de ser investido doctor honoris causa por la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) el pasado 10 de octubre. “Vamos a ver nuevos y excitantes avances en los próximos años y debemos tenerlos en cuenta a la hora de planear el futuro. Es una locura pensar que la creatividad de aquellos que están pensando nuevas ideas dejará de crecer.”

La red ha causado una revolución impensable hace sólo dos décadas pero debemos ser exigentes, pedirle aún más, insistió. “Siempre me he imaginado la web como un espacio de colaboración en el que

>>

applications similar to the blogs and wikis that we are now familiar with as well as the Web semantics that are yet to come.

So it should come as no surprise that Berners-Lee claims that the Web still has a long way to go. “No one should think that it’s finished, that we can’t ask it to do anything else,” he cautioned shortly before being invested as a Doctor Honoris Causa at the Open University of Catalonia (UOC) on the 10th of October. “We are going to see new and exciting advances in the forthcoming years, and we should keep them in mind when planning the future. It would be mad to think that the creativity of the people who are thinking up new ideas would stop flourishing.”

The Web has triggered a revolution that would have been unimaginable just a few decades ago, but he stressed that we have to be demanding, to ask even more from it: “I have always imagined the Web

>>

La neutralitat en la xarxa és vital per a una societat sana

La neutralidad en la red es vital para una sociedad sana

<<

“Un altre avenç que ja està en marxa”, va continuar, “és l’arribada de la web als dispositius mòbils. Així serà accessible a les zones rurals, on viu gent que no té accés a ordinadors, però que sí que disposa de mòbil. I aquests només són projectes que jo conec. No hem d’oblidar que la quantitat de gent que, allà fora, està pensant en coses noves és enorme.”

La Web 2.0 ha comportat els blogs, els wikis i les xarxes socials. Ens ha ofert, en resum, l’oportunitat de deixar de ser simples lectors i de llançar-nos a publicar continguts. Els avantatges són evidents, però també ho és el gran problema associat: la gran quantitat d’informació que es genera. Com separar el gra de la palla?

Berners-Lee considera que el repte és més filosòfic que tècnic i el situa en l’afany de l’ésser humà per trobar la veritat. “Fa segles que ens preguntem com es pot diferenciar el que és cert d’allò que no

<<

las personas puedan trabajar y jugar unas con otras. Esto es algo que ya está sucediendo, pero todavía no hemos alcanzado todo el potencial que tiene internet en este sentido.”

“Otro avance que ya está en marcha”, continuó, “es que la web está llegando a dispositivos móviles, de forma que será accesible en zonas rurales habitadas por gente que no tiene acceso a ordenadores pero que sí dispone de un teléfono móvil. Y estos son sólo proyectos que yo conozco. No hay que olvidar que el número de personas que hay ahí fuera pensando en cosas nuevas es enorme.”

La Web 2.0 ha traído consigo los blogs, los wikis y las redes sociales. Nos ha brindado, en definitiva, la oportunidad de dejar de ser meros lectores y lanzarnos a publicar contenido. Las ventajas son evidentes, pero también lo es el gran problema asociado: la enorme cantidad de información que se genera. ¿Cómo separar el grano de la paja?

<<

as a space of collaboration in which people can work and play off each other. This is something that is already happening, but we have not yet reached all the potential that Internet has along these lines.”

“Another advance that is already underway,” he continued, “is that the Web is reaching mobile devices, meaning that it will be accessible in rural areas inhabited by people who don’t have access to computers but do have mobile telephones. And these are just the projects I’m aware of. We can’t lose sight of the fact that there is a vast number of people out there dreaming up new things.”

Web 2.0 has ushered in blogs, wikis and social networks. In short, it has given us the chance to stop being mere readers and instead publish our own material. The advantages are clear, but so too is an enormous problem associated with this: the vast amount of information generated. How do we separate the wheat from the chaff?

Berners-Lee considera que el reto es más filosófico que técnico y lo enmarca dentro del afán del hombre por encontrar la verdad. “Llevamos siglos preguntándonos cómo diferenciar lo que es cierto de lo que no y tratando de desarrollar maneras –como el método científico– que lo consigan, aunque hasta ahora los avances han sido más bien lentos. Internet puede ayudarnos a ser más efectivos en esta búsqueda pero no proporcionará por sí solo una solución fácil, rápida y directa para saber qué es verdad y qué no.”

¿Y qué viene después de la Web 2.0? La web semántica, en la que el ordenador no se limitará a mostrar la información que descarga de internet, sino que además la entenderá.

El inventor de la WWW lo ilustró con un ejemplo. “Imagine que esta reunión hubiera sido anunciada en la web. Usted la habría consultado y habría apuntado manualmente en su agenda el lugar, la hora, los

Berners-Lee believes that the challenge is more philosophical than technical, and he frames it as man’s quest for the truth. “We have been asking ourselves how to distinguish what is true from what is false for centuries, and trying to develop ways – like the scientific method – to make this distinction, even though the headway made until now has been slow. Internet can help us be more effective in this quest, but in itself it won’t provide easy, quick and direct solutions for discerning what’s true from what isn’t.”

And what comes after Web 2.0? The semantic Web, in which the computer is not restricted to just showing information downloaded from Internet, rather it will also *understand* this information.

The inventor of the World Wide Web illustrated this with an example. “Imagine that this gathering had been announced

Neutrality in the Web is vital for a healthy society

ho és i que intentem desenvolupar formes d'aconseguir-ho, com el mètode científic. Però fins ara, els avenços han estat lents. Internet ens pot ajudar a ser més efectius en aquesta recerca, però per si mateix no ens donarà una solució fàcil, ràpida i directa per saber què és veritat i què no.”

I què ve després de la Web 2.0? La web semàntica, amb el qual l'ordinador no es limitarà a mostrar la informació que descarrega d'internet, sinó que també l'entendrà.

L'inventor del WWW va il·lustrar-ho amb un exemple: “Imagini que aquesta reunió s'hagués anunciat en la web. Vostè l'hauria consultat i hauria apuntat manualment a la seva agenda el lloc, l'hora, els assistents... Amb la web semàntica no haurà de fer res d'això. El seu ordinador *entendrà* que aquestes dades es refereixen a un esdeveniment i tindrà la capacitat d'actualitzar-li automàticament l'agenda, el

asistentes... Con la web semántica no hará falta que haga nada de eso. Su computadora *entenderá* que esos datos se refieren a un evento y será capaz de actualizar automáticamente su agenda, su calendario y hasta de marcar la situación del edificio en su GPS para guiarle hasta allí.”

Puede que la web semántica llegue a ser tan útil como ya lo está siendo la Web 2.0. Sin embargo, sólo lo será para una minoría, si consideramos el mundo en su globalidad. De ahí que Berners-Lee esté preparando el lanzamiento de su World Wide Web Foundation, un proyecto que verá la luz a principios de 2009 con un ambicioso propósito: conseguir que navegar por internet deje de ser un privilegio.

“Me di cuenta de que no estaba bien que nuestra investigación estuviera centrada en el desarrollo de *gadgets* para el teléfono móvil de última generación de los ejecutivos», explicó. «Así estamos ignorando

>>

on the Web. You would have checked it and manually jotted down the venue, time, audience on your calendar. With the semantic Web you won't have to do any of this. Your computer will understand that this information is related to a given event and will be capable of automatically analysing your calendar and even writing the location of the building into your GPS to guide you here.”

The semantic web might even become as useful as Web 2.0 is proving to be. However, it will only be so for a minority, if we take the world as a whole. Therefore, Berners-Lee is preparing to launch his World Wide Web Foundation, a project that will get underway in early 2009 with an ambitious goal: to ensure that surfing the Net is no longer just for the privileged few.

“I realised that it was not all right for our research to be focused on developing gadgets for cutting-edge mobile telephones owned

>>

calendari i fins i tot de marcar la situació de l'edifici en el seu receptor GPS per guiar-lo fins allà.”

Pot ser que la web semàntica arribi a ser tan útil com ho és la Web 2.0. Tanmateix, només ho serà per a una minoria, si tenim en compte la globalitat del món. Per aquest motiu, Berners-Lee està preparant el llançament de la seva World Wide Web Foundation, un projecte que veurà la llum a començaments de l'any 2009 i amb un propòsit ambiciós: aconseguir que navegar per internet deixi de ser un privilegi.

>>

<<

“Vaig adonar-me que no estava bé que la nostra investigació se centrés en el desenvolupament de ginys per als telèfons mòbils d’última generació dels executius”, va explicar, “així ignorem el 80% de la població del món, quan, de fet, la web i la tecnologia haurien de ser útils a tota la humanitat”.

La World Wide Web Foundation (www.webfoundation.org) afrontarà els objectius des de tres punts de vista. En primer lloc, donarà suport al World Wide Web Consortium per a la creació d’estàndards tècnics que permetin crear una única xarxa i evitar un espai fragmentat.

El segon camí serà el suport de la investigació en temes com les ciències de la web, una tasca que s’està desenvolupant amb la col·laboració d’universitats com la mateixa UOC.

I finalment, la fundació treballarà per conèixer les necessitats de qui no pot accedir a la web. Per exemple, els habitants de zones

<<

al 80% de las personas del mundo, cuando la web y la tecnología deberían ser útiles a toda la humanidad.”

La World Wide Web Foundation (www.webfoundation.org) ataquará su objetivo desde tres puntos de vista. En primer lugar, apoyará al World Wide Web Consortium en la creación de estándares técnicos que consigan crear una sola red en vez de un espacio fragmentado.

La segunda vía será el apoyo a la investigación en materias como las ciencias de la web, un trabajo que ya se está llevando a cabo en colaboración con universidades como la propia UOC.

Por último, la fundación trabajará para conocer las necesidades de aquellos que no pueden acceder a la web. Por ejemplo, habitantes de zonas rurales, hablantes de lenguas cuyos caracteres no están disponibles en los programas tradicionales o personas analfabetas, que preferirían una web basada en imágenes en vez de en texto.

<<

by executives,” he explains. “By doing this, we’re ignoring 80% of the people in the world, whereas the Web and technology should be useful for all of humanity.”

The World Wide Web Foundation (www.webfoundation.org) will seek to fulfil its mission from three different tacks. First, it will support the World Wide Web Consortium in its quest to develop technical standards that create a single web instead of a fragmented one.

The second route will involve supporting research into subjects like sciences of the Web, something that is already underway in conjunction with universities like the UOC.

Finally, the foundation will attempt to investigate the needs of individuals who have no access to the Web, such as people living in rural areas, speakers of languages whose characters are not available

rurals, els parlants de llengües els caràcters de les quals no estan disponibles en els programes tradicionals o les persones analfabetes, que preferirien una web basada en imatges en comptes de text.

A Berners-Lee també li preocupa, i molt, la neutralitat en la xarxa. La defineix d’una manera molt senzilla: el dret de les persones a comunicar-se lliurement per internet a la velocitat que les dues parts de la comunicació tinguin contractada. “Potser no som conscients de fins a quin punt la neutralitat és vital per a la democràcia, per al lliure mercat i, en general, per a una societat sana”, alerta.

“Si algú controla les pàgines que puc visitar”, va argumentar, “podrà decidir les sabates que em compro, l’església on vaig i els partits polítics sobre els quals m’informo. La neutralitat és tan crucial que el dia que corri perill hauríem de sortir tots al carrer a manifestar-nos i a bloquejar el pas dels autobusos.” ■

También le preocupa a Berners-Lee, y mucho, la neutralidad en la red. Él la define de manera extremadamente sencilla: el derecho de dos personas de comunicarse libremente por internet a la velocidad que ambos tengan contratada. “Puede que no seamos conscientes de hasta qué punto la neutralidad es vital para la democracia, para el libre mercado y, en general, para una sociedad sana”, advierte.

“Si alguien controla qué páginas puedo visitar”, argumentó, “podrá decidir qué zapatos me compro, a qué iglesia asisto y de qué partidos políticos me informo. La neutralidad es tan crucial, que el día que corra peligro deberíamos salir todos a la calle a manifestarnos y bloquear el paso de los autobuses.” ■

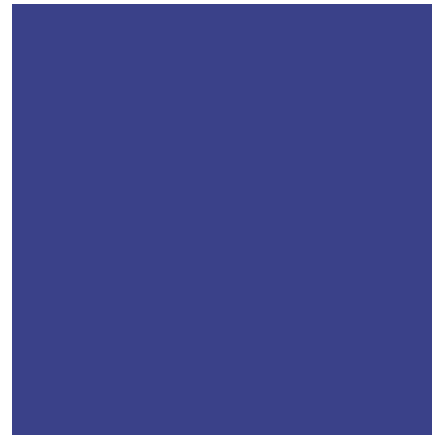
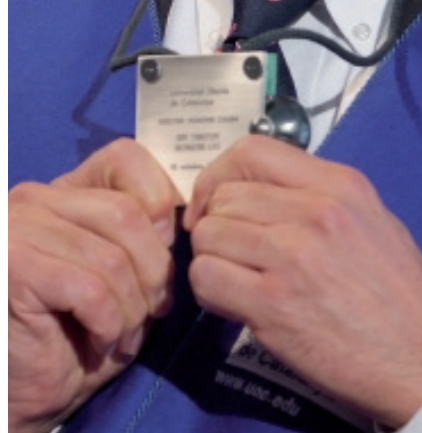
in traditional programmes, and the illiterate, who would prefer an image – rather than text-based web.

Berners-Lee is also quite concerned about neutrality on the Web. He defines neutrality in exceedingly simple terms: the right for two people to communicate freely via the Internet at the speed that both are paying for. “We may not be aware to what extent neutrality is vital to democracy, to the free market and to a healthy society in general,” he warns.

“If someone monitors which websites I can visit,” he argues, “they will be able to monitor which shoes I buy, which church I attend, and which political parties I get information on. Neutrality is so crucial that the day it’s in jeopardy is the day we will all have to take to the streets to demonstrate and stop the buses from circulating.” ■

T. Berners-Lee

Doctor honoris causa de la UOC

Toni Bofill

LAUDATIO/

»1

“Gairebé ja han passat vint anys, doncs, i estem a punt de celebrar aquella proposta [...] que vaig redactar al CERN l'any 1989. [...] Segons com es miri sembla que hagi passat molt temps o que parlem d'ahir mateix. Per desgràcia, Mike Sendall, el meu cap en aquell moment, ja és mort, però quan es van revisar les seves pertinences es va trobar una còpia de la proposta, en un cantó de la qual Sendall havia escrit amb llapis: 'Vague, però emocionant!'. Algú ha comentat que sort que no va escriure: 'Emocionant, però vague'. El cas és que m'ho va deixar fer.”

»2

“Si volem entendre la web i el seu funcionament, i no sols navegar-hi, haurem de concebre-la com la web de les persones: les persones que fan enllaços, les que escriuen, les que segueixen enllaços, les que llegeixen. I, no cal dir-ho, entendre les persones és anar molt més enllà del que t'ensenyen quan estudies informàtica, on és important que t'ensenyin el que passa en un ordinador o,

potser, el que passa quan connectes un o dos ordinadors entre ells i fas anar un protocol pel cable. Bé, és cert que el que interessa ara és veure què passa quan connectes milions d'ordinadors entre ells, però encara és més important veure què ocorre quan poses en connexió unes persones amb altres. Així, doncs, ara, per a mi, la web és la connexió de tota la humanitat mitjançant la tecnologia.”

“Así pues, ya casi han pasado veinte años y estamos a punto de celebrar aquella propuesta [...] que redacté en el CERN en el año 1989. [...] Según cómo se mire, parece que haga mucho tiempo o que hablemos de ayer mismo. Por desgracia, Mike Sendall, mi jefe en aquel momento, ya falleció, pero al revisar sus pertenencias se encontró una copia de la propuesta, en una esquina de la cual había escrito con lápiz: 'Vago, pero emocionante'. Como alguien ya ha comentado, menos mal que no escribió: 'Emocionante, pero vago'. La cuestión es que me dejó hacerlo.”

“Si queremos entender la web y su funcionamiento, y no sólo navegar por ella, deberemos concebirla como la web de las personas: las personas que hacen enlaces, las que escriben, las que siguen enlaces, las que leen. Y, como es bien sabido, entender a las personas va mucho más allá de lo que te enseñan cuando estudias informática, donde es importante enseñar lo que pasa en un ordenador o, quizás, lo que

pasa cuando conectas uno o dos ordenadores entre sí y haces que un protocolo pase por el cable. Bueno, es cierto que lo que interesa ahora es ver qué pasa cuando conectas millones de ordenadores entre sí, pero todavía es más importante ver qué ocurre cuando pones en conexión a unas personas con otras. Así que ahora, para mí, la web es la conexión de toda la humanidad mediante la tecnología.”

“So looking back, it's almost twenty years. We're going to celebrate that memo [...] which I wrote back in the CERN in 1989. [...] in some ways it seems like a very long time and in some ways it seems like just yesterday. Mike Sendall, who was my boss at that time, has unfortunately passed away but when people went over his belongings they found a copy of the memo and in the corner he'd written, in pencil, 'Vague but exciting'. A few people have commented that thank goodness he didn't write, 'Exciting but vague'. So he let me do it.”

“So the Web, if you have to understand why, not just browse the Web, but understand the Web, understand how it works, then you have to think of the Web as being the Web of people: the people that make links, the people that write, the people that follow links, the people that read. And, of course, understanding people is a far step from what they teach you in Computer Science. We have a

concern that in Computer Science they teach you what happens in a computer or maybe what happens when you connect one or two computers together and you run a protocol across the wire. Well, what's interesting now is what happens when you connect millions of computers together, but more importantly when you connect people. So now I think of the Web as humanity connected by technology.”

Quatre fragments del discurs d'investidura pronunciat a la UOC
Cuatro fragmentos del discurso de investidura pronunciado en la UOC
Four fragments of the acceptance speech read at the UOC

"Em pregunto si avui dia entendre el món de l'economia no vol dir en realitat entendre un món de persones connectades per la tecnologia. Quan veiem en la portada d'un diari que la gent es ven les accions no pas perquè ho recomanin els analistes, sinó perquè estan espantats, perquè els seus amics i familiars els han avisat del que pot passar... Bé, fet i fet, una síndrome econòmica és una síndrome de xarxes socials, per la qual cosa, si volem entendre el món, l'hem d'entendre connectat; si volem entendre l'economia, hem d'entendre el món en connexió."

"Me pregunto si hoy en día entender el mundo de la economía no significa en realidad entender un mundo de personas conectadas por la tecnología. Cuando vemos en la portada de un periódico que la gente vende sus acciones no porque lo recomienden los analistas sino porque está asustada, porque sus amigos y familiares les han avisado de lo que puede pasar... A la postre, un síndrome económico es un síndrome de redes sociales; en consecuencia, si queremos entender el mundo, debemos entenderlo conectado; si queremos entender la economía, debemos entender el mundo en conexión."

"I wonder nowadays whether in fact understanding the world of economy is really about understanding a world of people connected by technology. When you see on the front page of a newspaper that people are selling their stocks not because of analysis but because they're afraid, because they've learnt to fear what might happen from their friends and their relatives... In fact, an economic syndrome is a social networking syndrome. So to understand the world we have to understand it connected; to understand economics we have to understand the world connected."

"[...] La ciència de la web consisteix en aquesta gran col·laboració; un pont molt important que es construeix entre persones que entenen la tecnologia i s'han convertit en físics –els qui l'estudien– i enginyers –els qui les creen–, i les persones procedents de les diferents ciències socials que han estudiat els individus. [...] Ara bé, segons la meva opinió, el que constitueix una part molt important de la ciència de la web

"[...] La ciencia de la web consiste en esta gran colaboración; un puente muy importante que se construye entre las personas que entienden la tecnología y se han convertido en físicos –los que la estudian– e ingenieros –los que la crean–, y las personas procedentes de las distintas ciencias sociales que han estudiado a los individuos. [...] Ahora bien, según mi opinión, lo que constituye una parte muy importante de

"[...] Web Science is this big collaboration. A very important bridge which is being made there, the bridge between the people who understand the technology and have grown up to be physicists, who study it, and engineers, who create it, and people in the various social sciences who have been studying people. [...] But what I take as being a very important part of Web Science is this bridge between the

és aquell pont entre la persona tecnològica i la persona social. També, en certa manera, la nostra visita ha estat un pont: els que hem vingut des de Southampton i el MIT amb formació bàsicament tècnica hem intercanviat aquí opinions amb col·legues formats bàsicament en ciències socials. D'alguna manera, tot això ho considero un obsequi d'aquest pont, i com a tal l'atresoraré."

la ciencia de la web es este puente entre la persona tecnológica y la persona social. También, en cierto modo, nuestra visita ha sido un puente: los que hemos venido desde Southampton y el MIT con formación básicamente técnica hemos intercambiado aquí opiniones con colegas formados básicamente en ciencias sociales. De alguna forma, todo eso lo considero un obsequio de este puente, y como tal lo atesoraré."

technology people and the social people. And in a way I take this [the medal], receiving this here, where a bunch of us have come from Southampton and MIT with very much a technical background and we've been talking to people with very much a social sciences background. Our visit has been a bridge and I will treasure it as such."

Desenvolueu-vos, au!

Xavier Rubert de Ventós

Xavier Rubert de Ventós és filòsof, polític, assagista i catedràtic d'Estètica de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona. Ha ensenyat també a les universitats de Berkeley, Harvard i Nova York, on va fundar la càtedra Barcelona-New York i l'Institute for the Humanities. Ha estat diputat dels parlaments espanyol i europeu. Té una obra molt extensa sobre filosofia, ètica, estètica i també política. Ha estat guardonat amb la Lletre d'Or de la literatura catalana i amb els premis Anagrama, Espejo de España i Josep Pla. El 1999 va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

Xavier Rubert de Ventós es filósofo, ensayista y catedrático de Estética de la Escuela de Arquitectura de Barcelona. Ha enseñado también en las universidades de Berkeley, Harvard y Nueva York, donde fundó la cátedra Barcelona-New York y el Institute for the Humanities. Ha sido diputado de los parlamentos español y europeo. Tiene una extensa obra sobre filosofía, ética, estética y también política. Ha recibido el Lletre d'Or de la literatura catalana y los premios Anagrama, Espejo de España y Josep Pla. En 1999 fue Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

Xavier Rubert de Ventós is a philosopher, essayist and Professor of Aesthetics at the Barcelona School of Architecture. He has taught at the universities of Berkeley, Harvard and New York, where he founded the Barcelona-New York professorship at the Institute for the Humanities. He was a member of both the Spanish and European parliaments. He has written about philosophy, ethics, aesthetics and politics. He has been awarded the Lletre d'Or of Catalan literature, and the Anagrama, Espejo de España, and Josep Pla prizes. He was awarded the Cross of St Jordi by the Catalan government (1999).

Des que les lleis i normes que regeixen la societat no són transcendents ni revelades, la seva legitimitat exigeix que siguin, com a mínim, viables. Poden ser intrascendents però no inconscients; pot ser que no siguin encara universals, però la seva aplicació general ha de ser almenys possible i desitjable.

Doncs bé, això és exactament el que no són ni han estat moltes propostes que pretenien transformar els països pobres en països rics, i que s'anunciaven sota la suada divisa del “no els donis peix, ensenya'ls a pescar”. És a dir: “no els ajudis, modernitza'ls, estimula'n la productivitat i controla'ls la

natalitat de manera que arribin a ser un dia països desenvolupats com els nostres”.

Però el dia que tots els països arribin a comportar-se així, com a països desenvolupats, és poc probable que n'hi hagi cap que ho pugui continuar sent. La quantitat de recursos explotats i de residus generats aviat transformaria el món en un desert, i l'esgotament de la biomassa seria qüestió de mesos. De moment, encara sembla necessari que molts morin de fam, encara joves, perquè d'altres puguem morir, ja vells, de gota o de colesterol, és a dir, per un consum excessiu de greixos o de

>>

¡Venga, desarrollaos!

Desde que las leyes y las normas por las que se rige la sociedad no son trascendentes ni reveladas, su legitimidad exige que sean, cuando menos, viables. Pueden ser intrascendentes, pero no inconscientes; tal vez no sean aún universales, pero su aplicación general ha de ser, como mínimo, posible y deseable.

Pues eso mismo es lo que ni son ni han sido muchas de las propuestas que aspiraban a transformar a los países pobres en países ricos y que se anunciaban bajo la gastada divisa de

“no les des pescado; enséñales a pescar”. Es decir: “no los ayudes, modernízalos, estimula su productividad y contrólales la natalidad de tal modo que lleguen a ser, algún día, países desarrollados como los nuestros”.

Sin embargo, el día en que todos los países lleguen a comportarse así, como países desarrollados, es poco probable que uno solo pueda seguir siéndolo. La cantidad de recursos explotados y de residuos generados no tardaría en transformar el mundo en un desierto, y la biomasa se agotaría en cuestión de meses. De momento, todavía parece necesario que muchos mueran de hambre

>>

Develop yourselves!

The legitimacy of the laws and regulations that govern society, since they are neither transcendent nor revealed, stands on their viability. And while they might not be transcendental, they cannot, by the same token, be oblivious; although they *are not* yet universal, their broad application must be at the very least both possible and desirable.

Which, of course, is precisely what many of the proposals which seek to transform poor countries into wealthy ones are not,

while declaring their intentions using smooth mottos, such as: “Rather than just giving them fish, lets teach them to fish for themselves”. In other words: “Don't help them; modernize them, stimulate their productivity and control their birthrate so that they can one day become developed countries like ourselves”.

But the day when all the nations of the world begin to conduct themselves like developed countries it is hardly likely that any country at all will be able to remain a developed one. The amount of resources exploited, of waste generated would soon transform

>>

Cap espectacle polític m'ha avergonyit tant com quan el Parlament Europeu va invertir la paràbola del pescador i del peix

<<

proteïnes. Com continua sent necessària la “protecció” davant dels tomàquets del Magrib o els teixits de Manila per mantenir els “preus de garantia” europeus i defensar les conquestes socials de l'estat del benestar.

Crec que cap espectacle polític m'ha avergonyit tant com la sessió del Parlament Europeu on es va adoptar una resolució que invertia literalment la paràbola del pescador i del peix que he esmentat abans. Es tractava de no permetre la importació de plàtans centreamericans a Europa i de compensar aquests països amb fons d'ajuda al Tercer

<<

en su juventud para que otros podamos morir, ya ancianos, de gota o de colesterol, es decir, a causa de un consumo excesivo de grasas o de proteínas, como sigue siendo necesaria la “protección” ante los tomates del Magreb o los tejidos de Manila para mantener los “precios de garantía” europeos y defender las conquistas sociales del Estado del bienestar.

Creo que ningún espectáculo político me ha sonrojado tanto como la sesión del Parlamento Europeo durante la que se adoptó la resolución que invertía literalmente la parábola del pescador y el pescado a la que

<<

the world into a desert. The biomass would be exhausted in a matter of months. For the time being, it would appear necessary for many young people to die of hunger, at a young age, so that some of us might die old, in dribs and drabs, from cholesterol, i.e. from an excess consumption of fat and protein. While it continues to be deemed necessary to have “protection” measures against importing Moroccan tomatoes or textiles from Manilla in order to maintain European “price guarantees” and defend the social achievements of the welfare state.

me he referido antes. Se trataba de no permitir la importación de plátanos centroamericanos en Europa y de compensar a estos países con fondos de ayuda al Tercer Mundo por la misma cantidad que perdían al no poder vender sus productos. El mecanismo de esta y de otras resoluciones por el estilo no puede ser más claro. Se trata de darles pescado para pedirles que no pesquen; de comprar su silencio para no tener que comprar sus frutos; de mantenerlos en la dependencia para evitar su competencia. En resumen: es como si les cortáramos las piernas para ofrecerles, a cambio, un magnífico aparato ortopédico.

I don't believe I have ever witnessed anything so shameful as the European Parliamentary session which adopted a resolution that literally turned on its head the parable mentioned above about teaching people to fish. This resolution prohibited the import of Central American bananas to Europe. In return, the countries concerned would receive compensation in the form of Third World assistance which matched the quantity they would lose from not being able to sell their products. The mechanics of this and similar resolutions could not be more obvious. It is about giving them fish to stop them fishing for

Món per la quantitat exacta que perdien en no poder vendre els productes.

El mecanisme d'aquesta i altres resolucions semblants no pot ser més clar. Es tracta de donar-los peix per demanar-los que no pesquin; de comprar el seu silenci per no haver de comprar els seus fruits; de mantenir-los en la dependència per evitar la seva competència. En resum: és com tallar-los les cames per oferir-los, a canvi, un magnífic aparell ortopèdic.

Sovint es busca fins i tot una legitimació “moral” per a aquests procediments. Es tracta, ens diuen, d'evitar el dumping social

A menudo se busca incluso una legitimación “moral” para estos procedimientos. Se trata, nos dicen, de evitar el *dumping* social basado en la explotación inhumana de mujeres y niños en el Tercer Mundo. O sea que, de repente, Europa empieza a preocuparse en serio por la salud y el bienestar de la fuerza productiva en, por ejemplo, Filipinas, e incluso les regala programas de planificación familiar para que no se reproduzcan tanto. ¡Como si la natalidad de los mil millones que consumen el 13% de los recursos mundiales fuera más peligrosa que la dieta hipercalórica y el despilfarro del 20% que consume

themselves; or buying silence in exchange for not having bought their fruit; keeping them dependent in order to avoid their competition. In short, it is like cutting off their legs in order to offer them a wonderful prosthetic device instead.

Often a legitimate “moral argument” is sought to defend to such procedures. We are told that it is about avoiding the social dumping of the inhuman exploitation of women and children in the Third World. And so Europe has suddenly become concerned about the health and well being of the work force in, let's say, the Philippines, even going

Ningún espectáculo político me ha sonrojado tanto como cuando el Parlamento Europeo invirtió la parábola del pescador y el pescado

I've ever witnessed anything so shameful as when the European Parliament turned on its head the parable about teaching people to fish

basat en l'exploració inhumana de dones i nens al Tercer Món. O sigui que, de sobte, Europa comença a preocupar-se seriosament per la salut i el benestar de la força de treball a, posem, Filipines, i fins i tot els regala programes de planificació familiar perquè no es reproduixin tant. Com si la natalitat dels mil milions que consumeixen el 13% dels recursos mundials fos més perillosa que la dieta hipercalòrica i el malbaratament del 20% que consumeix la part del lleó! Com si la planificació demogràfica fos la bona nova que arriba per prendre el relleu de la planificació econòmica, avui en vies de desregulació!

Així veiem els rics (per a qui els fills entren al capítol de “despeses”) ensenyant com s'han de reproduir els pobres per a qui la prole és sovint el seu únic “recurs” i inversió (d'aquí precisament venia el nom de *proletari*). La reproducció prolífica i accelerada (que els etòlegs anomenen l'*estratègia r*, oposada a l'*estratègia K* dels predadors) és així el comportament més “racional” i el que millor assegura la supervivència tant entre les preses del món animal com entre els pobres del món humà. Això és perfectament conegut i només es permeten oblidar-ho els que, com el capital occidental o l'Estat xinès,

están per sobre del problema personal i concret de sobreviure en condicions límit.

És cert que la superpoblació i la sobre-exploració dels recursos als països pobres és també un perill per a l'estabilitat global i el desenvolupament sostenible. La pobresa extrema duu a la desertificació “haitiana”, sens dubte. Però resulta que l'extrema riquesa duu igualment, encara que per altres camins, a la deforestació “canadenca”. La primera no es pot permetre esperar la reposició de la fusta: la necessita per cuinar en una economia paupèrrima sense cap altra font d'energia, de manera que acaba carregant-se

>>

la parte del león! ¡Como si la planificación demográfica fuera la buena nueva que llega para tomar el relevo de la planificación económica, hoy en vías de desregulación!

Así, vemos cómo los ricos –para quienes los hijos entran en el capítulo de “gastos”– enseñan a reproducirse a los pobres, para quienes la prole suele ser su único “recurso” e inversión –de ahí precisamente proviene el nombre de “*prole-tario*”–. La reproducción prolífica y acelerada, que los etólogos han bautizado como la *estrategia R*, que se contrapone a la *estrategia K* de los depredadores, es, así, el comportamiento más

“racional” y el que mejor garantiza la supervivencia tanto entre las presas del mundo animal como entre los pobres del mundo humano, algo de sobras conocido y que sólo se permiten olvidar aquellos que, como el capital occidental o el Estado chino, están por encima del problema personal y concreto de sobrevivir en situaciones límite.

Es cierto que la superpoblación y la sobre-exploración de los recursos en los países pobres también son un peligro para la estabilidad global y el desarrollo sostenible. La pobreza extrema conduce a la desertificación “haitiana”, sin duda. Pero resulta

que la extrema riqueza también conduce, aunque por otros caminos, a la deforestación “canadiense”. La primera no se puede permitir el lujo de esperar a la reposición de la madera, pues es necesaria para cocinar en una economía paupérrima y sin otra fuente de energía, de tal modo que acaba cargándose su propio hábitat y su paisaje. A la segunda, a la canadiense, no le afecta en sentido estricto este paisaje: sus operadores son multinacionales que ni viven ni han de quedarse alrededor de la desolación que dejan tras de sí, en unas zonas en las que solamente seguirán viviendo, mientras resis-

>>

so far as to offer them family planning programmes to stop them reproducing so fast. As if the birth of thousands of millions who consume 13% of the world's resources is more of a threat than the hyper-caloric diet and waste of the 20% who consume the lion's share! As if demographic planification was the new good news which has taken the place of economic planification, which is now being deregulated!

This is how the rich (whose children are part of their capital expenditure) give lessons in reproduction to the poor, whose *prole* (offspring) are the only “resource” and invest-

ment (this is precisely where the meaning of the word *prole-tariat* comes from). Prolific and accelerated reproduction (what aetio-logists call the *r-strategy*, as opposed to the *K-strategy* of predators) is thus the most “rational” behaviour and the one which best assures the survival of the victims in the animal world, as well as the poor of the human world. This is all perfectly well known and the only people who are allowed to forget are those such as Western capital or the Chinese state, who have risen above the personal and particular problem of surviving under extreme conditions.

It is true that overpopulation and the over-exploitation of resources in poorer nations also poses a danger to global stability and sustainable development. Extreme poverty does undoubtedly contribute to the “Haitian” desertification, extreme wealth also appears to contribute equally, although by other means, to “Canadian” deforestation. The first cannot afford to wait for the regeneration of the wood: in an impoverished economy which has no other source of energy for cooking they end up burning up their own habitat and landscape. The second option, the Canadian, does not really affect

>>

Cal encara denunciar l'absolutisme colonial al Tercer Món

Debemos seguir denunciando el absolutismo colonial hacia el Tercer Mundo

<<

el seu hàbitat i paisatge. A la segona, la canadenca, no l'afecta pròpiament aquest paisatge: els seus operadors són multinacionals que no viuen ni s'han de quedar a l'entorn de la desolació que deixen darrere seu, i on només seguiran vivint, mentre resisteixin, els indígenes d'illes com Vancouver o Tizan.

És a dir: uns no poden respectar el seu entorn per menjar avui, i als altres no els importa respectar-lo per mantenir la seva taxa de benefici fins demà passat. I el que amb dues situacions ens ensenyen és que desigualtats tan grans –el 20% més ric de la terra controla el 80% de la renda disponible,

<<

tan, los indígenas de islas como Vancouver o Tizan.

Es decir: unos no pueden respetar su entorno para comer hoy y a los otros les da igual respetarlo a condición de que se mantenga su índice de beneficios hasta pasado mañana. Y lo que ambas situaciones nos enseñan es que desigualdades tan grandes –el 20% más rico de la Tierra controla el 80% de la renta disponible, una diferencia de ingresos que se ha doblado desde 1960– están dejando de ser solamente un escándalo moral para convertirse en un peligro ecológico y también en una hipócrita teoría con

<<

the landscape; its operators are multinationals which neither live, nor have to remain in the desolated environment which they leave behind them, and where the only people remaining, even as they are trying to put up resistance, are the indigenous peoples of islands such as Vancouver or Tizan.

That is to say: some people cannot afford to respect their environment if they also have to eat today, and others do not need to care about respecting it to maintain their benefits until the day after tomorrow. And what both situations teach us is that such huge inequalities – the richest 20% of the earth controls

una diferència d'ingressos que s'ha duplicat des de 1960– estan deixant de ser només un escàndol moral per convertir-se en un perill ecològic i també en una hipòcrita teoria amb què pretenem que la solució per al Tercer Món consistiria en què aquest adoptés un model que al capdavant provocaria el col·lapse de tots. És aquesta, per altra banda, la precisa definició que donava Kant d'una mala norma: aquella que no es pot fer universal sense generar mals més grans dels quals suposadament ens vol protegir.

Però si aquest model econòmic no és generalitzable, tampoc ho era el model polític

la que pretendemos que la solución para el Tercer Mundo pasaría porque este adoptara un modelo que, a fin de cuentas, provocaría el colapso de todos. Esta es, por otro lado, la definición exacta que daba Kant de una mala norma: aquella que no se puede hacer universal sin generar males mayores que aquellos de los que supuestamente nos quiere proteger.

Pero si bien este modelo económico no es generalizable, tampoco lo era el modelo político que se impuso en su día a muchos países colonizados y que no ha hecho sino atizar los fundamentalismos y las luchas

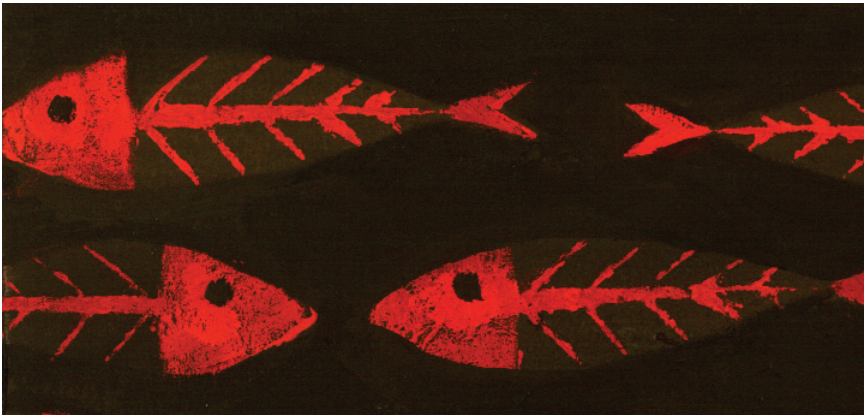
80% of available income, a difference of income which has doubled since the 1960's – is no longer just a moral scandal, it is becoming an ecological threat as well as a hypocritical theory by which we pretend that a solution for the Third World consists in adopting a model which in the end will cause the collapse of all. This is, on the other hand, the precise definition which gave Kant of a bad norm: That which cannot be made universal without generating evils greater than those which supposedly we want to protect.

But if this economic model is not broadly applicable, neither is the political model

que es va imposar el seu dia a molts països colonitzats, i que no ha fet res més que atiar els fonamentalismes i lluites tribals que tant semblen escandalitzar-nos. Aquest model polític consistia en la creació d'estats colonials que eren, en primer lloc, mimètics respecte a l'exmetròpoli; en segon lloc, instrumentals (a l'estil de la diplomàcia Le Floch-Pringent: mantenir l'equilibri Savimbi-Dos Santos a Angola perquè no guanyi ni l'un ni l'altre, forçar l'elecció de l'"amic" Pascal Lissouba al Congo, etc.) i, en definitiva, titelles dels interessos d'una o altra banda de la Guerra Freda. Tot això els va dur, d'una

tribales que tanto parecen escandalizarnos. Este modelo político consistía en la creación de estados coloniales que eran, ante todo, miméticos con respecto a la ex metrópolis; en segundo lugar, instrumentales (a la manera de la diplomacia de Le Floch-Pringent: mantener el equilibrio Savimbi-Dos Santos en Angola para que no gane ni uno ni otro, forzar la elección del "amigo" Pascal Lissouba en el Congo, etc.) y, en definitiva, títeres de los intereses de uno de los bandos de la Guerra Fría. Todo eso los llevó, por un lado, a segmentar el territorio a partir de criterios geométricos o geoestratégicos que

which was imposed in its day on many colonised countries, and which has achieved little more than stirring the tribal struggles and fundamentalisms which seem to outrage us so much. This political model comprised the creation of colonial states which were, in the first place, *mimetic* with relation to the ex-metropolis and secondly, *manipulative* (in the style of Le Floch-Pringent diplomacy: maintaining equilibrium between Savimbi and Dos Santos in Angola to prevent either side winning, force the election of a "friend", Pascal Lissouba in the Congo, etc.) and, finally, *puppets* of the interests of one side or the

What should be denounced is the colonial absolutism towards the Third World

banda, a segmentar el territori amb criteris geomètrics o geoestratègics que trencaven les tradicions polítiques i legals d'aquells països: les assemblees d'ancians, les normes de l'hospitalitat, el sistema d'intercanvi entre estirps o clans, les lluites de prestigi, les normes d'espaiament, etc. D'altra banda, els va animar a decretar estats sobre territoris sense societat civil on només es podien mantenir sobre dos pilars: el militarisme per vertebrar una unitat artificial i el caciquisme per sostenir una cohesió corrupta. D'aquí, és clar, va sorgir la transformació dels caps de clan en "senyors de la guerra", i dels conflictes

rompían las tradiciones políticas y legales de esos países: las asambleas de ancianos, las normas de la hospitalidad, el sistema de intercambio entre estirpes o clanes, las luchas de prestigio, las normas de espaciamento, etc. Por otro lado, los animó a decretar estados sobre territorios sin sociedad civil donde sólo se podían mantener sobre dos pilares: el militarismo, para vertebrar una unidad artificial, y el caciquismo, para sostener una cohesión corrupta. Eso conllevó, evidentemente, la transformación de los jefes de los clanes en "señores de la guerra" y la de los conflictos tribales más o menos homeoestáti-

other in the Cold War. All of this served on the one hand to segment the territory using geometric or geostrategic criteria which broke political and legal traditions in the countries concerned: assemblies of elders, norms of hospitality, the system of interchange between lineage and clan, the struggle for prestige, the norms regarding space, etc. Furthermore, they managed to engender states in territories that had previously lacked civil societies and which could be maintained only using two pillars: militarism to provide the backbone of an artificial unit and despotism needed to maintain a corrupt cohesion.

tribals més o menys homeostàtics en guerres ètniques i genocidis sistemàtics. Així ho resumia Miguel Ángel Melendo, metge i missioner a Etiòpia: "A partir de l'arribada dels occidentals, els diferents regnes africans es van veure obligats a pertànyer a un mateix país i compartir el poder, i això no hi ha estat mai a la seva cultura".

Que quedi clar que no es tracta de cantar les virtuts del relativisme politicocultural que considera la infibulació o la lapidació com un "patrimoni cultural" irrenunciable. Ni tampoc es tracta de dubtar que la democràcia és bona per a tot el món per poc que sigui

cos en guerras étnicas y genocidios sistemáticos. Así lo resumía Miguel Ángel Melendo, médico y misionero en Etiopía: "A partir de la llegada de los occidentales, los diferentes reinos africanos se vieron obligados a pertenecer a un mismo país y a compartir el poder, algo que no había estado presente nunca en su cultura".

Que quede claro que no se trata de cantar las virtudes del relativismo político-cultural que considera la infibulación o la lapidación como un "patrimonio cultural" irrenunciable, ni tampoco de dudar que la democracia es buena para todo el mundo

From this, obviously, emerged the transformation of clan leaders into "warlords", and tribal conflicts that were more or less homeostatic, into ethnic wars and systematic genocides. Miguel Ángel Melendo, a doctor and missionary in Ethiopia, sums up the situation thus: "After the arrival of Westerners, the different African kingdoms were obliged to belong to a single country and to share power, something they had never known in their own culture".

It should remain clear, however, that this is not about singing the virtues of political and cultural relativism which considers infibulation

formal de veritat, i no merament instrumental. Però el que sí que cal encara denunciar, i tantes vegades com calgui, és aquest absolutisme colonial que va imposar al Tercer Món els models de l'estat metropolità més barrocs i que avui encara pretén seguir exportant les pràctiques d'un estat del benestar la generalització del qual provocaria el seu propi col·lapse.

¡Ay de nosotres el día que haguéssim de menjar els peixos que ells aprenguessin a pescar o els residus que comencessin a generar! ■

ruberteventos.com

a poco que esta sea formal de verdad y no meramente instrumental. Lo que sí debemos seguir denunciando, y hacerlo tantas veces como sea necesario, es este absolutismo colonial que impuso al Tercer Mundo los modelos del Estado metropolitano más barrocos y que hoy todavía pretende seguir exportando las prácticas de un Estado del bienestar cuya generalización provocaría su propio colapso.

¡Ay de nosotros el día que tengamos que comer el pescado que ellos aprendieron a pescar o los residuos que comenzaron a generar! ■

and stoning to be part of a "cultural heritage" which can never be given up. Nor does it imply doubts about whether democracy is good for everyone if it has a certain degree of formality and is not merely instrumental. But what can be and should be denounced as often as possible, is the colonial absolutism which imposed on the Third World the most baroque models of metropolitan states, and which today still seeks to continue exporting the practices of a welfare state, the generalisation of which will provoke its own collapse. Oh, poor us, when we have to eat the fish they have learned to catch and the rubbish they have started to generate! ■

JAUME CABRÉ CONVERSA AMB JAUME SUBIRANA

“

**Camino
sense
brúixola”**

Jaume Cabré i Jaume Subirana comparteixen, a més de nom, llicenciatura en Filologia Catalana i docència, i també la passió per la lectura i l'escriptura. Nascut a Barcelona el 1947, Jaume Cabré és un dels autors més prestigiosos de la literatura catalana actual. Escriptor prolífic, ha publicat reculls de narracions, novel·les i assaig, i ha firmat guions per a televisió i cinema. La seva trajectòria ha estat reconeguda amb innumbrables premis, entre els quals cinc vegades el de la Crítica

Serra d'Or. La seva darrera novel·la, *Les veus del Pamano* (2005), s'ha traduït a una desena de llengües. Nascut també a Barcelona el 1963, Jaume Subirana (www.jaumesubirana.com) és professor de literatura catalana als Estudis de Llengües i Cultures de la UOC. Ha publicat narrativa i assaig, però el seu univers és sobretot el de la poesia. Va ser premi Carles Riba 1988 amb *Final de festa* i ha publicat recentment *Rapala*. Manté el blog *Flux*.

**"Camino
sin brújula"**

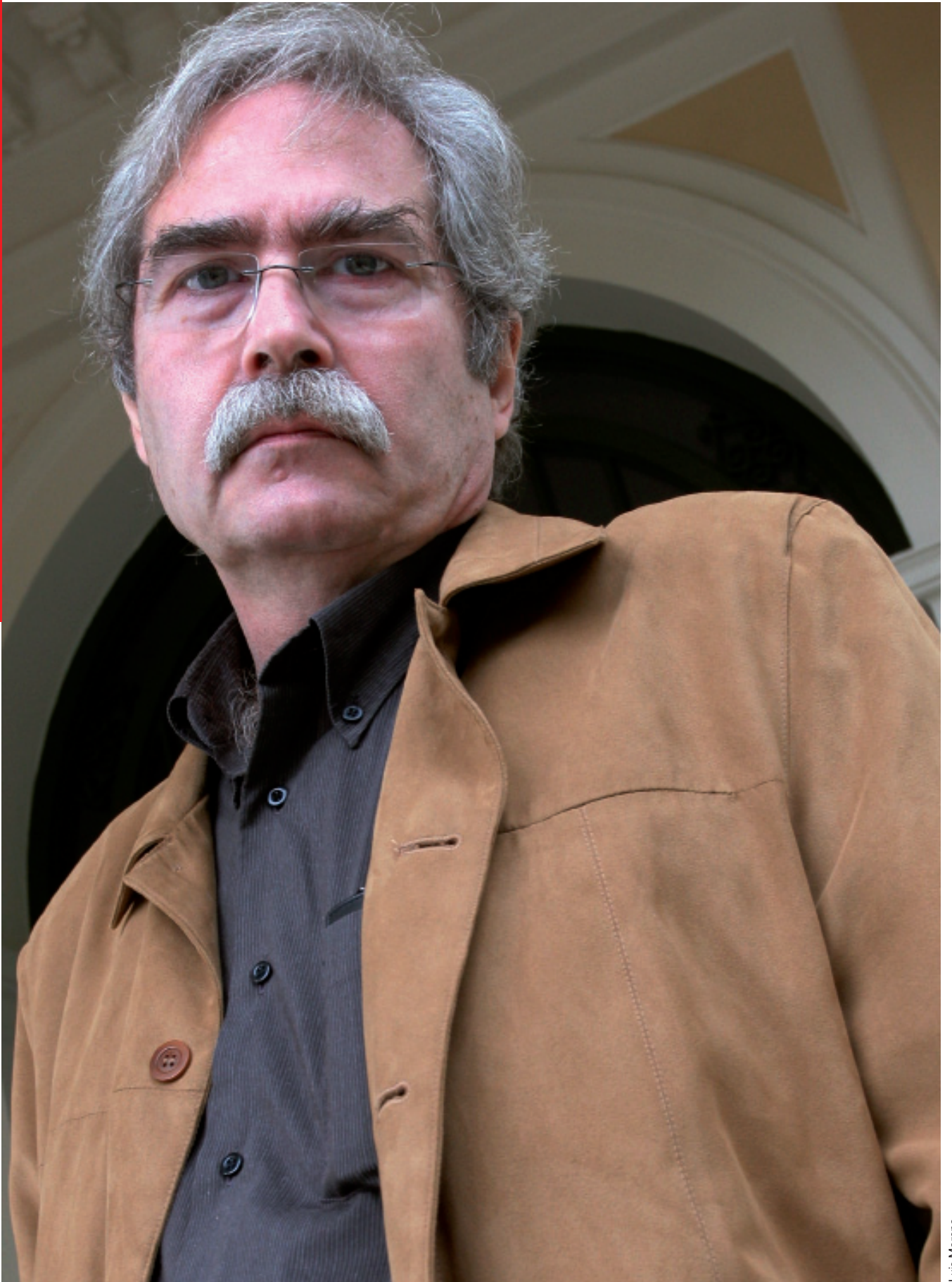
Jaume Cabré y Jaume Subirana comparten, además de nombre, licenciatura en Filología Catalana y docencia, y la pasión por la lectura y la escritura. Nacido en Barcelona en 1947, Jaume Cabré es uno de los autores de más prestigio de la literatura catalana actual. Escritor prolífico, ha publicado relatos, novelas y ensayo y ha firmado guiones para la televisión y el cine. Su trayectoria ha sido reconocida con innumerables premios, entre los cuales en cinco ocasiones el de la crítica Serra d'Or.

Su última novela, *Las voces del Pamano* (2005), ha sido traducida a una decena de idiomas. Nacido también en Barcelona en 1963, Jaume Subirana (www.jaumesubirana.com) es profesor de literatura catalana en los Estudios de Lenguas y Culturas de la UOC. Ha publicado narrativa y ensayo, pero su universo es sobre todo el de la poesía. Fue premio Carles Riba 1988 con *Final de festa* y ha publicado recientemente *Rapala*. Mantiene el blog *Flux*.

**“I walk
without a
compass”**

Apart from sharing a name, Jaume Cabré and Jaume Subirana are both graduates in Catalan philology as well as teachers. They also share a passion for reading and writing. Born in Barcelona in 1947, Jaume Cabré is one of the most prestigious authors in contemporary Catalan literature. A prolific writer, he has published short story collections, novels and essays, as well as producing scripts for television and cinema. Along the way he has been recognised with numerous awards, among them the Crítica Serra d'Or, no less than five

times. His most recent novel, *Les veus del Pamano* (The Pamano Voices, 2005), has been translated into a dozen languages. Jaume Subirana (www.jaumesubirana.com) was also born in Barcelona, in 1963. He is a professor in Catalan literature in the Department of Languages and Cultures at the UOC. He has published both fiction and non-fiction, but is most closely associated with the world of poetry. In 1988 he won the Carles Riba prize for *Final de festa* and has more recently published *Rapala*. He also has a blog, *Flux*.

Luis Moreno

“En la literatura, tot és gratuït”

Durant els anys seixanta i setanta hi va haver una lluita important per professionalitzar la figura de l'escriptor. Tu ets un dels que ho va aconseguir en català... En bona part es tractava d'això. Penso sobretot en Jaume Fuster i en Maria Antònia Oliver. Els recordo molt amb aquesta dèria, i dic dèria perquè això de ser com tothom dels països lliures, que per l'escriptor volia dir viure d'això, podia semblar un somni. Estàvem en una situació difícil des del punt de vista social, polític i lingüístic, malgrat que des del punt de vista literari hi havia coses que funcionaven. Teníem Foix, Rodoreda, Villalonga; veníem de Riba, de Carner.

“En la literatura, todo es gratuito”

Durante los años sesenta y setenta hubo una lucha importante por profesionalizar la figura del escritor. Tú eres uno de los que lo consiguieron en catalán... En gran medida, de eso se trataba. Pienso especialmente en Jaume Fuster y en Maria Antònia Oliver. Los recuerdo mucho con esta idea fija, y digo idea fija porque lo de ser como la gente de los países libres, que para el escritor quería decir vivir de eso, podía parecer un sueño. Estábamos en una situación difícil desde el punto de vista social, político y lingüístico, aunque desde el punto de vista literario algunas cosas funcionaban. Teníamos a Foix, Rodoreda, Villalonga; veníamos de Riba, de Carner...

“In literature, everything is free”

During the 1960s and 1970s there was a major struggle to professionalise the figure of the writer. You are one of the few who has managed to achieve it in Catalan... That was largely the point. I think that it was mainly Jaume Fuster and Maria Antònia Oliver. I remember them a lot with this craze, and I say craze because this idea of being like writers in the free world, which meant living off your writing, seemed like a dream. We were in a difficult situation socially, politically and linguistically, despite the fact that from a liter-

Caldria recordar als més joves que en aquella època es publicava sense contracte, no hi havia suport institucional i les produccions es feien de qualsevol manera... Tens raó. Com que publicar era molt important, ho feies de qualsevol manera. El que vam veure clar era que havíem d'aconseguir una actitud professional, encara que no hi hagués una realitat professional. Ho recordo de converses amb Jaume Fuster, Maria Antònia Oliver, Pep Albanell o Guillem Jordi Graells. Parlàvem de la idea que nosaltres difícilment podríem viure d'escriure, perquè costa moltíssim en espanyol, en francès i en anglès. No són tants els que viuen només de *royalties*. Fèiem la nostra feina, però, a més a més, aquell treballava a La Caixa, aquella altra a l'ensenyament, aquell altre de periodista. Era un temps molt difícil. **A més de novel·les, també has escrit guions i articles. Fins on arriba la feina d'escriptor?** La frontera se l'ha de posar cadascú i cada cas és

Habría que recordar a los más jóvenes que en aquella época se publicaba sin contrato, no había apoyo institucional y las producciones se hacían de cualquier manera... Tienes razón. Publicar era muy importante y por eso lo hacías de cualquier manera. Lo que sí teníamos claro era que debíamos conseguir una actitud profesional, aunque no hubiera una realidad profesional. Lo recuerdo de conversaciones con Jaume Fuster, Maria Antònia Oliver, Pep Albanell o Guillem Jordi Graells. Hablábamos de que nosotros difícilmente podríamos vivir de escribir, porque ya cuesta muchísimo en español, en francés y en inglés. No son tantos los que viven sólo de *royalties*. Nos dedicábamos a lo nuestro, pero, además, aquel trabajaba en La Caixa, aquella en la enseñanza, aquel otro de periodista. Eran tiempos muy difíciles. **Además de novelas, también has escrito guiones y artículos. ¿Hasta dónde llega el trabajo del escritor?** La frontera tiene que ponérsela

ary standpoint some things were working. We had Foix, Rodoreda and Villalonga; we had come from Riba, from Carner...

We should remind younger people that authors back then were published without any contract, there was no institutional support and the productions were made any which way... You're right. Since publishing was very important, we did it however could. What became clear to us was that we had to have a professional attitude, even though there wasn't a professional reality. I remember this in conversations with Jaume Fuster, Maria Antònia Oliver, Pep Albanell and Guillem Jordi Graells. We would talk about the idea that it would be difficult for us to make a living writing, because it was hard enough in Spanish, French and English. Very few authors can live off their royalties. We did our job, but in addition this one worked in La Caixa, that one in teaching, the other as a journalist. It was a very difficult time.

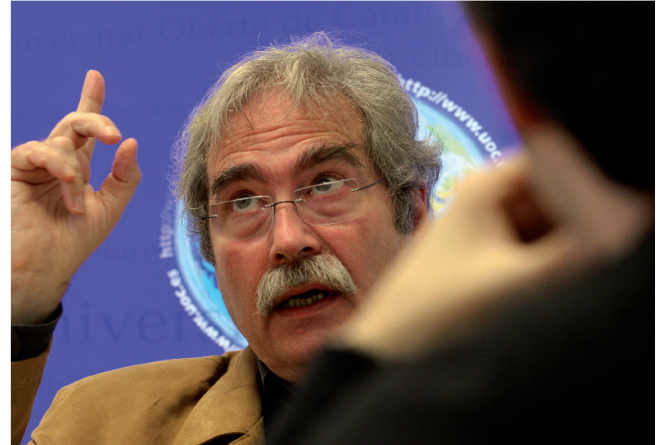
particular. En el meu, on em resulta més difícil establir una frontera és entre el món audiovisual i el literari. Al món audiovisual, t'inventes una idea, uns personatges, una atmosfera i aleshores fas que generi sentiments, anhels, somnis, intriga, però ho dones a un equip de gent que ho acabarà convertint en una pel·lícula o en una sèrie. La part literària és teva, però la pel·lícula serà del director. En un guió hi ha molt element d'encàrrec i, des del punt de vista professional, és una feina on cobres. En canvi, en la literatura tot és gratuït. A més, en el guionatge hi ha uns terminis, perquè hi ha tot un procés de producció industrial que has de respectar. Aprens que ha de ser així, que és impossible fer volar coloms i anar pels núvols. En canvi a la literatura has d'anar pels núvols i has de fer volar coloms. Manes tu i no tens cap pressa. I pot ser que no tinguis res, però a base d'anar somniant surt una ombra, que es converteix en un perfil i que acaba en una cosa que t'interessa.

>>

cada uno y cada caso es particular. En el mío, donde me resulta más difícil establecer una frontera es entre el mundo audiovisual y el literario. En el mundo audiovisual, te inventas una idea, unos personajes, una atmósfera y después haces que genere sentimientos, anhelos, sueños, intriga, pero lo das a un equipo de gente que acabará convirtiéndolo en una película o en una serie. La parte literaria es tuya, pero la película será del director. En un guión hay muchos elementos de encargo y, desde el punto de vista profesional, es un trabajo donde cobras. En cambio, en la literatura todo es gratuito. Además, en la elaboración de guiones hay unos plazos, porque hay un proceso de producción industrial que tienes que respetar. Aprendes que así ha de ser, que es imposible divagar y andar por las nubes. En cambio, en la literatura tienes que andar por las nubes y tienes que divagar. Tú mandas y no tienes ninguna prisa. Y puede ocurrir

>>

You've written scripts and articles in addition to novels. How far does the job of writer extend? Each writer has to set his own boundaries, and each one is different. Where it's hardest for me to set the boundary is between the audiovisual and literary worlds. In the audiovisual world, you invent an idea, characters and an atmosphere, and then you make them spawn feelings, yearnings, dreams, intrigue. But then you hand it over to a team of people who will end up turning it into a film or a TV show. The literary part is yours, but the film will be the director's. With scriptwriting there are lots of commissions, and from the professional standpoint it's a job you get paid for. But in literature, everything is free. Plus, in scriptwriting there are deadlines because there is an entire industrial production process that you have to work around. You learn that that's just the way it is, that it's impossible to build castles in the sky and walk on

Luis Moreno

clouds. In contrast, in literature you have to walk on clouds and build castles in the sky. You're in charge and there's no hurry. And maybe you don't have anything, but by dreaming a shadow appears, which turns into a character and ends up being something you're interested in.

Looking back at your career, I get the feeling that you knew where you wanted to go. You have managed to get your books published internationally, especially *Les veus del Pamano* (The Pamano Voices). And others, too. If it was a collective dream, we can say that it has come true. I have been very critical of the government's actions in the field of culture and of the different Catalan ministers we've had, some of whom have actually worked counter to Catalan culture. But I have to admit that the process of the 2007 Frankfurt Book Fair, regardless of how much it has been disparaged, and it

>>

“A la literatura has d’anar pels núvols i fer volar coloms”

“En la literatura tienes que andar por las nubes y tienes que divagar”

<<

Mirant la teva trajectòria, fa la sensació que sabies on volies anar. Has aconseguit tenir difusió internacional, especialment amb *Les veus del Pamano*. I amb d’altres, també. Si era un somni des del punt de vista col·lectiu, es pot dir que s’ha fet realitat. He estat molt crític amb les accions del govern en cultura, i amb els diversos consellers que hem tingut, alguns dels quals anaven en contra de la cultura catalana. Però he de reconèixer que el procés que es va dur a terme de cara a la Fira del Llibre de Frankfurt (2007), per més que va estar vilipendiat, i precisament ho va estar perquè anava bé, va ser exemplar. Es va preparar amb molt de temps i no es va restringir. Va ser molt ampli i ha servit per donar a conèixer d’una manera sòlida tota una plataforma d’escriptors de les Balears, del País Valencià, de Catalunya i d’Andorra i posar-los en una plataforma internacional.

<<

que no tengas nada, pero a fuerza de soñar, sale una sombra, que se convierte en un perfil y que acaba en algo que te interesa.

Mirando tu trayectoria, da la sensación de que sabías adónde querías ir. Has conseguido tener difusión internacional, especialmente con *Las voces del Pamano*. Y con otras, también. Si era un sueño desde el punto de vista colectivo, se puede decir que se ha hecho realidad. He sido muy crítico con las acciones del gobierno en materia de cultura, y con los diversos *consellers* que hemos tenido, algunos de los cuales iban en contra de la cultura catalana. Pero debo reconocer que el proceso que se llevó a cabo con vistas a la Feria del Libro de Frankfurt (2007), aunque fue vilipendiado, y lo fue precisamente porque iba bien, fue ejemplar. Se preparó con mucha anticipación y no se restringió. Fue muy amplio y ha servido para dar a conocer de una manera sólida una plataforma de escritores de las Baleares,

<<

was disparaged precisely because it went well, was exemplary. It was prepared with plenty of lead time, and it was not restrictive. It was extremely broad-ranging and useful for showcasing an entire range of writers from the Balearic Islands, Valencia, Catalonia and Andorra, and for giving them an international platform.

Italian author Andrea Camilleri said in a recent interview that he was reading *The Pamano Voices*. The translation of Maria Barbal’s *Pedra de tartera* (Stone of Debris) is also faring quite well. I was lucky enough to hit the jackpot. *The Pamano Voices* is going to be published in four more languages. There are other books that are faring well and can be considered quality literature. Some people have said that if we can gain any fame it will be because of excellence, which means that we’re doing something that is totally on a par with the literature from other countries.

Molt recentment, l’escriptor italià Andrea Camilleri deia en una entrevista que estava llegint *Les veus del Pamano*. També la traducció de *Pedra de tartera*, de Maria Barbal, està funcionant bé. Jo he tingut la sort que m’ha tocat la rifa. *Les veus del Pamano* sortirà en quatre llengües més. Hi ha altres llibres que estan funcionant bé i ens mantenim com a literatura de qualitat. Hi ha qui ha dit que si ens podem donar a conèixer és a partir de l’excel·lència i això vol dir que el que estem fent és absolutament homologable a totes les literatures.

Quina narrativa t’interessa? Llegeixes altres gèneres? Llegeixo de tot, però sempre hi ha algun llibre clàssic. Hi ha tant per llegir que no he llegit, que intento anar-ho fent. Per clàssica entenc des dels autors medievals i els autors llatins i grecs fins al segle XIX. De la resta, d’entrada, m’interessa tot. Tendeixo a llegir molta narrativa i molta novel·la, però el que llegeixo més de fons, i rellegeixo, és

del País Valencià, de Catalunya i de Andorra y situarlos en una plataforma internacional.

Muy recientemente, el escritor italiano Andrea Camilleri decía en una entrevista que estaba leyendo *Las voces del Pamano*. También la traducción de *Canto rodado*, de Maria Barbal, está funcionando bien. Yo he tenido la suerte de que me haya tocado la lotería. *Las voces del Pamano* saldrá en cuatro idiomas más. Otros libros están funcionando bien y nos mantenemos como literatura de calidad. Hay quien ha dicho que podemos darnos a conocer a partir de la excelencia, y esto significa que lo que estamos haciendo es absolutamente homologable a todas las literaturas.

¿Qué narrativa te interesa? ¿Lees otros géneros? Leo de todo, pero siempre hay algún libro clásico. Hay tanto para leer y que no he leído, que intento hacerlo poco a poco. Por clásica entiendo desde

What type of narrative do you like? Do you read other genres? I read a little bit of everything, but there’s always a classic in there. There is so much I want to read but haven’t got round to yet that I always try to keep working at it. By classic I mean mediaeval and Latin and Greek authors until the 19th century. As for the rest, in theory I’m interested in everything. I tend to read a lot of narrative and stories, but what I read more carefully and re-read is poetry. As I get older, I’m more naturally delving into reflection and essays, no matter what kind.

What about books related to what you’re writing about? No. If I have to research a specific thing, I will, but researching is an endless process and it can be a trap. It’s easier to research than to write. If it’s necessary, it should be kept to the minimum needed to keep going. But I neither refuse to read anything related to what I’m

“In literature, you have to walk on clouds and build castles in the sky”

poesia. A mesura que em vaig fent gran, vaig entrant d'una manera natural en la reflexió i l'assaig, del tipus que sigui.

I obres relacionades amb allò que estàs escrivint? No. Si m'he de documentar sobre una cosa en concret, ho faig, tot i que de vegades no s'acaba mai i pot ser una trampa. És més fàcil documentar-se que escriure. Si cal, ha de ser la mínima i indispensable per poder tirar endavant. Però ni em nego a llegir res que estigui relacionat amb el que estic escrivint ni ho busco. Hi ha autors que si escriuen una novel·la sobre bolets ni en mengen per no quedar contaminats. Jo no tinc aquestes manies.

Ets usuari d'internet? Tens blog? Conec el món dels blogs, però em fan molta por. No tinc temps per llegir tot el que voldria i el que no puc és fer un blog i alimentar-lo, perquè costa molt temps. Tampoc puc seguir tots els blogs que m'agradaria. Però sempre

estic connectat. Consulto viquipèdies, que t'estalvien aixecar-te per mirar l'enciclopèdia.

Això és una de les coses en què ha canviat la feina de l'escriptor... I en moltes més. Recordo escriure a mà, que és una cosa que continuo fent a vegades, però cada cop menys. Escriure a mà, corregir a mà, després passar-ho a màquina fins a les deu de la nit, perquè la canalla i els veïns dormien i no en tenien cap culpa. I fer còpia en carbó, que ja era un acte de fe. Si t'equivocaves, ho havies de tornar a fer.

Són canvis purament tècnics? El fet mecànic de l'escriptura ara és molt més fàcil. L'ordinador t'estalvia allò que et treia de polleguera, que era no tocar un text, malgrat que sabies que l'havies de tocar, però no ho feies per no fer les còpies... Ara ho pots anar retocant sense que ningú et passi factura. T'allibera de moltes coses.

Llavors, ets dels que reescriuen. Continuament. Sobretot en una

>>

los autores medievales y los autores latinos y griegos hasta el siglo XIX. Del resto, de entrada, me interesa todo. Tiendo a leer mucha narrativa y mucha novela, pero lo que leo más a fondo, y releo, es poesía. A medida que me hago mayor, voy entrando de manera natural en la reflexión y el ensayo, del tipo que sea.

¿Y obras relacionadas con lo que estás escribiendo? No. Si tengo que documentarme sobre algo en concreto, lo hago, pero con la documentación no se acaba nunca y puede ser una trampa. Es más fácil documentarse que escribir. Si es necesaria, debe ser la mínima e indispensable para poder salir adelante. Pero ni me niego a leer nada que esté relacionado con lo que estoy escribiendo ni lo busco. Algunos autores, si escriben una novela sobre las setas, ni siquiera las comen para no quedar contaminados. Yo no tengo esas manías.

¿Eres usuario de internet? ¿Tienes blog? Conozco el mundo de los

blogs, pero me dan mucho miedo. No tengo tiempo para leer todo lo que quisiera y lo que no puedo es hacer un blog y alimentarlo, porque eso lleva mucho tiempo. Pero siempre estoy conectado. Consulto wikipedias, que te ahorran el esfuerzo de levantarte para mirar en la enciclopedia.

Esa es una de las cosas en que ha cambiado el trabajo del escritor... Y en muchas más. Recuerdo que escribía a mano, algo que sigo haciendo a veces, aunque cada vez menos. Escribir a mano, corregir a mano, después pasarlo a máquina hasta las diez de la noche, porque los niños y los vecinos duermen y no tienen la culpa. Y hacer copia en carbón, que era de por sí un acto de fe. Si te equivocabas, tenías que repetirlo.

¿Son cambios puramente técnicos? El hecho mecánico de la escritura ahora es mucho más fácil. El ordenador te ahorra lo que

>>

writing nor particularly seek it out. There are authors who, if they are writing a novel about mushrooms, won't even eat them to avoid being contaminated. I don't have these fetishes.

Are you an Internet user? Do you have a blog? I'm familiar with the world of blogs, but I'm very fearful of them. I don't have time to read everything I'd like, so what I can't do is start a blog and keep it going because it takes a lot of time. But I'm always online. I check wikipedias, which saves you from having to get up and look things up in the encyclopaedia.

This is one of the ways that a writer's job has changed... And there are lots more. I remember writing by hand, something I still do occasionally, but less and less. Writing by hand, correcting by hand and then typing it up until ten at night because the kids and neighbours were sleeping and it would have been unfair

to them. And making carbon copies, which was an act of faith. If you made a mistake, you had to start all over again.

Are they purely technical changes? The mechanical act of writing is much easier now. Computers save you from what used to sidetrack you, which was not retouching a text even though you knew you should change it, but you didn't so you wouldn't have to make the copies... Now you can retouch as often as you want. It liberates you in many ways.

So you're the kind of author who does rewrites? Constantly. Especially in a novel, because in a poem you have everything as if it were in a neat frame, everything is within view, it's whole from the start. However, the novel is a linear art, just like music, and you have to remember what came before and know what comes next.

When you start, do you have a map of how long it will be? It's not

>>

<<

novel·la, perquè en un poema ho tens tot com un quadre, ho tens tot a la vista, és complet d'entrada. En canvi, la novel·la és art lineal, com ho és la música, i has de recordar, has de saber què vindrà.

Quan comences, tens el mapa de les dimensions que tindrà? No és un mapa. Camino sense brúixola en un paisatge ple de boira i una mica a les palpentes. I llavors has de retenir les coses que t'interessen, i al final vas fent una realitat que et pot interessar o no. Per tant, no sé si estic començant el que al final serà una novel·la.

Ni per saber si serà una novel·la o un conte? Absolutament.

Però, l'enfocament no és diferent? Totalment diferent. Podria ser que, després d'haver viatjat una mica, digui que és un conte, i aleshores ja el tracto de manera diferent i deixa de ser un paisatge amb boira. Però moltes vegades el conte apareix perquè sé un final, o

<<

te sacaba de quicio, que era no tocar un texto, aunque sabías que debías tocarlo, pero te abstenías para no hacer las copias... Ahora puedes ir retocando sin que nadie te pase factura. Te libera de muchas cosas.

Entonces, eres de los que rescriben. Continuamente. Sobre todo en una novela, porque en un poema lo tienes todo como un cuadro, lo tienes todo a la vista, es completo de entrada. En cambio, la novela es arte lineal, como lo es la música, y tienes que recordar, tienes que saber lo que vendrá.

Cuando empiezas, ¿sigues un mapa de las dimensiones que tendrá? No es un mapa. Camino sin brújula en un paisaje lleno de niebla y un poco a tientas. Entonces tienes que retener las cosas que te interesan y al final vas construyendo una realidad que te puede interesar o no. Por lo tanto, no sé si lo que estoy empezando al final será una novela.

“The novel is a linear art, just like music, and you have to know what comes next”

perquè sé un començament que ja veig per on va al final, i això per mi són els 100 metres llisos. És un cop de puny. En canvi, quan no sé què és, tampoc sé si seran cent pàgines o tres-centes. Vas treballant i veus si el bosc és molt més gran del que pensaves.

Tinc la impressió que quan entres en aquest procés, no hi ha pressions ni pressions, que tu ets qui mana i no l'editor. És així? Una condició que vaig posar a l'editor des del començament, i que va acceptar sense esquerdes, és que no em preguntin per la novel·la que estic fent. És la millor manera de no pressionar, i això és molt d'agrair. Quan em sembla que la novel·la està acabada, la deixo llegir a set o vuit persones, gent molt diferent i cadascú amb dèries personals, que la miren críticament. Això és molt dur i porta uns mesos, perquè hi parlo i els miro de convèncer, i si no els convenço em convencen ells i en alguns casos vol dir tornar a reescriure-la durant mesos.

¿Ni siquiera sabes si será una novela o un cuento? Absolutamente.

Pero, ¿no es distinto el enfoque? Totalmente diferente. Puede ser que, después de haber viajado un poco, diga que es un cuento, y que a partir de ahí lo trate de una manera diferente y deje de ser un paisaje con niebla. Pero muchas veces el cuento aparece porque sé un final, o porque sé un principio y ya veo por dónde va al final, y para mí eso son los 100 metros lisos. Es como un puñetazo. En cambio, cuando no sé qué es, tampoco sé si serán cien páginas o trescientas. Vas trabajando y viendo si el bosque es mucho mayor de lo que pensabas.

Tengo la impresión de que cuando entras en este proceso, no hay prisas ni presiones, que tú eres quien manda y no el editor. ¿Es así? Una condición que puse al editor desde el principio, y que aceptó sin fisuras, es que no me pregunten por la novela que estoy escribiendo.

<<

a map. I walk without a compass in a landscape full of fog, kind of groping my way along. And then you have to keep the things you're interested in, and in the end you gradually glimpse a reality that might interest you or not. So I never know if what I'm starting will end up being a novel.

You don't even know whether it will be a novel or a short story? Definitely not.

But isn't the approach different? Totally different. Perhaps after having travelled awhile I might realise it's a short story, and then I handle it differently and the fog lifts on the landscape. But often the story appears because I know an ending, or because I know a beginning and I see where the ending might lead, and that means easy going for me. It's a piece of cake. In contrast, when I don't know what it is, I also don't know whether it will be 100 or 300 pages.

Ets un cas poc habitual d'escriptor que ha reflexionat formalment sobre el fet mateix d'escriure, per exemple en *El sentit de la ficció*. Creus que es pot ensenyar? Hi ha una zona que és totalment ensenyable i és una llàstima que no estigui més estès el fenomen de l'escola d'escriptura. Penso, per exemple, en l'escola d'escriptura de l'Ateneu Barcelonès, que està en un moment dolç. En el món universitari hi ha una certa desconfiança cap a tot allò que sigui creació. El músic ha d'aprendre a fer anar l'instrument, ha de saber harmonia i ha de saber llegir. En l'escriptura, hi ha tota una part que és ensenyable, perquè, com passa a totes les arts, hi ha una part que és ofici i que si l'ensenyes, a l'alumne li estalvies marrades. No tots es podran dedicar a escriure, però per la meva experiència a l'escola d'escriptura i a la Universitat, tots aprenen a llegir i miren les coses d'una manera diferent. ■

Es la mejor manera de no presionar, y eso se agradece mucho. Cuando creo que la novela está terminada, la dejo leer a siete u ocho personas, gente muy diferente, cada una con sus manías personales, que la miran críticamente. Eso es muy duro y lleva varios meses, porque hablo con ellas y trato de convencerlas, y si no las convenzo, me convencen ellas, y en algunos casos eso significa volver a describir durante meses.

Eres un caso poco habitual de escritor que ha reflexionado formalmente sobre el hecho mismo de escribir, por ejemplo en *El sentit de la ficció* (El sentido de la ficción). ¿Crees que se puede enseñar? Existe una zona totalmente enseñable y es una lástima que no esté más extendido el fenómeno de las escuelas de escritura. Pienso, por ejemplo, en la escuela de escritura del Ateneu Barcelonès, que pasa por un momento muy dulce. En el mundo universitario hay cierta desconfianza hacia todo lo que sea creación. El músico tiene que

You just keep working and see whether the forest is actually much bigger than you thought.

I get the impression that when you engage in this process there is no hurry or pressure, that you're in charge, not the publishers. Is that right? One condition I placed on my publishers from the start, which they accepted without hesitation, was that they not ask me about the novel I'm working on. It's the best way to not pressure me, and I'm grateful for that. When I think the novel is finished, I let seven or eight people read it, very different people each with their own personal quirks who look at it critically. That is very tough and takes a few months, because we talk about it and I try to convince them, and if I can't convince them they convince me, and in some cases that means going back to the drawing board and rewriting it a few more months.

“La novel·la és art lineal, com la música, i has de saber què vindrà”

“La novela es arte lineal, como la música, y tienes que saber lo que vendrá”

aprender a manejar el instrumento, tiene que saber armonía y tiene que saber leer. En la escritura, hay una parte enseñable, porque, como pasa en todas las artes, hay una parte que es oficio y que si la enseñas, al alumno le ahorras rodeos. No todos podrán dedicarse a escribir, pero según mi experiencia en la escuela de escritura y en la Universidad, todos aprenden a leer y miran las cosas de una manera distinta. ■

You are a rare case, an author who has formally reflected on the writing process, such as in *El sentit de la ficció* (The Sense of Fiction). Do you think writing can be taught? There is a part of writing that is totally teachable, and it's a shame that the phenomenon of writing schools is not more widespread. I'm thinking for example about the writing school at the Ateneu Barcelonès, which is doing great right now. In academia there is a certain mistrust of anything related to creativity. Musicians have to learn how to play their instrument; they have to learn harmony and know how to read a score. In writing, there is an entire part that is teachable, because, just like in all the arts, there is a part that is craft which if taught can help students avoid reinventing the wheel. Not everyone can make a living writing, but from my experience at the writing school and the university, everyone can learn to read and see things differently. ■

Eric Hauck és periodista, director de comunicació de la UOC i director de *Walk In*. Reporter als Balcans i al Pròxim Orient des del 1989, s'ha especialitzat en la comunicació de grans esdeveniments culturals i esportius.
erichauck.blogspot.com
ehauck@uoc.edu

Eric Hauck es periodista, director de comunicació de la UOC y director de *Walk In*. Reportero en los Balcanes y en el Oriente Próximo desde 1989, se ha especializado en la comunicación de grandes acontecimientos culturales y deportivos.

Eric Hauck is a journalist, Communications Director of the UOC and Director of *Walk In*. A reporter in the Balkans and the Middle East since 1989, he is a specialist in the communication needs of large cultural and sports events.

El paper del paper

Eric Hauck

Pràcticament al mateix temps que la generació d'internet col·locava a la Casa Blanca un fill predilecte de Chicago, la ciutat –que espera acollir els Jocs Olímpics al final previsible del mandat d'Obama, el 2016– veia com una de les seves icones periodístiques de més prestigi, el *Chicago Tribune*, queia en l'espiral de diaris en fallida. La punta de l'iceberg començava a surar amb força i diuen els experts que les dimensions reals d'aquest bloc de gel mediàtic que s'ha després dels mitjans tradicionals es començarà a veure al llarg del 2009.

La caiguda de l'imperi que presideix el magnat Sam Zell, amb una dotzena de cap-

çaleres més de renom mundial com *Los Angeles Times*, ha provocat allò que els puristes detesten, que els mitjans siguin notícia als mitjans, i ha desfermat una reflexió global sobre el paper del paper, la responsabilitat d'empresaris, polítics i periodistes, i els hàbits dels nous consumidors nascuts a la web. Com ha passat amb les estructures financeres mundials, ha posat en evidència –potser massa tard– la necessitat d'adaptar als nous temps uns diaris centenaris.

Enmig de l'estupor i la incredulitat per la incapacitat de les capçaleres de referència de mantenir el seu atractiu publicitari, buscar

noves formes de finançament i fer un salt innovador a la xarxa amb productes i serveis diferents als dels mitjans digitals i els grans monstres de la cerca a internet, els periodistes, com els operaris de la indústria de l'automòbil, s'han erigit en víctimes i no s'han parat a pensar que amb les seves cròniques no es limitaven només a posar quatre cargols al diari que els donava de menjar sinó que amb cada opinió estaven dissenyant un producte que ha acabat, en molts casos, creant confusió o indiferència en un lector que ja no espera trobar credibilitat en el paper.

>>

El papel del papel

Prácticamente al mismo tiempo que la generación de internet colocaba en la Casa Blanca a un hijo predilecto de Chicago, la ciudad –que espera acoger los Juegos Olímpicos al final previsible del mandato de Obama, en 2016– veía cómo uno de sus iconos periodísticos de más prestigio, el *Chicago Tribune*, caía en el espiral de periódicos en quiebra. La punta del iceberg comenzaba a flotar con fuerza y dicen los expertos que las dimensiones reales de este bloque de hielo mediático que se ha des-

prendido de los medios tradicionales empezará a verse a lo largo de 2009.

La caída del imperio que preside el magnate Sam Zell, con una docena de cabeceras más de renombre mundial como *Los Angeles Times*, ha provocado lo que los puristas detestan, que los medios sean noticia en los medios, y ha desatado una reflexión global sobre el papel del papel, la responsabilidad de empresarios, políticos y periodistas, y los hábitos de los nuevos consumidores nacidos en la web. Como ha ocurrido con las estructuras financieras mundiales, ha puesto en evidencia –quizá demasiado tarde– la

necesidad de adaptar a los nuevos tiempos unos periódicos centenarios.

En medio del estupor y de la incredulidad por la incapacidad de las cabeceras de referencia de mantener su atractivo publicitario, buscar nuevas formas de financiación y dar un salto innovador a la red con productos y servicios diferentes a los de los medios digitales y los grandes monstruos de la búsqueda en internet, los periodistas, como los operarios de la industria del automóvil, se han erigido en víctimas y no se han parado a pensar que con sus crónicas no se limitaban a poner cuatro tornillos al periódico que les

>>

The role of paper

Practically at the same time that the Internet generation placed one of the city's prodigal sons in the White House, Chicago – which is to host the Olympic games at the end of Obama's term of office in 2016 – witnessed one of its most prestigious icons of print journalism, the *Chicago Tribune*, going down in the spiral of newspapers gone bust. The tip of the iceberg has only just begun to emerge strongly and experts say that the full extent of the hidden mass which lies in store for traditional communication

media will only become visible in the course of 2009.

The collapse of media magnate Sam Zell's empire, including a dozen publications of world renown such as the *Los Angeles Times*, has resulted in what purists detest, namely, the news media becoming the main subject of the news. It also triggered off a global reflection on the role of paper, the responsibility of journalists, politicians and corporate management, as well as the habits of a new breed of consumers born to the Web. Just as with the global financial structures, the need to adapt to new times has made itself

evident – perhaps too late – to the centennial newspapers.

Amidst the stupor and incredulity at the inability of flagship newspapers to maintain their advertising appeal, find new means of finance and make the innovative jump onto the net with products and services distinct from those of the digital media and the huge search-engine monsters on the Internet, journalists, like workers in the automobile industry, have been turned into victims. They have not realised yet that with their articles they are not simply holding together the paper which provides them with a living.

>>

<<

Paradoxalment, molts dels periodistes que es resistien a veure venir els nous temps s'han llençat a xarxes socials com Facebook per iniciar campanyes a favor del consum de diaris ("Save a journalist, buy a newspaper" / Salva un periodista, compra un diari) com si els mitjans digitals no fossin dignes d'acollir-los i pagar-los un sou raonable. ¿Potser estem justificant la impotència per no haver sabut entendre els nous consumidors d'informació? Rebutgem que es consideri periodista, i fins i tot "ciudadà periodista", a un bloguista, o reporter a un turista que capta amb la càmera del mòbil l'assalt a l'hotel Taj Mahal

<<

daba de comer, sino que con cada opinión estaban diseñando un producto que ha acabado, en muchos casos, creando confusión o indiferencia en un lector que ya no espera encontrar credibilidad en el papel.

Paradójicamente, muchos de los periodistas que se resistían a ver venir los nuevos tiempos se han lanzado a redes sociales como Facebook para iniciar campañas en favor del consumo de periódicos ("Save a journalist, buy a newspaper" / Salva a un periodista, compra un periódico) como si los medios digitales no fuesen dignos de acogerlos y pagarles un sueldo razonable. ¿Tal

<<

Nor that with every opinion which they express they are in fact designing a product which, in many cases, ultimately provokes confusion or indifference in a reader who no longer expects to find credibility on paper.

Paradoxically, many of those journalists who refuse to see what is coming have launched themselves into social networks like Facebook to start campaigns in favour of printed newspapers ("Save a journalist, buy a newspaper"), as if the digital media were not worthy of providing a refuge and paying them a decent salary. Are we perhaps trying to justify the impotence we feel at not hav-

de Mumbai. Cert, no ho són, però són la nova generació de consumidors-productors de mitjans que només veuen en els diaris i revistes una informació antiga i passiva que decora els quioscs.

Morirà, doncs, el paper? ¿Es convertirà el periodista de raça, talent, formació, ofici, olfacte, rigor i sentit comú en una espècie en vies d'extinció? Evidentment, no. Però tots dos, el mitjà i el periodista, s'hauran de responsabilitzar del canvi i oferir als internautes allò que la xarxa no els ofereix: una guia per entendre i discriminar els més de mil milions de pàgines que es troben a la

vez estamos justificando la impotencia por no haber sabido entender a los nuevos consumidores de información? Rechazamos que se considere periodista, incluso "ciudadano periodista", a un bloguero, o reportero a un turista que capta con la cámara del móvil el asalto al hotel Taj Mahal de Bombay. No lo son, es cierto, pero son la nueva generación de consumidores-productores de medios que sólo ven en los periódicos y revistas una información antigua y pasiva que decora los quioscos.

¿Morirá, pues, el papel? ¿Se convertirá el periodista de raza, talento, formación, ofi-

ing been able to understand the new consumers of information? We refuse to recognise a blogger as a journalist, even a 'citizen journalist', or as a reporter, a tourist who captures the assault on the Taj Mahal hotel in Mumbai on a mobile telephone camera. Of course, they are not, but they do form part of a new generation of media consumer-producers who view printed newspapers and magazines as outdated and passive information used to decorate newspaper stands.

Will paper die, then? Will the journalist of breeding, talent, education, calling, instinct, rigour and common sense become a

web. De la mateixa manera que les *soap operas* van convertir els inicis de la televisió en un suport publicitari de masses, les actuals indústries de l'entreteniment s'han abocat al món digital i, amb els seus continguts, també els anunciant. Els diaris, sobretot als Estats Units i a Europa, perdran encara un 20% dels seus ingressos publicitaris el proper any, mentre que la publicitat a internet augmentarà un 70% i superarà, per primera vegada, a la ràdio.

Molts empresaris del paper s'han abocat a buscar filàntrops que vulguin mantenir diaris i revistes deficitaris amb l'argument que són

cio, olfato, rigor y sentido común en una especie en vías de extinción? Evidentemente, no. Pero ambos, el medio y el periodista, deberán responsabilizarse del cambio y ofrecer a los internautas lo que la red no les ofrece: una guía para entender y discriminar las más de mil millones de páginas que se encuentran en la web. De la misma manera que las *soap operas* convirtieron los inicios de la televisión en un soporte publicitario de masas, las actuales industrias del entretenimiento se han volcado en el mundo digital y, con sus contenidos, también los anunciantes. Los periódicos, en especial en

species in danger of extinction? Evidently not. But both the medium and the journalist will have to take responsibility for the change and offer Internet users something which the net cannot provide: A means of understanding and distinguishing between the more than one thousand million pages which are available on the Web. In the same way that soap operas transformed television early on into a mass advertising platform, the entertainment industries have entered the digital world, and due to the content, so have the advertisers. Newspapers, particularly in the United States and Europe,

un mitjà de comunicació essencial per a la societat i, d'altres, han començat a plantejar-se sortir només els caps de setmana, quan la gent té temps per llegir i és més propensa a mantenir el ritual del viatge al quiosc de la cantonada i l'obligat cafè per desplegar les pàgines de tinta a sobre d'una taula o enmig d'una tertúlia. És en aquest escenari on el diari pot donar batalla, malgrat la proliferació de dispositius digitals mòbils (com els telèfons 3G, els micro-ordinadors de baix cost o els llibres de tinta electrònica) i les xarxes wifi als establiments públics. El paper sobreviurà si deixa la immediatesa de l'actualitat,

Estados Unidos y en Europa, perderán aún un 20% de sus ingresos publicitarios el próximo año, mientras que la publicidad en internet aumentará un 70% y superará, por primera vez, a la radio.

Muchos empresarios del papel se han volcado a buscar filántropos que quieran mantener periódicos y revistas deficitarios con el argumento de que son un medio de comunicación esencial para la sociedad, y otros han empezado a plantearse salir sólo los fines de semana, cuando la gente tiene tiempo para leer y es más propensa a mantener el ritual del viaje al quiosco de la

will lose another 20% of their advertising revenue in the coming year, while publicity on the Internet will increase by 70%, becoming superior to radio for the first time.

Many print-based businesses have begun to seek philanthropists to maintain their papers and magazines, arguing that as a communication medium they are essential to society. Others are considering appearing only at weekends, when people have time to read, and there is more of a tendency to observe the ritual of visiting the corner news-stand, perusing the inky pages over a coffee or discussing them around a table.

la informació nua, als mitjans electrònics i es concentra a recuperar per als diaris i revistes el prestigi, la fiabilitat i la credibilitat d'una informació contrastada, amb experts de referència que ens aportin coneixement.

En aquesta renovada tradició es vol inscriure modestament el naixement de la revista que teniu a les mans, *Walk In*, promoguda per la primera universitat creada a la xarxa per a la societat en xarxa, la UOC, i que no renuncia al paper com un transmissor de coneixement. Esperem que us agradi i us acompanyi a les vostres tertúlies de cafè. Benvinguts i gràcies per llegir-nos. ■

esquina y el obligado café para desplegar las páginas de tinta encima de una mesa o en medio de una tertulia. En ese escenario precisamente puede dar batalla, a pesar de la proliferación de dispositivos digitales móviles (como los teléfonos 3G, los microordenadores de bajo coste o los libros de tinta electrónica) y las redes wifi en los establecimientos públicos. El papel sobrevivirá si deja la inmediatez de la actualidad, la información desnuda, a los medios electrónicos y se concentra en recuperar para los periódicos y revistas el prestigio, la fiabilidad y la credibilidad de una información

It is in this context that the newspaper can still hold its own, despite the proliferation of portable digital devices (like 3G telephone, low-cost mini-laptops, and electronic books) and the availability of WiFi in public spaces. Paper will survive if it leaves the immediacy of current issues, raw information to the electronic media and concentrates instead on recuperating the prestige, reliability and credibility of corroborated information, employing experts who can provide knowledge.

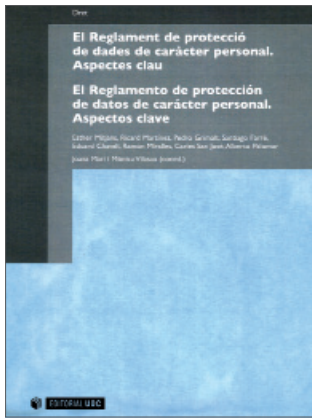
Into this renovated tradition we aim to modestly inscribe *Walk In*, the magazine

contrastada, con expertos de referencia que nos aporten conocimiento.

En esta renovada tradición se quiere inscribir modestamente el nacimiento de la revista que tienen en las manos, *Walk In*, promovida por la primera universidad creada en la red para la sociedad en red, la UOC, y que no renuncia al papel como transmisor de conocimiento. Esperamos que les guste y les acompañe en sus tertulias de café. Bienvenidos y gracias por leerlos. ■

you are holding in your hands. It is produced by the UOC, the first university created on the net for an online society, though without rejecting paper as a means of transmitting knowledge. We hope that you like it, and that it will accompany you in discussions at the café. Welcome and thanks for reading us. ■

El Reglament de protecció de dades de caràcter personal. Aspectes clau
Coordinadors:
Joana Mari / Mònica Vilasau
Editorial UOC

L'obra recull les ponències presentades a la jornada que va organitzar l'abril de 2008 l'Agència Catalana de Protecció de Dades i els Estudis de Dret i Ciència Política de la UOC sobre el reglament de desplegament de la Llei Orgànica de protecció de dades de caràcter personal (LOPD). Destacats experts en la matèria, tant de l'APDCAT com del món acadèmic i professional, analitzen aspectes com els drets i consentiment de l'interessat, el paper de les administracions públiques davant del nou reglament, les mesures de seguretat o els fitxers de solvència patrimonial i crèdit. ■

Los medios de comunicación en la sociedad en red. Filtros, escaparates y noticias
Gustavo Cardoso
Editorial UOC

El desenvolupament d'un nou model comunicatiu està prenent forma a la societat en xarxa. Es caracteritza per la fusió de la comunicació interpersonal i la de masses, que connecta audiències i emissors sota una matriu hipertextual a través de la unió de diferents instruments mediàtics. En aquest llibre, Gustavo Cardoso desenvolupa una anàlisi que, centrant-se en l'última dècada, ens porta d'Europa a Amèrica del Nord i d'Amèrica del Sud a Àsia, i combina un ampli ventall de perspectives científiques, des dels *Media Studies* a la ciència política, la teoria dels moviments socials o la sociologia de la comunicació. ■

La obra recoge las ponencias presentadas en la jornada que, en abril de 2008, la Agencia Catalana de Protección de Datos (APDCAT) y los Estudios de Derecho y Ciencia Política de la UOC organizaron sobre el reglamento para el despliegue de la Ley Orgánica de Protección de Datos de Carácter Personal (LOPD). Destacados expertos en la materia, tanto de la APDCAT como del mundo académico y profesional, analizan aspectos como los derechos y el consentimiento del interesado, el papel de las administraciones públicas ante el nuevo reglamento, las medidas de seguridad o los ficheros de solvencia patrimonial y crédito. ■

El desarrollo de un nuevo modelo comunicativo está cobrando forma en la sociedad en red. Se caracteriza por la fusión entre la comunicación interpersonal y la de masas, que conecta audiencias y emisores en una matriz hipertextual a través de la unión de diferentes instrumentos mediáticos. En este libro, Gustavo Cardoso expone un análisis que, centrándose en la última década, nos lleva de Europa a Norteamérica y de Sudamérica a Asia, y combina un amplio abanico de perspectivas científicas, desde los *Media Studies* a la ciencia política, la teoría de los movimientos sociales o la sociología de la comunicación. ■

This volume compiles the talks delivered at the conference that the Catalan Agency on Data Protection (APDCAT) and the UOC's degree programme in Law and Political Science held in April 2008 on the regulation to implement the *Organic Law on the Protection of Personal Data* (abbreviated LOPD). Prominent experts from APDCAT, academia and the professional world analysed considerations such as interested parties' rights and consent, the role of the public administrations in the new regulation, security measures, and files with information on assets and credits. ■

A new model of communication is developing in the networked society characterised by the fusion of interpersonal and mass communication, connecting audiences and broadcasters within a hypertext matrix by linking different media instruments. In this book, Gustavo Cardoso conducts an analysis that focuses on the past decade and takes us from Europe to North and South America and Asia, combining a wide range of scientific perspectives, from Media Studies to political science, theories of social movements and the sociology of communication. ■

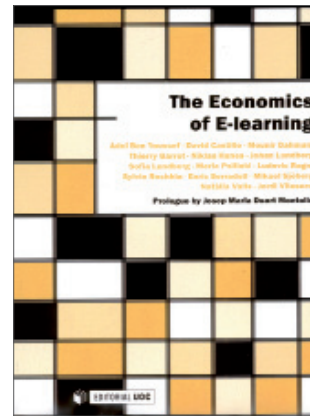

Los Museos de ciencias y el consumo cultural. Una mirada desde la comunicación
Patricia Castellanos Pineda
Editorial UOC

La museología científica s'ha consolidat gràcies a l'aparició dels centres de ciència, que han revolucionat la relació amb el públic. El nucli principal del llibre, el constitueix la tesi doctoral de l'autora i el camí teórico-pràctic que va iniciar fa més d'una dècada a través del món dels museus de ciència i el consum cultural. El llibre vol contribuir als estudis sobre patrimoni científic, un univers immens que requereix inversió, polítiques clares i el suport acadèmic de les universitats, tradicionalment vinculades al món dels museus etnològics i d'art. ■

La museología científica se ha consolidado gracias a la aparición de los centros de ciencia, que han revolucionado la relación con el público. El núcleo principal del libro lo conforman la tesis doctoral de la autora y el camino teórico-práctico que inició hace más de una década a través del mundo de los museos de ciencia y el consumo cultural. El libro quiere contribuir a los estudios sobre patrimonio científico, un universo inmenso que requiere inversión, unas políticas claras y el apoyo académico de las universidades, vinculadas tradicionalmente al mundo de los museos etnológicos y de arte. ■

Scientific museology has gained ground thanks to the emergence of science centres, which have revolutionised the public's relationship with science. The core of the book is the author's doctoral thesis and the theoretical and practical pathway she embarked on more than one decade ago through the world of science museums and cultural consumption. The book aims to contribute to studies on our scientific heritage, an immense universe that requires investment, clear policies and academic support from the universities, which have traditionally been linked to the world of ethnologic and art museums. ■

The Economics of E-learning
Coordinadors:
David Castillo-Merino /
Mikael Sjöberg
Editorial UOC

El taller consultiu que es va celebrar a Brussel·les el 2004 va identificar l'economia de l'aprenentatge electrònic com una de les prioritats clau per als campus virtuals. Durant aquest període, el projecte eLene-EE (Economia de l'aprenentatge electrònic) ha intentat difondre entre un públic més ampli els incentius per a la creació de campus virtuals i la posada en marxa de mètodes d'ensenyament per a l'educació basats en les TIC i els seus efectes. Aquest número especial mostra el marc teòric definit i alguns dels resultats obtinguts en el marc del projecte, finançat per la Comissió Europea. ■

El taller consultivo que se celebró en Bruselas en 2004 identificó la economía del e-aprendizaje como una de las prioridades clave para los campus virtuales. Durante este período, el proyecto eLene-EE (Economía del e-aprendizaje) ha intentado difundir entre un público más amplio los incentivos para la creación de campus virtuales y la puesta en marcha de métodos de enseñanza educativos basados en las TIC y sus efectos. Este número especial muestra el marco teórico ya definido y algunos de los resultados obtenidos en el marco del proyecto, financiado por la Comisión Europea. ■

The economics of e-learning was identified as a key priority for virtual campuses in the consultation workshop held in Brussels on 2004. During this period, the eLene-EE (Economics of E-learning) project has aimed to increase knowledge in incentives to create virtual campuses and initiate teaching methods for education based on ITC and its effects. This special issue shows the theoretical framework defined and some of the results obtained within the project, funded by the European Commission. ■

www. ict conse quences .net

Cercar a internet els símptomes d'una malaltia en comptes d'anar al metge és un dels fenòmens actuals de la societat xarxa. Aquest i altres temes relacionats amb l'accés, ús i conseqüències de les TIC són els que tracta en el seu blog l'investigador i professor dels Estudis de Ciències de la Comunicació i la Informació de la UOC Francisco Lupiáñez. Lupiáñez hi publica anotacions sobre les recerques en què participa, com la investigació sobre salut i societat dins del Projecte Internet Catalunya (PIC) que dirigeix el professor Manuel Castells i la rectora de la UOC, Imma Tubella. ■

Buscar en internet los síntomas de una enfermedad en vez de ir al médico es uno de los fenómenos actuales de la sociedad en red. Este y otros temas relacionados con el acceso, el uso y las consecuencias de las TIC son los temas que trata en su blog el investigador y profesor de los Estudios de Ciencias de la Comunicación y la Información de la UOC Francisco Lupiáñez. Lupiáñez publica en él anotaciones sobre las investigaciones en las que participa, como la investigación sobre salud y sociedad llevada a cabo dentro del Proyecto Internet Catalunya (PIC), que dirigen el profesor Manuel Castells y la rectora de la UOC, Imma Tubella. ■

Looking for the symptoms of an illness on the Internet instead of going to a doctor is a common phenomenon in our networked society. This and other issues related to the access, use and consequences of ICTs are dealt with in this blog run by Francisco Lupiáñez, researcher and professor of Communication and Information Sciences at the UOC. Lupiáñez publishes in his blog annotations from the studies he participates in, such as research into health and society as part of the Catalonia Internet Project (PIC) directed by professor Manuel Castells and the President of the UOC, Imma Tubella. ■

unesco chair. blogs. uoc .edu

Les diferents formes d'afrontar la divisió digital és un dels temes importants que aborda el blog de la Càtedra UNESCO d'E-learning de la UOC. Aquesta iniciativa promou diversos seminaris i xarxes internacionals amb l'objectiu d'afrontar les dificultats d'accés a la tecnologia per raons socials. El blog en sol publicar conclusions, reflexions i aportacions, i també aporta material fotogràfic i en vídeo. ■

Las diferentes formas de abordar la frontera digital es uno de los temas principales de los que habla el blog de la Cátedra UNESCO de E-learning de la UOC. Esta iniciativa promueve diversos seminarios y redes internacionales, con el objetivo de tratar las dificultades de acceso a la tecnología por razones sociales. En el blog, que aporta material fotográfico y videográfico, se suelen publicar las conclusiones, las reflexiones y las aportaciones de estos encuentros. ■

The plethora of ways to address the digital divide is one of the main issues covered in this blog from the UOC's UNESCO Chair in E-Learning. This initiative promotes a range of seminars and international networks with the goal of addressing the difficulties that some people have in accessing technology for social reasons. The blog tends to publish conclusions, reflections and input, as well as photographs and videos. ■

II La UOC fa 15 anys / La UOC cumple 15 años / The UOC is now in its 15th year/

VI NEWS

X Entrevista / interview / BAKARY DIALLO, rector de l'AVU

XIV OFERTA FORMATIVA / Degrees offered /

XVII AGENDA /

XVIII UOC EN XIFRES / en cifras / in numbers /

XX ALUMNI /

XXII WEB /

XXIV COMUNITAT / Albert Nolla /

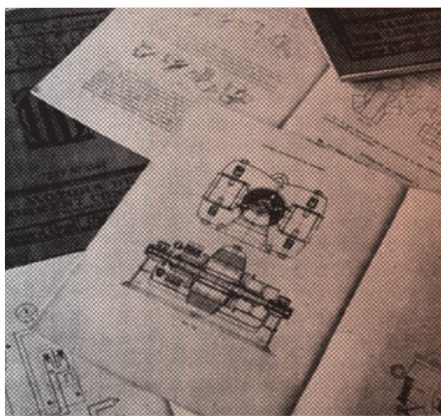
150 anys UOC

15

15 ANYS

LA UOC ARRIBA A L' ADOLESCÈNCIA

Materials d'estudi de l'ensenyament a distància dels anys 30 / Seu de l'EET (antecessora de la UOC) a la Universitat Industrial, al carrer Urgell de Barcelona / Professors de l'ETT / Jordi Pujol i Gabriel Ferraté envien el missatge inaugural al campus virtual de la UOC, l'octubre de 1995 /

Materiales de estudio de la enseñanza a distancia de los años 30 / Sede de la ETT (antecesora de la UOC) en la Universidad Industrial, en la calle Urgell de Barcelona / Profesores de la ETT / Jordi Pujol y Gabriel Ferraté envían el mensaje inaugural en el campus virtual de la UOC, en octubre de 1995 /

Study materials for long distance teaching in the 1930s / The TEE building at the Industrial University in carrer Urgell, Barcelona / Teachers of the TEE / Jordi Pujol and Gabriel Ferraté sending an inaugural message from the virtual campus of the UOC, in October 1995 /

PER JOSE MEDINA

“Demaneu un centre públic associat on ens donin tutories, i puguem, de tant en tant, mantenir reunions i contacte amb els professors.” Aquesta és part d’una carta que van publicar el 1986 a *La Vanguardia* 127 alumnes de la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED). Faltava gairebé una dècada perquè la UOC es posés en marxa i aquests estudiants ja reclamaven que la universitat estatal, creada el 1972, tingués a Catalunya algun centre públic. Barcelona, consideraven, era “prou important” perquè les institucions públiques hi promoguessin una seu catalana.

El Departament d’Ensenyament ja havia fet les primeres passes perquè la UNED ampliés la presència a Catalunya. Tot i que el 1990 es va anunciar que es podria arribar a un acord per a la catalanització dels estudis universitaris i es va parlar d’oferir des de Barcelona una titulació pròpia en Filologia Catalana, tot va quedar en no res. El pas definitiu va tenir lloc durant la campanya de les eleccions al Parlament de 1992,

quan, davant de la impossibilitat d’arribar a un acord de descentralització amb la UNED, el candidat de CiU, Jordi Pujol, va proposar la creació, “d’una entitat pròpia d’estudis superiors a distància”.

Tanmateix, la nova universitat que s’anava gestant no era la primera iniciativa d’educació a distància en català. La formació sense aules presencials és tan antiga com la revolució industrial i el desenvolupament de sistemes de comunicació com el correu postal. A Anglaterra, se’n poden trobar precedents al segle XIX centrats en la formació tècnica d’obriers qualificats.

En el cas català, cal remuntar-se a la Mancomunitat de Catalunya (1914-1925). Així, el 1916 aquesta institució va posar en marxa l’anomenada Extensió d’Ensenyament Tècnic (EET), amb seu a la Universitat Industrial de Barcelona, que oferia formació tècnica per correspondència per pal·liar el dèficit de mà d’obra qualificada de la indústria catalana. Durant la dic-

>>

15 AÑOS: LA UOC LLEGA A LA ADOLESCENCIA

“Pedimos un centro público asociado donde recibir tutorías y donde podamos, de vez en cuando, mantener reuniones y estar en contacto con los profesores.” Estas líneas forman parte de una carta que 127 alumnos de la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) publicaron en *La Vanguardia* en 1986. Faltaba casi una década para que se pusiera en marcha la UOC y estos estudiantes ya reclamaban que la universidad estatal, creada en 1972, tuviera en Cataluña algún centro público. Consideraban que Barcelona era “suficientemente importante” como para que las instituciones públicas promovieran en la ciudad una sede catalana.

La Consejería de Educación catalana ya había dado los primeros pasos para que la UNED ampliara su presencia en Cataluña. Aunque en

1990 se anunció la posibilidad de alcanzar un acuerdo para la catalanización de los estudios universitarios y se habló de ofrecer desde Barcelona una titulación propia de Filología Catalana, todo aquello quedó en agua de borrajas. El paso definitivo se produjo durante la campaña electoral catalana de 1992, cuando, ante la imposibilidad de llegar a un acuerdo de descentralización con la UNED, el candidato de CiU, Jordi Pujol, propuso la creación “de una entidad propia de estudios superiores a distancia”.

No obstante, la nueva universidad que se estaba gestando no era la primera iniciativa de educación a distancia en catalán. La formación sin aulas presenciales es tan antigua como la revolución industrial o el desarrollo de sistemas de comunicación como el correo postal. En Inglaterra, los precedentes centrados en la formación técnica de obreros cualificados se remontan al siglo XIX.

>>

15 YEARS: THE UOC REACHES ADOLESCENCE

“We are asking for an associated public centre where we can attend tutorials and therefore meet and stay in touch with the professors”. This is an excerpt from a letter written by 127 students from the National Distance Education University (UNED) to the newspaper *La Vanguardia* that was published in 1986. Almost a decade would elapse before the UOC got off the ground, but these students were already calling for the state university created in 1972 to set up some public centre in Catalonia. Barcelona, they deemed, was “important enough” for the public institutions to promote a Catalan branch of the university.

Catalonia’s Department of Education had already taken the first steps to expand the UNED’s presence in Catalonia. In 1999 an announcement

was issued that an agreement might be reached on developing the university programmes in Catalan, and there was even talk of offering an in-house degree in Catalan Language and Literature. Still, it all came to nothing. The definitive step was taken during the run-up to the 1992 Parliament elections, when, in view of the impossibility of reaching a decentralisation agreement with the UNED, the CiU candidate, Jordi Pujol, proposed creating “our own higher educational institution for distance learning”.

Yet the new university that was being created was not the first distance education initiative in Catalan. Distance learning was as old as the Industrial Revolution and the development of postal communication systems. In England, we can find its forerunners back in the 19th century in programmes that aimed at providing training for skilled workers.

In Catalonia, we have to look back to the government of the Mancomunitat de Catalunya (1914-1925). In 1916, this institution launched what

>>

La universitat va sorgir de la necessitat d'oferir ensenyament a distància en català

<<

tadura de Primo de Rivera, la universitat va sobreviure gràcies a l'impuls d'antics professors amb el nom de Polytechnicum Postal i va oferir, entre altres serveis, cursos de català per correspondència. El 1931, amb la restauració de la Generalitat de Catalunya, l'administració catalana se'n va

La universidad surgió de la necesidad de ofrecer enseñanza a distancia en catalán

<<

En el caso catalán, hemos de retroceder hasta la Mancomunitat de Catalunya (1914-1925). En 1916 esta institución puso en marcha la denominada Extensió d'Ensenyament Tècnic (EET), con sede en la Universidad Industrial de Barcelona, que ofrecía formación técnica por correspondencia para paliar el déficit de mano de obra cualificada en la industria catalana. Durante la dictadura de Primo de Rivera, y gracias al impulso de antiguos profesores, la universidad sobrevivió bajo el nombre de Polytechnicum Postal y ofreció, entre otros servicios, cursos de catalán por correspondencia. En 1931, con la restauración de la Generalitat de Catalunya,

The university was created to provide distance education in Catalan language

<<

it called the Technical Extension Education (TEE) programme headquartered at the Industrial University of Barcelona. This programme offered technical training by correspondence in an effort to offset the lack of skilled labour in Catalan industry. During the Primo de Rivera dictatorship, the university survived under the name of the Polytechnicum Postal thanks to the impetus of former professors. Its services included Catalan correspondence classes. In 1931, with the restoration of the Generalitat de Catalunya, the Catalan government once again took over reins

tornar a fer càrrec. L'EET va viure un procés de creixement, amb la creació del Comitè de Llengua de la Generalitat, destinat a mestres de primària, i l'èxit dels cursos de llengua, que entre 1931 i 1936 van tenir més de 4.000 inscrits.

L'esclat de la Guerra Civil, el 1936, va afectar la institució, que amb l'ocupació franquista de Catalunya va deixar de ser el referent de l'ensenyament a distància en català. Va passar aleshores a mans de la nova Diputació Provincial de Barcelona com a *Servicio de Extensión de Enseñanzas Técnicas*. La secció de català es va suprimir i substituir per un *Curso de Gramática Española*.

Gairebé seixanta anys després que s'extingís la darrera iniciativa d'educació a distància en català, el 6 d'octubre de 1994 es va constituir la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya (FUOC), una entitat sense ànim de lucre impulsada per la Generalitat i la Cambra de

Comerç de Barcelona, la Federació Catalana de Caixes d'Estalvi i la ràdio i la televisió públiques de Catalunya. Mig any després, l'abril de 1995, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la llei que reconeixia la UOC com a universitat.

La institució, que ja era a la seu de l'avinguda Tibidabo de Barcelona, havia començat a preparar abans el primer curs pilot en les titulacions de Ciències Empresarials i Psicopedagogia, amb un model pedagògic propi i amb el seu campus virtual. El president de la Generalitat, Jordi Pujol, acompanyat de l'aleshores rector de la UOC, Gabriel Ferraté, i del president del Patronat de la FUOC, Joan Albaigés, va inaugurar oficialment la Universitat el 31 d'octubre de 1995 enviant un missatge al campus virtual en nom del govern. Començava així el primer semestre de la Universitat, amb 204 matriculats. ■

Fi de la primera part

la administración catalana volvió a hacerse cargo de la institución. La EET vivió una etapa de crecimiento con la creación del Comité de Lengua de la Generalitat, destinado a maestros de primaria, y el éxito de los cursos de lengua, que, entre 1931 y 1936, superaron los 4.000 inscritos.

El estallido de la Guerra Civil en 1936 afectó a la institución, que, con la ocupación franquista de Cataluña, dejó de ser el referente en la educación a distancia en catalán. En ese momento pasó a manos de la nueva Diputación Provincial de Barcelona como Servicio de Extensión de Enseñanzas Técnicas. La sección de catalán desapareció para dejar paso a un Curso de Gramática Española.

Casi sesenta años después de que se extinguiera la última iniciativa de educación a distancia en catalán, el 6 de octubre de 1994 se constituyó la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya (FUOC), una entidad sin ánimo de lucro impulsada por la Generalitat, la Cámara de

Comercio de Barcelona, la Federación Catalana de Cajas de Ahorro y la radio y la televisión públicas de Cataluña. Medio año más tarde, en abril de 1995, el Parlament de Catalunya aprobó por unanimidad la ley que reconocía la UOC como universidad.

La institución, que ya tenía su sede en la Avenida del Tibidabo de Barcelona, había comenzado a preparar el primer curso piloto de las titulaciones de Ciencias Empresariales y Psicopedagogía, con un modelo pedagógico propio y un campus virtual. El presidente de la Generalitat, Jordi Pujol, acompañado del por aquel entonces rector de la UOC, Gabriel Ferraté, y del presidente del Patronato de la FUOC, Joan Albaigés, inauguró la Universitat el 31 de octubre de 1995 enviando un mensaje al campus virtual en nombre del gobierno catalán. Comenzaba así el primer semestre de la Universitat, con 204 matriculados. ■

Fin de la primera parte

of the TEE, which then experienced a growth spurt upon the creation of the Generalitat's Language Committee targeted at primary school teachers. The language classes were a resounding success, with more than 4,000 students registered between 1931 and 1936.

The 1936 outbreak of the Civil War affected the institution, which ceased to be the flagship of distance learning in the Catalan language upon Franco's occupation of Catalonia. It then came under the stewardship of the new Barcelona Provincial Council as the *Extension Service for Technical Studies*. The Catalan department was eliminated and replaced by a *Course on Spanish Grammar*.

Almost 60 years after the last distance learning initiative in Catalan was abolished, on the 6th of October 1994 the Foundation for the Open University of Catalonia (FUOC) was set up, a non-profit institution spearheaded by the Generalitat in conjunction with the Barcelona Chamber

of Commerce, the Catalan Federation of Savings Banks and the public radio and television stations of Catalonia. Six months later, in April 1995, the Parliament of Catalonia unanimously approved the law granting the UOC university status.

The institution, which was first headquartered on Barcelona's Avinguda Tibidabo, had already begun preparations for its first pilot course in the Business and Educational Psychology programmes following its own educational model and using its own virtual campus. On the 31st of October 1995, the President of the Generalitat, Jordi Pujol, accompanied by the then-President of the UOC, Gabriel Ferraté, and the President of the Board of the FUOC, Joan Albaigés, officially opened the university by sending a message to the virtual campus on behalf of the government. Thus began the university's first term, with 204 students registered. ■

End of part one

LA UOC GRADUA 4.600 ESTUDIANTS MÉS

LA UOC GRADÚA A 4.600 ESTUDIANTES MÁS
THE UOC HAS 4,600 NEW GRADUATES

Ja són prop de 4.600 els nous graduats de la UOC. Tots van acabar el curs passat algun dels programes de primer i segon cicle, els màsters, els cursos de postgrau o el doctorat. Per lliurar-los el títol, la UOC va organitzar un acte de graduació a Barcelona i un altre a Madrid. Va ser una celebració institucional i, ahora, molt emotiva.

A Barcelona, 3.000 persones entre graduats, familiars i amics van omplir l'Auditori el 8 de no-

Ya son cerca de 4.600 los nuevos graduados de la UOC. Todos terminaron el curso pasado alguno de los programas de primero y segundo ciclo, los másteres, los cursos de posgrado o el doctorado. La universidad organizó un acto de graduación en Barcelona y otro en Madrid para entregarles el título. Fue una celebración institucional, pero también muy emotiva.

En Barcelona, 3.000 personas llenaron el Auditori el 8 de no-

The UOC has almost 4,600 new graduates, all of whom finished their first and second cycle programmes, Master's degrees, graduate courses or doctorates this past academic year. To award the degrees, the UOC held a graduation ceremony in Barcelona and another in Madrid. They were both institutional but very moving events.

In Barcelona, 3,000 people, including the graduates and their families and friends, filled the Auditori on the 8th of November.

RESUM DE L'ANY 2008 / www.uoc.edu/portal/catala/la_universitat/sala_de_prensa/noticies/2008/resum2008

RESUMEN DEL AÑO 2008 / www.uoc.edu/portal/castellano/la_universitat/sala_de_prensa/noticies/2008/resum2008

REVIEW OF 2008 / www.uoc.edu/portal/english/la_universitat/sala_de_prensa/noticies/2008/resum2008

vembre passat. La rectora, Imma Tubella, els va donar la benvinguda a tots i els va definir com "l'ànima de la UOC". El popular periodista Miquel Calçada, que s'estrenava com a padrí, els va dir que s'havien de sentir "privilegiats" i els va reconèixer l'esforç i la dedicació constant i, sobretot, l'autodisciplina. El periodista Xesco Reverter, que conduïa l'acte, va cridar d'un en un els graduats, que van anar pujant a l'escenari per recollir el títol.

Les veus de la Coral de la UOC van donar per acabada la cerimònia amb el clàssic himne universitari *Gaudeamus Igitur*. Ja amb un copa de cava a la mà, alguns dels graduats explicaven la seva experiència.

"Vaig fer els últims exàmens donant el pit", confessava la Laia León, graduada en Ciències Empresariales, que va ser mare quan ja acabava la diplomatura. "Avui tinc la sensació d'haver arribat on jo volia", afegia Maria

Teresa González, que encara que es va graduar també en Ciències Empresariales, segueix estudiant Administració i Direcció d'Empreses. "Estic molt agraït per aquest sistema virtual que em permet fer uns estudis que d'una altra manera no podria", s'entusiasmava Pere Barnús, de Turisme.

Però el rècord acadèmic el deu tenir Javier Martín Arias, graduat en Ciències del Treball, que va explicar que ja ha fet quatre carre-

res a la UOC i ara estudia Dret. "Vaig triar la UOC perquè treballa, i compaginant feina i família és l'única manera d'estudiar", va dir.

La rectora, Imma Tubella, va presidir també l'acte que es va celebrar el 29 de novembre a l'Auditori Nacional de Música de Madrid. El padrí, en aquest cas, va ser el president del grup Fundosa i vicepresident primer executiu de la Fundació ONCE, Alberto Durán.

viembre pasado, entre graduados, familiares y amigos. La rectora, Imma Tubella, les dio la bienvenida y los definió como "el alma de la UOC". El popular periodista Miquel Calçada, que se estrenaba como padrino, les dijo que tenían que sentirse "privilegiados" y les reconoció el esfuerzo y la dedicación constante y, sobre todo, la autodisciplina. El periodista Xesco Reverter, que conducía el acto, llamó de uno en uno a los graduados, que fueron subiendo

al escenario para recoger el título.

Las voces de la Coral de la UOC dieron por finalizada la ceremonia con el clásico himno universitario *Gaudeamus Igitur*. Ya con una copa de cava en la mano, algunos de los graduados contaban su experiencia.

"Hice los últimos exámenes dando el pecho", confesaba Laia León, graduada en Ciencias Empresariales, que fue madre cuando acababa la diplomatura. "Hoy tengo la sensación de

haber llegado donde quería", añadía María Teresa González, que, aunque se graduó también en Ciencias Empresariales, sigue estudiando Administración y Dirección de Empresas. "El sistema virtual me permite hacer unos estudios que de otra manera no podría", se entusiasmaba Pere Barnús, de Turismo.

Pero el récord académico debe de tenerlo Javier Martín Arias, graduado en Ciencias del Trabajo, que explicó que ya ha

hecho cuatro carreras en la UOC y ahora estudia Derecho. "Elegí la UOC porque trabajo y, si quieres compaginar trabajo y familia, es la única manera de estudiar", dijo.

La rectora, Imma Tubella, presidió también el acto que se celebró el 29 de noviembre en el Auditorio Nacional de Música de Madrid. El padrino, en este caso, fue el presidente del grupo Fundosa y vicepresidente primero ejecutivo de la Fundación ONCE, Alberto Durán.

The UOC's President, Imma Tubella, welcomed everyone and defined the graduates as "the soul of the UOC". The popular journalist Miquel Calçada, who served as a keynote speaker for the first time, told them that they should feel "privileged", and he acknowledged their efforts, tireless dedication and especially their self-discipline. Journalist Xesco Reverter, the master of ceremonies, called the graduates to the stage one by one to collect

their degrees.

The voices of the UOC Choir closed the ceremony with the classic university hymn, *Gaudeamus Igitur*. With a glass of cava in their hands, some of the graduates talked about their experiences.

"I took the last exams while I was breastfeeding," confessed Laia León, a graduate in Business Sciences, who had a baby towards the end of her degree programme. "Today I have the feeling that I've arrived where

I wanted to be," said María Teresa González, who also earned her degree in Business Sciences but is going on to study Business Administration. "This virtual system has allowed me to get an education that otherwise I couldn't," claimed Tourism graduate Pere Barnús enthusiastically.

But surely Javier Martín Arias, who earned his degree in Labour, holds the record. He revealed that he has earned a total of four degrees at the UOC and is now

studying Law. "I chose the UOC because I work and I have a family, and this is the only way for me to study."

The UOC's President, Imma Tubella, also presided over the event that was held on the 29th of November in Madrid's National Music Auditorium. This time the keynote speaker was the Executive President of the Fundosa group and Vice Chairman of the ONCE Foundation, Alberto Durán.

La Càtedra UNESCO d'E-learning, contra la divisòria digital

La Càtedra UNESCO de E-learning, contra la divisòria digital

[The UNESCO Chair in E-learning, against the digital gap](#)

www.uoc.edu/portal/catala/la_universitat/catedra_unesco/inici

Experts de diversos països van participar al V Seminari Internacional "Combatre la divisòria digital des de l'educació", organitzat per la Càtedra UNESCO d'E-learning de la UOC. Algunes de les conclusions que van fer públiques són que la tecnologia no ha de tenir l'objectiu de reemplaçar l'educador i que, a més, cal formar els educadors en l'ús de les TIC.

El Consell de la Càtedra UNESCO d'E-learning també va plantejar la necessitat de

preguntar-nos sobre el paper dels més joves, que han assimilat les TIC molt més ràpidament que els adults. El contingut obert, segons va afegir, és clau per a la consecució dels objectius, però no garanteix la transmissió del coneixement per si mateix.

De cara al futur, els participants van proposar establir millors estratègies per a la difusió del coneixement i potenciar l'ús de la web semàntica (o Web 2.0) en l'educació. També van considerar

clau treballar en la conscienciació dels qui prenen les decisions.

L'acte es va celebrar del 12 al 14 de novembre i hi van participar personalitats com Tim Unwin, de la Universitat de Londres; Teemu Leinonen, del Media Lab de l'Escola Superior d'Arts Industrials d'Hèlsinki; Susan E. Metros, experta en alfabetització visual de la Universitat de Califòrnia Meridional; Sugata Mitra, director del projecte Hole in the Wall; Linda G. Roberts, de la comunitat Curri-

ki, i els espanyols Tiscar Lara, de la Universitat Carlos III de Madrid; Javier Nó, de la Pontifícia de Salamanca, i Pedro Aguilera, de la Fundació Esplai.

Expertos de diversos países participaron en el V Seminario Internacional "Combatir la divisoria digital desde la educación", organizado por la Cátedra UNESCO de E-learning de la UOC. Algunas de las conclusiones que hicieron públicas son que la tecnología no ha de tener como objetivo reemplazar al educador y que, además, es necesario formar a los educadores en el uso de las TIC.

El Consejo de la Cátedra UNESCO de E-learning también

planteó la necesidad de preguntarnos sobre el papel de los más jóvenes, que han asimilado las TIC mucho más rápidamente que los adultos. El contenido abierto, según añadió, es clave para la consecución de los objetivos, pero no garantiza la transmisión del conocimiento por sí mismo.

De cara al futuro, los participantes propusieron establecer mejores estrategias para la difusión del conocimiento y potenciar el uso de la web semántica

(o Web 2.0) en la educación. También consideraron que era clave trabajar en la concienciación de aquellos que toman las decisiones.

El acto se celebró del 12 al 14 de noviembre y en él participaron personalidades como Tim Unwin, de la Universidad de Londres; Teemu Leinonen, del Media Lab de la Escuela Superior de Artes Industriales de Helsinki; Susan E. Metros, experta en alfabetización visual de la Universidad

de California Meridional; Sugata Mitra, director del proyecto Hole in the Wall; Linda G. Roberts, de la comunidad Curriki, y los españoles Tiscar Lara, de la Universidad Carlos III de Madrid; Javier Nó, de la Pontificia de Salamanca, y Pedro Aguilera, de la Fundación Esplai.

Experts from a variety of countries participated in the Fifth International Seminar, "Fighting the Digital Divide through Education", organised by the UOC's UNESCO Chair in E-learning. One of the conclusions published was that technology should not aim to replace the educator, and that educators must be trained in how to use ICTs.

The council of the UNESCO Chair in E-learning also suggested the need to inquire into the

role of younger citizens, who have assimilated ICT much more quickly than adults. Open source content, it added, is the key to achieving the goals, yet it does not guarantee the transmission of knowledge *per se*.

Regarding the future, the participants proposed setting up more effective strategies for spreading knowledge and promoting the use of the semantic Web (also known as Web 2.0) in education. Another step they deemed

crucial is raising the awareness of decision-makers.

The event was held from the 12th to 14th of November, and the participants included Tim Unwin from the University of London; Teemu Leinonen from the Media Lab at the Helsinki University of Art and Design; Susan E. Metros, expert in visual literacy from the University of Southern California; Sugata Mitra, director of the Hole in the Wall project; Linda G. Roberts

from the Curriki community; and Spaniards Tiscar Lara from the University Carlos III of Madrid, Javier Nó, from the Pontifical University of Salamanca and Pedro Aguilera from the Esplai Foundation.

II Trobada sobre Conflictologia i Pau

II Encuentro sobre Conflictología y Paz
II Conference on Conflictology and Peace

L'exgeneral de l'exèrcit bosnià Jovan Divjak, president de l'associació L'Educació Construeix Bòsnia i Hercegovina, va ser un dels participants de la segona trobada sobre Conflictologia i Pau que va organitzar el Campus per la Pau de la UOC del 27 al 29 d'octubre passat. "La pau no és pot exportar, perquè si s'exporta,

s'imposa i, si s'imposa, ja no és pau", va afirmar durant la xerrada que va cloure l'acte, que va reunir professionals de la resolució de conflictes, la seguretat humana, la mediació i la gestió de conflictes amb l'objectiu de contribuir a la implantació social de les iniciatives que estableixen vies no violentes en el tractament dels conflictes.

El ex general del ejército bosnio Jovan Divjak, presidente de la asociación La Educación Construye Bosnia-Herzegovina, fue uno de los participantes en el segundo encuentro sobre Conflictos, Conflictología y Paz que organizó el Campus por la Paz de la UOC del 27 al 29 de octubre pasado. "La paz no se puede exportar, porque si se ex-

porta, se impone y, si se impone, ya no es paz", afirmó durante la charla que concluyó el acto, que reunió a profesionales de la resolución de conflictos, la seguridad humana, la mediación y la gestión de conflictos con el objetivo de contribuir a la implantación social de las iniciativas que establecen vías no violentas en el tratamiento de los conflictos.

The former General in the Bosnian Army and Chairman of the association Education Building Bosnia and Herzegovina, Jovan Divjak, was one of the participants in the second conference on Conflict, Conflictology and Peace sponsored by the UOC's Campus for Peace from the 27th to 29th of October of this year. "Peace cannot be exported,

because if it's exported, it is imposed, and if it's imposed, it's no longer peace," he claimed during the closing speech. This event brought together professionals in conflict resolution, human safety, mediation and conflict management with the goal of contributing to promoting among society the initiatives that forge non-violent ways of dealing with conflicts.

La universitat sostenible

La universidad sostenible
The Sustainable University
www.uoc.edu/cooperacio

El Campus per la Pau de la UOC va posar les bases del que serà l'EcoUniversitat virtual, un projecte educatiu que vol reunir i donar format acadèmic a idees i alternatives científiques, tecnològiques, socials, econòmiques i comercials per encaminar

la societat cap a la sostenibilitat ambiental. Amb aquest objectiu, va organitzar un seminari del 19 al 21 de novembre passat sobre ecologia, en què es van tractar temes com el canvi climàtic, els problemes ecològics i la insostenibilitat de les societats.

El Campus por la Paz de la UOC puso las bases de lo que será la EcoUniversidad virtual, un proyecto educativo que quiere reunir y dar formato académico a ideas y alternativas científicas, tecnológicas, sociales, económicas y comerciales para encaminar

la sociedad hacia la sostenibilidad ambiental. Con este objetivo, organizó un seminario del 19 al 21 de noviembre pasado sobre ecología, en el que se trataron temas como el cambio climático, los problemas ecológicos y la insostenibilidad de las sociedades.

The UOC's Campus for Peace has laid the foundations for what will become the virtual EcoUniversity, an educational project that aims to gather scientific, technological, social, economic and commercial ideas and alternatives that can set society on the pathway towards envi-

ronmental sustainability and give them an academic format. With this goal in mind, it organised a seminar on ecology from the 19th to 21st of November, which examined issues like climate change, ecological problems and the non-sustainability of today's societies.

ENTREVISTA/

BAKARY DIALLO

“LA IGNORÀNCIA AFRICANA SURT MOLT CARA”

PER LALI SANDIUMENGE

L'ensenyament superior a l'Àfrica afronta obstacles tan bàsics com les tallades de llum i tan complexes com la pobresa. Bakary Diallo, rector de la Universitat Virtual Africana (African Virtual University, AVU, www.avu.org), nascut a Senegal i educat al Canadà, veterà de l'ensenyament i de les noves tecnologies, creu que l'e-learning pot ser una solució a les mancances. L'AVU, que va néixer el 1997 com un projecte del Banc Mundial, és avui una organització intergovernamental panafricana amb seu a Nairobi i 53 centres a 27 països. Diallo va visitar recentment la UOC, per compartir experiències i explorar les possibilitats de col·laboració.

“LA IGNORANCIA AFRICANA SALE MUY CARA”

La enseñanza superior en África afronta obstáculos tan básicos como los cortes de luz y tan complejos como la pobreza. Bakary Diallo, rector de la Universidad Virtual Africana (African Virtual University, AVU, www.avu.org), nacido en Senegal y educado en Canadá, veterano de la enseñanza y de las nuevas tecnologías, cree que el e-learning puede ser una solución a las carencias. La AVU, que nació en 1997 como un proyecto del Banco Mundial, actualmente es una organización intergubernamental panafricana con sede en Nairobi y 53 centros en 27 países. Diallo visitó recientemente la UOC para compartir experiencias y explorar las posibilidades de colaboración.

“THE PRICE OF AFRICA'S IGNORANCE IS VERY HIGH”

Higher education in Africa faces such basic obstacles as blackouts and such complex ones as poverty. Bakary Diallo, Rector of the African Virtual University (AVU, www.avu.org), born in Senegal and educated in Canada, veteran of teaching and the new technologies, believes that e-learning might be a solution to these handicaps. Today the AVU, which was founded in 1997 as a project financed by the World Bank, is a pan-African intergovernmental organisation headquartered in Nairobi with 53 centres in 27 countries. Diallo recently came to visit the UOC to share experiences and explore avenues of cooperation.

Quins reptes afronta l'educació superior a l'Àfrica? A l'Àfrica tenim la taxa més baixa de llicenciats en ensenyament superior, és molt més feble que a Europa, Estats Units, Amèrica o l'Àsia. N'hi ha, però no són prou i la qualitat de l'educació no sempre és bona. El repte principal és formar en quantitat i en qualitat per poder estimular el desenvolupament econòmic. El que volem fer a l'AVU és incrementar l'accés a l'ensenyament de qualitat a través de les tecnologies de la comunicació i la informació.

Quines mancances supleix la universitat virtual? Hi ha diferències entre els països africans i entre l'Àfrica francòfona, l'anglòfona i la lusòfona. A la francòfona, els estudiants no paguen les despeses d'escolaritat a l'ensenyament públic i és l'estat qui n'entoma el cost, de primària a la universitat. I són estats que no són rics. A les universitats, els costa construir nous campus i admetre més estudiants,

¿Qué retos afronta la educación superior en África? En África contamos con la tasa más baja de licenciados en enseñanza superior, mucho menor que en Europa, Estados Unidos, América o Asia. Tenemos graduados, pero no son suficientes y la calidad de la educación no siempre es buena. El reto principal es formar en cantidad y en calidad para poder estimular el desarrollo económico. En la AVU queremos incrementar el acceso a la enseñanza de calidad a través de las tecnologías de la comunicación y la información.

¿Qué carencias suple la universidad virtual? Hay diferencias entre los países africanos y entre la África francófona, la anglófona y la lusófona. En la francófona, los estudiantes no pagan los gastos de escolaridad en la enseñanza pública y el Estado asume todos los costes, desde la primaria hasta la universidad. Y esos estados no son ricos. A las universidades les cuesta construir nuevos campus y admi-

What challenges does higher education in Africa face? Africa has the lowest rate of campus graduates, far below that of Europe, the United States, America or Asia. There are graduates, but not enough of them, and the quality of the education is not always acceptable. The main challenge is to provide education in a quantity and quality that can spur economic development. What we at AVU want to do is expand access to quality education through information and communication technologies.

What gaps does the virtual university cover? There are differences among African countries and between Francophone, Anglophone and Lusophone countries. In the French-speaking countries, for example, the students don't pay for the costs of public education, rather the state covers it from primary school to university. And these countries are not rich. It is hard for the universities to build

David Campos

perquè gairebé sempre estan en crisi financera. Les TIC ofereixen una alternativa a la construcció de campus i poden incrementar l'accés a l'ensenyament superior. L'ús del que anomenem *e-learning* és una solució a la manca d'espai i al cost.

És més econòmic, doncs? A llarg termini, sí. Per fer *e-learning* cal una inversió inicial important en infraestructura, formació de personal i desenvolupament de continguts, però a mitjà o llarg termini és menys car que construir aules i mantenir-les indefinidament.

I és viable? Ho és, però hi ha molts obstacles i per això cal una inversió inicial forta. Les infraestructures d'electricitat no funcionen gaire bé a molts països, no sempre hi ha internet, el cost és sovint molt car i el rendiment, baix, i no totes les famílies i els estudiants tenen ordinador a casa. Tampoc tenim prou persones qualificades per fer *e-learning*, i els continguts encara no s'han bolcat a format

electrònic. Les TIC aporten un valor afegit i les universitats les poden fer servir per millorar l'ensenyament i l'aprenentatge en general, i també per captar els estudiants que acaben la secundària i els que no van sovint al campus.

Fins i tot per atraure els que estan "obligats a aprendre sota l'ombra d'un arbre", com diu el lloc web de l'AVU. És una metàfora? No! Si ens centrem només en els estudiants que tenen accés a un ordinador i a internet, a l'Àfrica n'hi ha pocs. Així que tenim un sistema de lliurament propi: en format imprès; en CD-ROM, per la qual cosa cal un ordinador però no necessàriament connexió a internet, i tenim també un sistema de gestió d'aprenentatge com el d'aquí, en què l'estudiant pot accedir a cursos i interactuar en línia. Per això diem que l'estudiant que és sota d'un arbre pot tenir accés als cursos, però, evidentment, haurà d'anar als centres d'*e-learning* de tant en tant.

>>

tir más estudiantes porque casi siempre están en crisis financiera. Las TIC ofrecen una alternativa a la construcción de campus y pueden incrementar el acceso a la enseñanza superior. El uso de lo que se denomina *e-learning* es una solución a la falta de espacio y al coste.

Así pues, ¿es más económico? A largo plazo, sí. Para el *e-learning* hace falta una inversión inicial importante en infraestructura, formación de personal y desarrollo de contenidos, pero a medio o largo plazo resulta menos caro que construir aulas y mantenerlas indefinidamente.

¿Es viable, entonces? Lo es, pero hay muchos obstáculos y para eso es necesaria una inversión inicial fuerte. Las infraestructuras de electricidad no funcionan demasiado bien en muchos países, no siempre hay internet, a menudo el coste es muy elevado y el rendimiento, bajo, y no todas las familias y estudiantes tienen ordenador en casa. Tampoco tenemos suficientes personas cualificadas para facilitar el

e-learning y los contenidos no se han volcado aún a formato electrónico. Las TIC aportan un valor añadido y las universidades pueden utilizarlas para mejorar la enseñanza y el aprendizaje en general, así como para captar a los estudiantes que acaban la secundaria y a los que no frecuentan mucho el campus.

Incluso para atraer a los que se ven "obligados a aprender bajo la sombra de un árbol", como dice la página web de la AVU. ¿Es una metáfora? ¡No! Si nos centramos sólo en los estudiantes que tienen acceso a un ordenador y a internet, en África son pocos. De modo que tenemos un sistema de entregas propio: en formato impreso, en CD-ROM (para lo que hace falta un ordenador, pero no necesariamente conexión a internet) y tenemos también un sistema de gestión del aprendizaje como el de aquí, en que el estudiante puede acceder a cursos e interactuar en línea. Por eso decimos que el estudiante que está

>>

new campuses and admit more students because the countries are almost always enmeshed in financial crises. ICTs offer an alternative to building campuses and may broaden access to higher education. The use of what we call *e-learning* is one solution to the lack of space and to the cost.

So *e-learning* is more economical? In the long term it is. For *e-learning* you need a considerable initial investment in infrastructure, staff training and content development, but in the middle or long term it is less expensive than building classrooms and maintaining them indefinitely.

But is it feasible? It is, but there are many obstacles, and this is why it requires a large initial outlay. The electrical infrastructure does not work too well in many countries, there isn't always Internet access, the cost is often quite prohibitive and the performance low, and not

all families and students have computers at home. Nor do we have enough people qualified for *e-learning*, and the contents have not yet been adapted to an electronic format. ICTs provide an added value, and universities can use them to improve teaching and learning in general, as well as to recruit students who finish secondary school and don't usually go on to the university.

To attract even those who are "obliged to learn under the shade of a tree" as the AVU website says. Is that a metaphor? No! If we only look at students that have access to a computer and Internet, there is just a handful of them in Africa. So we have our own delivery system: in printed format, on CD-ROMs, so you need a computer but not necessarily connected to Internet. We also have a learning management system like the one here at the UOC in which students can take courses and interact online. That's why we

>>

“Les TIC són una alternativa a la construcció d'aules”

<<

Una dècada després de la creació de l'AVU, què s'ha aconseguit?

Han canviat moltes coses. Era un projecte del Banc Mundial que es gestionava des de Washington, els cursos s'adquirien d'universitats

<<

debajo de un árbol puede tener acceso a los cursos, pero, evidentemente, tendrá que acudir a los centros de *e-learning* de vez en cuando.

Una dècada després de la creació de la AVU, ¿qué se ha conseguido?

Han cambiado muchas cosas. Era un proyecto del Banco Mundial que se gestionaba desde Washington, los cursos se adquirían a universidades occidentales y se transmitían a los africanos a través de centros de *e-learning*. Mi prioridad es trabajar con las universidades africanas para desarrollar contenidos africanos. El segundo cambio está en la manera de transmitir los cursos. La AVU empezó haciendo emisiones en directo, pero resulta muy caro. Ahora usamos más aplicaciones basadas en la red y sistemas de gestión del aprendizaje. Hemos aprendido a difundir el *e-learning* en África a pesar de los obstáculos. La AVU, en once años, ha tenido 40.000 estudiantes, y eso es notable.

<<

say that the student who is under a tree can have access to these courses, but obviously they'll have to go to e-learning centres every now and then.

One decade after the AVU was created, what has it accomplished?

Many things have changed. It was a World Bank project that was managed from Washington. The courses were brokered from Western universities and they were delivered to Africans via e-learning centres. My focus now is to work with African universities to develop the African content. The second change is how the courses are delivered. The AVU began by broadcasting live, but this was very expensive. Now we're using more web-based applications and learning management systems. We have learned to deliver e-learning in Africa despite the obstacles. In 11 years, the AVU has had 40,000 students, and that in itself is remarkable.

occidentals i es lliuraven als africans a través de centres d'*e-learning*. La meva prioritat és treballar amb les universitats africanes per desenvolupar continguts africans. El segon canvi és en la manera de lliurar els cursos. L'AVU va començar fent emissions en directe i això és molt car. Ara estem usant més aplicacions basades en la web i sistemes de gestió de l'aprenentatge. Hem après a difondre *e-learning* a l'Àfrica malgrat els obstacles. L'AVU, en onze anys, ha tingut 40.000 estudiants i això és remarcable.

Jo tenia entès que formàveu sobretot professors... És un dels programes i és en el que ens estem centrant ara. Estem treballant per desenvolupar continguts africans i, en aquest àmbit, el projecte més important és la formació del professorat. L'objectiu és canviar el model i que sigui una organització africana que educa africans, però que treballa també amb socis occidentals, com la UOC.

Tenia entendido que sobre todo formabais a profesores... Es uno de los programas, en el que nos estamos centrando ahora. Estamos trabajando para desarrollar contenidos africanos y, en este ámbito, el proyecto más importante es la formación del profesorado. El objetivo es cambiar el modelo y que sea una organización africana que educa a africanos, pero que trabaja también con socios occidentales, como la UOC.

Insiste mucho en que los contenidos sean africanos... Seguramente por mi experiencia en Senegal y en Canadá. He visto que la gente aprende de su contexto. Cuando estudiaba en África, la mayor parte de lo que aprendía venía de fuera y a veces no entendía los ejemplos. Si vamos a apoyar el desarrollo económico, tenemos que preparar graduados cualificados para apoyar el mercado de trabajo, y para eso hacen falta unos contenidos específicos. Cada universidad ha de desarrollar material para su país o región.

I understood that you mainly train teachers... That is one of our programmes, and it's where we are focusing our efforts now. We are working to develop the African content, and in this sense the biggest project is the teacher education initiative. The goal is to change the model and to make it an African organisation that educates Africans, but that also works with Western partners like the UOC.

You are quite adamant that the content be African... This is probably based on my experience in Senegal and Canada. I have seen that people learn from their context. When I studied in Africa, the majority of what I learned came from the outside and I didn't always understand the examples. If we aim to support economic development, we have to train graduates who are qualified to support the job market, and for this reason we need a specific content. Each university has to develop materials for its own country or region.

Insisteix molt que els continguts siguin africans... Segurament per la meua experiència al Senegal i al Canadà. He vist que la gent aprèn del seu context. Quan estudiava a l'Àfrica, la majoria del que aprenia venia de fora i a vegades no entenia els exemples. Si hem de donar suport al desenvolupament econòmic, hem de preparar graduats qualificats per donar suport al mercat de treball i per això calen uns continguts específics. Cada universitat ha de desenvolupar material per al seu país o la seva regió.

I què n'espera de la col·laboració amb la UOC? Estem mirant com es pot articular. Vaig conèixer la rectora de la UOC el maig passat i vam veure que estem fent moltes coses semblants. La col·laboració ha de ser en els dos sentits. Jo espero aprendre de l'experiència de la UOC, de la manera com ha desenvolupat el campus virtual i proveeix els cursos en línia amb el suport de la biblioteca digital. I estic content

Y ¿qué espera de la colaboración con la UOC? Estamos tratando de ver cómo se puede articular. Conocí a la rectora de la UOC en mayo y nos dimos cuenta de que estamos haciendo muchas cosas parecidas. La colaboración tiene que ir en los dos sentidos. Yo espero aprender de la experiencia de la UOC, de su forma de desarrollar el campus virtual y de proporcionar los cursos en línea con el apoyo de la biblioteca digital. Y me satisface poder decir que las reuniones que he tenido aquí han sido muy útiles.

¿Alguna experiencia en concreto les podría resultar útil? Sí, por supuesto. Soy rector de la AVU desde hace un año y medio y desde entonces doy vueltas a la idea de crear un campus virtual. Me preguntaba cómo podría hacerlo con mi equipo y he visto el ejemplo del campus de la UOC y quiero aprender de ello. La UOC está muy implicada en actividades de construcción de la paz en América Latina

“ICTs are an alternative to building classrooms”

What are you expecting from the cooperation with the UOC? We are looking into how it can take shape. I met the President of the UOC last May, and we saw that we are doing many similar things. The collaboration should be both ways. I hope to learn from the UOC's experience, from how it has developed its virtual campus and provides its online courses with the support of the digital library. And I am pleased to say that the meetings we've held have been quite fruitful.

de dir que les reunions que he tingut aquí han estat molt útils.

Alguna experiència en concret els podria ser útil? Sí, i tant. Sóc rector de l'AVU des de fa un any i mig i des d'aleshores dono voltes a la idea de crear un campus virtual. Em preguntava com ho podria fer amb el meu equip i he vist l'exemple del campus de la UOC i en vull aprendre. La UOC està molt implicada en activitats de construcció de la pau a Amèrica Llatina i nosaltres n'estem fent també a l'Àfrica, i potser ens poden ajudar a millorar el que fem.

En un continent tan inestable, quin és el paper de l'educació? Li diré només una cosa: es pot dir que l'educació és cara però és més car el preu de la ignorància africana. La gent que és ignorant té més possibilitats de crear conflictes, de ser pobra, de posar-se malalta... La pau depèn del coneixement i l'educació contribueix a fer millors els éssers humans, i això només es pot donar en un context de pau. ■

“Las TIC son una alternativa a la construcción de aulas”

y nosotros también llevamos a cabo algunas en África, y tal vez nos puedan ayudar a mejorar lo que hacemos.

En un continente tan inestable, ¿cuál es el papel de la educación? Le diré sólo una cosa: se puede decir que la educación es cara, pero es más caro el precio de la ignorancia africana. La gente que es ignorante tiene más posibilidades de crear conflictos, de ser pobre, de ponerse enferma... La paz depende del conocimiento y la educación contribuye a que los seres humanos sean mejores, y esto sólo se puede dar en un contexto de paz. ■

Is there any specific experience that might be useful to you? Of course. I have been the Rector of the AVU for a year and a half, and since then I have been thinking about building a virtual campus. I was wondering how we could do it with my team, and I've seen the example of the UOC campus and want to learn from it. Additionally, the UOC is very involved in peace-building activities in Latin America; we are doing the same in Africa, and perhaps it can help us improve on what we're doing.

What is the role of education on such an unstable continent? I will only say one thing: you might say that education is expensive, but what is more expensive is the price of African ignorance. Ignorant people are more likely to create conflicts, to be poor, to fall ill... Peace depends on knowledge, and education contributes to improving human beings, and this can only take place in a peaceful context. ■

OFERTA FORMATIVA/

Graus (estudis adaptats a l'EEES)

La unificació d'un sistema d'educació universitària a tot Europa ha obligat totes les universitats a adaptar-se al nou model educatiu. La UOC també. És per aquest motiu des del curs 2008-2009 s'imparteixen tres graus homologats pel Consell d'Universitats, que aplega representants del Ministeri de Ciència i Innovació i de totes les universitats de l'Estat.

- Dret
- Humanitats
- Psicologia

Titulacions homologades

(diplomatures, llicenciatures i enginyeries)

- Ciències Empresarials
- Turisme
- Enginyeria d'Informàtica
- Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió
- Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Sistemes
- Eng. Tècn. de Telecomunicació, especialitat de Telemàtica
- Graduat en Multimèdia (títol propi)
- Dret
- Filologia Catalana
- Humanitats
- Psicologia
- Administració i Direcció d'Empreses (2n cicle)
- Ciències del Treball (2n cicle)
- Comunicació Audiovisual (2n cicle)
- Documentació (2n cicle)
- Investigació i Tècniques de Mercat (2n cicle)
- Psicopedagogia (2n cicle)
- Publicitat i Relacions Públiques (2n cicle)
- Estudis de l'Àsia Oriental (2n cicle)
- Estudis de Ciències Polítiques i de l'Administració (2n cicle)

Doctorat

- Doctorat sobre la Societat de la Informació i el Coneixement

Institut Internacional de Postgrau

L'Institut Internacional de Postgrau (IIP), que aplega l'oferta formativa de postgrau i formació continuada de la UOC, ofereix als estudiants una formació en línia basada en la qualitat, orientada al món professional i amb una visió internacional mitjançant una oferta formativa oberta, innovadora i actualitzada. El curs 2008-2009, la Universitat Oberta de Catalunya imparteix quatre màsters universitaris adaptats a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES):

- Màster oficial d'Educació i TIC (*e-learning*)
- Màster oficial de Societat de la informació i el coneixement
- Màster oficial de Programari lliure
- Màster oficial de Prevenció de riscos laborals

La formació de postgrau que ofereix la Universitat té per objectiu facilitar la formació al llarg de la vida. La Universitat Oberta de Catalunya imparteix més de 100 postgraus i màsters, que es distribueixen en els següents àmbits de coneixement:

- Economia i empresa
- Global Executive Education
- Turisme
- Informàtica, multimèdia i telecomunicació
- Educació i TIC (*e-learning*)
- Dret i ciències polítiques
- Gestió de la ciutat i urbanisme
- Cooperació humanitària, pau i sostenibilitat
- Ciències de la salut
- Sistemes alimentaris i societat
- Humanitats
- Llengües i cultures
- Estudis àrabs i islàmics
- Comunicació i informació

@teneu universitari: Dóna la possibilitat de matricular-se i cursar assignatures independents sense cap tipus de requisits previs per accedir-hi. Aquest sistema permet escollir entre més de 400 assignatures que s'ofereixen als diferents estudis a les mateixes aules que la resta d'estudiants, els mateixos recursos didàctics i el mateix tractament. La iniciativa parteix del concepte de l'estudiant oient de les universitats presencials.

Universitat Oberta d'Estiu i Cursos d'Hivern: Propostes organitzades en diferents àmbits de coneixement que abracen des de l'economia fins a la informàtica, la nutrició o la societat de la informació.

Programa de viatges: formació específica i especialitzada sobre destinacions, països i cultures del món i sobre el mateix fet de viatjar.

Seminaris: per millorar aptituds i competències relacionades amb el terreny laboral.

Cursos de Català Obert: Diferents nivells que preparen l'estudiant per superar les proves interuniversitàries per a obtenir els certificats oficials de coneixements de llengua catalana homologats per la Generalitat de Catalunya.

EducaOnline

- Curs d'accés a la UOC per a > 25 anys
 - Cursos de formació superior per a professionals: cursos de formació superior en Gestió comercial i màrqueting, Administració de sistemes informàtics i Secretariat. Accés a cicles formatius de grau superior per a majors de 20 anys.
-

Grados (Estudios adaptados al EEES)

La unificación del sistema de educación universitaria en toda Europa ha obligado a las universidades a adaptarse al nuevo modelo educativo. También a la UOC. Por ello, desde el curso 2008-2009 imparte tres grados homologados por el Consejo de Universidades, que reúne a representantes del Ministerio de Ciencia e Innovación y de todas las universidades del Estado.

- Derecho
- Humanidades
- Psicología

Titulaciones homologadas

(diplomaturas, licenciaturas e ingenierías)

- Ciencias Empresariales
- Turismo
- Ingeniería de Informática
- Ingeniería Técnica de Informática de Gestión
- Ingeniería Técnica de Informática de Sistemas
- Ing. Téc. de Telecomunicaciones, especialidad en Telemática
- Graduado en Multimedia (título propio)
- Derecho
- Filología Catalana
- Humanidades
- Psicología
- Administración y Dirección de Empresas (2º ciclo)
- Ciencias del Trabajo (2º ciclo)
- Comunicación Audiovisual (2º ciclo)
- Documentación (2º ciclo)
- Investigación y Técnicas de Mercado (2º ciclo)
- Psicopedagogía (2º ciclo)
- Publicidad y Relaciones Públicas (2º ciclo)
- Estudios del Asia Oriental (2º ciclo)
- Estudios de Ciencias Políticas y de la Administración (2º ciclo)

Doctorado

- Doctorado sobre la Sociedad de la Información y el Conocimiento

Instituto Internacional de Posgrado

El Instituto Internacional de Posgrado (IIP), que concentra la oferta formativa de posgrado y formación continua de la UOC, ofrece a los estudiantes, gracias a una oferta formativa abierta, innovadora y actualizada, una formación en línea basada en la calidad, orientada al mundo profesional y con un enfoque internacional. Durante el curso 2008-2009, la Universitat Oberta de Catalunya imparte cuatro másteres universitarios adaptados al Espacio Europeo de Enseñanza Superior (EEES):

- Máster oficial de Educación y TIC (*e-learning*)
- Máster oficial de Sociedad de la Información y el Conocimiento
- Máster oficial de Software libre
- Máster oficial de Prevención de Riesgos Laborales

El objetivo de la formación de posgrado que ofrece la Universitat es facilitar la formación a lo largo de la vida. La Universitat Oberta de Catalunya imparte más de 100 posgrados y másteres, que se distribuyen en las áreas de conocimiento siguientes:

- Economía y empresa
- Global Executive Education
- Turismo
- Informática, multimedia y telecomunicación
- Educación y TIC (*e-learning*)
- Derecho y ciencias políticas
- Gestión de la ciudad y urbanismo
- Cooperación humanitaria, paz y sostenibilidad
- Ciencias de la salud
- Sistemas alimentarios y sociedad
- Humanidades
- Lenguas y culturas
- Estudios árabes e islámicos
- Comunicación e información

@teneo universitario: Da la posibilidad de matricularse y cursar asignaturas independientes sin requisitos previos de acceso de ningún tipo. Este sistema permite elegir entre más de 400 asignaturas que se imparten en los diferentes estudios y cursarlas en las mismas aulas, disponer de los mismos recursos didácticos y recibir el mismo trato que el resto de los estudiantes. La iniciativa se inspira en el concepto del estudiante oyente de las universidades presenciales.

Universitat Oberta de Verano y Cursos de Invierno: Propuestas organizadas en diferentes áreas de conocimiento, que abarcan desde la economía hasta la informática, la nutrición o la sociedad de la información.

Programa de viajes: formación específica y especializada sobre destinos, países y culturas del mundo, y sobre el hecho mismo de viajar.

Seminarios: para mejorar aptitudes y competencias relacionadas con el terreno laboral.

Cursos de Catalán Abierto: Diferentes niveles que preparan al estudiante para superar las pruebas interuniversitarias para la obtención de los certificados oficiales de conocimiento de lengua catalana homologados por la Generalitat de Catalunya

EducaOnline

- Curso de acceso a la UOC para > 25 años
 - Cursos de formación superior para profesionales: cursos de formación superior en Gestión comercial y marketing, Administración de sistemas informáticos y Secretariado. Acceso a ciclos formativos de grado superior para mayores de 20 años.
-

DEGREES OFFERED/

Bachelor's (degree programmes adapted to the EHEA)

The unification of the educational systems throughout all of Europe has required universities to adapt to the new educational model. This holds true for the UOC as well. For this reason, since the academic year 2008-2009 it has offered three degree programmes approved by the Council of Universities, which includes representatives from the Ministry of Science and Innovation and all the universities in the country.

- Law
- Humanities
- Psychology

Approved degrees (diplomas, Bachelor's and engineering degrees)

- Business Sciences
- Tourism
- Computer Engineering
- Technical Engineering in Computer Management
- Technical Engineering Computer Systems
- Technical Engineering in Telecommunications, speciality in Telematics
- Multimedia Studies (in-house degree)
- Law
- Catalan Language and Literature
- Humanities
- Psychology
- Business Administration and Management (2nd cycle)
- Labour Sciences (2nd cycle)
- Audiovisual Communication (2nd cycle)
- Documentation (2nd cycle)
- Market Research and Techniques (2nd cycle)
- Educational Psychology (2nd cycle)
- Advertising and Public Relations (2nd cycle)
- East Asian Studies (2nd cycle)
- Political Science and Public Administration (2nd cycle)

Doctorates

- PhD on the Information and Knowledge Society

International Graduate Institute

The International Graduate Institute (abbreviated IIP), which encompasses all the graduate and continuing education programmes offered at the UOC, offers students quality online training oriented towards the working world with an international vision by means of an open, innovative and up-to-date range of courses. In academic year 2008-09, the Open University of Catalonia offered four university Master's programmes adapted to the European Higher Education Area (EHEA):

- Official Master's in Education and ICT (E-learning)
- Official Master's in the Knowledge and Information Society
- Official Master's in Free and Open Source Software Technology
- Official Master's in Workplace Risk Prevention

The graduate courses offered at the UOC aim to provide lifelong training. The Open University of Catalonia teaches more than 100 graduate and Master's programmes in the following fields:

- Economics and Business
- Global Executive Education
- Tourism
- IT, Multimedia and Telecommunications
- Education and ICT (E-learning)
- Law and Political Science
- City Management and Urban Planning
- Humanitarian Cooperation, Peace and Sustainability
- Health Sciences
- Food Systems and Society
- Humanities
- Languages and Cultures
- Arab and Islamic Studies
- Communication and Information

@teneu universitari: This gives students the option of registering for and taking independent courses without any type of prerequisite. This system allows students to choose from among more than 400 courses that are being offered in the different degree programmes in the same classes as the other students, using the same teaching materials and with the same treatment. The initiative is based on the idea of the student who audits university classes.

Virtual Summer School and Winter Courses: Courses organised in different fields that span everything from economics to IT, nutrition and the information society.

Travel Programme: Specific, specialised training on destinations, countries and cultures of the world and on the act of travelling.

Seminars: To improve skills and competences related to the workplace.

Open Catalan Courses: Different levels to prepare students to pass the inter-university tests needed to earn the official Catalan certificates approved by the Generalitat de Catalunya.

EducaOnline

- UOC entrance courses for > 25 years
 - Higher training courses for professionals: Higher training courses in Sales Management and Marketing, Administration of IT Systems and Secretarial Studies. Access to upper cycle programmes for individuals over the age of 20.
-

AGENDA/

GEN / ENE / JAN /

10, 17, 21

Proves finals d'avaluació i de validació corresponents al primer semestre del curs 2008-2009. La UOC posa a disposició dels estudiants 23 seus repartides pel territori català i Espanya.

Pruebas finales de evaluación y validación correspondientes al primer semestre del curso 2008-2009. La UOC pone a disposición de los estudiantes 23 sedes repartidas por el territorio catalán y el Estado español.

Final exams and validation tests for the first term of academic year 2008-2009. The UOC has set up 23 sites around Catalonia and Spain where students can take their exams.

FEB /

3

Difusió de les qualificacions de les proves finals d'avaluació. Els estudiants poden sol·licitar prèviament, mitjançant el Campus Virtual, el servei per poder rebre les notes a través d'SMS. El semestre passat es van enviar més de 40.000 missatges.

Difusión de las calificaciones de las pruebas finales de evaluación. Los estudiantes pueden solicitar previamente, mediante el Campus Virtual, el servicio para poder recibir las notas a través de SMS. El semestre pasado se enviaron más de 40.000 mensajes.

Notification of final exam marks. Students can ask to receive their marks on their mobile devices via text message by requesting it in advance on the Virtual Campus. Last term, more than 40,000 messages were sent.

26

Inici del segon semestre del curs 2008-2009 per als estudiants de la vintena de titulacions que ofereix la UOC. Durant el primer semestre, es van matricular gairebé 35.000 alumnes entre primer i segon cicle, màsters oficials i ateneu universitari.

Inicio del segundo semestre del curso 2008-2009 para los estudiantes de la veintena de titulaciones que ofrece la UOC. Durante el primer semestre, se matricularon casi 35.000 alumnos entre primer y segundo ciclo, másteres oficiales y ateneo universitario.

Start of the second term of academic year 2008-2009 for students in the 20 degrees offered at the UOC. Almost 35,000 students registered in the first term, divided into first and second cycle programmes, official Master's and Ateneu (lifelong learning courses).

MAR /

7

Trobada presencial de la comunitat UOC del segon semestre del curs 2008-2009 Hi participen estudiants, tutors, consultors, professors de la UOC i tothom qui hi estigui interessat, amb l'objectiu de dinamitzar i reforçar els vincles de la comunitat universitària.

Encuentro presencial de la comunidad UOC del segundo semestre del curso 2008-2009. Estudiantes, tutores, consultores, profesores de la UOC y todas aquellas personas interesadas participan en el encuentro, que tiene como objetivo dinamizar y reforzar los vínculos de la comunidad universitaria.

UOC community gathering in the second term of academic year 2008-09. Students, tutors, consultants and professors of the UOC, and anyone else interested, may participate in this venue for face-to-face interaction, with the goal of stimulating and reinforcing the ties among the university community.

11

Inici del segon semestre del curs 2008-2009 de formació de postgrau. L'Institut Internacional de Postgrau posa en marxa els programes d'una quinzena d'àrees de coneixement. En destaca l'oferta de noves àrees com Ciències de la salut, Global Executive Education, Sistemes alimentaris i societat o Estudis àrabs i islàmics.

Inicio del segundo semestre del curso 2008-2009 de formación de posgrado. El Instituto Internacional de Posgrado pone en marcha los programas de una quincena de áreas de conocimiento. Destaca la oferta de nuevas áreas como Ciencias de la salud, Global Executive Education, Sistemas alimentarios y sociedad o Estudios árabes e islámicos.

Start of the second term of academic year 2008-2009 for graduate programmes The International Graduate Institute is launching its programmes in 15 different fields, including new additions like Health Sciences, Global Executive Education, Food Systems and Society and Arab and Islamic Studies.

Cicle de conferències de la Càtedra de Multilingüisme Linguamón-UOC/ Ciclo de conferencias de la Cátedra de Multilingüismo Linguamón-UOC/ Linguamón-UOC Chair in Multilingualism Lecture series/ in3.uoc.edu/opencms/opencms/webs/projectes/multiling/CA

Seminaris i taules rodones de la Càtedra UNESCO d'E-learning de la UOC/ Seminarios y mesas redondas de la Cátedra UNESCO de E-learning de la UOC/ UOC's UNESCO Chair in E-learning seminars and round tables/

www.uoc.edu/portal/catala/la_universitat/catedra_unesco/inici

Debats d'Educació / Debates de Educación / Debates on Education/ www.debats.cat

Tribuna Oberta Vilafranca / Tribuna Abierta Vilafranca / Vilafranca Open Tribune/ www.tribunavilafranca.org

Estudiants Estudiantes Students

Espanya / España / Spain /

Catalunya	27.812
Madrid	2.294
País Valencià	1.849
Balears	1.558
Andalusia	1.138
Galícia	557
Canàries	541
Aragó	413
Castella i Lleó	297
País Basc	249
Castella-la Mancha	208
Múrcia	158
Principat de Astúries	123
Comunitat Foral de Navarra	90
Cantàbria	80
Extremadura	54
La Rioja	33
Ceuta i Melilla	19
TOTAL	37.473

Al món / En el mundo / In the world /

Espanya	37.473
Andorra	404
Colòmbia	159
Mèxic	89
Alemanya	82
Regne Unit	62
França	42

Estats Units d'Amèrica	37
Suïssa	30
Holanda (Països Baixos)	26
Irlanda	26
Bèlgica	22
Xina	21
Argentina	16
Itàlia	14
Xile	9
Polònia	8
Afganistan	7
Àustria	7
Japó	7
Luxemburg	7
Marroc	7
Rússia	7
Suècia	6
Brasil	5
Equador	5
Veneçuela	5
Cuba	4
Hondures	4
Portugal	4
Canadà	3
Dinamarca	3
Guatemala	3
Noruega	3
Perú	3
República Dominicana	3
Romania	3
Singapur	3
Unió dels Emirats Àrabs	3
Bolívia	2

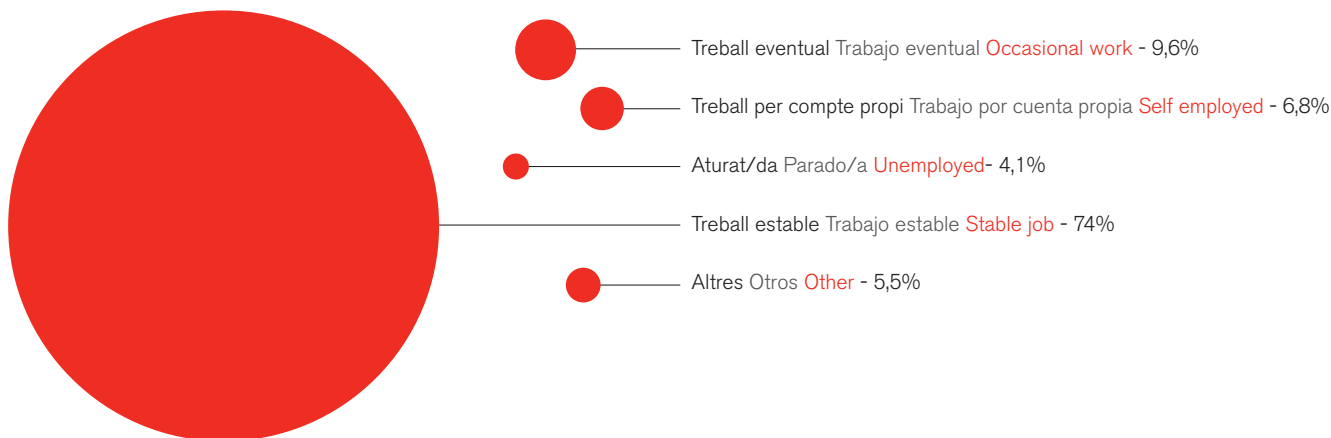
Costa Rica	2
Finlàndia	2
Grècia	2
Hong Kong	2
Hongria	2
Sèrbia	2
Liechtenstein	2
Malàisia	2
Moçambic	2
Nicaragua	2
Austràlia	1
Bòsnia i Hercegovina	1
Bulgària	1
Egipte	1
Eslovènia	1
Estònia	1
Etiòpia	1
Guaiana Francesa	1
Indonèsia	1
Jordània	1
Moldàvia	1
Oman	1
Paraguai	1
Puerto Rico	1
República de Corea	1
Senegal	1
Síria	1
Tailàndia	1
Taiwan	1
Turquia	1
Uruguai	1
Xipre	1
TOTAL	38.711

INSTITUT INTERNACIONAL DE POSTGRAU

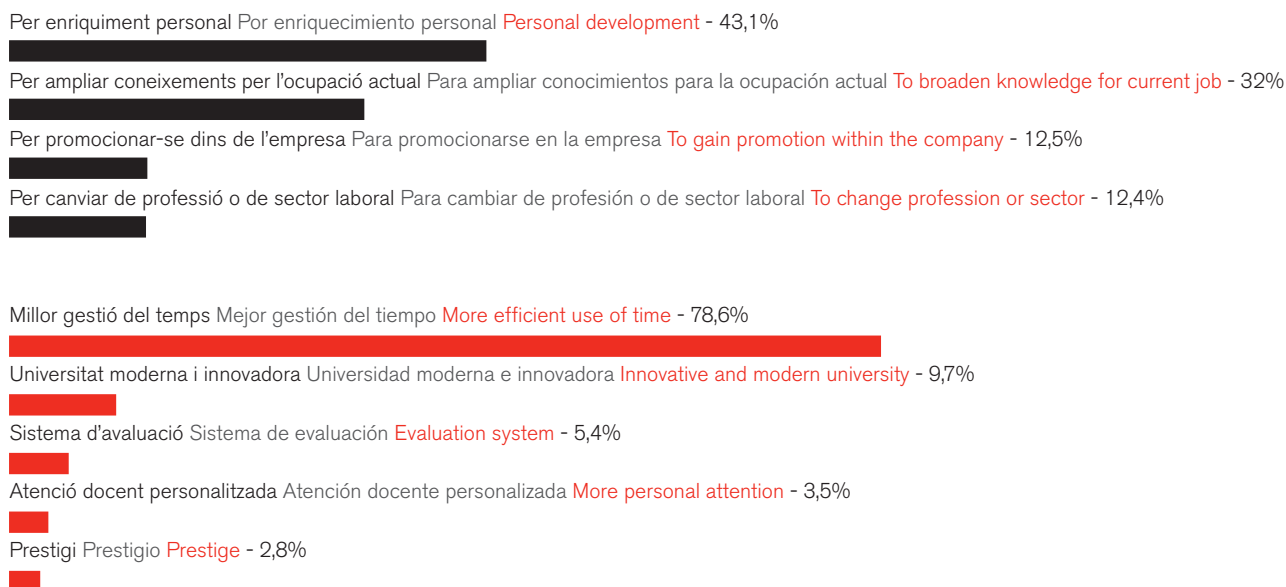
Màsters universitaris 1.159 / Màsters propis 814 / Postgraus 1.380 / Especialitzacions 1.210 / Actualitzacions 104 / Ateneu 4.207 / Universitats d'Estiu i d'Hivern 4.626 / Seminaris 452 / Formació a mida per a empreses i institucions 1.409

DOCTORAT 96

Distribució per situació laboral Distribución por situación laboral Regarding employment

Raons per escollir la UOC Razones para escoger la UOC Reasons to choose UOC

*per elaborar aquests percentatges no s'han tingut en compte les respostes ns/nc

*para elaborar estos porcentajes no se han considerado las respuestas ns/nc

*for these percentages, the answers "does not know/does not answer" have not been considered

El perfil sociodemogràfic dels estudiants UOC difereix considerablement del de la resta d'universitats del sistema universitari (Enquesta d'Incorporació). Es caracteritzen perquè gairebé **tres de cada quatre tenen entre 25 i 45 anys**, amb una mitjana d'edat de 32,1 anys. Els que tenen 20 anys o menys no arriben al 2%. **Nou de cada deu treballen i quatre de cada deu tenen fills**. Un 49,6% són homes i un 50,4%, dones. El 93% treballen més de 30 hores setmanals.

El perfil sociodemográfico de los estudiantes UOC difiere considerablemente del del resto de universidades del sistema (Encuesta de Incorporación). Se caracterizan porque casi **tres de cada cuatro tienen entre 25 y 45 años**, con una media de edad de 32,1 años. Menos del 2% tienen 20 años o menos. **Nueve de cada diez trabajan y cuatro de cada diez tienen hijos**. Un 49,6% son hombres y un 50,4%, mujeres. El 93% trabajan más de 30 horas semanales.

The sociodemographic profile of the UOC students differs considerably from the rest of the university system (Survey of Incorporation). Their main features are that almost **three out of four are between 25 and 45 years old**, with an average age of 32.1 years. Less than 2% are 20 years old or less. **Nine out of ten work and four out of ten have children**. 49.6% are men and 50.4%, women. 93% work more than 30 hours per week.

ALUMNI/

La Comunitat Alumni escalfa motors

La Comunidad Alumni calienta motores
The Alumni Community is reviving its engines

La UOC està a punt de posar en marxa un pla estratègic molt ambiciós: crear la Comunitat Alumni, que englobarà els més de 16.500 estudiants que ja han acabat una titulació, màster o postgrau de mínim un any. L'objectiu d'Alumni, que naixerà aquesta primavera amb el llançament del seu lloc web, és disposar d'una xarxa internacional de graduades i graduats que mantingui la relació amb la Universitat i els faciliti alhora el desenvolupament personal i professional.

“Alumni permet mantenir el contacte amb els altres membres de la comunitat i tenir accés a informació al llarg de la seva vida”, subratlla la responsable, Maria Parareda. “No només apor-

ta valor als graduats, sinó també a la UOC i, de forma indirecta, a la societat.”
Alumni s'ha dissenyat tenint en compte les necessitats i inquietuds dels graduats. Entre d'altres, i després d'un procés de consulta, es va detectar que molts d'ells voldrien actualitzar la seva formació, contactar amb persones que treballen en el mateix sector i reforçar el prestigi del seu títol. Així, el pla té tres eixos principals: la formació continuada, el desenvolupament professional i la participació en xarxa entre els graduats i amb la societat. D'una banda, oferirà conferències, fòrums temàtics d'experts, formació específica i descomptes en altres cursos.

responsable, Maria Parareda. “No sólo aporta valor a los graduados, sino también a la UOC y, de forma indirecta, a la sociedad.”
Alumni se ha diseñado considerando las necesidades e inquietudes de los graduados. Entre otras cosas, y tras un proceso de consulta, se detectó que muchos de ellos desearían actualizar su formación, contactar con personas que trabajan en el mismo sector y reforzar el prestigio de su titulación. Así pues, el plan tiene tres ejes principales: la formación continuada, el desarrollo profesional y la participación en red entre los graduados y con la sociedad. Por un lado, ofrecerá conferencias, foros temáticos de

La UOC està a punto de poner en marcha un plan estratégico muy ambicioso: crear la Comunidad Alumni, que englobará a los más de 16.500 estudiantes que ya han terminado una titulación, un máster o un posgrado de un año como mínimo. El objetivo de Alumni, que nacerá esta primavera con el lanzamiento de su web, es contar con una red internacional de graduadas y graduados que mantenga la relación con la Universidad y a la vez les facilite el desarrollo personal y profesional.

“Alumni permite mantener el contacto con los otros miembros de la comunidad y tener acceso a información a lo largo de su vida”, subraya su

the head of the Community, Maria Parareda. “It provides value not just to graduates, but also to the UOC and indirectly to society as well.”

The Alumni Community was designed taking into account graduates' needs and interests. A consultation process revealed that many of them wanted further training, contact with people working in the same sector and strengthen the prestige of their title. As a result, the plan was designed with three main strands: lifelong learning, professional development, and participation in the network both among graduates and between them and society. First, it will offer lectures, thematic forums of experts, specific

training and discounts on other courses. Secondly, it will drive networking among people in the same field of knowledge or region. And finally, it will offer support and professional guidance with an extensive job exchange and new ways of putting the knowledge acquired into practice.

The Alumni Community is a virtually connected community reinforced with face-to-face activities. In this sense, it plans to set up a Graduate Day and sponsor free-time and cultural activities in order to foster relationships among its members. It will also promote volunteerism so that graduates can be in charge of activities, or become tutors or professional consultants.

Arxiu UOC

El projecte es va presentar durant els darrers actes de graduació i a la trobada presencial que va celebrar la UOC al setembre a la Universitat Autònoma de Barcelona. Així mateix, ha organitzat diverses activitats per recollir les opinions dels graduats, com dinars i sessions de grup durant l'estiu i la tardor passades, i manté contactes amb associacions de graduats, com l'Asociación de Psicopedagogía de la UOC (APUOC). La comunitat té un correu electrònic, alumni@uoc.edu, a través del qual es poden fer arribar comentaris i suggeriments.

tes puedan ser responsables de actividades, tutores o asesores profesionales.

El proyecto se presentó en los últimos actos de graduación y en el encuentro presencial que celebró la UOC en septiembre en la Universitat Autònoma de Barcelona. También ha organizado actividades para recoger las opiniones de los graduados, como cenas y sesiones de grupo durante el verano y el otoño pasados, y mantiene contactos con asociaciones de graduados, como la Asociación de Psicopedagogía de la UOC (APUOC). La comunidad tiene un correo electrónico, alumni@uoc.edu, para hacer llegar comentarios y sugerencias.

The project was unveiled during the most recent graduation ceremonies and during the face-to-face gathering that the UOC held in September at the Universitat Autònoma de Barcelona. Several activities were developed during the past summer and autumn to gather graduates' opinions, like lunches and group sessions, and it has also been in touch with other graduate associations such as the Educational Psychology Association of the UOC in Barcelona (APUOC). The Alumni Community already has an email address, alumni@uoc.edu, where graduates can send their comments and suggestions.

L'objectiu és disposar d'una xarxa internacional de graduats

AVANTATGES ACTUALS

Els graduats i graduades de la UOC ja gaudeixen de molts avantatges. Tenen accés al Campus Virtual i poden seguir utilitzant els diferents serveis i el correu electrònic. També poden accedir a materials actualitzats de les assignatures que han cursat i a alguns serveis de la Biblioteca Virtual, i mantenir la subscripció a les revistes institucionals.

AVANTATGES D'ALUMNI

La Comunitat Alumni oferirà més serveis en la formació continuada i en l'específica. Entre d'altres, podran disposar de promoció a la xarxa i *networking*, d'orientació i suport professional amb borsa de treball, i d'activitats culturals i lúdiques. També tindran preus preferencials en l'ús de productes i serveis, i descomptes en altres cursos.

El objetivo es contar con una red internacional de graduados

VENTAJAS ACTUALES

Los graduados y las graduadas de la UOC ya gozan de muchas ventajas. Tienen acceso al Campus Virtual y pueden seguir utilizando los diferentes servicios y el correo electrónico. También tienen la posibilidad de acceder a materiales actualizados de las asignaturas que han cursado y a algunos servicios de la Biblioteca Virtual, así como de mantener la suscripción a las revistas institucionales.

VENTAJAS DE ALUMNI

La Comunidad Alumni ofrecerá más servicios en la formación continuada y en la específica. Sus integrantes podrán disponer, entre otros, de promoción en la red y *networking*, orientación y apoyo profesional con bolsa de trabajo, y actividades culturales y lúdicas. También tendrán precios preferentes en el uso de productos y servicios, así como descuentos en otros cursos.

The goal is to set up an international network of graduates

CURRENT ALUMNI BENEFITS

UOC graduates already enjoy plenty of benefits. They have access to the virtual campus and can continue using its different services and email accounts. They can also access up-to-date materials from the courses they have taken as well as some of the services offered by the virtual library, and they keep their subscription to the institutional magazines.

ALUMNI COMMUNITY BENEFITS

The Alumni Community will offer more lifelong education and specific training. Members will have access to online promotion and networking, professional guidance and support with the job exchange, and cultural and free-time activities. They will also be given discounts on products, services and other courses.

WEB/

Els webs més visitats

Rànquing de webs segons AIMC (Associació per a la Investigació de Mitjana de Comunicació, www.aimc.es)

Informe de febrer de 2008. Rànquing elaborat a partir del percentatge de mencions obtingudes dels cinc últims webs visitats pels usuaris enquestats.

Informe de febrero de 2008. Rànquing elaborado a partir del porcentaje de menciones obtenidas en los cinco últimos webs visitados por los usuarios encuestados.

February 2008 report. Ranking based on the percentage of mentions in the last five websites visited by internet users polled.

1 www.google.es	26 www.softonic.com
2 www.hva.com	27 www.cadenaser.com
3 www.marca.com	28 www.lexozlegalicias.com
4 www.cajapais.com	29 www.silomib.cat
5 www.yahoo.es	30 www.carrrefour.es
6 www.elmundo.es	31 www.segundamania.es
7 www.youtube.com	32 www.alcorralingles.es
8 www.es.com	33 www.psglhasemillas.es
9 www.elrotolado.net	34 www.blogger.com
10 www.demus.es	35 www.jcom.es
11 www.cobiz.es	36 www.gencat.cat
12 www.20minutos.es	37 www.lawguerdia.es
13 www.marca.es	38 www.libertaddigital.com
14 www.infopub.net	39 www.mensajemas.net
15 www.aceba.es	40 www.elmundodeportivo.es
16 www.elpedia.org	41 www.moriblar.es
17 www.marfashion.com	42 www.ingdirect.es
18 www.usu.edu	43 www.bbva.es
19 www.cuatro.com	44 www.inm.es
20 www.fotolog.com	45 www.vodafone.es
21 www.sport.es	46 www.microsoft.com
22 www.orence.es	47 www.cajamadrid.es
23 www.yanika.com	48 www.telcel.com.es
24 Telefónica	49 www.ina.es
25 www.elperiodico.com	50 www.ya.com

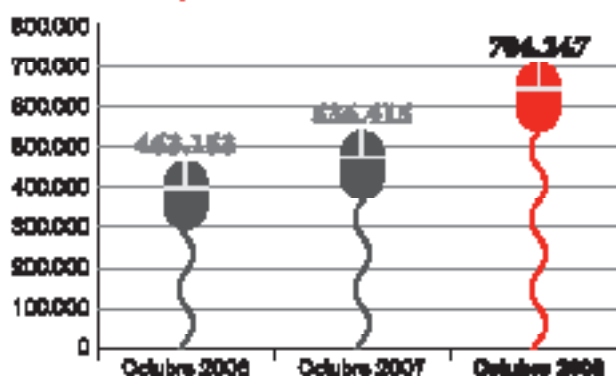
Visitants de la UOC

Evolució de visitants únics

El gràfic mostra l'increment sostenut d'usuaris que visiten el web de la UOC cada mes. Es compara l'octubre dels últims tres anys.

El gràfic mostra el incremento sostenido de usuarios que visitan el web de la UOC cada mes. Se compara el mes de octubre de los tres últimos años.

The diagram shows the steady increase of users who visit the UOC site every month. It compares the month of October for the last three years.

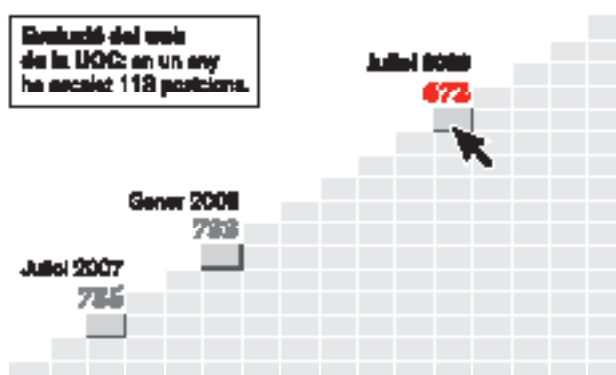
El web UOC en el món

Evolució en el Rànquing Mundial d'Universitats a la Web, que elabora conjuntament el Laboratori de Cibometria del CSIC (www.webometrics.info)

Es mesuren 15.000 universitats de tots els continents, de les quals sols entren al rànquing les 5.000 primeres. La UOC ocupa el lloc 672 i en només un any ha escalat 118 posicions.

Se comparan 15.000 universidades de todos los continentes, entre las cuales solo entran en el ranking las 5.000 primeras. La UOC ocupa el lugar 672 y solo en un año ha escalado 118 posiciones.

Compare 15,000 universities from all over the world, only the first 5,000 of which enter the ranking. The UOC occupies position 672 and in only one year has climbed 118 places.

UOC–Coneixement en xarxa: una nova plataforma de difusió

PER CRISTÓBAL ZAMORA

La UOC aposta per la innovació en la presentació de continguts en línia vinculats a la Universitat amb el llançament de UOC-Coneixement en xarxa (xarxa.uoc.edu), una plataforma que permet navegar i accedir de manera visual als principals recursos de docència, investigació i difusió del coneixement.

UOC-Coneixement en xarxa ofereix un patró de navegació semàntic, basat en les relacions de significat, de manera que l'accés als diferents continguts es fa de forma intuïtiva, per proximitat o semblança contextual, i no des d'un punt de vista lògic o lineal.

L'element que articula aquest espai és el *tag*, o etiqueta, associat a cada recurs d'informació. Els *tags* permeten, així, teixir una xarxa de relacions entre ells, navegar i trobar nous continguts d'interès. L'usuari pot seleccionar un o més *tags* entre tots els disponibles en el menú de l'esquerra de la pantalla, per exemple [vídeo] i [tecnologia]. A la columna

central, apareixen en ordre descendent els recursos que reuneixen almenys una de les condicions de recerca. A més del títol, proporcionen el conjunt de *tags* que el defineixen i l'enllaç per accedir al contingut.

Alhora, la part central de l'àrea de representació gràfica mostra els *tags* seleccionats ([vídeo] i [tecnologia]) i, al seu voltant, la xarxa de continguts que els incorporen. La xarxa permet interactuar amb cada un dels recursos, i ofereix noves possibilitats de navegació i interacció.

xarxa.uoc.edu

UOC–Conocimiento en red: nueva plataforma de difusión

La UOC apuesta por la innovación en la presentación de los contenidos *online* vinculados a la Universidad con el lanzamiento de UOC–Conocimiento en red (red.uoc.edu), una plataforma que permite navegar y acceder de forma visual a los principales recursos de docencia, investigación y difusión del conocimiento.

UOC-Conocimiento en red ofrece un patrón de navegación semántico, basado en las relaciones de significado, de forma que el acceso a los diferentes contenidos se establece de forma intuitiva, por proximidad o similitud contextual, y no desde un punto de vista lógico o lineal.

El elemento que articula este espacio de conocimiento es el *tag*, o etiqueta, asociado a cada recurso de información. Los *tags*, así, permiten

tejer una red de relaciones entre ellos, navegar y encontrar nuevos contenidos de interés. El usuario puede seleccionar uno o más *tags* entre todas las etiquetas disponibles en el panel de la izquierda de la pantalla, por ejemplo [vídeo] y [tecnología]. En la columna central, aparecen en orden descendente los recursos que reúnen al menos una de las condiciones de búsqueda. Además del título, proporcionan el conjunto de *tags* que lo definen y el enlace para acceder al contenido.

A su vez, la parte central del área de representación gráfica muestra los *tags* seleccionados ([vídeo] y [tecnología]) y, a su alrededor, la red de contenidos que los incorporan. La red permite interactuar con cada uno de los recursos y ofrece nuevas posibilidades de navegación e interacción.

red.uoc.edu

UOC–Knowledge Online: a new diffusion platform

The UOC has opted for an innovative approach in the online presentation of University resources with the launch of UOC-Knowledge Online (net.uoc.edu), a platform which allows you to navigate and access primary resources for teaching, research and the diffusion of knowledge, in a visual based manner.

UOC-Knowledge Online offers a semantic navigation support that works according to relative significance, in such a way that access to the diverse material is established in an intuitive way, according to proximity or contextual similarity, rather than by logical or linear connections.

The unit that articulates this knowledge space is known as a *tag*, a label associated with each information resource. The tags allow you to weave

a network of relations between them, and so find your way to the material that is of interest to you. The user can select one or more tags from among those available in the panel on the left side of the screen, which include [video] and [technology]. In the central column those resources which contain at least one of the stipulated search items are displayed in descending order. Aside from the title, these present a collection of defining tags, as well as links to access the desired content.

At the same time, the central part of the graphic representation area displays the selected tags ([video] and [technology]) and, around it, a web of contents that they include. This web allows the user to interact with each resource, and offers further opportunities for navigation and interaction.

net.uoc.edu

COMUNITAT/

Albert Nolla

“Una traducció no ho ha de semblar”

PER ANNA TORRES

Albert Nolla és tutor dels Estudis de l'Àsia Oriental de la UOC des del segon semestre del curs 2003-2004. Es va llicenciar en Traducció i Interpretació a la Universitat Autònoma de Barcelona i posteriorment, del 1997-1999, va fer una estada a Tòquio per completar els seus estudis. Ha traduït al català textos en llengua japonesa i anglesa, i d'escriptors tan coneguts com Haruki Murakami o Paul Auster.

Quin és el gran repte d'un traductor literari? Diria que el repte és doble: d'una banda, cal ser fidel al text original, saber-ne copsar tots els matisos, i de l'altra, cal traslladar el text de la manera més natural possible a la llengua d'arribada. Fer que, justament, no sembli una traducció.

Quin és el llibre o l'autor que has traduït que més t'agrada? Paul Auster i Haruki Murakami són dos autors que sempre m'han agradat pels temes que tracten. Dels més “clàssics”, he sentit una afinitat especial amb la capacitat d'anàlisi de Sòseki (*Kokoro*) i amb la sornegueria de Tanizaki (*La clau, Elogi de l'ombra*).

Què et va xocar més, culturalment, a Tòquio? Encara que sigui un tòpic: els contrastos i la barreja entre la tradició i la modernitat, entre el món oriental i l'occidental. Pel que fa al tracte humà, em van impressionar la urbanitat i el respecte pels altres.

Què significa per a tu haver estat guardonat amb el premi Ciutat de Barcelona 2005? Personalment, va significar un reconeixement important (i del tot inesperat) a una feina que intento fer amb rigor i entusiasme. També em va alegrar que el jurat apreciés l'esforç que representa traduir una obra directament del japonès al català.

Per què creus que a Occident s'està posant de moda la manera de vida oriental? (feng shui, ioga, tai-txi...) Suposo que perquè vivim en un món on la cultura circula cada cop més lliurement i on és més fàcil que ens interessin models diferents de vida, sobretot quan el que tenim ens comença a semblar esgotat. ■

“Una traducción no tiene que parecerlo”

Albert Nolla es tutor de los Estudios de Asia Oriental de la UOC desde el segundo semestre del curso 2003-2004. Se licenció en Traducción e Interpretación en la Universidad Autónoma de Barcelona y después, de 1997 a 1999, estuvo en Tokio para completar sus estudios. Ha traducido al catalán textos en lengua japonesa e inglesa, y de escritores tan conocidos como Haruki Murakami o Paul Auster.

¿Cuál es el gran reto de un traductor literario? Diría que el reto es doble: por un lado, hay que ser fiel al texto original, saber captar todos sus matices, y por otro, hay que trasladar el texto de la manera más natural posible a la lengua de llegada. Hacer que, precisamente, no parezca una traducción.

¿Cuál de los libros o autores que has traducido te gusta más? Paul Auster y Haruki Murakami son dos autores que siempre me han gustado por los temas que tratan. De los más “clásicos”, he sentido una afinidad especial con la capacidad de análisis de Sòseki (*Kokoro*) y con la socarronería de Tanizaki (*La llave, El elogio de la sombra*).

¿Qué te chocó más, culturalmente, en Tokio? Aunque sea un tópico: los contrastes y la mezcla entre la tradición y la modernidad, entre el mundo oriental y el occidental. En cuanto al trato humano, me impresionaron la urbanidad y el respeto por los demás.

¿Qué significa para ti haber sido galardonado con el premio Ciutat de Barcelona 2005? Personalmente, significó un reconocimiento importante (y totalmente inesperado) a una labor que intento llevar a cabo con rigor y entusiasmo. También me alegró que el jurado apreciase el esfuerzo de traducir una obra directamente del japonés al catalán.

¿Por qué crees que en Occidente se está poniendo de moda el estilo de vida oriental? (feng shui, yoga, taichi...) Supongo que porque vivimos en un mundo donde la cultura circula cada vez más libremente y donde es más fácil que nos interesen modelos diferentes de vida, sobre todo cuando lo que tenemos empieza a parecernos agotado. ■

“A translation should not sound like one”

Albert Nolla has been a tutor in the UOC's East Asian Studies programme since the second term of the academic year 2003-04. He holds a degree in Translation and Interpreting from the Universitat Autònoma de Barcelona. From 1997 to 1999, he was in Tokyo to further his education. He has translated Japanese and English texts into Catalan, including books by such prominent writers as Haruki Murakami and Paul Auster.

What's the biggest challenge facing a literary translator? I would say there are two: first, you have to be faithful to the original text and be capable of capturing all its nuances, and secondly, you have to translate the text into the target language as naturally as possible. In other words, you have to make sure it doesn't sound like a translation.

What's your favourite book or author that you've translated? Paul Auster and Haruki Murakami are two authors I've always liked because of the subjects they write about. Of the more “classical” authors, I've always felt a special affinity for Soseki's depth of analysis (*Kokoro*) and with Tanizaki's craftiness (*The Key, In Praise of Shadows*).

What was your biggest culture shock in Tokyo? Even though it's a cliché, it was the contrast and blend between tradition and modernity, between East and West. In terms of human interactions, I was impressed by the politeness and respect for other people.

What did it mean to you to win the City of Barcelona Prize in 2005? Personally it was a huge (and totally unexpected) honour for a job I try to do with care and enthusiasm. I was also pleased that the jury was able to appreciate the effort involved in translating a book directly from Japanese to Catalan.

Why do you think the Oriental lifestyle is becoming so fashionable in the West (feng shui, yoga, tai-chi, etc.)? I imagine because we live in a world where it's increasingly easy for cultures to circulate and so it's easier for us to take an interest in different lifestyles, especially when the one we have seems to be on the verge of bankruptcy. ■

CENTRES DE SUPORT/ SEDES/OFFICES/

Barcelona

Centre de Suport del Barcelonès
Rambla de Catalunya, 6, 1a planta
cbarcelones@uoc.edu

T. 93 481 72 72

Dilluns a divendres de 10 a 19h.

Madrid

Sede en Madrid
Plaza de las Cortes, 4
uocmadrid@uoc.edu

T. 91 524 70 00

Lunes a viernes de 10 a 14h. y de 15 a 19h.

Sevilla

Sede en Sevilla
C/ Virgen de Luján, 12
uocsevilla@uoc.edu

T. 954 99 16 25

Lunes a viernes de 10 a 14h. y de 15 a 19h.

València

Centre de Suport de València
Carrer de la Pau, 3
uocvalencia@uoc.edu

T. 96 348 66 48

Lunes a viernes de 10 a 14h. y de 15 a 19h.

México, D.F. (México)

Sede en México
Paseo de la Reforma, 265, Piso 1 - Col.
Cuauhtémoc
infomx@uoc.edu

T. + 01 800 9027273

Lunes a viernes de 9 a 19h.

Horari Centres de Suport de Catalunya

De dilluns a divendres de 15 a 19h.

Dimarts i dijous de 10 a 13h.

L'Hospitalet de Llobregat

Centre de Suport de L'Hospitalet

Av. América, 69
chospitalet@uoc.edu
T. 93 260 00 09

Salt

Centre de Suport del Gironès
Factoria Cultural Coma Cros
Carrer Sant Antoni, 1
cgirones@uoc.edu

T. 972 40 50 67

Lleida

Centre de Suport del Segrià
Carrer Canyeret, s/n, 2ª planta
csegria@uoc.edu

T. 973 72 70 77

Reus

Centre de Suport del Baix Camp
Carrer de l'Escorxador, s/n
cbaixcamp@uoc.edu

T. 977 33 80 08

Tortosa

Centre de Suport de les Terres de l'Ebre
Carrer Alfara de Carles, 18
cterres_ebre@uoc.edu

T. 977 58 80 66

Manresa

Centre de Suport del Bages
Biblioteca del Campus Universitari de
Manresa (BCUM)

Avinguda de les Bases de Manresa, 7-11

cbages@uoc.edu

T. 93 877 50 75

Granollers

Centre de Suport del Vallès Oriental
Centre Tecnològic i Universitari (CTUG)
Carrer Mare de Déu de Montserrat, 36

cvallesor@uoc.edu

T. 93 860 31 71

Sabadell

Centre de Suport del Vallès Occidental-
Sabadell. Biblioteca Vapor Badia
Carrer de les Tres Creus, 127-129
cvallesocc@uoc.edu

T. 93 720 70 55

Terrassa

Centre de Suport del Vallès Occidental-
Terrassa. Centre Cultural Caixa Terrassa
Rambla d'Egara, 340, 3r. pis
cvallester@uoc.edu

T. 93 733 92 00

Sant Feliu de Llobregat

Centre de Suport del Baix Llobregat
Torre del Roser
Carrer Joan XXIII, 14

cbllibregat@uoc.edu

T. 93 632 74 74

Vic

Centre de Suport d'Osona
Fundació Mil·lenari
Plaça Mil·lenari, 2

cosona@uoc.edu

T. 93 886 65 10

Vilafranca del Penedès

Centre de Suport de l'Alt Penedès
Centre de TIC Vilafranca Virtual
Plaça de la Verema, 1

capenedes@uoc.edu

T. 93 818 06 54

Vilanova i la Geltrú

Centre de Suport del Garraf
Edifici Neàpolis
Rambla Exposició, 61-69

cgarraf@uoc.edu

T. 93 814 55 99

www.uoc.edu

902 141 141 / +34 932 532 300

Walk In

La nova revista trimestral de la UOC

La nueva revista trimestral de la UOC / The new quarterly magazine of the UOC

La Universitat Oberta de Catalunya (UOC) convida la societat a creuar el llindar de la informació efímera per endinsar-se en un intercanvi de coneixement sobre l'actualitat. Walk In neix en un món virtual i es projecta al paper com a nexa entre la immediatesa i un pensament més pausat i reflexiu, que se situa entre les causes globals i les solucions més locals. Passeu, sigueu benvinguts.

La Universitat Oberta de Catalunya (UOC) invita a la sociedad a cruzar el umbral de la información efímera para adentrarse en un intercambio de conocimiento sobre la actualidad. Walk In nace en un mundo virtual y se proyecta en el papel como nexa entre la inmediatez y un pensamiento más pausado y reflexivo, que se sitúa entre las causas globales y las soluciones más locales. Pasen y sean bienvenidos.

The Universitat Oberta de Catalunya (Open University of Catalonia, UOC) invites everyone to cross the threshold of ephemeral information and to join in an exchange of knowledge on current affairs. Walk In is born in a virtual world and it projects itself onto paper as a nexus between immediacy and more considered and reflexive thought, placed between global causes and closer local solutions. Come in and welcome.

